

ZINNENAANVULLIJST CURIUM (ZALC)

Een instrument voor het meten van
ego-ontwikkeling

SCOREHANDLEIDINGEN

P.M. Westenberg, M.J. Drewes, B.M. Siebelink, Ph.D.A. Treffers,

J. Jonckheer en A.W. Goedhart

Een bewerking van Jane Loevingers

Washington University Sentence Completion Test of Ego Development
voor gebruik bij kinderen en jongeren van 8 - 25 jaar

Academisch Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie Curium
Leids Universitair Medisch Centrum

PEARSON

Omslagontwerp: Lynck + Zoon, Groningen
Lay-out: Grafische Vormgeving Kanters, Sliedrecht
Druk: Broekzitter, Ridderkerk

© 2000 Pearson Assessment & Information B.V., Amsterdam. The Netherlands

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotocopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.
11/3573.09

Inhoudsopgave

Item 1.	Als een kind steeds geen dingen in de groep wil doen – Als een kind aldoor niet mee doet aan groepsactiviteiten –	5
Item 2.	Kinderen opvoeden –	9
Item 3.	Als ze aanmerkingen op me hebben – Als ze kritiek op me hebben –	12
Item 4.	Als ik het voor het zeggen had –	16
Item 5.	Het samen met anderen zijn –	20
Item 6.	Ik vind leuk van mijzelf dat –	23
Item 7.	Mijn moeder en ik –	27
Item 8.	Ik kom in de problemen door –	30
Item 9.	School – Onderwijs –	34
Item 10.	Als mensen hulpeloos zijn –	38
Item 11.	Als ik bang ben –	41
Item 12.	Een goede vader –	45
Item 13.	Mijn grootste angst –	49
Item 14.	Ik heb medelijden –	53
Item 15.	Als andere kinderen mij ontwijken – Toen ze mij ontweken –	56
Item 16.	Regels zijn –	59
Item 17.	Mensen zouden geen slechte dingen meer doen als – Criminaliteit en misdaad kunnen gestopt worden als –	62
Item 18.	Mannen/Vrouwen hebben geluk omdat –	66
Item 19.	Ik heb een hekel aan mensen die –	69
Item 20.	Soms maakte zij/hij zich zorgen om –	72
Item 21.	Ik ben –	75
Item 22.	Een meisje/jongen voelt zich goed als – Een vrouw/man voelt zich goed als –	78
Item 23.	Mijn grootste probleem is –	82
Item 24.	Goede vriendinnetjes/vriendjes – Goede vriendinnen/vrienden –	86
Item 25.	Het grootste nadeel om een meisje/jongen te zijn – Het grootste nadeel van het vrouw/man zijn –	89
Item 26.	Een goede moeder –	93

Item 27.	Wanneer ik met een jongen/meisje ben – Wanneer ik met een man/vrouw ben –	97
Item 28.	Soms zou zij/hij willen dat –	101
Item 29.	Mijn vader –	106
Item 30.	Als ik niet kan krijgen wat ik wil –	110
Item 31.	Ik voel me schuldig als – Ik krijg last van mijn geweten als –	114
Item 32.	Zij/hij was trots dat zij/hij –	118

ZALC - Item 1 *Als een kind steeds geen dingen in de groep wil doen – Als een kind aldoor niet mee doet aan groepsactiviteiten –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 OORZAAK

- 2 1 a – dan wil die dat niet (4.1.e)
2 1 a dan vindt hij dat niet leuk
2 1 a vindt ze dat niet leuk
2 1 a wil hij wat anders doen

2 2 GEVOLG

- 2 2 a – dan doet dat kind niet mee (3.2.b)
2 2 a doet ie dat gewoon niet
2 2 a dan doet ze het niet
2 2 a gaat hij/zij niks
2 2 b – dan doet zij/hij dat alleen (3.2.b)
2 2 b doet ie het alleen
2 2 b dan doet ie het zelf
2 2 c – gaat zij/hij wat anders doen
2 2 c doet ze iets anders
2 2 c doet ie wel iets anders
2 2 c dan doet hij rekenen
2 2 c lezen boek
2 2 d – dan doet hij dat ergens anders
2 2 d dan doe je het thuis
2 2 d dan gaat ze naar huis
2 2 d dan gaat hij weg
2 2 e – leer je niks
2 2 e word je niet wijzer
2 2 e dan blijft hij dom
2 2 f – dan worden ze gauw boos
2 2 f gaat ze huilen
2 2 f dan gaat'ie heel hard schreeuwen
2 2 g – word ik boos; – sla ik hem
2 2 g word je kwaad
2 2 g wordt de meester boos

2 3 INTERVENTIES

- 2 3 a – krijgt hij/zij straf
2 3 a moeten ze straf maken
2 3 a dan moet ik strafwerk krijgen
2 3 a moet hij nablijven
2 3 a moet het hard aangepakt worden
2 3 b – moet hij weg (3.3.e)
2 3 b moet je ze de gang opsturen
2 3 b gooi ik hem eruit
2 3 b dan word ik eruit gezet
2 3 b dan moeten ze uit de groep
2 3 c – moet hij of zij 't toch doen (4.3.d)
2 3 c doe je het maar
2 3 c zal het toch moeten
2 3 c moet het kind ertoe gezet worden
2 3 c moeten ze gedwongen worden
2 3 d – moet die dat alleen doen (3.2.b)
2 3 d moet hij het zelf doen
2 3 d moet die dingen in zijn eentje doen

- 2 3 e – dan ga ik het zeggen
2 3 e zeg ik het tegen de meester
2 3 e moet je de ouders daarvan bellen

- 2 3 f – moeten we iets anders doen
2 3 f dan verzinnen we iets anders
2 3 f dan vraag ik ze wat ze wel willen doen
2 3 f dan doe een spelletje met hem doen

2 4 EIGENBELANG

- 2 4 a – is dat niet leuk (4.2.d)
2 4 a vind ik dat niet leuk
2 4 a is het niet meer leuk
2 4 b – dan zit ik er alleen
2 4 b doe ik ook niet mee
2 4 b doe ik wat anders
2 4 b ga ik een spel doen
2 4 b ik ga naar t.v.kijken
2 4 c – dan doe ik het wel
2 4 c dan doe ik het maar
2 4 c wil ik wel

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 OORZAAK

- 3 1 a – dan is het een stom kind
3 1 a is het niet helemaal 100%
3 1 a dan is het een saai iemand
3 1 a vind ik hem of haar een watje
3 1 a zwakkeling
3 1 a is hij niet sportief

3 2 GEVOLG

- 3 2 a – dan vind ik het stom
3 2 a vind ik dat raar
3 2 a dat vind ik lullig
3 2 a vind ik dat kinderachtig
3 2 a is dat irritant
3 2 b – dan doet die het maar alleen (2.2.a/b; 2.3.d)
3 2 b dan doet hij het maar apart
3 2 b gaat die maar alleen lol trappen
3 2 b dan moet het maar alleen
3 2 b doet ze maar niet mee!
3 2 c – heeft dat kind geen vrienden (4.2.a)
3 2 c zou ze wel niet veel vrienden hebben
3 2 c is het zijn eigen schuld als hij weinig vrienden heeft
3 2 c zal zo iemand ook niet snel veel vrienden krijgen
3 2 c dan ben je hun vriend niet meer
3 2 c dan ga ik niet meer vaak met hem om

3 3 INTERVENTIES

- 3 3 a – dan moet diegene het zelf weten; – is zijn zaak
3 3 a moet ze het zelf maar weten
3 3 a moet hij dat toch zelf weten?
3 3 a zoekt ie het zelf maar uit

- 3 3 b – moet je hem zijn gang laten gaan (4.3.d)
 3 3 b dan laat je haar met rust
 3 3 b dan kan je het best je er niet verder mee bemoeien
 3 3 b dan laat ik hem/haar alleen

- 3 3 c – hoeft dat ook niet (4.3.d)
 3 3 c dan hoeft dat niet van mij

- 3 3 d – dan mag hij niet meer mee doen
 3 3 d dan zou ik zeggen dat hij niet mee mag doen
 3 3 d dan zou ik hem nergens mee helpen als hij iets aan mij vroeg
 3 3 d en hij wil een keer meedoen mag het niet meer
 3 3 d dan hoeven ze niet meer te komen

- 3 3 e – moet hij maar weg gaan (2.3.b)
 3 3 e dan zeg ik ga dan maar weg
 3 3 e gaat hij/zij maar naar huis

3 4 EIGENBELANG

- 3 4 a – vind ik dat niet erg; – is dat zijn eigen probleem (4.1.c)
 3 4 a zal ik er niet mee zitten
 3 4 a kan mij niets schelen
 3 4 a dat maakt mij niet uit
 3 4 a zou ik me er niks van aantrekken
 3 4 a heb ik daar totaal geen problemen mee
 3 4 a is dat niet mijn probleem
- 3 4 b – is dat jammer; – dan is dat pech (4.2.d)

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 OORZAAK

- 4 1 a – dan is het verlegen (5.1.a/h)
 4 1 a vindt ze het eng om met andere kinderen te spelen
 4 1 a is die bang of verlegen
 4 1 a is ze bang dat ze wordt uitgelachen als ze iets fout doet
 4 1 a is het sociaal angstig

- 4 1 b – is het kind niet sociaal (5.1.d; 5.2.f)
 4 1 b dan heeft hij/zij een sociaal probleem

- 4 1 c – moet er iets aan de hand zijn; – is er iets mis (3.4.a; 5.1.b/c)
 4 1 c dan zit er iets niet goed
 4 1 c dan heeft dat kind een probleem
 4 1 c dan heeft dat kind problemen thuis of op school

- 4 1 d – is er niets aan de hand

- 4 1 e – heeft hij/zij geen zin (2.1.a)
 4 1 e zal het daar wel geen zin in hebben
 4 1 e dan heeft het daar geen behoefte aan
 4 1 e zal hij wel geen belangstelling hebben

4 2 GEVOLG

- 4 2 a – zal het buitengesloten worden (3.2.c; 5.2.a/c/d)
 4 2 a wordt het een buitenbeentje
 4 2 a hoort hij/zij er niet meer bij
 4 2 a valt het buiten de groep
 4 2 a kan het niet goed in de groep worden opgenomen

- 4 2 b – wordt het eenzaam (5.2.b)

- 4 2 b vereenzaamt het
 4 2 b is zij/hij erg alleen
 4 2 b zal zij/hij wel eenzaam zijn

- 4 2 c – mist ze heel veel
 4 2 c weet ze niet wat ze mist
 4 2 c beleeft hij niks
 4 2 c zal hij nooit kunnen weten hoe leuk het is

- 4 2 d – vind ik dat zielig (2.4.a; 3.4.b)

- 4 2 d is hij/zij zielig
 4 2 d is dat jammer voor het kind
 4 2 d vind ik dat niet leuk voor dat kind

- 4 2 e – maak ik me zorgen

- 4 2 e begin ik me toch wel wat ongerust over hem/haar te maken

- 4 2 f – is dat niet goed

- 4 2 f is dat niet best
 4 2 f is slecht voor dat kind

4 3 INTERVENTIES

- 4 3 a – heeft hij hulp nodig

- 4 3 a dan moet er iets aan gedaan worden
 4 3 a is dat niet gezond en moet daar iets aan gedaan worden
 4 3 a dan zou ik haar/hem helpen

- 4 3 b – moet het gestimuleerd worden (5.3.a)

- 4 3 b moet je het kind erbij betrekken
 4 3 b moet je hem activeren/motiveren om wel mee te doen
 4 3 b zou ik hem erbij vragen

- 4 3 c – vraag ik waarom niet (5.3.c; 5.3.b/c/d)

- 4 3 c moet men vragen waarom
 4 3 c dan zou ik vragen wat er aan de hand is

- 4 3 d – moet je het niet dwingen (2.3.c; 3.3.b/c)

- 4 3 d dan moet je dat kind er niet toe verplichten
 4 3 d zal ik het niet dwingen

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 OORZAAK

- 5 1 a – is hij/zij misschien erg verlegen (4.1.a)

- 5 1 a is het misschien een beetje bang of verlegen
 5 1 a kan dat een teken zijn van ernstige verlegenheid
 5 1 a dan is het misschien bang om iets fout te doen
 5 1 a dan is het misschien bang voor grote groepen mensen
 5 1 a is het goed mogelijk dat het zich onzeker, of iets van die aard, voelt

- 5 1 b – is er waarschijnlijk iets aan de hand; – is er waarschijnlijk iets mis (4.1.c)

- 5 1 b heb ik het idee dat er iets mis is met het kind
 5 1 b zou er wel eens iets aan de hand kunnen zijn
 5 1 b is er misschien wat mee aan de hand

- 5 1 c – heeft het kind misschien problemen (4.1.c)

- 5 1 c dan kan het problemen thuis hebben
 5 1 c heeft het waarschijnlijk psychische problemen
 5 1 c kan dat betekenen dat hem/haar iets dwars zit

- 5 1 d – heeft het een contactstoornis (4.1.b)

- 5 1 d heeft het slechte contactuele eigenschappen

- 5 1 e – voelt het zich vast niet thuis in de groep
 5 1 e voelt het zich niet op z'n gemak in die groep
 5 1 e voelt ze zich misschien niet prettig in die groep
 5 1 e heeft hij het niet naar zijn zin op school
- 5 1 f – zal het daar wel een reden voor hebben
 5 1 f dan zal dat kind daar wel een goede reden voor hebben
 5 1 f kan dat verschillende redenen hebben
 5 1 f kan er iets zijn waardoor hij/zij het niet doet
- 5 1 g – is het liever alleen
 5 1 g heeft het misschien behoefte om alleen te zijn
 5 1 g wil het alleen zijn
 5 1 g doet hij het liever alleen
- 5 1 h – is een introvert persoon (4.1.a)
 5 1 h is het nogal op zichzelf gericht
 5 1 h is het zeer in zichzelf gekeerd
- 5 1 i – is het een eenling (6.1.b)
 5 1 i denk ik dat het een eenling is
 5 1 i is het een Einzelgänger
 5 1 i zal het een eenling worden

5 2 GEVOLG

- 5 2 a – dan voelt hij zich buitengesloten (4.2.a)
 5 2 a kan het zijn dat hij/zij zich geïsoleerd voelt
 5 2 a zal het zich misschien buitengesloten voelen
- 5 2 b – voelt het kind zich eenzaam (4.2.b)
 5 2 b voelt hij zich alleen
 5 2 b zal diegene zich alleen en in de steek gelaten voelen
- 5 2 c – raakt het kind in een isolement (4.2.a)
 5 2 c komt het in een sociaal isolement
- 5 2 d – sluit het zich af van de rest (4.2.a)
 5 2 d dan sluit het zich af van leeftijdsgenootjes
 5 2 d isoleert hij/zij zich daarmee
- 5 2 e – zal het kind niet zo goed leren samenwerken
 5 2 e leert het geen sociale vaardigheden
 5 2 e wordt het erg asociaal. Het zal niet leren in groepsverband te werken
 5 2 e leert hij zich niet sociaal op te stellen
 5 2 e zal het nooit leren met andere mensen om te gaan
- 5 2 f – kan dat slecht zijn voor haar latere sociale contacten (4.1.b; 6.2.a)
 5 2 f raakt het sociaal achtergesteld
 5 2 f zal hij in mindere mate sociale contacten leggen
 5 2 f zal hij op latere leeftijd moeite hebben met contacten te leggen

5 3 INTERVENTIES

- 5 3 a – moet je het proberen te stimuleren (4.3.b)
 5 3 a dan probeer je zo'n kind erbij te betrekken
 5 3 a proberen door andere dingen wel te activeren
 5 3 a zal ik proberen er hem toch aan mee te laten doen
 5 3 a dan probeer je hem/haar te motiveren!
 5 3 a probeer ik zijn interesse voor de activiteiten te wekken
 5 3 a dan wil ik hem of haar zo positief mogelijk zien te beïnvloeden dat het wel mee doet

- 5 3 b – moet je er eens mee praten (4.3.c)
 5 3 b dan wordt het tijd voor een gesprekje
 5 3 b dan zou ik met hem/haar praten
 5 3 b vind ik dit prima maar wel bespreken
 5 3 b proberen met praten er achter te komen waarom hij niet meedoet
- 5 3 c – probeer ik er achter te komen waarom het niet meedoet (4.3.c; 6.3.a/b)
 5 3 c moeten we proberen om te kijken wat er aan de hand is
 5 3 c gaan we eerst het waarom na
 5 3 c moet je toch gaan kijken waarom ze niet meedoet
 5 3 c moet het onderzocht worden
- 5 3 d – vraag ik me af waardoor dat komt (4.3.c; 6.3.a/b)
 5 3 d dan vraag ik me af wat er met dat kind aan de hand is
 5 3 d ga je jezelf afvragen waarom dat kind niet meedoet
 5 3 d zou ik willen weten waarom niet

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 OORZAAK

- 6 1 a Verschillende mogelijkheden
 6 1 a is het gewoon een eenling of heeft het misschien nare ervaringen meegemaakt
 6 1 a voelt hij/zij zich niet met de groep verbonden en/of is hij/zij onzeker van zichzelf
 6 1 a kan het een verlegen kind zijn, of een kind met bepaalde problemen
 6 1 a zal het deze activiteiten niet leuk vinden of wordt het niet gestimuleerd om mee te doen
 6 1 a is het misschien verlegen of heeft het een eenzelvige aard waardoor het niet mee wil doen
 6 1 a dan kan het zijn dat deze het niet leuk vindt of iets heeft
- 6 1 b – dan is het kind een individualist (5.1.i)
 6 1 b is het een solistisch ingesteld kind
 6 1 b kan het een kind zijn die in 'stilte' gelukkiger is, dan met veel mensen om zich heen

6 2 GEVOLG

- 6 2 a – is dit niet goed voor zijn/haar persoonlijke ontwikkeling (5.2.f)
 6 2 a zal dit zijn of haar sociale ontwikkeling belemmeren
 6 2 a kan het zich niet goed en gezond ontwikkelen
 6 2 a kan dit de sociale ontwikkeling van het kind negatief beïnvloeden
 6 2 a dan kan dat een teken zijn van een niet-optimale ontwikkeling

6 3 INTERVENTIES

- 6 3 a – probeer je de oorzaak hiervan te achterhalen (5.3.c/d)
 6 3 a zal er naar een oorzaak van dit gedrag gezocht moeten worden
 6 3 a moet onderzocht worden wat daarvan de oorzaak kan zijn. Immers, er zijn tal van mogelijke oorzaken
 6 3 a dan vraag je je af wat de oorzaak hiervan is
 6 3 a moet er een persoonlijk gesprek plaatsvinden om de oorzaken op te sporen

- 6 3 b – **moet gekeken worden wat de redenen daarvoor zijn (5.3.c/d)**
- 6 3 b moet je onderzoeken wat de reden van dit gedrag is
- 6 3 b is het nodig naar de reden hiervoor te vragen
- 6 3 b is extra aandacht noodzakelijk om de reden te vinden
- 6 3 c – **verdient het extra aandacht**
- 6 3 c vind ik dat daar veel aandacht aan besteed moet worden
- 6 3 c zou ik extra aandacht aan dat kind geven door er mee te gaan praten (bijv.)
- 6 3 c geeft het kind aan dat het een andere vorm van aandacht nodig heeft
- 6 3 d – **moet men 't proberen erbij te betrekken maar niets forceren dat geeft averechts effect**
- 6 3 d dan wil ik hem of haar zo positief mogelijk beïnvloeden zodat het toch meedoet of anders iets anders doen wat iedereen leuk vindt
- 6 3 d kan men daaruit de conclusie trekken dat zo'n kind misschien op een andere manier gemotiveerd worden
- 6 3 d kan je proberen het kind zelfvertrouwen te geven opdat het zelf stukje bij beetje met plezier aan de activiteiten gaat deelnemen
- 6 3 d zou ik het toch proberen erbij te betrekken door het een taak / functie te geven binnen de groep
- 6 3 e **Overwogen interventie**
- 6 3 e moet door de ouders of groepsleiders worden gezocht naar de oorzaak van dit isolerende gedrag en als die ongunstig is, moet men het kind proberen te verhelpen
- 6 3 e dan zou je moeten kijken wat de redenen daarvan zijn, en hem/haar eventueel helpen, mocht hij/zij dat willen
- 6 3 e moet gekeken worden of er iets met het kind aan de hand is en moet er zonnodig iets aan gedaan worden
- 6 3 e zou ik me afvragen hoe dat komt en kijken op welke manier ik er het beste iets aan kan doen

ZALC - Item 2 Kinderen opvoeden –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 EVALUATIE****2 1 a – is leuk (3.1.a/b)**

- 2 1 a vind ik leuk
- 2 1 a vind ik leuk om te doen
- 2 1 a is best leuk
- 2 1 a is soms leuk

2 1 b – is goed (3.3.a)

- 2 1 b is heel goed voor het kind
- 2 1 b is een goed idee
- 2 1 b vind ik best goed

2 1 c – moet (3.3.a; 4.1.b)

- 2 1 c moet gebeuren

2 1 d – is niet leuk (3.1.d)

- 2 1 d vind ik niet leuk
- 2 1 d vind ik soms niet leuk
- 2 1 d dat is niet zo leuk
- 2 1 d is niet altijd leuk

2 1 e – is stom

- 2 1 e saai
- 2 1 e BAH!
- 2 1 e is niet goed

2 2 MOEILIKHEID**2 2 a – is makkelijk (3.2.a; 4.2.b)**

- 2 2 a is niet zo moeilijk
- 2 2 a is simpel
- 2 2 a vind ik makkelijk

2 3 WIE & HOE**2 3 a – doen je ouders (3.3.c; 4.3.b)**

- 2 3 a dat doen meestal moeders en vaders
- 2 3 a dat doen moeders
- 2 3 a doet het kindertehuis
- 2 3 a doe je in een opvoedingstehuis

2 3 b – doe ik niet; – kan ik niet (4.3.c/d)

- 2 3 b ik heb geen kinderen om te zorgen
- 2 3 b nooit gedaan
- 2 3 b heb ik nog niet gedaan

2 3 c – kinderen verzorgen

- 2 3 c is ze eten geven
- 2 3 c dat ze groenten moeten eten
- 2 3 c met ze gaan wandelen
- 2 3 c leuke dingen doen

2 3 d – dingen leren

- 2 3 d ze leren wat ze wel of niet mogen doen
- 2 3 d met regels
- 2 3 d dan zeggen ze niet lelijke woorden
- 2 3 d dat kinderen moeten luisteren

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 EVALUATIE****3 1 a – lijkt me leuk (2.1.a; 4.1.c)**

- 3 1 a lijkt me best leuk om te doen
- 3 1 a lijkt me wel aardig

3 1 b – lijkt me erg leuk vooral als ze nog baby's zijn (2.1.a)

- 3 1 b leuk maar moeten niet klieren
- 3 1 b is wel leuk als ze klein zijn maar als ze ouder worden niet meer

3 1 c – is gewoon

- 3 1 c is normaal
- 3 1 c hoort erbij

3 1 d – lijkt me niet leuk (2.1.d)

- 3 1 d lijkt me vreselijk
- 3 1 d lijkt me niet leuk met al die zeurende kinderen om je heen

3 2 MOEILIKHEID**3 2 a – is moeilijk (2.2.a; 4.2.a/b/c; 6.2.a/b)**

- 3 2 a is moeilijk want soms luisteren ze niet
- 3 2 a kan soms moeilijk zijn
- 3 2 a is voor de ouders heel moeilijk (soms)
- 3 2 a is erg moeilijk zegt mijn moeder

3 2 b – is lastig

- 3 2 b kan lastig zijn want ze luisteren soms niet
- 3 2 b is best lastig

3 2 c – is zwaar (4.2.c; 5.2.b)

- 3 2 c is hard werken
- 3 2 c is erg vermoeiend, vraag maar aan mijn moeder
- 3 2 c is soms zwaar werk

3 3 WIE & HOE**3 3 a – moet goed gebeuren (2.1.b/c; 4.3.a)**

- 3 3 a moet je goed doen, anders worden het criminelen
- 3 3 a moet je goed aanpakken
- 3 3 a doe je zo goed mogelijk

3 3 b – doet me moeder en vader goed

- 3 3 b kunnen mijn ouders goed
- 3 3 b kunnen de meeste ouders niet zo goed

3 3 c – voor de vrouw (2.3.a)

- 3 3 c is vrouwenwerk
- 3 3 c laat ik later aan mijn vrouw over

3 3 d – is niks voor mij (4.3.c)

- 3 3 d wil ik niet
- 3 3 d zou ik nooit doen
- 3 3 d daar begin ik niet aan

3 3 e – moet niet streng (5.3.c)

- 3 3 e ik zou ze niet te streng opvoeden
- 3 3 e moet erg vrij zijn
- 3 3 e is iets wat streng moet gebeuren

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 EVALUATIE****4 1 a – is belangrijk (5.1.a)**

- 4 1 a is erg belangrijk voor het kind
- 4 1 a is belangrijk, om ze goed op te voeden
- 4 1 a vind ik belangrijk

- 4 1 b – is nodig (2.1.c)
 4 1 b vind ik noodzakelijk
 4 1 b is heel hard nodig
 4 1 b is erg nodig, als je niet goed opgevoed bent, weet je ook niet hoe het moet!

- 4 1 c – lijkt me heerlijk (3.1.a)
 4 1 c lijkt me fijn om te doen
 4 1 c lijkt me een leuke ervaring

4 2 MOEILIKHEID

- 4 2 a – lijkt mij moeilijk (3.2.a; 5.2.f; 6.2.b)
 4 2 a is denk ik heel moeilijk
 4 2 a lijkt mij vrij moeilijk
 4 2 b – is niet makkelijk; – lijkt me niet makkelijk (2.2.a; 3.2.a)
 4 2 b is niet altijd even makkelijk
 4 2 b lijkt me niet eenvoudig
 4 2 b is niet het makkelijkste wat er bestaat
 4 2 c – is een moeilijke taak (3.2.a/c; 5.2.b)
 4 2 c is een zware taak voor de ouders
 4 2 c is serieus werk
 4 2 c is een moeilijk beroep
 4 2 c geen gemakkelijk werk
 4 2 c is een vak apart

4 3 WIE & HOE

- 4 3 a – moet zorgzaam gebeuren (3.3.a; 5.3.b)
 4 3 a doe je met zorg
 4 3 a moet met aandacht gedaan worden
 4 3 a vereist veel aandacht
 4 3 b – is de taak van de ouders (2.3.a; 5.3.a)
 4 3 b is een zaak van de ouders van de kinderen
 4 3 b vind ik de taak van vader & moeder
 4 3 b hoort bij het ouderschap
 4 3 c – vind ik leuk als ik ouder ben (2.3.b; 3.3.d)
 4 3 c doe ik pas later
 4 3 c is (voorlopig) niks voor mij
 4 3 c doe ik wel als ik later groot ben
 4 3 d – heb ik geen ervaring mee (2.3.b)
 4 3 d daar heb ik geen verstand van
 4 3 d dat kan ik niet weten

4 4 COMBINATIE

- 4 4 a – is moeilijk maar leuk (5.4.a)
 4 4 a kan leuk zijn maar ook vermoeiend
 4 4 a is een zware maar leuke taak
 4 4 a is moeilijk, maar gezellig
 4 4 a is soms erg lastig, maar ook heel erg leuk

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 EVALUATIE

- 5 1 a – is belangrijk voor het kind zijn toekomst (4.1.a; 6.1.a)
 5 1 a is zorgen voor een goede of slechte toekomst
 5 1 a is van invloed op de rest van het leven van het kind
 5 1 a is erg belangrijk voor later

5 2 MOEILIKHEID

- 5 2 a – is moeilijker dan men denkt (6.2.a)
 5 2 a is niet zo simpel als de meeste mensen denken dat het is
 5 2 a is moeilijker dan het lijkt, denk ik
 5 2 a is een zware taak die veel mensen onderschatten
 5 2 b – lijkt me een zware taak (3.2.c; 4.2.c)
 5 2 b lijkt me een hele klus
 5 2 b lijkt mij op zich een moeilijke taak
 5 2 b lijkt mij geen makkelijke opgave
 5 2 c – is een grote verantwoordelijkheid
 5 2 c is verantwoordelijk werk
 5 2 c is een verantwoordelijke taak
 5 2 d – is iets waar je je goed op moet voorbereiden (6.3.b)
 5 2 d is niet iets wat je zomaar even doet
 5 2 e – is niet voor iedereen weggelegd
 5 2 e is iets wat je moet liggen
 5 2 e kun je niet leren, dat moet je in je hebben
 5 2 e kan niet iedereen
 5 2 f – lijkt mij moeilijk en het maakt mij onzeker (4.2.a; 6.2.b)
 5 2 f vind ik moeilijk, ik ben bang dat het niet zal lukken
 5 2 f is heel moeilijk, ik weet niet of ik eraan begin (ooit)

5 3 WIE & HOE

- 5 3 a – is zowel de taak van vader als van moeder (4.3.b)
 5 3 a is de taak van de ouders samen
 5 3 a moet je met z'n tweeën doen
 5 3 a is een taak van de ouders en de school samen
 5 3 b – is vooral een kwestie van gevoel (4.3.a)
 5 3 b doe je beter met gevoel dan verstand
 5 3 b moet met liefde gebeuren
 5 3 b doe je vol toewijding en liefde
 5 3 c – niet te streng, niet te soepel (3.3.e)
 5 3 c niet al te streng, maar je moet ze niet al te veel verwennen
 5 3 c moet al naar gelang het kind, zo vrij mogelijk gebeuren
 5 3 c consequent zijn, maar wanneer niet?
 5 3 c moet niet al te streng, maar ook niet te vrij gebeuren
 5 3 d – betekent consequent zijn
 5 3 d eist voortdurende aandacht en een consequent gedrag van de opvoeder
 5 3 d moet je, heel moeilijk, consequent doen
 5 3 e – doet iedereen op zijn eigen manier
 5 3 e moet je op je eigen manier doen
 5 3 e doe je zoals jullie tweeën dat het beste vinden
 5 3 f – is een kunst; – kan niet volgens het boekje
 5 3 f is een kunst dat je niet volgens het boekje kan doen
 5 3 f kun je niet leren
 5 3 g – is iets waar je veel tijd voor nodig hebt (6.3.b)
 5 3 g is een volledige dagtaak
 5 3 g kost veel tijd en energie
 5 3 h – vereist veel geduld
 5 3 h daar moet je geduld voor hebben

5 4 COMBINATIE

- 5 4 a – lijkt me leuk maar moeilijk (4.4.a)
 5 4 a is leuk denk ik maar het is wel moeilijk (denk ik)
 5 4 a is lastig maar soms lijkt het me wel leuk
 5 4 a lijkt me erg leuk, maar ook wel zwaar werk
- 5 4 b – is een moeilijke maar ook een dankbare taak (6.4.d)
 5 4 b is een vermoeiende maar dankbare taak
 5 4 b is moeilijk, maar de moeite waard
 5 4 b zware taak, maar wel boeiend en interessant
 5 4 b zowel dankbaar, als ondankbaar werk
 5 4 b is een moeilijke maar mooie taak

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM**6 1 EVALUATIE**

- 6 1 a – is de basis voor hoe kinderen zich later ontplooiën (5.1.a)
 6 1 a is van essentieel belang. Zonder opvoeding geen vorming
 6 1 a kost veel tijd en kennis over de ontwikkeling
 6 1 a moet niet te streng gebeuren, ze moeten vrijheid hebben om zichzelf te ontdekken
 6 1 a moet je goed doen, dat wil zeggen dat je je kind zelfstandig moet opvoeden
 6 1 a bestaat uit het begeleiden van kinderen om hun eigen identiteit en 'kunnen' te leren kennen
 6 1 a een individu kan vormen dat zelfstandig kan leven in alle opzichten
 6 1 a is samen met de kinderen vechten naar volwassenheid
- 6 1 b – is een manier om jezelf tegen te komen
 6 1 b is ook jezelf opvoeden en leren kennen
 6 1 b begin ik voorlopig niet aan. Eerst mezelf accepteren
 6 1 b is meer jezelf opvoeden als ouders
 6 1 b confronteert je met jezelf, en met eigen opvoeding
- 6 1 c – is/likt me een uitdaging
 6 1 c is een interessante uitdaging

6 2 MOEILIKHEID

- 6 2 a – is/likt me het moeilijkste dat er is (3.2.a; 5.2.a)
 6 2 a is het moeilijkste ongewaardeerde beroep
 6 2 a is volgens mij het moeilijkste en spannendste dat er is
 6 2 a is zo ongeveer het moeilijkste dat er is
 6 2 a is waarschijnlijk een van de moeilijkste taken die een mens te doen heeft
- 6 2 b – is moeilijk, je probeert zoveel mogelijk van jezelf mee te geven voor de toekomst (3.2.a; 4.2.a; 5.2.f)
 6 2 b is niet makkelijk, elk kind heeft eigenheden waar rekening mee gehouden moet worden
 6 2 b lijkt mij heel moeilijk omdat het grote invloed heeft op de rest van het leven van een kind, je bent heel verantwoordelijk als ouder/voogd
 6 2 b lijkt me makkelijk als ze jong zijn en moeilijker wanneer ze in de puberteit komen
 6 2 b is erg moeilijk. Je moet zijn/haar gevoelens goed kunnen begrijpen

6 2 c – kan nooit perfect

- 6 2 c doe je nooit goed maar je kunt altijd idealen nastreven
 6 2 c is geen gemakkelijke taak. Je doet het nooit helemaal perfect. Maar da's menselijk
 6 2 c kan niemand zonder fouten te maken

6 3 WIE & HOE

- 6 3 a – is een proces van leren
 6 3 a leer je door ervaring en doe je nooit goed
 6 3 a moet je leren door vallen en opstaan
 6 3 a dat is niet vanzelfsprekend. Ik denk dat je dat kunt leren net als je moet leren fietsen of zwemmen
- 6 3 b – is iets waar je voor gekozen hebt en je er dus ook voor moet inzetten (5.2.d; 5.3.g)
 6 3 b is iets dat duidelijke keuzes en overleg nodig maakt
 6 3 b is een belangrijk deel in je leven wanneer je er voor kiest
 6 3 b is iets waar je voor de volle 100% achter moet staan, anders gaat het mis

6 4 COMBINATIE

- 6 4 a – is een moeilijke maar zeer belangrijke taak
 6 4 a is heel belangrijk en heel moeilijk
- 6 4 b – is een verantwoordelijke en moeilijke taak
 6 4 b is een zeer belangrijke en verantwoordelijke taak
 6 4 b zware opgave met veel verantwoordelijkheid
 6 4 b is een zware taak maar zeer bevredigende verantwoordelijke taak
- 6 4 c – lijkt me moeilijk maar wel een uitdaging
 6 4 c lijkt mij niet makkelijk maar wel een uitdaging
- 6 4 d – lijkt me moeilijk maar ook ontzettend dankbaar (5.4.b)
 6 4 d lijkt me moeilijk maar wel de moeite waard
 6 4 d lijkt me een moeilijke maar erg mooie taak

ZALC - Item 3 *Als ze aanmerkingen op me hebben –* *Als ze kritiek op me hebben –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 INCASSEREN

- 2 1 a – dan word ik boos
 2 1 a dan word ik lekker kwaad
 2 1 a word ik woedend
 2 1 a word ik snel boos
- 2 1 b – is dat niet leuk (4.1.a)
 2 1 b niet zo leuk
 2 1 b vind ik dat niet leuk
- 2 1 c – vind ik dat stom (4.1.a)
 2 1 c vind ik dat dom
 2 1 c vind ik hun stom
 2 1 c zijn ze dom
- 2 1 d – word ik zenuwachtig (4.1.b/c)
 2 1 d dan ga ik een beetje trillen
 2 1 d moet ik soms huilen

2 2 REACTIE

- 2 2 a – ga ik weg; – doe ik wel wat anders
 2 2 a dan loop ik weg
 2 2 a loop ik gewoon door
 2 2 a dan ga ik naar boven
 2 2 a dan stop ik ermee
- 2 2 b – sla ik erop los
 2 2 b schop ik ze
 2 2 b geef ik ze een knal
 2 2 b ga ik vechten
 2 2 b dan moeten ze hun mond houden anders sla ik ze
- 2 2 c – ga ik schelden (3.2.a)
 2 2 c ga ik schreeuwen
 2 2 c scheld ik op hem
- 2 2 d – dan ga ik het tegen iemand zeggen (4.2.e)
 2 2 d dan zeg ik het tegen de juf
 2 2 d dan ga ik naar meester of ouders
 2 2 d dan zeg ik het
 2 2 d zeg ik er wat van
- 2 2 e – zeg ik hou op
 2 2 e dan zeg ik ophouden
 2 2 e moeten ze dat niet doen
- 2 2 f – doe ik iets; – doe ik niks (3.2.e)

2 3 DEFINITIE

- 2 3 a – zijn ze boos op je
 2 3 a schelden ze me uit
 2 3 a zijn ze gemeen tegen me
 2 3 a dan zijn ze kattig
 2 3 a dus ze vinden je dan niet leuk
- 2 3 b – dat ik het niet goed doe
 2 3 b vinden ze het niet goed
 2 3 b jij doet het niet goed
 2 3 b heb ik wat verkeerd gemaakt

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 INCASSEREN

- 3 1 a – trek ik me niks van aan (5.1.c/g; 5.2.h; 6.1.c)
 3 1 a kan mij niets schelen
 3 1 a haal ik vaak m'n schouders op
 3 1 a zit ik daar niet zo mee
 3 1 a trek ik me er weinig van aan
 3 1 a trek ik me er meestal niks van aan
- 3 1 b – vind ik dat niet erg (4.1.e)
 3 1 b is dat niet zo erg
- 3 1 c – heb ik daar schijt aan
 3 1 c zal me dat een worst wezen
 3 1 c dan heb ik daar maling aan
 3 1 c zal mij geen ene r..t schelen
- 3 1 d – vind ik dat leuk; – dan lach ik (5.1.i)
 3 1 d lach ik ze uit
 3 1 d lach ik gewoon mee
 3 1 d zeg ik altijd dank je wel
- 3 1 e – moeten ze dat zelf weten (6.1.d)
 3 1 e dan moeten zij dat weten
- 3 1 f – hebben ze pech gehad
 3 1 f pech gehad
 3 1 f is dat erg jammer voor hun
 3 1 f dan is dat hun probleem
 3 1 f vind ik het zielig dat ze er problemen mee hebben
- 3 1 g – mogen ze dat zeggen; – is dat best (4.1.e)
 3 1 g zeggen ze het maar
 3 1 g mogen ze dat gerust zeggen
 3 1 g dan hebben ze dat maar lekker
 3 1 g kan dat
 3 1 g is dat goed
- 3 1 h – moeten ze dat zeggen (5.2.a)
- 3 1 i – dan moeten ze dat maar bij zich houden
 3 1 i mogen ze dat bespreken zonder mij
 3 1 i dan kunnen ze die voor zich houden

3 2 REACTIE

- 3 2 a – dan geef ik kritiek terug (2.2.c; 4.2.e)
 3 2 a heb ik het op hen
 3 2 a doe ik het terug
 3 2 a dan ga ik ook op hun aanmerkingen maken
 3 2 a scheld ik terug
 3 2 a geef ik 'n antwoord dat de ander niet leuk vindt
- 3 2 b – denk ik: kijk lekker naar jezelf
 3 2 b moeten ze naar zichzelf kijken
 3 2 b zeg ik dat ze het dan zelf maar moeten doen
 3 2 b dan zeg ik wat je zegt ben je zelf
 3 2 b dan zeg ik dat zij ook niks goed kunnen doen
- 3 2 c – dan kunnen ze barsten
 3 2 c kunnen ze de tering krijgen
 3 2 c denk ik vaak stik!
 3 2 c kunnen ze doodvallen. Ik doe waar ik zin in heb
 3 2 c kunnen ze oprotten

- 3 2 d – negeer ik dat
 3 2 d dan luister ik daar niet naar
 3 2 d let ik daar niet echt op
 3 2 d dan doe ik net of ik het niet hoor
 3 2 d negeer ik ze gewoon

- 3 2 e – reageer ik niet (2.2.f)
 3 2 e zeg ik niks terug
 3 2 e ga ik er niet op in
 3 2 e dan hou ik altijd m'n mond dicht

- 3 2 f – laat ik ze praten
 3 2 f laat ik ze kletsen
 3 2 f laat ik het gewoon over me heen gaan
 3 2 f laat ik ze gewoon hun gang gaan en pak ze later wel terug

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 INCASSEREN

- 4 1 a – vind ik dat vervelend; vind ik dat meestal niet leuk (2.1.b/c)
 4 1 a vind ik dat wel erg
 4 1 a vind ik dat rot
 4 1 a ben ik daar niet blij mee
 4 1 a baal ik daarvan
 4 1 a vind ik meestal niet fijn
 4 1 b – dan voel ik me rot (2.1.d; 5.1.a)
 4 1 b voel ik me niet fijn
 4 1 b voel ik me niet lekker
 4 1 b dan krijg ik een naar gevoel
 4 1 b word ik meestal erg verdrietig
 4 1 c – word ik verlegen; – weet ik niet wat ik moet doen (2.1.d; 5.1.a)
 4 1 c krijg ik een knalrood hoofd
 4 1 c durf ik niets meer te zeggen
 4 1 d – trek ik me dat aan (5.1.c/e/f/g)
 4 1 d dan trek ik me dat erg aan
 4 1 d raakt het me best wel
 4 1 d kan het me wel wat schelen
 4 1 e – kan ik daar best tegen (3.1.b/g; 5.1.f; 6.1.b)
 4 1 e kan ik dat verdragen
 4 1 e kan ik dat best hebben
 4 1 f – accepteer ik dat
 4 1 f aanvaard ik dat
 4 1 f dan neem ik dat, want dat betekent dat je iets niet goed doet
 4 1 g – zullen ze wel gelijk hebben
 4 1 g kan dat terecht zijn
 4 1 g zal het wel nodig zijn
 4 1 g is het soms gegrond

4 2 REACTIE

- 4 2 a – dan luister ik ernaar (6.2.d)
 4 2 a dan moet ik goed luisteren
 4 2 a luister ik altijd goed watvoor kritiek dit is
 4 2 b – luister ik ernaar en kan ervan leren
 4 2 b luister ik altijd, misschien heb ik er wat aan
 4 2 b luister ik ernaar en doe ik er wat mee
 4 2 b luister ik daar naar, om te kijken of ik mij daar in kan verbeteren

- 4 2 c – kan ik daar wat van leren (5.2.d)
 4 2 c word je daar alleen maar wijzer van
 4 2 c kan ik daar waarschijnlijk iets van leren
 4 2 c neem ik dat altijd ter harte

- 4 2 d – dan doe ik het de volgende keer beter (5.2.d)
 4 2 d wil ik graag weten hoe ik het beter kan doen volgens hun
 4 2 d dan zou ik er een beetje op gaan letten wat ik verkeerd doe

- 4 2 e – dan ga ik erop in (2.2.d; 3.2.a; 5.2.b)
 4 2 e dan reageer ik hier op

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 INCASSEREN

- 5 1 a – voel ik me onzeker (4.1.b/c)
 5 1 a voel ik me gelijk minderwaardig
 5 1 a ga ik twijfelen aan mijn hele doen en laten
 5 1 a voel ik me wegglijden
 5 1 a begin ik aan mezelf te twijfelen
 5 1 a kan ik onzeker worden
 5 1 a voel ik me afgewezen
 5 1 b – voel ik me aangevallen
 5 1 b zit ik snel op de kast
 5 1 b voel ik me tegen de muur gedrukt
 5 1 b voel ik mij aangesproken
 5 1 b kan ik daar soms heel beledigd over zijn
 5 1 c – trek ik het me af en toe aan (3.1.a; 4.1.d; 6.1.c)
 5 1 c trek ik mij dit dikwijls aan
 5 1 c trek ik me dat vaak (te) erg aan
 5 1 d – kost het me moeite om dat te accepteren (6.1.a)
 5 1 d kan ik dat moeilijk verkroppen
 5 1 d vind ik het moeilijk om goed te luisteren
 5 1 d heb ik daar soms best problemen mee. Ik hou niet zo van kritiek
 5 1 d moet ik wel even slikken
 5 1 e – kan ik daar niet zo goed tegen (4.1.d)
 5 1 e kan ik daar maar matig tegen
 5 1 e word ik vaak boos omdat ik niet goed tegen kritiek kan
 5 1 e kan ik daar soms niet tegen
 5 1 f – kan ik dat de ene keer beter hebben dan de andere (4.1.d/e)
 5 1 f trek ik me dat de ene keer wel, de andere keer niet aan
 5 1 f voel ik me daar soms onzeker door worden maar vaak ook niet
 5 1 f hangt het ervan af of ik me er wat van aantrek
 5 1 g – trek ik het me alleen aan als het terechte kritiek is (3.1.a; 4.1.d; 6.1.b/c)
 5 1 g zal ik mij dat, indien terecht, aantrekken
 5 1 g probeer ik het me niet aan te trekken voorzover de kritiek niet terecht is
 5 1 g trek ik me daar niks van aan als het niet redelijk is
 5 1 h – moet dat opbouwende kritiek zijn (6.1.b)
 5 1 h moet het opbouwend zijn, anders kan ik het moeilijk accepteren
 5 1 h moeten ze me dit tactvol vertellen
 5 1 h vind ik niet erg, als ze 't maar op een 'goede' manier doen

5 1 i – hoor ik dat graag (3.1.d)

5 1 i vind ik dat interessant

5 1 i beschouw ik als positief

5 2 REACTIE

5 2 a – moeten ze dat recht in m'n gezicht zeggen (3.1.h)

5 2 a moeten ze dat recht in mijn gezicht zeggen en niet achter mijn rug

5 2 a hoor ik dat graag persoonlijk

5 2 a wil ik dat graag rechtstreeks horen, opdat ik me kan verdedigen

5 2 a moeten ze dat tegen me zeggen

5 2 b – probeer ik dat vaak te bepraten (4.2.e)

5 2 b wil ik daar over discussiëren

5 2 b dan bespreek je die kritiek

5 2 b zou ik het graag weten en erover praten

5 2 c – probeer ik dat te weerleggen

5 2 c ga ik altijd meteen in de verdediging

5 2 c verweer ik me

5 2 c heb ik meestal een tegenwoord

5 2 d – dan probeer ik daar iets mee te doen (4.2.c/d; 6.2.a)

5 2 d probeer ik dit positief op te pikken

5 2 d dan probeer ik na te gaan of ik het kan veranderen

5 2 d hoop ik dat ik ervan kan leren

5 2 e – denk ik daar over na; – neem ik het serieus (6.2.b)

5 2 e ga ik daar eens over na zitten denken

5 2 e neem ik die in overweging

5 2 e hou ik mezelf stil. En denk in mezelf over het 'incident' na

5 2 f – wil ik weten waarom

5 2 f vraag ik waar dat op gebaseerd is

5 2 f vraag ik om uitleg

5 2 f moeten ze de reden erbij geven

5 2 g – ga ik na of de kritiek terecht is

5 2 g ga ik snel bij mezelf na of ze gelijk hebben

5 2 g kijk ik of die juist is

5 2 g dan bekijk ik of er een kern van waarheid in zit

5 2 h – trek ik me terug; – trek ik me best aan maar dat laat ik niet merken (3.1.a)

5 2 h kruip ik in mijn schulp

5 2 h doe ik net alsof het mij niets kan schelen

5 2 i – praat ik het hen uit het hoofd, of neem het aan dan houd ik daar rekening mee en kijk of ze gelijk hebben, soms trek ik me er niks van aan

5 2 i ga ik daar over nadenken als het normaal is of ik trek me er niet veel van aan

5 2 i dan probeer ik niet te reageren of juist iets te veranderen

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 INCASSEREN

6 1 a – moet ik wel even slikken, maar het geeft me wel stof tot nadenken (5.1.d)

6 1 a vind ik dat enerzijds niet prettig, maar anderzijds neem ik het graag ter harte

6 1 a vind ik dat niet leuk maar overweeg het wel of er waarheid in zit

6 1 a vind ik dat meestal niet leuk, maar ik trek er over het algemeen wel mijn les uit

6 1 a vind ik het niet leuk maar accepteer ik het wel

6 1 b – kan ik dat goed hebben, als het tenminste goed gefundeerde kritiek is (4.1.e; 5.1.g/h)

6 1 b dan dient die beargumenteerd te zijn, anders wordt er niet naar geluisterd

6 1 b kan ik dat volgens anderen niet zo goed waarderen, zelf vind ik van wel zolang de kritiek die gegeven wordt maar gegrond is

6 1 b moet ik even slikken, zeker als het ongegronde kritiek is. Maar als het goede kritiek is wil ik daarvan leren

6 1 b kan ik dat best hebben tenzij het onterecht is

6 1 c – hangt het van de persoon af of ik me er wat van aantrek (3.1.a; 5.1.c/g)

6 1 c denk ik daarover na, zeker als goede vrienden/vriendinnen kritiek hebben

6 1 c dan bedenk ik mij eerst of die mensen wel recht van oordelen hebben

6 1 c kan me dat soms wel, soms niets schelen, ligt eraan wie het zegt

6 1 d – moeten zij dat weten, iedereen is anders (3.1.e)

6 1 d kan me dat niets schelen. Ik ben ik en niets anders

6 1 d moeten ze dat zelf weten ik bepaal mijn eigen leven

6 1 d trek ik me daar vrij weinig van aan zolang ik zelf maar tevreden ben over mezelf

6 2 REACTIE

6 2 a – probeer ik mezelf te verbeteren als ik het er mee eens ben (5.2.d)

6 2 a ga ik bij mezelf na of dat terecht is, als dat zo is, probeer ik er wat aan te doen

6 2 a ben ik bereid iets aan mezelf of aan m'n werk te veranderen als ik die kritiek goed gegrond vind

6 2 a probeer ik uit alle macht eerlijk te zijn tegenover mezelf en dat indien terecht ten goede aan te wenden

6 2 a probeer ik die kritiek juist te begrijpen, en indien terecht, de situatie aanpassen

6 2 b – luister ik en overweeg ik, als het de moeite waard is, om ernstig na te denken erover (5.2.e)

6 2 b dan probeer ik altijd duidelijk relevante zaken van irrelevante zaken te scheiden en lering te trekken uit de relevante kritiek

6 2 b probeer ik zo objectief mogelijk te bekijken of ze gelijk hebben

6 2 b probeer ik die naar waarde te schatten

6 2 b zal ik eens goed over mezelf nadenken, maar waarschijnlijk weinig veranderen

6 2 c – denk daarover na en beslis zelf of het nodig is om erop te reageren

6 2 c doe ik toch bijna altijd wat ik zelf vind dat goed is

6 2 c probeer ik het voor mezelf helder te krijgen wat ze bedoelen en doe er vervolgens het mijne mee

6 2 c trek ik me daar iets van aan en trek daarna m'n eigen conclusies

- 6 2 d – **luister ik er wel naar, maar handel ik er niet
altijd naar (4.2.a)**
- 6 2 d trek ik mij dat aan maar beïnvloedt het me weinig
- 6 2 d luister ik naar ze, maar neem het niet zomaar aan
- 6 2 e – **kan ik dit goed relativeren**
- 6 2 e dan valt dat over het algemeen te relativeren

ZALC - Item 4. *Als ik het voor het zeggen had –***2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 ZELF & EIGENBELANG**

- 2 1 a – dan was ik blij (5.1.d)
 2 1 a ben ik blij
 2 1 a zou ik dat leuk vinden
 2 1 a dan zou ik dat fijn vinden
 2 1 a ik vind het leuk om de baas te zijn
- 2 1 b – zou ik alles krijgen wat ik wil; – dan wou ik een auto
 2 1 b zou ik alles vragen
 2 1 b vroeg ik een nintendo 16 bit
 2 1 b dan zou ik een heleboel dieren willen hebben
 2 1 b aten we elke dag patat
- 2 1 c – zou ik iets leuks doen; – zou ik gaan fietsen (3.1.c)
 2 1 c zou ik elke dag voetballen
 2 1 c zou ik de hele dag aan mijn project werken
 2 1 c dan zou ik alles opnieuw inrichten
- 2 1 d – zou ik dat niet leuk vinden (4.1.b; 5.1.b)
 2 1 d dan was ik niet zo blij
 2 1 d vind ik niet fijn
 2 1 d vind ik het een beetje eng
- 2 1 e – zou ik boos worden
 2 1 e ruzie maken
 2 1 e zei ik opdoonderen
 2 1 e zou ik gillen
- 2 1 f – was ik de baas ; – had ik het voor het zeggen
 2 1 f ik de baas van de hele wereld geweest
 2 1 f was ik de koningin
 2 1 f dan zou ik het land regeren
- 2 1 g – doet iedereen wat ik zeg
 2 1 g dan zal ik zeggen wat ze moeten doen
 2 1 g zou iedereen naar me luisteren
 2 1 g zeg ik pest me niet zo
 2 1 g moet mijn zusje de woonkamer opruimen

2 2 ANDEREN & ALGEMEEN BELANG

- 2 2 a – dan vinden anderen het niet leuk
 2 2 a dan wordt iedereen boos
 2 2 a dan kreeg ik straf
 2 2 a je mag niet de baas spelen
 2 2 a schelden kinderen mij uit
- 2 2 b – zouden we lekker spelen
 2 2 b zou ik de hele klas laten tekenen
- 2 2 c – dan zou ik niet streng doen; – dan zal ik streng zijn
 2 2 c zou ik geen straf uitdelen
 2 2 c dan zou ik heel lief zijn
 2 2 c op school dan zal ik aardig zijn
- 2 2 d – zou er geen ruzie meer zijn (3.2.b; 4.2.f)
 2 2 d mocht niemand meer ruzie maken
 2 2 d mocht er nooit gepest worden

2 3 WEL/NIET ZEGGEN

- 2 3 a – zou ik het zeggen (3.3.a)
 2 3 a zei ik het
 2 3 a zou ik zeggen wat ik te zeggen had
 2 3 a dan zou ik het doen
 2 3 a doe ik het ook
- 2 3 b – zou ik niets zeggen
 2 3 b zei ik niks
 2 3 b deed ik dat niet
 2 3 b dan doe ik niks

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 ZELF & EIGENBELANG**

- 3 1 a – deed ik alles wat ik wou!
 3 1 a dan deed ik alleen mijn eigen zin
 3 1 a gingen we alles doen wat ik wil
 3 1 a zou ik alles doen wat niet mag
- 3 1 b – zou alles mogen
 3 1 b waren er geen regels thuis
 3 1 b zou ik zelf regels maken
 3 1 b zou ik meer vrijheid hebben
 3 1 c waren er geen afspraken voor het uitgaan
- 3 1 c – zou het leven veel leuker worden (2.1.c; 4.2.g)
 3 1 c dan zou ik er een feest van maken
 3 1 c zou ik meer plezier willen maken dan dat ik nu doe
 3 1 c zou ik een lekker lui leventje hebben
 3 1 c ging ik nu op vakantie
 3 1 c zou ik een heel mooi pretpark laten bouwen
- 3 1 d – was ik de rijkste
 3 1 d dan had ik veel geld
 3 1 d dan ben ik rijk en machtig
 3 1 d zou ik meer zakgeld willen
- 3 1 e – zou ik niet naar school gaan
 3 1 e ging ik niet al te vaak naar school
 3 1 e had ik geen huiswerk meer
 3 1 e was ik minder gaan leren
- 3 1 f – dan was ik nu al klaar met school
 3 1 f dan ging ik al werken
 3 1 f zat ik nu al op mijn vervolgopleiding
 3 1 f dan zou ik later politieagente worden
 3 1 f was ik nou een hotelmanager
- 3 1 g – was ik nu niet hier
 3 1 g was ik lekker thuis
 3 1 g dan zat ik hier niet
- 3 1 h – hoefde ik geen stompzinnige testen te maken
 3 1 h dan deed ik dit nu niet
 3 1 h zou ik deze enquête verscheuren
 3 1 h zat ik nu niet hier, dit te doen

3 2 ANDEREN & ALGEMEEN BELANG

- 3 2 a – zou ik de scholen sluiten
 3 2 a hoefde er helemaal niemand naar school

- 3 2 a dan had ik vrij gegeven (van school)
 3 2 a had ik huiswerk afgeschafte
 3 2 a zou ik schooldagen korter maken
- 3 2 b – zou er geen oorlog meer zijn (2.2.d; 4.2.f)
 3 2 b zou ik geen oorlog willen
 3 2 b dan liet ik alle wapens vernietigen
- 3 2 c – dan zou ik alle arme mensen rijk laten worden (4.2.e/i)
 3 2 c zal ik iedereen geld geven
 3 2 c dan was iedereen heel rijk geweest
 3 2 c zou ik veel geld aan de armen geven
 3 2 c was niemand arm
- 3 2 d – zou iedereen die mij pest net zo erg teruggepest worden
 3 2 d dan zou ik later alles laten doen door meisjes en jongens die mij geplaagd hebben
 3 2 d had ik die pestkoppen gelijk van school geknikkerd
- 3 2 e – zou ik alle mensen die ik niet mag het land uitsturen (4.2.i)
 3 2 e alle buitenlanders eruit
 3 2 e dan zou ik m'n ouders een lesje leren
 3 2 e zou ik alle drie de conciërges ontslaan
 3 2 e zou ik sommige jongens uit mijn klas een pak slaag geven
- 3 2 f – zou ik alle auto's weg doen
 3 2 f dan werden de auto's voor pony's ingeruild
 3 2 f zouden er geen auto's in het weekend rijden
- 3 2 g – was het hier goed geregeld (4.2.d)
 3 2 g liet ik alles op rolletjes gaan
 3 2 g zou ik het land goed regeren

3 3 WEL/NIET ZEGGEN

- 3 3 a – dan zei ik alles wat ik wou (2.3.a)
 3 3 a dan zou ik alles zeggen wat me opkomt
 3 3 a zou ik alles goed zeggen
 3 3 a zou ik de waarheid vertellen

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 ZELF & EIGENBELANG

- 4 1 a – dan wist ik het wel!!
 4 1 a zou ik het wel weten
 4 1 a dan had ik het wel geweten
- 4 1 b – dat zou ik niet willen (2.1.d; 5.1.b; 6.2.d)
 4 1 b dan zou ik toch niet de "baas" willen spelen
 4 1 b dan zou ik er gelijk mee stoppen
 4 1 b gaf ik een ander de leiding
 4 1 b zou ik het zo regelen dat ik het niet meer voor het zeggen had
- 4 1 c –, ik heb het niet voor het zeggen
 4 1 c maar dat heb ik niet
 4 1 c heb ik gelukkig niet
- 4 1 d – dan zou ik hetzelfde blijven
 4 1 d dan zou ik doen wat ik nu ook doe
 4 1 d had mijn leven er toch ongeveer hetzelfde uitgezien

- 4 1 e – was het weer aan met mijn vriend
 4 1 e wou ik dat mijn vader en moeder weer gingen trouwen
 4 1 e moest mijn beste vriendin die ik heb achter gelaten bij mijn verhuizing van 3 mnd. geleden, hier komen wonen
- 4 1 f – dan woonde ik op mezelf
 4 1 f zou ik nu al lang het huis uit zijn
 4 1 f ging ik niet op kamers

4 2 ANDEREN & ALGEMEEN BELANG

- 4 2 a – dan was alles anders (5.2.c; 6.2.b)
 4 2 a zou het er allemaal heel anders uitzien
 4 2 a zou er heel wat veranderen
 4 2 a zou de wereld er heel anders uitzien
- 4 2 b – zou ik veel dingen veranderen (5.2.c)
 4 2 b zou ik een hoop in de wereld veranderen
 4 2 b dan zou ik de wereld veranderen
 4 2 b had ik alles veranderd
 4 2 b zou ik het anders doen
 4 2 b zou ik veel dingen anders aanpakken
- 4 2 c – had ik het zo gelaten (5.2.d)
 4 2 c bleef alles zoals het nu is
 4 2 c zou ik alle mensen zo laten zoals ze zijn
 4 2 c dat zou ik hetzelfde handelen als m'n ouders
- 4 2 d – was alles beter (3.2.g; 5.2.h)
 4 2 d dan had iedereen het beter
 4 2 d dan was de wereld beter af
 4 2 d zou ik alles beter laten gaan
- 4 2 e – zou iedereen gelijk moeten zijn; – was er minder discriminatie (3.2.c; 5.2.f)
 4 2 e zou niemand echt arm of rijk zijn
 4 2 e dan zou ik alles eerlijk verdelen
 4 2 e zou iedereen gelijk behandeld worden
- 4 2 f – was er vrede in de wereld (2.2.d; 3.2.b)
 4 2 f zou ik willen dat er vrede en veiligheid voor iedereen is
 4 2 f zouden de mensen vreedzamer met elkaar om moeten gaan
- 4 2 g – waren we gezelliger tegen elkaar; – was het allemaal een stuk gezelliger (3.1.c; 5.2.h; 6.2.a)
 4 2 g was iedereen aardig t.o.v. elkaar
 4 2 g dan was het in dit land een stuk gezelliger
- 4 2 h – was er niet zoveel ellende in de wereld
 4 2 h zou de wereld er een stuk vriendelijker uitzien
 4 2 h had iedereen het goed
 4 2 h dan zou ik iedereen een fijn leven wensen
 4 2 h zou het hier een paradijs worden
- 4 2 i – zou ik proberen anderen te helpen (3.2.c)
 4 2 i ging er meer hulp naar de mensen die het slechter hebben dan wij
 4 2 i werd er meer hulp gegeven aan ontwikkelingslanden
- 4 2 j – zorgde ik ervoor dat er geen honger meer was
 4 2 j zou ik als eerste het voedselprobleem aanpakken
 4 2 j dan werd de werkloosheid aangepakt
 4 2 j zou ik zorgen dat veel zwervers een onderdak krijgen

- 4 2 k – zou ik meer aan natuurbescherming willen doen
 4 2 k dan hadden we een beter milieu
 4 2 k zou Nederland een natuurland worden
 4 2 k zou ik zorgen voor het regenwoud
 4 2 k zouden er meer rechten voor dieren komen

- 4 2 l – dan zouden criminaliteit en misdaad gestopt kunnen worden (3.2.e)
 4 2 l zou de criminaliteit harder aangepakt worden
 4 2 l zou het snel afgelopen zijn met drugs en criminaliteit
 4 2 l zou ik de politie harder laten optreden in Nederland
 4 2 l zou iedereen die discrimineert de gevangenis ingaan
 4 2 l werden de straffen in Nederland zwaarder

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 ZELF & EIGENBELANG

- 5 1 a – dan zou ik niet weten wat te doen (6.2.h)
 5 1 a dan zou ik het momenteel niet weten
 5 1 a –; tja, wat dan?
 5 1 a zou ik zo gauw niet weten wat te veranderen; daar heb ik nooit zo bij stil gestaan
 5 1 a wist ik het nog niet
 5 1 b – zou ik dat heel moeilijk vinden (2.1.d; 4.1.b)
 5 1 b zou ik spontaan grijze haren krijgen
 5 1 b zou ik dat een zeer zware taak vinden
 5 1 b zou ik absoluut niet gelukkig zijn
 5 1 c – zou ik het niet goed kunnen
 5 1 c zou ik er misschien wel misbruik van maken
 5 1 c zou ik teveel dingen alleen willen regelen
 5 1 d – zou ik heel gelukkig willen zijn (2.1.a)
 5 1 d zou ik nooit meer angstig zijn
 5 1 d zou ik weinig problemen hebben

5 2 ANDEREN & ALGEMEEN BELANG

- 5 2 a – ging het ook niet beter (6.2.e)
 5 2 a liep het ook niet zoals het zou moeten
 5 2 a dan zag de wereld er niet beter uit
 5 2 a dan zou ik andere fouten maken
 5 2 b – dan zou alles verkeerd gaan (6.2.e)
 5 2 b dan zou het een wanorde worden
 5 2 b dan werd het een puinhoop
 5 2 b kwam er zeker niets van terecht
 5 2 b zou ik er waarschijnlijk een nog grotere troep van maken dan het nu is
 5 2 c – zou het een en ander veranderen (4.2.a/b; 6.2.b)
 5 2 c zou er wellicht een en ander veranderen
 5 2 c dan zou niet alles bij het oude blijven
 5 2 c zou ik bepaalde dingen anders doen
 5 2 c zou ik een aantal zaken anders aanpakken
 5 2 d – dan zou er niet veel veranderen (4.2.c)
 5 2 d zou ik weinig veranderen
 5 2 d weet ik nog niet of ik iets drastisch zou veranderen

- 5 2 e – kon iedereen zijn gang gaan
 5 2 e zou ik het anarchisme invoeren
 5 2 e zou er nooit meer iets verplicht zijn, alles vrijwillig
 5 2 e zou niemand (inclusief ik) het voor het zeggen hebben

5 2 f – zou iedereen gelijke kansen krijgen; – was er meer rechtvaardigheid (4.2.e)

- 5 2 f dan zou iedereen dezelfde rechten hebben
 5 2 f mocht iedereen zijn mening geven en werd iedereen gelijk behandeld
 5 2 f zou ik proberen om het onrecht in de wereld te verminderen

5 2 g – kwam er meer geld voor zinnige dingen

- 5 2 g werd er meer geld beschikbaar gesteld voor de zorg
 5 2 g werden hard werkende mensen beter beloond
 5 2 g kreeg iedereen niet zomaar geld
 5 2 g werd het minimumloon hoger

5 2 h – was iedereen gelukkig; – had niemand problemen (4.2.d/g)

- 5 2 h dan zou ik iedereen gelukkig maken
 5 2 h keek iedereen wat positiever de wereld in
 5 2 h dan zou ik alle problemen uit de wereld proberen weg te werken

5 2 i – zou ik proberen niet alleen maar aan mezelf te denken

- 5 2 i zou ik rekening proberen te houden met anderen
 5 2 i moet je met iedereen rekening houden, dat is moeilijk

5 2 j – zou ik proberen het iedereen naar de zin te maken

- 5 2 j dan zou ik er voor proberen te zorgen dat iedereen tevreden is
 5 2 j dan zal ik alles proberen te doen waar iedereen zich wel bij voelt
 5 2 j zou ik proberen om zo veel mogelijk voor iedereen 't beste te kiezen

5 2 k – dan scheen altijd de zon!

- 5 2 k regende het hier niet altijd!!!
 5 2 k dan zou het in Nederland alleen maar mooi weer mogen zijn

5 3 WEL/NIET ZEGGEN

- 5 3 a – zou ik niet weten wat te zeggen (6.2.h)
 5 3 a zou ik veel denken maar niets zeggen
 5 3 a was 't vrij stil

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 2 ANDEREN & ALGEMEEN BELANG

- 6 2 a – zou er meer respect onder de mensen zijn (4.2.g)
 6 2 a zou er meer eerlijkheid, respect en verdraagzaamheid zijn
 6 2 a zouden er minder communicatiestoornissen zijn tussen mensen en meer persoonlijke ontplooiing
 6 2 a kwam men wat vaker z'n afspraken en beloftes na
 6 2 a was de wereld toleranter en drong men elkaar niks op en zou men ook in anderen geïnteresseerd zijn
 6 2 a zal er meer diepgang in relaties zijn

- 6 2 b – zou ik een aantal zaken in de maatschappij veranderen (4.2.a; 5.2.c)
- 6 2 b zouden er een hoop dingen veranderen in de maatschappij
- 6 2 b zou ik de maatschappij anders inrichten, waardoor kinderen en baan makkelijker zou zijn
- 6 2 b zou de maatschappij minder materialistisch en egoïstisch zijn, meer aandacht voor sociale aspecten
- 6 2 b zou ik met alles wat in me is, de decadentie van de ontkerstende maatschappij tegengaan door de burgers opnieuw bewust te maken van bijbelse waarden en normen
- 6 2 c – zou ik veel aandacht aan goed onderwijs besteden
- 6 2 c zorgde ik ervoor dat er meer tijd en geld beschikbaar was voor de pedagogische kant van het onderwijs
- 6 2 c op school, zou ik willen dat er meer werd gedaan aan individuele begeleiding en groepsgesprekken
- 6 2 c zouden veel onderwijsinstellingen anders georganiseerd zijn
- 6 2 d – zou ik die verantwoordelijkheid met anderen delen (4.1.b)
- 6 2 d zou ik toch proberen alles zoveel mogelijk in overleg te doen
- 6 2 d zou ik iedereen mee laten beslissen
- 6 2 d zou ik echt niet weten, wat ik moest doen; ja, alles delegeren, omdat ik zelf van veel dingen geen verstand heb
- 6 2 d zou ik mijn macht zo snel mogelijk verdelen over om misbruik tegen te gaan, hoop ik
- 6 2 d zou ik niet alle verantwoordelijkheid op me nemen, maar anderen wijzen op hun eigen specifieke verantwoordelijkheid
- 6 2 e – zou er veel veranderen, maar of er echt veel verbeterd is dan nog de vraag (5.2.a/b)
- 6 2 e zouden sommige dingen anders gaan, maar zou zeker niet alles beter gaan
- 6 2 e zou alles makkelijker zijn dan nu, maar zou het vervelend worden
- 6 2 e zou het veel beter gaan, maar ook veel mislukkingen
- 6 2 e werd het een vrolijke, geordende janboel
- 6 2 f – dan zou ik heel wat dingen willen veranderen, maar dat gaat nou eenmaal niet
- 6 2 f zou ik me eerder machteloos dan machtig voelen
- 6 2 f zou ik de wereld proberen te verbeteren (wat waarschijnlijk onmogelijk is)
- 6 2 f zou ik wel heel wat veranderingen aanbrengen, die waarschijnlijk ook niet in goede aarde zouden vallen evenzo als het huidige beleid
- 6 2 f dan zou ik het zeer moeilijk krijgen, want het is best moeilijk het beste voor de mensen te doen
- 6 2 g – dan zou ik veel proberen te doen i.p.v. veel zeggen en niets doen
- 6 2 g dan kwamen we meer tot daden i.p.v. er omheen te draaien
- 6 2 g dan zouden de mensen niet te veel moeten zeuren en praten, maar gewoon DOEN!

- 6 2 h – zou ik eerst een hele tijd na moeten denken voor ik hier antwoord op zou kunnen geven (5.1.a; 5.3.a)
- 6 2 h werden goed overdachte langere termijn beslissingen genomen
- 6 2 h dan zou ik voor het grootste deel van de tijd mijn mond houden en pas wat zeggen als ik wat te zeggen had

ZALC - Item 5. Het samen met anderen zijn –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 (OVERWEGEND) POSITIEF**

- 2 1 a – is leuk; – dan ben ik blij (3.1.a/b; 4.1.c; 5.1.f)
 2 1 a is heel erg leuk
 2 1 a vind ik leuk
 2 1 a vind ik erg leuk
 2 1 a is goed
- 2 1 b – is leuke dingen doen
 2 1 b gaan wij naar het vissen dorp
 2 1 b dan gaan we spelen
 2 1 b dan ga je naar het zwembad
 2 1 b is samen dingen doen
- 2 1 c – vrienden en vriendinnen (4.1.e)
 2 1 c Björn, Jaap, Seb, Robin, Dennis, Ryan, en Jason
 (alle skaters)
 2 1 c doe ik samen met mijn familie
 2 1 c doe je in de klas
- 2 1 d – we een groep (5.1.g)
 2 1 d we er heel veel
 2 1 d zijn we sterk
 2 1 d wij een team
- 2 1 e – is makkelijk
 2 1 e gaat goed
- 2 1 f – dan ben ik niet alleen (3.1.d; 4.1.b)
 2 1 f dan ben je niet alleen

2 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 2 2 a – is niet leuk (3.2.a/b)
 2 2 a vind ik niet leuk
 2 2 a is stom
 2 2 a is erg vervelend
- 2 2 b – is moeilijk (3.2.b)
 2 2 b gaat moeilijk
 2 2 b vind ik moeilijk

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 (OVERWEGEND) POSITIEF**

- 3 1 a – is best leuk (2.1.a)
 3 1 a is wel leuk
 3 1 a vind ik best wel leuk
 3 1 a vind ik wel leuk
 3 1 a is best leuk voor jezelf
- 3 1 b – is meestal leuk (2.1.a)
 3 1 b is meestal wel leuk
 3 1 b is vaak heel leuk
- 3 1 c – is wel grappig (4.1.e)
 3 1 c is meestal lachen
 3 1 c is lol maken
 3 1 c plezier hebben
 3 1 c vind ik melig

- 3 1 d – is leuker dan alleen zijn (2.1.f; 4.1.b)
 3 1 d is beter dan in je eentje zijn
 3 1 d is leuk want als je alleen bent is het altijd saai
 3 1 d leuk als ik alleen ben verveel ik me
- 3 1 e – vind ik handig
 3 1 e dan heb ik meer steun
 3 1 e is handig, want dan kunnen ze je helpen
- 3 1 f – is gewoon
 3 1 f vind ik niet vreemd
- 3 1 g – doe ik vaak
 3 1 g komt bij mij niet vaak voor

3 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 3 2 a – is soms leuk (2.2.a; 5.1.b)
 3 2 a vind ik soms leuk
 3 2 a is soms best leuk
 3 2 a is af en toe wel leuk
- 3 2 b – is niet altijd leuk (2.2.a/b)
 3 2 b is niet altijd even leuk
 3 2 b is soms wel eens vervelend
 3 2 b is soms moeilijk
- 3 2 c – hoeft voor mij niet (5.2.b)
 3 2 c bevalt mij niet zo

3 3 UITZONDERINGEN

- 3 3 a – is soms leuk, en soms niet (5.3.a)
 3 3 a vind ik soms niet zo leuk, maar meestal wel
 3 3 a is soms vervelend, soms leuk
 3 3 a soms leuk, soms moeilijk
- 3 3 b – vind ik alleen leuk als ze aardig tegen me zijn
 (5.3.b; 6.3.c)
 3 3 b is erg leuk als je elkaar niet pest
 3 3 b is leuk als er geen ruzie is
 3 3 b is relaxed als die anderen natuurlijk aardig zijn

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 (OVERWEGEND) POSITIEF**

- 4 1 a – is gezellig; – vind ik fijn (5.1.a/b)
 4 1 a vind ik wel gezellig
 4 1 a is prettig, punt uit
 4 1 a zorgt voor gezelligheid
- 4 1 b – is gezelliger dan in je eentje (2.1.f; 3.1.d)
 4 1 b is gezelliger dan altijd maar alleen zijn
 4 1 b vind ik fijner dan alleen
 4 1 b vind ik fijn, want meestal ben ik alleen thuis
- 4 1 c – is het leukste dat er is (2.1.a)
 4 1 c vind ik het gezelligst
 4 1 c is het fijnste wat er bestaat
- 4 1 d – vind ik fantastisch
 4 1 d vind ik wel relaxed
 4 1 d vind ik te gek
 4 1 d is best wel cool
 4 1 d is helemaal te gaaf
 4 1 d is onwijs kicken

- 4 1 e – geeft plezier en vriendschap (2.1.c; 3.1.c; 5.1.i)
 4 1 e is een teken van vriendschap
 4 1 e is gezellig waardoor je meer vrienden maakt
 4 1 e is sociaal
- 4 1 f – is een goede tijdsbesteding (5.1.c)
 4 1 f is een leuk tijdverdrijf
 4 1 f is een van mijn hobby's
- 4 1 g – is zeer goed voor de opvoeding

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 (OVERWEGEND) POSITIEF

- 5 1 a – is vaak gezellig (4.1.a)
 5 1 a is hartstikke gezellig (bijna altijd)
 5 1 a ervaar ik meestal als prettig
 5 1 a vind ik heel vaak aangenaam
- 5 1 b – kan gezellig zijn; – kan leuk zijn (3.2.a; 4.1.a)
 5 1 b kan prettig zijn
 5 1 b kan soms fijn zijn
 5 1 b kan plezierig zijn
 5 1 b kan ontzettend leuk zijn
- 5 1 c – is goed op z'n tijd (4.1.f)
 5 1 c vind ik op z'n tijd erg fijn
 5 1 c is leuk op z'n tijd
- 5 1 d – is erg belangrijk; – is nodig (6.1.a/b/c)
 5 1 d is noodzakelijk
 5 1 d is van groot belang
 5 1 d is onmisbaar
- 5 1 e – vind ik belangrijk; – heb ik nodig (6.1.a/b/c)
 5 1 e is voor mij denk ik het belangrijkste dat er is
 5 1 e zou het niet kunnen missen
 5 1 e is voor mij heel belangrijk
- 5 1 f – geeft een goed gevoel (2.1.a)
 5 1 f kan een fijn gevoel geven
 5 1 f is nodig om je goed te voelen
 5 1 f geeft je een opgewekt gevoel
 5 1 f kan soms rust brengen
 5 1 f heeft een goede invloed op mijn humeur
- 5 1 g – geeft je een zeker en veilig gevoel (2.1.d)
 5 1 g is vaak goed voor je zelfvertrouwen
 5 1 g fijn, geborgenheid
- 5 1 h – kan je het gevoel geven gewaardeerd te worden (6.1.d)
 5 1 h is belangrijk om als 'gewenst' te voelen
 5 1 h geeft een gevoel dat je ergens bijhoort, deel uitmaakt van de groep
 5 1 h is gezellig en geeft een warm gevoel van binnen, doordat je weet wie je vrienden zijn
- 5 1 i – is belangrijk voor de sociale contacten (4.1.e)
 5 1 i vind ik belangrijk, want zo maak je veel contact en dus ook veel vrienden
 5 1 i is nodig voor je contacten
- 5 1 j – is leerzaam; – is goed, je leert hoe je met anderen omgaat
 5 1 j is bevorderend voor de wijze waarop je communiceert met elkaar
 5 1 j is goed, daar kun je veel van leren, het is belangrijk voor de omgang met mensen in je latere leven

5 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 5 2 a – is soms gezellig
 5 2 a is soms aangenaam
 5 2 a vind ik soms fijn
 5 2 a is lang niet altijd prettig
 5 2 a hoeft niet altijd fijn te zijn
- 5 2 b – hoeft voor mij niet altijd (3.2.c)
 5 2 b trekt mij niet altijd
 5 2 b stel ik lang niet altijd op prijs
 5 2 b hoeft voor mij vaak niet
- 5 2 c – geeft weleens spanningen
 5 2 c word ik nerveus van
 5 2 c is soms benauwend
 5 2 c maakt me meestal zenuwachtig

5 3 UITZONDERINGEN

- 5 3 a – is soms gezellig, soms ook niet (3.3.a)
 5 3 a kan leuk, leerzaam maar ook vervelend zijn
 5 3 a is plezierig op uitzonderingen na
 5 3 a is soms prettig, soms niet
- 5 3 b – vind ik heel gezellig, maar dan wel met mensen die ik leuk vind (3.3.b; 6.3.c)
 5 3 b geeft mij meestal een goed gevoel (als het mensen zijn die ik mag!)
- 5 3 b vind ik prettig afhankelijk van wat voor persoon het is (bekend/onbekend enz.)
 5 3 b vind ik als ik ze niet ken moeilijk
 5 3 b hoort gezellig te zijn. Maar bij mij ligt dat aan bij wie ik ben
- 5 3 c – vind ik gezellig als er een leuke sfeer is
 5 3 c geeft, mits in goede sfeer, voldoening
 5 3 c in een ongedwongen situatie erg gezellig

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 (OVERWEGEND) POSITIEF

- 6 1 a – is essentieel voor de mens (5.1.d/e)
 6 1 a van 'levensbelang' voor mens
 6 1 a zeer belangrijk, mens is sociaal wezen
 6 1 a heeft ieder mens nodig, geeft zin aan het leven
 6 1 a is een essentieel aspect van 'leven'
- 6 1 b – is belangrijk om jezelf te ontwikkelen (5.1.d/e)
 6 1 b vind ik belangrijk voor je eigen persoonlijkheid. Zo groei je door contact met anderen
 6 1 b is nodig om jezelf te vinden
 6 1 b is goed voor een algemene ontwikkeling
 6 1 b is belangrijk om jezelf te ontplooiën
- 6 1 c – is voor mij heel belangrijk om andere opvattingen te leren kennen en waarderen (5.1.d/e)
 6 1 c is een belangrijk deel van je opvoeding, omdat je zo ook andere meningen onder ogen krijgt
 6 1 c geeft de mens een kans zijn wereld te toetsen aan de realiteit
- 6 1 d – kan een collectief gevoel opleveren (5.1.h)
 6 1 d geeft mij een gevoel van gezelligheid, vriendschap en verbondenheid
 6 1 d geeft een behaaglijk gevoel van een zekere saamhorigheid, behoren tot een groter geheel; weg uit de eenzaamheid van individualisme

- 6 1 d vind ik prettig omdat dat me vaak het gevoel geeft niet overal alleen voor te staan

6 3 UITZONDERINGEN

- 5
- 6 3 a – is evenals het alleen zijn een noodzaak voor mij
- 6 3 a vind ik heerlijk, maar het moet geen constante situatie zijn
- 6 3 a vind ik een van de belangrijkste dingen in mijn leven, maar soms is alleen zijn ook heel prettig
- 6 3 a vind ik prettig, maar ik heb ook veel tijd voor mezelf nodig
- 6 3 b – hangt van mijn stemming af
- 6 3 b ervaar je zoals je dat zelf wilt
- 6 3 b kan vervelend maar ook leuk zijn, hangt van jezelf af
- 6 3 b kan soms plezierig zijn als ik zin heb in een avond uit, met veel bijkletsen
- 6 3 c – vind ik leuk als dat anderen zijn die mij interesseren (3.3.b; 5.3.b)
- 6 3 c is prettig als degenen met wie je samen bent dezelfde interesses hebben als jezelf
- 6 3 c is leuk als het mensen zijn die je aardig of boeiend vindt
- 6 3 c is me een vreugd als we zo'n beetje op dezelfde golflengte zitten
- 6 3 c hangt van die anderen af: is vaak vervelend doordat de onderwerpen cliché zijn of niet boeien, vermoeiend doordat men te veel praat maar soms leuk omdat het gesprek spannend is
- 6 3 d – is fijn, mits je jezelf kan zijn
- 6 3 d is fijn, als je 'genomen wordt' zoals je bent
- 6 3 e – voelt goed en ongemakkelijk tegelijk
- 6 3 e is leuk en tegelijk vermoeiend
- 6 3 e vind ik heerlijk, ik ben wel een 'gezelschapsmens', maar toch kun je de hele avond met vrienden zijn en toch eenzaam zijn
- 6 3 e heeft twee kanten: het is noodzakelijk maar het kan ook bedreigend zijn

ZALC - Item 6. Ik vind leuk van mijzelf dat –**6****2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 PERSOONLIJK****2 1 a – mijn ogen (4.1.j)**

2 1 a mijn sproeten

2 1 a ik lang haar heb

2 1 a ik klein ben

2 1 a ik bruin haar heb

2 1 b – ik kan computeren (3.1.a; 4.1.h)

2 1 b ik kan fietsen

2 1 b ik kan zwemmen

2 1 b ik kan tekenen

2 1 c – ik schaak speel; – ik op voetbal zit (3.1.d; 4.1.h)

2 1 c ik op Kendo = (japanse vechtsport) zit

2 1 c ik op ijshockey zit

2 1 c ik paardrij

2 1 c ik aan schaatsen doe

2 1 d – ik sterk ben; – ik snel ben

2 1 d ik hard kan rennen

2 1 e – ik leuke dingen doe

2 1 e ik die tekening heb gemaakt

2 1 e ik schelpen zoek

2 1 e dat ik een vis heb gevangen

2 1 e iets te doen

2 1 f – dat ik leuke dingen heb (3.1.l)

2 1 f ik een fiets heb

2 1 f ik een grote kamer heb

2 1 f ik geld heb

2 1 f ik een stereo en een cd-speler heb

2 1 g – ik leuk ben; – ik grapjes maak (3.2.b; 4.1.b)

2 1 g ik moppen verzin

2 1 g ik gek doe

2 1 g ik wel grappig ben

2 1 g ik zo leuk ben

2 1 h – ik Esther heet

2 1 h ik Cyrus heet

2 1 h ik Mike heet

2 1 i – alles

2 1 i dat klopt

2 1 i vind ik ook

2 1 j – is niks

2 1 j het niet waar is

2 1 j ik vind niks leuk

2 1 k – ik leef

2 1 k ik er ben, op aarde

2 1 k ik ben geboren

2 2 SOCIAAL**2 2 a – ik aardig ben; – ik lief ben (4.2.d)**

2 2 a ik aardig ben voor mensen

2 2 a lief doe

2 2 b – ik help mensen (4.2.e; 5.2.f)

2 2 b ik anderen wel eens help

2 2 b mijn moeder help met huishouden

2 2 c – ik mee doe

2 2 c ik mee mag doen

2 2 c ik mee mag

2 2 d – ik hier ben; – als ik wegga**3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM****3 1 PERSOONLIJK****3 1 a – ik goed kan paardrijden (2.1.b; 4.1.h/l)**

3 1 a ik goed kan rekenen

3 1 a ik goed kan sporten

3 1 a ik goed ben in computerspelletjes

3 1 a ik goed kan lego bouwen

3 1 b – ik altijd win met spelletjes

3 1 b dat ik iets of iemand heb overwonnen

3 1 b ik al 2 medailles heb gewonnen

3 1 b ik bij de laatste 16 zit

3 1 c – ik goed kan leren (4.1.c)

3 1 c ik zo slim ben

3 1 c dat ik de beste ben van de klas

3 1 c dat ik goede cijfers haal

3 1 d – ik graag fiets (2.1.c; 4.1.h)

3 1 d ik van boten hou

3 1 d ik veel van reizen houd

3 1 d graag spannende boeken lees

3 1 d dat ik ballet leuk vind

3 1 d ik van sport hou

3 1 e – ik sportief ben; – ik veel sport

3 1 e ik aan veel sporten deelneem

3 1 f – ik geen watje ben

3 1 f ik geen hockeytrut ben

3 1 f ik nooit loop te zeiken

3 1 g – ik ik ben (4.1.k; 5.1.b/c)

3 1 g ik mezelf ben

3 1 g ik ben wie ik ben

3 1 h – ik een jongen/meisje ben**3 1 i – ik 13 ben**

3 1 i ik al oud ben

3 1 i ik de jongste van de klas ben

3 1 i ik jarig ben in 27/10

3 1 j – ik uit Den Haag kom

3 1 j mijn vader uit Egypte komt

3 1 j ik in A'dam woon

3 1 k – ik rustig ben (5.1.h)

3 1 k dat ik wel relaxed ben

3 1 k dat ik heel relaxed leef

- 3 1 l – ik leuke dingen spaar (2.1.f; 4.1.g)
 3 1 l ik reclamebalpennen spaar
 3 1 l ik postzegels spaar

- 3 1 m – ik zelf kan doen wat ik wil
 3 1 m omdat ik vrij heb
 3 1 m ik niet naar school hoeft
 3 1 m ik alles zelf mag uitmaken
 3 1 m ik zoveel van mijn ouders mag

3 2 SOCIAAL

- 3 2 a – ik vrienden heb (4.2.b; 5.2.c)
 3 2 a ik veel vrienden/vriendinnen heb
 3 2 a ik vriendin van Nastasia ben
 3 2 a ik genoeg vrienden heb
 3 2 a ik een vriendje heb

- 3 2 b – ik veel lol maak (2.1.g; 4.1.b)
 3 2 b ik veel lach
 3 2 b ik vaak melig ben

- 3 2 c – ik best wel slecht ben
 3 2 c ik overal kritiek op geef
 3 2 c ik gewetenloos ben
 3 2 c ik helemaal gek ben
 3 2 c ik lekker eigenwijs ben
 3 2 c ik zo'n onwijze hufteer ben
 3 2 c ik altijd lieg

- 3 2 d – ik van dieren hou
 3 2 d dat ik van paarden hou
 3 2 d ik goed met dieren omga

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 PERSOONLIJK

- 4 1 a – ik een zonnig humeur heb (6.1.e)
 4 1 a ik meestal vrolijk ben
 4 1 a ik opgewekt ben
 4 1 a ik niet altijd chagerijnig ben
 4 1 b – ik gevoel voor humor heb (2.1.g; 3.2.b; 6.1.d)
 4 1 b de 'humor'
 4 1 b ik heerlijk kan lachen
 4 1 b ik om veel dingen kan lachen
 4 1 c – het goed op school gaat (3.1.c)
 4 1 c ik mavo kan halen
 4 1 c ik met niet zo heel veel capaciteiten toch het vwo aan kan
 4 1 c ik mag studeren
 4 1 d – ik deze opleiding doe; – ik een fijne baan heb
 4 1 d ik ga studeren
 4 1 d ik op school kan zitten
 4 1 d ik al 8 maanden hetzelfde baantje (volgehouden) heb
 4 1 e – ik altijd mijn best doe (5.1.e)
 4 1 e ik mijn werk goed doe!
 4 1 e ik nu goed mijn best doe op school
 4 1 e ik zo'n fanatieke studente ben
 4 1 f – ik erg actief ben (6.1.f)
 4 1 f ik zoveel meemaak en doe
 4 1 f ik een druk leven heb
 4 1 f ik van alles onderneem
 4 1 f ik me nooit verveel

- 4 1 g – ik een leuke hobby heb; – ik handig ben (3.1.l)
 4 1 g dat ik me lekker in m'n hobby's kan storten
 4 1 g ik technisch ben

4 1 h – ik een muziekinstrument bespeel (2.1.b/c; 3.1.a/d)

- 4 1 h ik gitaar speel
 4 1 h ik doorgegaan ben met piano
 4 1 h ik muzikaal ben
 4 1 h ik van goede muziek hou
 4 1 h ik viool kan spelen
 4 1 h ik goed kan dwarsfluiten

4 1 i – het goed gaat; – ik gezond ben (3.1.a)

- 4 1 i ik een goed leven leid
 4 1 i dat tot nu toe alles goed gaat
 4 1 i ik nog steeds gezond ben

4 1 j – ik er altijd wel leuk uitzie (2.1.a; 5.1.c)

- 4 1 j ik er niet zo slecht uitzie
 4 1 j dat ik er leuk en goed verzorgd uitzie
 4 1 j ik tevreden ben met mijn uiterlijk

4 1 k – ik gewoon ben (3.1.g; 5.1.b)

- 4 1 k ik normaal ben
 4 1 k ik niet zo aanstellerig ben
 4 1 k dat ik er normaal uitzie

4 1 l – dat zeg ik niet van mezelf want dat vind ik stom staan

- 4 1 l ik zulk soort dingen niet over mezelf kan zeggen

4 1 m – ik bescheiden ben; – ik verlegen ben

- 4 1 m ik gauw tevreden ben
 4 1 m ik niet veeleisend ben

4 2 SOCIAAL

4 2 a – goed met mensen om kan gaan (5.2.a; 6.2.b)

- 4 2 a ik met iedereen kan opschieten
 4 2 a ik goed met anderen kan samenwerken
 4 2 a ik goed met kleine kinderen op kan schieten
 4 2 a ik goed met klasgenoten op kan schieten
 4 2 a ik goed met m'n vriendinnen op kan schieten en m'n ouders

4 2 b – ik gezellig ben; – ik heel sociaal ben (3.2.a; 5.2.c)

- 4 2 b ik gezellig met alles kan meedoen
 4 2 b ik graag in gezelschap ben
 4 2 b ik het gezellig kan maken
 4 2 b ik een sociaal type ben

4 2 c – ik nooit ruzie heb

- 4 2 c ik nooit kwaad word op vrienden
 4 2 c ik niet agressief ben
 4 2 c ik bijna nooit boos word

4 2 d – ik meestal goed voor anderen kan zijn (2.2.a)

- 4 2 d ik best aardig kan zijn
 4 2 d ik over het algemeen een vriendelijke jongen ben
 4 2 d ik een goed karakter heb

4 2 e – ik behulpzaam ben; – ik geen egoïst ben (2.2.b; 5.2.f)

- 4 2 e ik altijd voor iedereen klaar sta
 4 2 e ik mensen graag help
 4 2 e ik begaan ben met andere mensen
 4 2 e ik aan dit onderzoek mee wil werken

- 4 2 f – ik te vertrouwen ben
 4 2 f ik goed geheimen kan bewaren
 4 2 f ik niet lieg tegen mijn ouders
 4 2 f ik eerlijk ben

- 4 2 g – ik het thuis goed heb
 4 2 g ik leuke ouders en zussen heb
 4 2 g ik een aardige vader heb

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 PERSOONLIJK

- 5 1 a – ik mijn eigen weg ga
 5 1 a ik een eigen mening heb
 5 1 a er maar één zoals ik op deze aardbol is
 5 1 a ik anders ben ingesteld dan de gemiddelde man in Nederland
 5 1 a ik mijn eigen mening kan uiten, wanneer ik dat wil
- 5 1 b – ik mezelf blijf (3.1.g; 4.1.k)
 5 1 b ik mezelf kan zijn
 5 1 b ik altijd mezelf ben, in welke omgeving dan ook. Ik ben geen meelooptje
 5 1 b ik ben zoals ik mij voel
 5 1 b ik mezelf durf te zijn
- 5 1 c – ik tevreden ben met mezelf (3.1.g; 4.1.j)
 5 1 c dat ik me goed voel met mezelf
 5 1 c ik veel zelfvertrouwen heb
- 5 1 d – ik weet wat ik wil
 5 1 d ik weet wat ik wil m.b.t. opleiding, beroep, toekomst
 5 1 d ik een heel eigenwijs neusje heb en weet wat ik wil
- 5 1 e – ik een doorzetter ben (4.1.e)
 5 1 e ik nooit de moed opgeef als ik iets niet snap
 5 1 e ik niet snel dingen opgeef
 5 1 e ik zo'n doorzetter ben, want dat ik met mijn ivomavo-advies toch maar mooi hier zit
- 5 1 f – ik creatief ben
 5 1 f ik veel fantasie heb
 5 1 f ik wel eens ontdek dat ik originele ideeën heb
 5 1 f ik kan dromen
- 5 1 g – ik positief ben
 5 1 g ik bijna overal een positieve kant aan zie
 5 1 g ik de meeste dingen van de zonnige kant bekijk
 5 1 g ik optimistisch ben
- 5 1 h – ik altijd rustig blijf (3.1.k)
 5 1 h ik niet snel in paniek raak
 5 1 h ik onder de meeste omstandigheden volkomen kalm blijf

5 2 SOCIAAL

- 5 2 a – ik met veel mensen overweg kan (4.2.a; 6.2.b)
 5 2 a ik met allerlei mensen om kan gaan
 5 2 a ik met bijna iedereen goed op kan schieten
- 5 2 b – ik vrij makkelijk ben (6.2.a)
 5 2 b ik vrij makkelijk in de omgang ben
 5 2 b ik mezelf goed kan aanpassen
 5 2 b ik zo flexibel ben
 5 2 b ik nergens een zwaar probleem van maak
 5 2 b ik redelijk geduldig ben

- 5 2 c – ik zo makkelijk contact kan maken (3.2.a; 4.2.b)
 5 2 c ik niet contact-gestoord ben
 5 2 c ik geen moeite heb met sociale contacten
 5 2 c ik makkelijk vrienden maak
 5 2 c ik vrij goede sociale vaardigheden heb
 5 2 c ik met iedereen eigenlijk wel kan praten

- 5 2 d – ik spontaan ben
 5 2 d ik meestal spontaan ben
 5 2 d ik soms heel ongedwongen kan zijn
 5 2 d ik spontaan overkom bij andere mensen
 5 2 d ik een vlotte babbel heb

- 5 2 e – ik zo goed kan luisteren
 5 2 e ik naar verhalen luister van andere mensen
 5 2 e ik mij in andere mensen kan verplaatsen
 5 2 e ik belangstelling voor anderen heb
 5 2 e ik in mensen geïnteresseerd ben
 5 2 e ik naar iemand luister die problemen heeft

- 5 2 f – ik probeer anderen te helpen (2.2.b; 4.2.e)
 5 2 f ik anderen probeer te helpen met hun problemen

- 5 2 g – dat ik mensen op kan vrolijken
 5 2 g dat ik kan lachen en kan laten lachen
 5 2 g ik anderen kan enthousiasmeren
 5 2 g ik mijzelf en daardoor (en omgedraaid) anderen gelukkig kan maken

- 5 2 h – ik van mensen hou
 5 2 h ik zo veel van mijn vriendin hou
 5 2 h ik van kinderen hou

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 PERSOONLIJK

- 6 1 a – ik mezelf door jaren heen zie veranderen van een verlegen kind tot een mondig zelfstandig mens
 6 1 a ik steeds meer zelfvertrouwen krijg
 6 1 a ik mezelf weer ben gaan waarderen
 6 1 a ik nu leer uit te komen voor mijn mening en me niet laat onderdrukken
 6 1 a ik nu beter sociale contacten kan maken dan vroeger
 6 1 a ik steeds dichter bij het doel kom dat ik me gesteld heb
 6 1 a ik steeds meer ga leven naar mijn eigen visie
 6 1 a ik uitdagingen aanga en daardoor ontdek dat ik meer kan dan ik denk
 6 1 a dat ik geen vooroordelen meer heb
- 6 1 b – ik eerlijk tegenover mijzelf probeer te zijn
 6 1 b ik mijn fouten onder ogen durf te zien
 6 1 b ik weet dat ik veel fouten heb
 6 1 b ik steeds van m'n fouten leer
 6 1 b ik probeer eerlijk met mezelf bezig te zijn, d.w.z. oog hebben voor mijn fouten en zwakheden
- 6 1 c – ik een open mind heb, maar precies weet wat ik wil
 6 1 c ik veel lach, maar toch ook serieus ben
 6 1 c ik, hoewel ik eigenlijk heel onzeker en verlegen ben, meestal vastberaden overkom
 6 1 c ik spontaan ben en niet al te verlegen, maar ik gooi er ook niet alles uit
 6 1 c ik conservatisme en progressie weet te combineren

- 6 1 c ik zowel egocentrisch ben als sociaal meevoelend
 6 1 c ik prettig gestoord kan zijn
- 6 1 d – ik problemen van mezelf en van anderen erg kan relativeren en er vaak de humor van inzie (4.1.b)**
 6 1 d ik op humoristische wijze moeilijke situaties tegemoet kan gaan
 6 1 d ik meestal dingen (normale, dagelijkse) niet al te serieus neem. Voorkomt stress, hoop ik
 6 1 d ik aan allerlei gebeurtenissen een positieve draai geef en dus nooit het hoofd laat hangen maar energiek de draad weer op pak
- 6 1 e – ik zo levenslustig kan zijn (4.1.a)**
 6 1 e ik van het leven geniet (muziek, sport, vrienden)
 6 1 e ik soms van de kleinste onbenulligheden ontzettend kan genieten
 6 1 e ik lol in het leven heb, zoveel mogelijk probeer te leven (intensief) en dat op anderen over te brengen (blijdschap)
- 6 1 f – ik brede interesse heb; – ik zo veelzijdig ben (4.1.f)**
 6 1 f ik zeer uiteenlopende interesses heb
 6 1 f ik een brede belangstelling heb
 6 1 f ik erg veelzijdig ben (alhoewel?!)
 6 1 f ik zoveel verschillende groeperingen/culturen ken
- 6 1 g – ik mijzelf blijf verrassen; – ik mensen kan verrassen**
 6 1 g ik speels ben, onverwachte dingen doe, rare gesprekken houd en positief denk, alhoewel cynisch

6 2 SOCIAAL

- 6 2 a – ik open sta voor andere meningen en opvattingen (5.2.b)**
 6 2 a ik in staat ben mijn mening te veranderen
 6 2 a ik de zaken makkelijk van twee kanten kan zien
 6 2 a ik een en hetzelfde op verschillende manieren kan beschouwen
 6 2 a ik een ieder in zijn waarde kan laten
- 6 2 b – ik met zoveel verschillende 'soorten' mensen op kan schieten (4.2.a; 5.2.a)**
 6 2 b ik kan omgaan met alle soorten mensen in welk milieu dan ook. Van asociaal tot 'kak'
 6 2 b ik me zeer gemakkelijk kan aanpassen aan iedere situatie en derhalve mezelf op mijn gemak voel bij onderling sterk verschillende mensen
 6 2 b ik best wel vaak verschillende vrienden heb
 6 2 b ik vaak met uiteenlopende karakters goed kan opschieten

ZALC - Item 7. *Mijn moeder en ik –***2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 RELATIE**

- 2 1 a – **doen leuke dingen; – gaan naar de stad (3.1.a)**
 2 1 a gaan wandelen
 2 1 a gaan naar het circus
 2 1 a gaan soms paardrijden
 2 1 a doen vaak spelletjes
 2 1 a stoeien vaak
 2 1 a wissen wel eens
- 2 1 b – **hebben veel lol**
 2 1 b lachen vaak
 2 1 b zijn altijd vrolijk
 2 1 b hebben het leuk samen
- 2 1 c – **doen al het werk; – maken taart**
 2 1 c bakken pannenkoeken
 2 1 c moeten kamer opruimen
 2 1 c helpen afdrogen
- 2 1 d – **wonen samen**
 2 1 d en mijn vader wonen bij elkaar
 2 1 d wonen alleen
 2 1 d wonen in hetzelfde huis
- 2 1 e – **zijn altijd samen (4.1.e)**
 2 1 e zijn veel samen
- 2 1 f – **vinden elkaar aardig (4.1.b)**
 2 1 f vinden elkaar heel lief
 2 1 f zijn aardig tegen elkaar
 2 1 f zijn lief voor mekaar
- 2 1 g – **leuk; – fijn**

2 2 VERGELIJKINGEN

- 2 2 a – **zijn aardig; – zijn lief**
 2 2 a zijn leuk
 2 2 a zijn alle twee lief
- 2 2 b – **zijn blij**
 2 2 b zijn gelukkig
- 2 2 c – **hebben dezelfde haren; – zijn vrouwen (3.2.a; 5.2.b)**
 2 2 c hebben bruine ogen
 2 2 c zijn mensen

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 RELATIE**

- 3 1 a – **doen veel samen (2.1.a)**
 3 1 a gaan samen winkelen
 3 1 a koken wel eens samen
 3 1 a gaan samen op vakantie
 3 1 a kijken vaak samen tv
- 3 1 b – **kunnen het goed vinden (4.1.a)**
 3 1 b kunnen goed opschieten
 3 1 b kunnen best wel samen overweg
 3 1 b kunnen het samen goed vinden

- 3 1 c – **kunnen goed samenwerken**
 3 1 c zijn een goed stel, vooral in de stad
 3 1 c dat gaat prima samen
- 3 1 d – **hebben vaak ruzie**
 3 1 d botsen nogal eens
 3 1 d maken soms ruzie
 3 1 d hebben weinig ruzie
- 3 1 e – **zijn familie**
 3 1 e zitten in dezelfde familie
 3 1 e zijn moeder en zoon

3 2 VERGELIJKINGEN

- 3 2 a – **lijken op elkaar (2.2.c; 5.2.a)**
 3 2 a zijn twee druppels water
 3 2 a zijn hetzelfde
- 3 2 b – **lijken niet op elkaar (5.2.c/d)**
 3 2 b lijken helemaal niet op elkaar
 3 2 b zijn heel verschillend
- 3 2 c – **verschillen van leeftijd**
 3 2 c schelen 25 jaar
 3 2 c zijn op dezelfde dag geboren
- 3 2 d – **zijn even gek**
 3 2 d zijn een stel lastpakken

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 RELATIE**

- 4 1 a – **kunnen goed met elkaar opschieten (3.1.b; 5.1.d/e/f/g/m)**
 4 1 a kunnen goed met elkaar overweg
 4 1 a gaan goed met elkaar om
 4 1 a kunnen redelijk goed met elkaar opschieten
- 4 1 b – **houden van elkaar (2.1.f)**
 4 1 b zijn dol op elkaar
 4 1 b mogen elkaar wel
 4 1 b zijn zeer op elkaar gesteld
- 4 1 c – **zijn goede vrienden**
 4 1 c zijn net twee vriendinnen
 4 1 c kunnen met elkaar opschieten als vriendinnen
 4 1 c zijn als zusters
 4 1 c gaan om als broer en zus
- 4 1 d – **zijn 2 handen op 1 buik**
 4 1 d zijn 3 handen op 2 buiken
- 4 1 e – **zijn onafscheidelijk (2.1.e)**
 4 1 e zijn erg close met elkaar
 4 1 e zijn 1
 4 1 e hebben elkaar nodig
- 4 1 f – **praten veel met elkaar (5.1.b)**
 4 1 f praten veel samen
 4 1 f zijn allebei babbelaars
- 4 1 g – **kunnen niet met elkaar opschieten (5.1.g/m)**
 4 1 g kunnen het niet echt met elkaar vinden
 4 1 g hebben het niet zo op elkaar

- 4 1 h – zien elkaar weinig (5.1.i)
 4 1 h zien elkaar alleen in de zomervakantie

4 2 VERGELIJKINGEN

- 4 2 a – houden van eten
 4 2 a houden van gezelligheid
 4 2 a houden allebei van felle kleuren
 4 2 a zijn echte tuinwerkers

5 ZELF-BEWUSTE STADIUM

5 1 RELATIE

- 5 1 a – hebben een goede band (6.1.a)
 5 1 a hebben een uitstekende verstandhouding
 5 1 a hebben een goede relatie
 5 1 a hebben goed contact met elkaar
 5 1 a hebben een goede verhouding
- 5 1 b – kunnen goed met elkaar praten (4.1.f)
 5 1 b kunnen redelijk met elkaar praten
 5 1 b zijn vrijuit met elkaar
 5 1 b praten veel over de problemen die er zijn
 5 1 b zijn net als zussen, we zeggen alles tegen elkaar
- 5 1 c – steunen elkaar door dik en dun
 5 1 c hebben veel steun aan elkaar
 5 1 c zijn er altijd voor elkaar
- 5 1 d – kunnen meestal goed met elkaar opschieten (4.1.a)
 5 1 d kunnen soms met elkaar overweg
 5 1 d kunnen het over het algemeen wel met elkaar vinden
 5 1 d kunnen soms niet goed met elkaar opschieten
- 5 1 e – kunnen steeds beter met elkaar opschieten (4.1.a; 6.1.c)
 5 1 e kunnen tegenwoordig goed met elkaar overweg
 5 1 e gaan nu goed met mekaar om
 5 1 e praten beter sinds ik uit huis woon
- 5 1 f – kunnen goed met elkaar vinden, maar met mijn oma bespreek ik meer (4.1.a)
 5 1 f kunnen goed met elkaar opschieten, hoewel ik vaker ruzie met haar heb dan met mijn vader
 5 1 f gaan even goed met elkaar om als mijn zus en ik
 5 1 f hebben veel lol en gaan goed met elkaar om, net als mijn vader en ik
- 5 1 g – kunnen vaak goed met elkaar opschieten, soms echter niet (4.1.a/g)
 5 1 g kunnen samen lachen maar ook ruzie maken
 5 1 g zijn goede maatjes met soms ruzie
 5 1 g dat botert niet zo en soms heel leuk
 5 1 g hebben een wisselende relatie
- 5 1 h – hebben geen goede band met elkaar (6.1.a)
 5 1 h hebben niet zo'n goede verstandhouding
 5 1 h hebben een zwakke band met elkaar
 5 1 h hebben een uitgesproken slechte relatie
- 5 1 i – hebben niet zo'n goed contact (4.1.h)
 5 1 i gaan oppervlakkig met elkaar om
 5 1 i kennen elkaar niet zo goed
 5 1 i praten weinig 'echt' met elkaar

- 5 1 j – verschillen nogal eens van mening
 5 1 j hebben hele verschillende opvattingen
 5 1 j zijn het niet altijd eens als het gaat om mijn zelfstandigheid

- 5 1 k – praten jammer genoeg niet over dingen die ik wel met haar zou willen bespreken
 5 1 k kunnen wel eens praten, maar vaak loopt het een beetje uit de hand
 5 1 k praten niet zo vaak met elkaar over ethische zaken

- 5 1 l – hebben wat problemen
 5 1 l hebben soms problemen met elkaar
 5 1 l hebben geen problemen

- 5 1 m – konden vroeger goed opschieten maar nu niet meer (4.1.a/g; 6.1.c)
 5 1 m irriteren elkaar steeds meer
 5 1 m kunnen helemaal niet meer met elkaar opschieten. Ik heb een hekel aan haar

- 5 1 n – heb ik niet meer
 5 1 n hebben niets, mijn moeder is 10 jaar geleden overleden
 5 1 n hebben elkaar te kort gekend
 5 1 n ik wou dat ze nog leefde

5 2 VERGELIJKINGEN

- 5 2 a – lijken veel op elkaar (3.2.a)
 5 2 a hebben veel van elkaar weg
 5 2 a lijken in sommige dingen op elkaar
 5 2 a lijken soms op elkaar
- 5 2 b – lijken veel op elkaar, zowel uiterlijk als innerlijk (2.2.c)
 5 2 b lijken kwa uiterlijk wel op elkaar
 5 2 b lijken ontzettend op elkaar (innerlijk)
 5 2 b hebben allebei zo goed als hetzelfde karakter
- 5 2 c – lijken in weinig dingen op elkaar (3.2.b)
 5 2 c hebben weinig gemeen
 5 2 c hebben heel verschillende karakters
 5 2 c hebben niet veel gemeen qua uiterlijk
- 5 2 d – zijn het tegenovergestelde van elkaar (3.2.b)
 5 2 d zijn 2 tegenpolen

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 RELATIE

- 6 1 a – hebben een emotionele band (5.1.a/h)
 6 1 a hebben een hechte band
 6 1 a hebben een absoluut goede, warme en vertrouwelijke relatie
 6 1 a hebben een afhankelijkheidsrelatie
 6 1 a hebben een afstandelijke relatie
 6 1 a hebben een hele oppervlakkige relatie
- 6 1 b – hebben een vrij goede maar weinig intensieve band
 6 1 b hebben goed contact maar ik vind het moeilijk om iets negatiefs over haar te zeggen tegen haar
 6 1 b kunnen goed met elkaar opschieten maar ik weet niet wat er werkelijk in haar omgaat

- 6 1 b kunnen onvoorwaardelijk op elkaar aan, alhoewel het moeilijk is evenwicht te vinden in het groeien naar onafhankelijkheid
- 6 1 b kunnen goed met elkaar opschieten en voelen elkaar goed aan, hoewel er verschillen zijn in prioriteiten stellen
- 6 1 b kunnen goed met elkaar overweg, maar spreken niet over alles met elkaar
- 6 1 b leveren een eeuwige strijd om het gelijk maar we hebben heel veel respect voor elkaar en er is een diepe band vol liefde
- 6 1 b hebben een goede maar opmerkelijke/typische relatie

- 6 1 c – **komen naar de jaren vorderen meer/dichter bij elkaar (5.1.e/m)**
- 6 1 c hebben een heel hechte band die, ook na ruzies, steeds hechter wordt
- 6 1 c hebben een aardig rustige relatie (sinds kort)
- 6 1 c hebben dit jaar eindelijk een goeie band met elkaar, dat was niet eerder zo
- 6 1 c hadden vroeger een goede relatie maar de laatste tijd niet meer
- 6 1 c moeten weer een hechte band krijgen

- 6 1 d – **begrijpen elkaar; – begrijpen elkaar niet**
- 6 1 d begrijpen elkaar door en door
- 6 1 d zitten op dezelfde golflengte
- 6 1 d begrijpen elkaar soms
- 6 1 d leven in twee verschillende werelden

6 2 VERGELIJKINGEN

- 6 2 a – **twee van hetzelfde maar toch heel anders**
- 6 2 a lijken op elkaar, maar zijn totaal anders
- 6 2 a lijken erg op elkaar, alleen zij is rustiger en wijzer

- 6 2 b – **lijken niet op elkaar maar begrijpen elkaar wel**
- 6 2 b verschillen hemelsbreed van elkaar, en houden (toch) veel van elkaar
- 6 2 b hebben weinig overeenkomstige karaktereigenschappen en we kunnen het toch goed met elkaar vinden
- 6 2 b zitten op geheel verschillende golflengtes, maar hebben ook veel gemeen
- 6 2 b zijn behoorlijk verschillend, maar toch behoorlijk op elkaar betrokken

- 6 2 c – **zijn even eigenwijs**
- 6 2 c kunnen beiden moeilijk 'nee' zeggen
- 6 2 c lijken op elkaar in het opzicht van ongerustheid over anderen
- 6 2 c hebben niet veel met elkaar gemeen behalve dat we heel voorzichtig zijn (in alles)

ZALC - Item 8. Ik kom in de problemen door –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 SOCIAAL**

- 2 1 a – iemand; mijn broer (3.1.h)
 2 1 a vader en moeder
 2 1 a mijn broer
 2 1 a Anton
 2 1 a de leraar
 2 1 a een meisje
 2 1 a iemand anders
- 2 1 b – niemand (3.4.a)
- 2 1 c – hem
 2 1 c haar
 2 1 c jou
- 2 1 d – mijn vrienden (3.1.g)
 2 1 d mijn vriendje
 2 1 d sommige vriendinnetjes
 2 1 d Kitty mijn ex-vriendin
- 2 1 e – getreiterd te worden (3.1.f)
 2 1 e gepest te worden
 2 1 e dat kinderen mij uitlachen
 2 1 e dat mijn broer mij laat schrikken
- 2 1 f – ruzie (3.3.b; 4.1.g; 4.4.a)
 2 1 f als ik ruzie heb
 2 1 f ruzie met iemand
 2 1 f ruzie te maken
 2 1 f dat ik soms wel eens ruzie maak
- 2 1 g – te vechten (3.1.e; 3.3.b)
 2 1 g te pesten
 2 1 g iemand uit te schelden
 2 1 g iemand te vermoorden
- 2 1 h – stoute dingen te doen (3.1.e)
 2 1 h stout te zijn

2 2 SCHOOL, STUDIE & WERK

- 2 2 a – als ik iets niet snap (3.2.a/b; 4.2.b)
 2 2 a alles wat ingewikkeld is
 2 2 a die stomme rekenkaarten!
 2 2 a mijn Nederlands
- 2 2 b – afleiding; – niet goed opletten (4.2.a/c)
 2 2 b als kinderen mij afleiden
 2 2 b gestoord te worden
 2 2 b niet op te letten met mijn werk
 2 2 b mijn aandacht niet bij mijn werk te houden

2 3 ZELF

- 2 3 a – een ongeluk
 2 3 a dat ik steeds val
 2 3 a dat ik iets kapot heb gemaakt, bijv.
 2 3 a dat hij niet uitkeek
- 2 3 b – zwemmen
 2 3 b muziek spelen
 2 3 b het ijsje weg te gooien naar iemand

2 4 OVERIGE

- 2 4 a – problemen (4.4.a)
 2 4 a moeilijkheden
 2 4 a in problemen te komen
- 2 4 b – mijn scooter
 2 4 b mijn auto die niet wil starten
 2 4 b dat de band lek is van de fiets
 2 4 b dat boek
 2 4 b de televisie

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 SOCIAAL**

- 3 1 a – mijn grote mond (5.1.d; 6.1.b)
 3 1 a dat ik een te grote bek heb
 3 1 a mijn brutaliteit
- 3 1 b – te veel te praten (4.1.c)
 3 1 b dat ik af en toe mijn mond niet kan houden
- 3 1 c – dat ik niet luister (4.1.a)
 3 1 c dat ik soms niet helemaal luister
 3 1 c niet naar m'n ouders te luisteren
- 3 1 d – als ik iets doe wat iemand niet leuk vindt (4.1.a)
 3 1 d iets te doen wat anderen niet willen
 3 1 d door te drammen
 3 1 d moeilijk te doen
- 3 1 e – rotzooi uit te halen; – de politie (2.1.g/h; 4.1.a)
 3 1 e vuurwerk af te steken
 3 1 e iets te stelen
 3 1 e iets te vernielen
 3 1 e dat ik een ruitje heb ingetikt
- 3 1 f – geen boodschap aan de meesten te hebben (2.1.e)
 3 1 f stil in een hoek te gaan zitten
 3 1 f met niemand te spelen want dan gaan ze ook niet met mij spelen
 3 1 f dat ik af en toe buitengesloten word
- 3 1 g – verkeerde vrienden (2.1.d)
 3 1 g slechte vrienden te kiezen
 3 1 g om te gaan met criminele jongeren
 3 1 g slechte invloed
- 3 1 h – anderen (2.1.a; 4.1.f; 5.1.c)
 3 1 h andere mensen
 3 1 h andere jongens
 3 1 h kinderen
- 3 1 i – sommige kinderen
 3 1 i sommige klasgenoten
 3 1 i sommige leraren
- 3 1 j – iets stiekem te doen (4.1.b)

3 2 SCHOOL, STUDIE & WERK**3 2 a – school (2.2.a)**

- 3 2 a het onderwijs
- 3 2 a mijn studie
- 3 2 a mijn werk

3 2 b – mijn huiswerk (2.2.a)

- 3 2 b mijn schoolwerk
- 3 2 b te veel huiswerk

3 2 c – te spijbelen

- 3 2 c te spieken en te laat komen
- 3 2 c als ik eruit word gestuurd
- 3 2 c niet op mijn werk te komen

3 3 ZELF**3 3 a – als ik iets fout doe**

- 3 3 a als er iets fout gaat
- 3 3 a foute opmerkingen
- 3 3 a verkeerde dingen te zeggen
- 3 3 a domme dingen te doen

3 3 b – mijn slechte buien (2.1.f/g)

- 3 3 b me vlug op te winden
- 3 3 b soms mijn heethoofdigheid
- 3 3 b omdat ik zo gauw beledigd ben

3 3 c – ziekte

- 3 3 c mijn ene borst waar geen spieren in zitten
- 3 3 c dat ik leesblind ben
- 3 3 c hoofdpijn

3 4 OVERIGE**3 4 a – niks; – niets (2.1.b; 5.4.a)**

- 3 4 a nergens door
- 3 4 a absoluut niks!!
- 3 4 a ik kom niet in problemen
- 3 4 a ik heb geen problemen

3 4 b – verschillende dingen (5.4.a)

- 3 4 b dat er dingen gebeuren
- 3 4 b van alles
- 3 4 b kan van alles zijn

3 4 c – deze test

- 3 4 c enquêtes
- 3 4 c dit vel niet in te vullen

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 SOCIAAL****4 1 a – me niet aan de regels te houden (3.1.c/d/e)**

- 4 1 a iets niet te doen wat ik moet doen
- 4 1 a niet te doen wat er van me gevraagd wordt
- 4 1 a dingen te doen die niet mogen
- 4 1 a het te laat thuis komen
- 4 1 a m'n kamer niet op te ruimen

4 1 b – te liegen (3.1.j)

- 4 1 b als ik lieg of ontrouw ben
- 4 1 b sommige leugens
- 4 1 b mijn vriend te belazeren

4 1 c – mijn mond voorbij te praten (3.1.b; 5.1.d)

- 4 1 c dat ik een flapuit ben
- 4 1 c te veel te zeggen
- 4 1 c dingen door te vertellen die ik eigenlijk voor me zou houden
- 4 1 c roddelen

4 1 d – dat ik nogal eigenwijs ben

- 4 1 d dat ik zo koppig ben
- 4 1 d altijd alles zelf te willen doen
- 4 1 d altijd gelijk willen hebben
- 4 1 d mijn sterke wil

4 1 e – mijn bemoeizucht (5.1.c)

- 4 1 e me met andermans zaken te bemoeien
- 4 1 e me te bemoeien met de ruzies tussen mijn ouders

4 1 f – mensen met problemen; – mijn behulpzaamheid (3.1.h)

- 4 1 f de stress van mijn vader
- 4 1 f de stomiteiten en domheid van andere mensen
- 4 1 f anderen soms te helpen
- 4 1 f anderen te helpen bij ruzies

4 1 g – de ruzie tussen mijn ouders (2.1.f)

- 4 1 g dat m'n ouders gescheiden zijn
- 4 1 g conflictsituaties

4 1 h – dat ik verlegen ben (4.3.b)

- 4 1 h dat ik vaak iets niet durf te vragen
- 4 1 h grote klassen
- 4 1 h het alleen voor een groep staan

4 2 SCHOOL, STUDIE & WERK**4 2 a – niet hard genoeg te leren (2.2.b; 5.2.a)**

- 4 2 a mijn werk slecht te doen
- 4 2 a niet m'n best doen op school
- 4 2 a te weinig aan mijn huiswerk te doen
- 4 2 a als ik niet goed studeer
- 4 2 a nu niet te gaan leren en mijn examen te verknallen
- 4 2 a te veel aandacht aan sport te besteden en te weinig aan m'n studie
- 4 2 a dat ik niet goed werk

4 2 b – slecht te presteren (2.2.a)

- 4 2 b slechte cijfers te halen
- 4 2 b dat ik achterloop
- 4 2 b mijn falende werkprestaties
- 4 2 b een examen te verknallen
- 4 2 b als het slecht gaat met m'n studie

4 2 c – luiheid; – slordigheid (2.2.b)**4 3 ZELF****4 3 a – mezelf**

- 4 3 a mijn eigen gedrag
- 4 3 a mijn houding
- 4 3 a mijn opvallende gedrag

4 3 b – angstig te zijn (4.1.h)

- 4 3 b paniekerig te doen
- 4 3 b dat ik vaak heel zenuwachtig ben
- 4 3 b mijn nervositeit
- 4 3 b de faalangst

- 4 3 c – dat ik onmatig ben
 4 3 c drugs, roken, en alcohol
 4 3 c dat ik te veel leuke dingen wil doen
 4 3 c met te veel vrouwen te gaan
 4 3 c te veel chocolade te eten
 4 3 c te veel feesten
- 4 3 d – te veel geld uitgeven; – geldgebrek
 4 3 d het gat in mijn hand
 4 3 d mastercards
 4 3 d mijn schulden (aan geld)
 4 3 d geldnood

4 4 OVERIGE

- 4 4 a – dingen die ik niet op kan lossen (2.1.f; 2.4.a)
 4 4 a dingen waar ik geen vat op heb
 4 4 a onzekere gebeurtenissen
 4 4 a onvoorziene omstandigheden

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 SOCIAAL

- 5 1 a – gedachten niet uit te spreken
 5 1 a niet te communiceren
 5 1 a niet altijd te zeggen wat ik voel
 5 1 a niet over problemen te praten
 5 1 a dat ik teveel opkrop
 5 1 a mijn geslotenheid
- 5 1 b – niet voor mezelf op te komen
 5 1 b over me te laten lopen
 5 1 b dat ik niet genoeg van me af bijt
 5 1 b mezelf steeds weg te cijferen t.o.v. anderen
 5 1 b dat ik niet altijd 'nee' kan zeggen
 5 1 b niet tegen anderen op te kunnen
- 5 1 c – de invloed die de omgeving op mij heeft; – niet mezelf te zijn (3.1.h; 4.1.e)
 5 1 c het feit dat anderen mijn leven proberen in te richten
 5 1 c mensen die te veel op m'n vingers kijken
 5 1 c dat mensen mij niet accepteren zoals ik ben of wil zijn
- 5 1 d – te zeggen wat ik denk (3.1.a; 4.1.c; 6.1.b; 6.3.c)
 5 1 d mijn mening te geven
 5 1 d dat ik meestal meteen zeg wat ik denk en voel!
 5 1 d dat ik soms te eerlijk ben
 5 1 d dingen hardop te zeggen die ik voor mezelf had moeten houden
- 5 1 e – dat ik vaak te lief ben
 5 1 e mijn goedgelovigheid
 5 1 e naïef te zijn of te denken
 5 1 e te goed van vertrouwen zijn
- 5 1 f – relatieproblemen met mensen
 5 1 f sommige liefdeservaringen
 5 1 f op twee jongens verliefd te zijn
 5 1 f te veel werken en niet genoeg tijd vrij te maken voor mijn vriend

5 2 SCHOOL, STUDIE & WERK

- 5 2 a – mijn slechte tijdsindeling (4.2.a; 6.3.d)
 5 2 a dingen niet goed te plannen

- 5 2 a het uitstellen van taken
 5 2 a alles tot het laatste moment uit te stellen
 5 2 a dat ik vaak te laat met dingen begin
 5 2 a 's ochtends te laat opstaan

- 5 2 b – gebrek aan discipline
 5 2 b mijn laksheid
 5 2 b gebrek aan motivatie
 5 2 b mijn laissez-faire houding
 5 2 b m'n nonchalantheid

- 5 2 c – verstrooidheid (6.3.d)
 5 2 c mijn slechte concentratie zo nu en dan
 5 2 c dat ik vaak dingen vergeet
 5 2 c als ik mijn hoofd er niet bij houd

- 5 2 d – de drukte (6.2.a)
 5 2 d dat ik het altijd te druk heb
 5 2 d dat ik altijd veel te veel te doen heb, school, paard, hobbies
 5 2 d te hoge werkdruk
 5 2 d tijdgebrek
 5 2 d te veel stress in mijn dagelijks leven
 5 2 d te weinig slaap

- 5 2 e – mijn perfectionisme
 5 2 e dat ik soms te precies wil zijn

5 3 ZELF

- 5 3 a – mijn onzekerheid
 5 3 a mijn gebrek aan zelfvertrouwen
 5 3 a onzekerheid in bepaalde situaties
 5 3 a dat ik altijd twijfel en nooit zeker ben van mijn beslissingen
 5 3 a het wijfelachtige in me
 5 3 a dat ik nooit precies weet wat ik wil
- 5 3 b – mijn zelfkritiek (6.3.b)
 5 3 b negatief over mijzelf te denken
 5 3 b dat ik niet van mezelf hou
 5 3 b dat ik mezelf niet kan accepteren
- 5 3 c – dat ik mezelf dingen te veel aantrek
 5 3 c dat ik veel aan dingen denk die gebeurd zijn
 5 3 c dat ik 'iets' niet kan 'verwerken'
 5 3 c dat ik te veel aantrek wat mensen over mij zeggen
 5 3 c overgevoeligheid
 5 3 c dat ik mij te veel zorgen maak over onbenullige dingen

5 4 OVERIGE

- 5 4 a – weinig dingen (3.4.a/b)
 5 4 a niet zo veel dingen
 5 4 a weinig dingen tegenwoordig

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 SOCIAAL

- 6 1 a – me soms te afhankelijk op te stellen
 6 1 a mijn gevoel van eenzaamheid zo nu en dan. Daardoor stel ik me te afhankelijk op van anderen
 6 1 a ik nog te veel aan mijn 'ex'-vriend denk en niet het gevoel heb 'los van hem te zijn'
 6 1 a dat ik op waardering uit ben

- 6 1 b – onverbloemde kritiek te leveren (3.1.a; 5.1.d)
- 6 1 b er alles uit te gooien en geen rekening te houden met de gevoelens van anderen
- 6 1 b te snel dingen te zeggen, door zonder van te voren te hebben nagedacht, mensen daardoor te kwetsen, teleur te stellen
- 6 1 b mijn loslippigheid. Als ik iets denk zeg ik het vaak en dat kan wel eens rot voor anderen zijn
- 6 1 b dat ik altijd zeg wat ik denk, recht in iemands gezicht en niet tegen oneerlijk- of achterbaksheid kan, maar dit kan niet iedereen waarderen
- 6 1 c – dat ik mijzelf niet aan afspraken houd
- 6 1 c beloftes te maken die ik niet na kan komen
- 6 1 c het niet nakomen van mijn verplichtingen

6 2 SCHOOL, STUDIE & WERK

- 6 2 a – te veel te willen doen (5.2.d)
- 6 2 a te veel afspraken te maken
- 6 2 a te veel hooi op mijn vork te nemen
- 6 2 a te veel bezigheden en vrienden tegelijk te hebben
- 6 2 a dat ik te veel dingen op me neem
- 6 2 a mezelf te veel op te leggen
- 6 2 a idioot hoge eisen aan mezelf en omgeving te stellen
- 6 2 b – het niet bereiken van door mij gestelde doelen
- 6 2 b niet te doen wat ik besloten heb
- 6 2 b verwachtingen die ik zelf creëer maar niet kan waarmaken

6 3 ZELF

- 6 3 a – mijn gedrag dat voortkomt uit mijn opvoeding
- 6 3 a bepaalde denkbeelden die ik heb meegekregen in mijn jeugd
- 6 3 a de vele negatieve ervaringen die ik op m'n levenspad tegen kwam
- 6 3 b – negatief denken (5.3.b)
- 6 3 b mijn soms wat al te grote cynisme
- 6 3 b iets gedeprimeerds in mij
- 6 3 b overal iets achter zoeken
- 6 3 c – mijn impulsiviteit (5.1.d)
- 6 3 c dat ik gelijk doe en niet nadenk
- 6 3 c ondoordacht beslissingen te nemen
- 6 3 c me in mijn enthousiasme mee te laten voeren
- 6 3 c te handelen zonder van tevoren te kijken wat er gebeuren kan
- 6 3 d – mijn chaotische aard (5.2.a/c)
- 6 3 d mijn ongestructureerde manier van denken. Veel mensen begrijpen het niet, en ergeren zich er aan
- 6 3 d mijn grenzeloosheid

ZALC - Item 9. School – Onderwijs –

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 (OVERWEGEND) POSITIEF

- 2 1 a – is leuk (3.1.c)
2 1 a vind ik leuk
2 1 a is hartstikke leuk
- 2 1 b – is best leuk (3.1.c)
2 1 b is wel leuk
2 1 b vind ik best wel leuk

2 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 2 2 a – is niet leuk
2 2 a vind ik niet leuk
2 2 a vind ik helemaal niet leuk
- 2 2 b – is niet zo leuk
2 2 b vind ik niet echt leuk
2 2 b is niet zo erg leuk
- 2 2 c – is stom (3.2.a/b)
2 2 c is gek

2 4 OVERIGE

- 2 4 a – is leren
2 4 a leer ik op school
2 4 a moet je leren: lezen, rekenen, schrijven, enz.
2 4 a ga ik naar gym
- 2 4 b – is school
2 4 b wordt op school gegeven
2 4 b hoort bij school
2 4 b school school school
- 2 4 c – dat volg ik bij het SMC (4.1.j)
2 4 c Montessorischool
2 4 c havo
2 4 c lagere school en twee jaar mulo
2 4 c lbo

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 (OVERWEGEND) POSITIEF

- 3 1 a – gaat wel; – gaat goed
3 1 a vind ik wel gaan
3 1 a vind ik niet zo erg om naar toe te gaan
3 1 a daar heb ik geen problemen mee
- 3 1 b – is goed; – is handig (4.1.c/d/e)
3 1 b is wel goed zo
3 1 b vind ik goed
3 1 b vind ik best wel handig
- 3 1 c – op mijn school is leuk (2.1.a/b)
3 1 c is bij ons op school aardig
3 1 c is leuk, ligt eraan welke school

3 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 3 2 a – heb ik een hekel aan (2.2.c)
3 2 a is verschrikkelijk
3 2 a haat ik
3 2 a is klote
3 2 a is soms erg vervelend
- 3 2 b – vind ik niks aan; – is saai (2.2.c)
3 2 b is niets aan
3 2 b is af en toe saai
3 2 b is soms eentonig
3 2 b vind ik zo slaapverwekkend
- 3 2 c – mag afgeschaft worden
3 2 c ik vind dat het afgeschaft moet worden
3 2 c is iets wat eigenlijk niet moest uitgevonden worden
3 2 c had voor mij niet gehoeven
- 3 2 d – is heel moeilijk
3 2 d vind ik lastig
3 2 d is niet altijd even makkelijk
3 2 d daar snap ik niks van
- 3 2 e – het is dat het moet (4.1.i)
3 2 e als het moet, moet het maar
3 2 e het is dat het moet, maar anders hoeft het van mij niet

3 3 POSITIEF & NEGATIEF

- 3 3 a – is soms leuk; – is meestal leuk
3 3 a vind ik soms wel leuk
3 3 a vind ik soms minder leuk
3 3 a is niet altijd leuk
- 3 3 b – kan leuk zijn
3 3 b kan wel leuk zijn
- 3 3 c – is soms leuk soms niet
3 3 c is soms leuk, soms niet (toetsen)
3 3 c is niet altijd leuk maar meestal wel
3 3 c soms leuk en meestal niet
- 3 3 d – soms leuk, soms vervelend
3 3 d vind ik soms wel lastig en meestal wel leuk
3 3 d is soms heel erg leuk, maar het kan ook stom zijn
3 3 d soms leuk meestal klote
- 3 3 e – is goed maar niet leuk; – is niet leuk maar wel handig
3 3 e is niet leuk maar wel goed
3 3 e is saai, maar het schijnt goed te zijn
3 3 e is goed maar heel erg moeilijk
3 3 e stinkt, maar het is ook wel handig
- 3 3 f – vind ik soms leuk, ligt eraan wat we gaan doen
3 3 f wel leuk maar huiswerk en proefwerken niet
3 3 f vind ik wel leuk maar werken niet
3 3 f vind ik leuk de vakken die ik dan leuk vind

- 3 3 g – vind ik leuk als er maar geen ruzie is
 3 3 g vindt ik leuk maar niet met groep 6 erbij
 3 3 g vind ik leuk als Bart de meester niet sjagerijig is
- 3 3 h – is erg leuk, maar het is ook leuk als je vakantie hebt
 3 3 h is leuk en vooral om 10 voor 3
 3 3 h vind ik best leuk, maar vakantie is leuker
- 3 3 i – is niet leuk maar het moet (4.1.i)
 3 3 i is klote, maar het moet
 3 3 i moet maar ik vind het maar niks
 3 3 i is zwaar maar moet

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

- 4 1 (OVERWEGEND) POSITIEF
- 4 1 a – is belangrijk (5.1.c/d/e)
 4 1 a is ontzettend belangrijk
 4 1 a vind ik best belangrijk
 4 1 a is belangrijk voor mij
 4 1 a is belangrijk voor iedereen
- 4 1 b – is nodig; – is nuttig (5.1.a/c/d/e)
 4 1 b is hard nodig
 4 1 b heb je nodig
 4 1 b vind ik best wel nuttig
 4 1 b hebben we allemaal nodig
- 4 1 c – is goed voor later (3.1.b; 5.1.c/d)
 4 1 c is nuttig voor later
 4 1 c is belangrijk voor je toekomst
- 4 1 d – is goed voor je (3.1.b)
 4 1 d is goed voor kinderen
 4 1 d is iets goeds voor de mens
- 4 1 e – is goed dat het er is (3.1.b)
 4 1 e is een schone zaak
 4 1 e vind ik een goede uitvinding
 4 1 e is in Nederland best goed
- 4 1 f – is leerzaam; – is boeiend (6.1.b)
 4 1 f is de beste manier om mensen iets bij te brengen
 4 1 f vind ik goed voor je, want daar leer je wat van
 4 1 f is interessant
- 4 1 g – is perfect
 4 1 g is prachtig
 4 1 g doe ik voor mijn plezier
 4 1 g is eigenlijk iets fantastisch
 4 1 g is gezellig
- 4 1 h – moet er zijn; – hoort er bij (5.1.b)
 4 1 h moet er zeer zeker zijn
- 4 1 i – is verplicht; – moet (3.2.e; 3.3.i)
 4 1 i moet je volgen
- 4 1 j – volg ik nog steeds (2.4.c; 5.1.g; 6.1.c/f)
 4 1 j volg ik al 15 jaar
 4 1 j heb ik veel genoten
- 4 3 POSITIEF & NEGATIEF
- 4 3 a – is belangrijk maar niet leuk (5.3.a)
 4 3 a niet al te leuk maar wel belangrijk
 4 3 a lang maar belangrijk
 4 3 a is belangrijk maar soms wel saai

- 4 3 b – is nodig maar niet leuk (5.3.a/b)
 4 3 b geen zin in maar wel nodig
 4 3 b is nuttig maar saai
 4 3 b is nodig maar moeilijk vol te houden
- 4 3 c – is zeer belangrijk voor later, maar niet altijd leuk
 4 3 c is stom maar toch wel handig voor later
 4 3 c is soms wel klote, maar je hebt er later wel wat aan
- 4 3 d – is leerzaam maar saai
 4 3 d is leuk en leerzaam maar niet boeiend

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

- 5 1 (OVERWEGEND) POSITIEF
- 5 1 a – is noodzakelijk (4.1.b; 6.1.a)
 5 1 a is onmisbaar
 5 1 a is onontbeerlijk
 5 1 a is essentieel
 5 1 a vind ik noodzakelijk voor iedereen
- 5 1 b – is een recht; – moet voor iedereen toegankelijk zijn (4.1.h; 6.1.e)
 5 1 b is belangrijk en moet iedereen kunnen krijgen
 5 1 b zou een recht voor iedereen moeten zijn
 5 1 b moet beschikbaar zijn voor iedereen op de wereld
 5 1 b zou voor iedereen vanzelfsprekend moeten zijn
- 5 1 c – heb je nodig om wat te kunnen bereiken (4.1.a/b/c)
 5 1 c is van groot belang, wil je in de toekomst iets bereiken
 5 1 c zorgt meestal dat je later iets kan doen wat je zelf wil
 5 1 c is wel belangrijk om verder in je leven te komen
- 5 1 d – is nodig om later een (leuk) beroep te krijgen (4.1.a/b/c)
 5 1 d vind ik belangrijk omdat ik later een goede baan wil hebben
 5 1 d is een stap verder naar een toekomstige baan
 5 1 d is nodig om te zijn wat je wil zijn
- 5 1 e – kan heel nuttig zijn, maatschappelijk gezien (4.1.a/b; 6.1.d)
 5 1 e is iets wat mensen nodig hebben, om in de maatschappij te functioneren
 5 1 e is belangrijk voor je latere positie in de maatschappij
 5 1 e is nodig om verder te komen in onze samenleving
- 5 1 f – is een deel van je opvoeding (6.1.a)
 5 1 f is een heel belangrijk deel in de opvoeding van kinderen
 5 1 f is opvoedkundig
- 5 1 g – verveelt me nog steeds niet (4.1.j; 6.1.c/f)
 5 1 g zal ik altijd graag volgen
 5 1 g is een prettige tijdsbesteding
 5 1 g heb ik altijd met plezier gevolgd
- 5 1 h – had ik meer aan moeten doen
 5 1 h wil ik graag weer gaan volgen
 5 1 h heb ik niet helemaal afgemaakt en vind dat soms jammer

5 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 5 2 a – kan stukken beter (6.2.a/b)
 5 2 a wordt vaak niet goed gegeven
 5 2 a is nuttig, maar moet beter worden
 5 2 a zou in Nederland beter geregeld moeten zijn
- 5 2 b – is een goede zaak, zolang men de praktijk niet vergeet (6.2.a/b)
 5 2 b sluit vaak moeilijk aan op het bedrijfsleven
 5 2 b is goed en altijd nodig, maar te weinig praktijkgericht
 5 2 b gezellig saai, niet aansluitend op de praktijk
 5 2 b is iets wat in Nederland totaal onrealistisch georganiseerd is. De stof zou veel meer op het leven gericht moeten zijn
- 5 2 c – is te duur
 5 2 c is veel te duur in Nederland
 5 2 c kost veel geld
 5 2 c zou goedkoper moeten zijn

5 3 POSITIEF & NEGATIEF

- 5 3 a – is erg belangrijk, maar niet alles (4.3.a/b)
 5 3 a is nodig maar niet zaligmakend
 5 3 a is nodig en niet meer dan dat
 5 3 a is niet zo belangrijk als iedereen je altijd probeert voor te houden
- 5 3 b – is een noodzakelijk kwaad (4.3.b)
 5 3 b is noodzakelijk, maar niet altijd even leuk

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM**6 1 (OVERWEGEND) POSITIEF**

- 6 1 a – noodzakelijk om je te kunnen ontwikkelen (5.1.a/f)
 6 1 a is belangrijk voor de algemene ontwikkeling
 6 1 a is belangrijk voor een goede intellectuele ontwikkeling
 6 1 a uitstekend voor je sociale ontwikkeling
 6 1 a is heel belangrijk, zeker de lagere en middelbare school is noodzakelijk voor de basisontwikkeling van een kind
 6 1 a is zowel noodzakelijk als verplicht gesteld en geven kinderen de mogelijkheid zich ook los van hun ouders te ontwikkelen
 6 1 a is een v.d. beste manieren van zelfontplooiing^(*)
 6 1 a een kans om te groeien, open te blijven staan voor kennis
 6 1 a is er niet alleen voor om je kennis te vergroten maar vormt ook je persoonlijkheid
- 6 1 b – is een van de beste middelen tot kennisvermeerdering (4.1.f)
 6 1 b is erg belangrijk en verbreedt je blik en kennis
 6 1 b is een begrip waarin men probeert kinderen en adolescenten op een hoger verstandelijk niveau te brengen
- 6 1 c – is een levenslang proces, je raakt nooit uitgeleerd (4.1.j; 5.1.g)
 6 1 c moet je je leven lang voor openstaan
 6 1 c is iets wat je eigenlijk gedurende je hele leven moet volgen

6 1 d – is de basis van de maatschappij (5.1.e)

- 6 1 d is een van de belangrijkste factoren in een maatschappij
 6 1 d is het fundament van de beschaving
 6 1 d is heel belangrijk, het legt de basis voor een goede en begripvolle samenleving
 6 1 d is een hoeksteen v.d. maatschappij
- 6 1 e – is een voorrecht (5.1.b)
 6 1 e genieten is een groot goed
 6 1 e is een luxe waar mensen vaak niet bijilstaan
- 6 1 f – vind ik heerlijk, het blijft me boeien (4.1.j; 5.1.g)
 6 1 f zie ik als een mogelijkheid mijn interesses te bevredigen
 6 1 f leuk en veilig door het patroon, ritme

6 2 (OVERWEGEND) NEGATIEF

- 6 2 a – zou zich moeten omvormen tot een ander systeem met meer vrijheid (5.2.a/b)
 6 2 a nodig maar te weinig op individu gericht
 6 2 a zou minder gericht moeten zijn op prestaties
 6 2 a vind ik goed in Nederland al zou literatuur en kunst beter moeten worden 'geleerd'
 6 2 a vind ik heel leuk maar de aanpak moet anders: spelenderwijs en op interesse
 6 2 a zou meer de creativiteit van mensen moeten stimuleren
 6 2 a is op een positief idee gebaseerd (mogelijkheid tot leren). Het systeem van nu vind ik echter vrij slecht. Leren lijkt op uit 't hoofd leren van kennis. Kritisch denken en creativiteit zouden meer aandacht moeten krijgen
- 6 2 b – sluit tegenwoordig niet meer aan op waar het oorspronkelijk voor bedacht is (5.2.a/b)
 6 2 b is heel belangrijk maar op het moment meer een doel op zich dan een middel om een doel te bereiken
- 6 2 c – doet me denken aan een vervelende schooltijd
 6 2 c altijd een heel moeilijk punt voor mij geweest
 6 2 c als ik aan school denk dan zie ik mezelf terwijl ik gepest word
 6 2 c na 18 jaar vind ik dat het wel voldoende geweest is
- 6 3 POSITIEF & NEGATIEF
- 6 3 a – is belangrijk mits het goed onderwijs is
 6 3 a is iets waar je van moet genieten als er iets te genieten valt immers!
 6 3 a is noodzakelijk voor iedereen, maar moet dan wel aantrekkelijk gegeven worden
 6 3 a heeft het meest nut, als er op het juiste niveau en de juiste manier onderwezen wordt
 6 3 a is erg belangrijk en nuttig, mits er goed lesgegeven wordt en de leerling ook waarden meekrijgt
 6 3 a is zonder kadaverdiscipline en overspannen prestatiedrang erg leuk
 6 3 a moet zijn afgestemd op de belevingswereld van kinderen, aansluiten bij thuissituatie en uitnodigend, stimulerend en motiverend zijn

- 6 3 b – heeft alleen zin als men onderwezen wil worden
- 6 3 b is goed voor degenen die gemotiveerd zijn
- 6 3 b voor wie zich erbij betrokken voelt
- 6 3 b probeert je wat te leren als je ervoor open staat
- 6 3 c – leren dat wil ik graag, ik ben in veel geïnteresseerd, op het moment lukt het niet zo erg
- 6 3 c is nodig en over het algemeen leuk, ook al gaat het momenteel slecht, geen motivatie
- 6 3 c is altijd belangrijk geweest zowel in negatieve als positieve zin. Nu is het nog belangrijk omdat ik zelf juf ben
- 6 3 c heb als negatief ervaren (streng en star, saai en weinig creatief) in m'n jeugd. Nu haal ik m'n schade in via het volgen van een breed georiënteerde beroepsopleiding

ZALC - Item 10. Als mensen hulpeloos zijn –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 HELPEN**

2 1 a – dan help ik ze; – helpt iemand hun (3.1.a/b/d)

2 1 a help ik ze meteen

2 1 a dan red ik ze

2 1 a ga ik er naar toe

2 1 a doe ik wat

2 1 b – ga ik hulp halen; – helpen wij (4.1.c)

2 1 b dan zou ik 06-11 opbellen

2 1 b dan moet je de dokter bellen

2 1 b dan doen we er wat aan

2 1 c – dan geef ik ze geld; – wil ik ze blij maken

2 1 c dan ben ik heel vriendelijk

2 1 c dan stuur ik eten

2 1 d – doe ik niks (3.1.f)

2 1 d help ik ze niet

2 1 d ga ik naar huis

2 1 d doe ik ook niets

2 1 e – ben ik ook hulpeloos (3.1.e; 5.2.c)

2 2 BEOORDELING

2 2 a – is dat niet leuk

2 2 a vind ik het niet leuk

2 2 a is dat niet zo fijn

2 2 b – dan zijn ze kwaad

2 2 b gaan ze schreeuwen

2 2 b worden ze boos denk ik

2 2 b gaan ze rare dingen doen

2 2 c – dan zijn ze hulpeloos (3.1.e)

2 2 c is er geen hulp

2 2 c dan hebben ze geen hulp

2 2 c kunnen ze niks

2 2 d – zijn ze bang; – word ik bang

2 2 e – dan zijn ze ziek of moe

2 2 e zijn ze bewusteloos, dat is heel erg, zeker weten

2 2 f – ben ik erg blij

2 2 f vind ik dat leuk voor hun

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 HELPEN**

3 1 a – help ik ze soms (2.1.a)

3 1 a help ik ze soms wel of niet

3 1 a help ik ze misschien wel

3 1 a ga ik ze meestal wel helpen

3 1 a ga ik er vaak naar toe

3 1 b – help ik meestal wel, ligt eraan wie het is (2.1.a; 5.1.b)

3 1 b kijk ik er niet naar om, tenzij het bekenden zijn

3 1 b als het mijn vrienden zijn, help ik ze

3 1 c – moet je ze helpen (4.1.c; 6.1.f)

3 1 d – dan help je ze; – help ze dan (2.1.a)

3 1 d kun je ze helpen

3 1 d zou je kunnen helpen

3 1 e – kan je ze niet helpen (2.1.e; 2.2.c; 5.2.c/d)

3 1 e kan ik ook niets doen

3 1 e kan ik niks meer voor hun doen

3 1 e zijn ze niet meer te redden

3 1 e is het voorbij

3 1 f – hoeft je niet te helpen (2.1.d)

3 1 f houd ik mij daar gewoonlijk verre van

3 1 f doe ik niks dat doet ook niemand bij mij

3 1 g – vragen ze om hulp

3 1 g roepen zij om hulp

3 1 g vragen ze mij om hulp

3 2 BEOORDELING

3 2 a – is dat erg; – is dat zielig (4.2.a; 5.2.a)

3 2 a is dat vervelend voor hen

3 2 a is dat zielig voor ze

3 2 a dan zijn ze verdrietig

3 2 b – hebben ze pech (4.2.b)

3 2 b dan hebben ze pech gehad

3 2 b is dat jammer voor ze

3 2 c – zijn ze zwak

3 2 c zijn ze dom

3 2 c zijn ze nutteloos

3 2 c laat ik ze barsten

3 2 d – is het hun eigen schuld (5.2.f)

3 2 d hebben ze dat toch zelf gedaan

3 2 d hebben ze iets verkeerd gedaan anders ben je niet hulpeloos

3 2 e – gaan ze dood

3 2 e gaan ze sneller dood

3 2 e plegen ze vaak zelfmoord

3 2 f – weten ze niet wat ze moeten doen (5.2.d)

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 HELPEN**

4 1 a – wil ik ze helpen; – help ik ze graag (5.1.a/e/f)

4 1 a zal ik graag helpen

4 1 a wil ik ze graag helpen

4 1 a wil ik best helpen

4 1 b – probeer ik ze te helpen (5.1.a)

4 1 b dan probeer je ze hoe dan ook een beetje te helpen

4 1 b probeer ik meestal wel te helpen

4 1 b zal ik zoveel mogelijk proberen te helpen

4 1 b wil ik toch proberen ze te helpen

4 1 b moet je ze proberen te helpen

- 4 1 c – moeten ze geholpen worden; – moeten wij ze helpen (2.1.b; 3.1.c; 6.1.f)
 4 1 c moeten ze hulp krijgen
 4 1 c vind ik dat ze geholpen moeten worden
 4 1 c moeten anderen hen hulp bieden
 4 1 c moet iedereen bijstaan om te helpen
- 4 1 d – hebben ze hulp nodig
 4 1 d is hulp noodzakelijk
- 4 1 e – moeten ze hulp zoeken
 4 1 e moeten ze om hulp vragen

4 2 BEOORDELING

- 4 2 a – vind ik dat erg; – vind ik dat zielig (3.2.a; 5.2.a/b)
 4 2 a vind ik dat rot
 4 2 a vind ik het vreselijk
 4 2 a vind ik treurig
- 4 2 b – hebben ze een probleem (3.2.b)
 4 2 b is dat een probleem
 4 2 b komen ze in de problemen

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 HELPEN

- 5 1 a – wil ik ze graag helpen, wat niet altijd kan (4.1.a/b; 6.1.c/d)
 5 1 a probeer ik ze te helpen, al is dat niet altijd eenvoudig
 5 1 a zou ik ze proberen te helpen, alleen dat lukt of kan ik niet altijd
 5 1 a help ik hun als ik dat kan
 5 1 a zou ik ze graag voor zover ik kan helpen
 5 1 a wil ik ze wel helpen, mits ik vind dat er echt wat aan te doen valt door mij
- 5 1 b – help ik ze, als ze het zelf willen; – help ik, al ligt het wel aan de situatie (3.1.b)
 5 1 b zal ik proberen hulp te geven wanneer ze dit toestaan
 5 1 b help ik als die ander er niets aan kan doen dat hij hulpeloos is
 5 1 b ben ik graag bereid ze te helpen als ik er zelf maar niet aan onderdoor ga
 5 1 b ligt het aan de omstandigheden of ik kan helpen
- 5 1 c – hebben ze steun van anderen nodig
 5 1 c moet je ze steunen
 5 1 c probeer ze dan te ondersteunen
 5 1 c bid ik voor ze
 5 1 c zou ik ze graag hoop willen geven
- 5 1 d – probeer ik ze d.m.v. praten op te beuren; – probeer ik ze te troosten
 5 1 d is het belangrijk dat ze met andere mensen gaan praten
 5 1 d hebben ze iemand nodig die naar ze luistert
 5 1 d dan moet je ze moed inspreken
 5 1 d hoeft je niet bv. een kant en klaar antwoord te geven, alleen een blijk geven van vriendschap is al genoeg
- 5 1 e – ben ik bereid ze te helpen; – sta ik voor ze klaar (4.1.a)

- 5 1 e ben ik vaak bereid te helpen
 5 1 e ben ik bereid om te luisteren, te helpen en om adviezen te geven
 5 1 e ben ik ook bereid om ze proberen te helpen met hun problemen
 5 1 e kunnen ze altijd bij mij komen
- 5 1 f – ben ik geneigd hun te helpen (4.1.a)
 5 1 f dan is mijn eerste impuls helpen
 5 1 f voel ik me vaak geroepen om te helpen
 5 1 f dan krijg ik het verlangen om te helpen
- 5 1 g – hebben ze hun vrienden nodig
 5 1 g moeten ze worden opgevangen door vrienden

5 2 BEOORDELING

- 5 2 a – dan heb ik medelijden (3.2.a; 4.2.a)
 5 2 a voel ik met ze mee
 5 2 a heb ik het echt met ze te doen
 5 2 a trek ik mij dat aan
 5 2 a word ik er verdrietig van
- 5 2 b – kan ik dat niet aanzien (4.2.a)
 5 2 b kan ik daar slecht tegen
 5 2 b dan is dat rot om te zien
- 5 2 c – voel ik mezelf vaak zo machteloos (2.1.e; 3.1.e; 6.1.d)
 5 2 c voel ik me soms machteloos dat ik ze vaak niet kan helpen
 5 2 c en je ziet dat, dan voel je jezelf ook gelijk hulpeloos
 5 2 c voel ik me dat ook
- 5 2 d – weet ik nooit wat ik moet doen (3.1.e; 3.2.f)
 5 2 d weet ik er niet goed raad mee!
 5 2 d kan ik daar vaak niet zoveel mee
 5 2 d heb ik vaak het idee dat mijn hulp nutteloos zal zijn
 5 2 d is het moeilijk ze te helpen
- 5 2 e – zijn ze kwetsbaar
 5 2 e voelen zij zich naar
 5 2 e voelen ze zich onzeker
 5 2 e voelen ze zich eenzaam
- 5 2 f – ligt dat soms aan henzelf (3.2.d)
 5 2 f ligt dat probleem vaak bij zich zelf
 5 2 f hebben ze dat voor een deel aan zichzelf te danken
- 5 2 g – kan me dat wel eens irriteren
 5 2 g kan ik daar behoorlijk sjacherijngig van worden

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 HELPEN

- 6 1 a – moet je ze leren hoe ze dat kunnen veranderen
 6 1 a zou ik hen willen helpen zelf het heft weer in handen te krijgen/nemen
 6 1 a moeten ze geholpen worden, maar wel op een manier dat ze sterker worden en niet meer hulpeloos zijn

- 6 1 a moeten ze geholpen worden op zo'n manier dat ze zo min mogelijk hulpeloos zijn en zichzelf zo goed mogelijk voelen
- 6 1 a moet je deze mensen steunen. Door ze te laten inzien dat ze vele positieve kanten hebben
- 6 1 b – moet je ze niet altijd helpen; soms helpt het ze meer als ze zelf een oplossing vinden
- 6 1 b wil ik ze wel helpen, maar dat kan vaak niet. Ze moeten het zelf doen
- 6 1 b help ik graag, maar soms vind ik dat ze ervan moeten leren omdat ze het dan zichzelf aandoen
- 6 1 c – weet ik niet goed hoe ik daar mee om moet gaan, maar ik zal ze meestal wel bemoedigen (5.1.a)
- 6 1 c wil ik ze helpen hen zelfvertrouwen geven maar dat lukt niet altijd
- 6 1 d – wil ik altijd helpen maar word dan soms zelf zo hulpeloos, omdat je soms zo weinig kan doen (5.1.a; 5.2.c)
- 6 1 d krijg ik de drang om ze te helpen, maar vaak kan ik dat niet en dan voel ik mij vreselijk verlamd
- 6 1 d moeten ze hulp krijgen en voel je je soms machteloos als je merkt dat je ze niet kunt helpen
- 6 1 e – moeten ze beschermd worden
- 6 1 e dan zijn ze weerloos en moeten ze geholpen en beschermd worden
- 6 1 e verdienen ze de zorg en bescherming van hen die dat niet zijn
- 6 1 e brengt dit bij mij een neiging tot bescherming met zich mee
- 6 1 f – heeft een ieder de plicht om te helpen (3.1.c; 4.1.c)
- 6 1 f is voor mij en voor iedereen de taak hen te helpen
- 6 1 f hebben ze een wezenlijk recht op hulp van anderen
- 6 1 f voel ik me verantwoordelijk hulp te bieden
- 6 1 g – moet er naar de 'bron' gezocht worden
- 6 1 g moet de oorzaak achterhaald worden
- 6 1 g heb ik de neiging voor mezelf te willen achterhalen hoe dat komt
- 6 1 g is goede hulp aanbieden nodig, maar niet te vergeten is de oorzaak boven tafel trachten te krijgen

6 2 BEOORDELING

- 6 2 a – voelen zij zich afhankelijk van anderen
- 6 2 a tast dat hun individualiteit aan, en is een hele nare ervaring om afhankelijk te zijn
- 6 2 a grijpt dat diep bij je in, want ieder mens wil onafhankelijk zijn
- 6 2 a zijn ze afhankelijk van anderen
- 6 2 b – is zelfmedelijden de grootste vijand
- 6 2 b moeten ze proberen creatief te blijven denken en te bidden om kracht
- 6 2 b moeten ze niet bij de pakken neer gaan zitten maar actief met hun problemen omgaan
- 6 2 b heb je kans dat ze helemaal niet meer actief naar oplossingen zoeken en tot niets meer komen

ZALC - Item 11. Als ik bang ben –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 EMOTIES****2 1 a – ben ik bang (3.1.g; 5.1.d/f)**

2 1 a ben ik angstig

2 1 a dan vind ik het eng

2 1 b – ga ik huilen; – ben ik verdrietig (5.1.a)

2 1 b moet ik soms huilen

2 1 b ga ik snel huilen

2 1 b dan ben ik droevig

2 1 c – is dat niet leuk; – is het erg

2 1 c vind ik dat niet leuk

2 1 c vind ik dat naar

2 1 c vind ik dat niet fijn

2 1 d – kan ik niet slapen

2 1 d blijf ik wakker

2 1 d wil ik niet naar bed

2 1 d ga ik uit mijn bed

2 2 STEUN ZOEKEN**2 2 a – ga ik naar m'n ouders (4.2.a/b; 5.2.a/b)**

2 2 a dan ga ik naar de leiding

2 2 a zoek ik naar mijn moeder

2 2 a ga ik naar mijn zus

2 2 a ga ik naar de meester

2 2 b – roep ik iemand (3.2.b; 4.2.c/d)

2 2 b dan roep ik om hulp

2 2 b mensen roepen

2 2 b roep ik papa!!!

2 2 c – ga ik naar beneden

2 2 c 's avonds ga ik naar beneden

2 2 c ga ik naar beneden want daar zijn mijn vader en moeder

2 2 d – ga ik naar huis

2 2 d loop ik hard naar huis

2 2 d dan ga ik weg rennen naar huis

2 2 d dan ga ik naar binnen

2 3 ACTIE**2 3 a – ga ik weg**

2 3 a ren ik weg

2 3 a ben ik weg

2 3 a dan piep ik er snel tussenuit

2 3 a dan loop ik gewoon weg

2 3 b – ga ik naar bed; – kruip ik onder de dekens (3.3.b; 5.2.f)

2 3 b dan ga ik onder de dekens liggen en niet kijken

2 3 b ga ik slapen

2 3 c – doe ik mijn ogen dicht

2 3 c kijk ik niet

2 3 d – doe ik niets

2 3 d blijf ik er gewoon

2 3 d niks

2 4 OORZAKEN**2 4 a – ben ik alleen (5.1.b; 5.3.b)**

2 4 a als er niemand is

2 4 a ik alleen thuis ben

2 4 b Oorzaken van angst

(volgens handleiding voor item 13 gescoord op E2)

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 EMOTIES****3 1 a – ik ben niet bang**

3 1 a ik ben eigenlijk nooit bang

3 1 a ben ik niet zo snel

3 1 a dat ben ik nooit omdat ik op een vechtsport zit

3 1 a is dat ongewoon

3 1 b – kan me dat niet schelen

3 1 b dan trek ik me daar meestal niks van aan

3 1 b heb ik pech

3 1 b is dat niet erg

3 1 c – lach ik

3 1 c is dat fijn

3 1 c begin ik vrolijk te doen

3 1 d – ga ik rare dingen doen

3 1 d maak ik rare sprongen

3 1 d ga ik heel anders doen dan normaal

3 1 e – ga ik gillen; – word ik boos

3 1 e dan ga ik schreeuwen

3 1 e word ik snel boos

3 1 e dan word ik op een gegeven moment heel erg woest

3 1 e word ik agressief

3 1 f – ga ik bibberen (4.1.a/c)

3 1 f begin ik te trillen

3 1 f dan ril ik

3 1 f ga ik klappertanden

3 1 g – dan durf ik niks (2.1.a; 5.1.d)

3 1 g dan durf ik niet meer

3 1 g durf ik nergens meer heen te gaan: ik blijf zitten waar ik zit

3 2 STEUN ZOEKEN**3 2 a – pak ik mijn knuffel stevig vast**

3 2 a neem ik de hond mee naar boven

3 2 a pak ik mijn beer

3 2 a pak ik de poes

3 2 b – zeg ik dat tegen iemand (2.2.b; 4.2.c; 5.2.d)

3 2 b voor iets zeg ik het

3 2 b vertel ik het aan mijn ouders

3 2 b vertel ik dat aan mijn beste vriendin

3 3 ACTIE

3 3 a – laat ik het niet merken (4.1.e; 5.3.c)

3 3 a doe ik net alsof ik niet bang ben

3 3 a merk je daar niets van

3 3 a verberg ik dat

3 3 a hou ik dat voor mezelf

3 3 b – ga ik naar mijn kamer (2.3.b)

3 3 b dan ga ik naar boven

3 3 c – doe ik alle lichten aan

3 3 c in het donker doe ik mijn lampje aan

3 3 c steek ik een lamp op

3 3 c dan doe ik de gordijnen open

3 3 d – ga ik kijken of alles in orde is

3 3 d kijk ik goed uit

3 3 d dan kijk ik onder mijn bed

3 3 d dan ga ik heel erg om me heen kijken

3 3 d doe ik de ramen en deuren dicht

3 3 e – ga ik me verdedigen

3 3 e verweer ik mezelf

3 3 e pak ik mijn mes

3 3 e pak ik mijn honkbalknuppel

3 3 f – kruip ik weg (5.2.f)

3 3 f ga ik in een hoek zitten

3 3 f ga ik onder het bed kruipen

3 3 f verstop ik me altijd

3 3 g – ben ik stil (4.1.f)

3 3 g hou ik me heel erg stil

3 3 g ga ik heel stil doen

3 3 g dan blijf ik doodstil staan

3 3 h – maak ik me onopvallend

3 3 h krimp ik in

3 3 h maak ik me klein

3 3 i – denk ik er niet aan (4.3.a; 5.3.f)

3 3 i dan denk ik er gewoon niet meer aan

3 4 OORZAKEN

3 4 a Oorzaken van angst

(volgens handleiding voor item 13 gescoord op E3)

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 EMOTIES**

4 1 a – krijg ik allerlei lichamelijke veranderingen, zowel intern als extern (3.1.f)

4 1 a ga ik zweten

4 1 a krijg ik het koud

4 1 a dan klopt mijn hart heel hard

4 1 a krijg ik een vreemd gevoel in mijn buik

4 1 a schijt ik in m'n broek

4 1 b – dan voel ik me niet lekker

4 1 b voel ik me rot

4 1 b word ik misselijk en voel me niet goed

4 1 b voel ik me niet prettig

4 1 c – dan word ik zenuwachtig (3.1.f)

4 1 c word ik nerveus

4 1 c word ik druk

4 1 c bijt ik op mijn nagels

4 1 d – ga ik eten

4 1 d rook ik een sigaret

4 1 e – dan is dat te zien (3.3.a)

4 1 e is dat te merken

4 1 e laat ik het goed merken, maakt niet uit hoe

4 1 f – word ik stil (3.3.g)

4 1 f word ik heel stil

4 2 STEUN ZOEKEN

4 2 a – ga ik naar iemand toe (2.2.a; 5.2.a/b)

4 2 a zorg ik dat ik bij andere mensen zit

4 2 a zoek ik iemand op

4 2 a dan zoek ik altijd iemand z'n gezelschap

4 2 a kruip ik dicht tegen iemand aan

4 2 b – ga ik naar mijn vrienden (2.2.a; 5.2.a/b)

4 2 b zoek ik mijn vrienden op

4 2 c – bel ik iemand op (2.2.b; 3.2.b; 5.2.d)

4 2 c dan bel ik mijn ouders

4 2 c ga ik telefoneren

4 2 d – zoek ik hulp (2.2.b; 5.2.c)

4 2 d vraag ik mijn ouders om hulp

4 2 d vraag ik advies aan anderen

4 3 ACTIE

4 3 a – denk ik aan iets anders; – denk ik aan iets leuks (3.3.i; 5.3.f)

4 3 a denk ik snel aan iets anders

4 3 a denk ik aan vrolijke dingen

4 3 a denk ik aan leuke dingen die ik heb meegemaakt

4 3 b – ga ik zingen

4 3 b ga ik fluiten

4 3 b ga ik hardop zingen

4 3 c – zet ik muziek aan

4 3 c zet ik de radio of tv aan

4 3 c zet ik harde muziek op

4 3 d – ga ik iets leuks doen

4 3 d zoek ik iets gezelligs op

4 3 d ga ik een leuk boek lezen

4 3 d ga ik tekenen

4 3 e – zoek ik afleiding

4 3 e dan zorg ik voor afleiding

4 3 e ga ik wat anders doen

4 3 f – spreek ik mezelf moed in (5.3.g; 6.3.g)

4 3 f praat ik tegen mezelf

4 3 f zeg ik tegen mezelf dat niet te zijn

4 3 f ga ik mezelf geruststellen

4 3 g – zet ik me er overheen; – blijf ik kalm (5.3.h)

4 3 g hou ik me flink

4 3 g loop ik niet weg

4 3 g ontspan ik me

4 4 OORZAKEN

- 4 4 a – dan is iets wel heel eng
 4 4 a is het om een goede reden
 4 4 a dan moet dat wel voor iets heel ergs zijn!
 4 4 a dan moet er wel heel veel gebeurd zijn
- 4 4 b Oorzaken van angst
 (volgens handleiding voor item 13 gescoord op E4)

5 ZELFBEWUSTE STADIUM**5 1 EMOTIES**

- 5 1 a – ben ik niet gelukkig (2.1.b)
 5 1 a ben ik heel emotioneel
 5 1 a voel ik mij ongemakkelijk
 5 1 a word ik depressief en passief
 5 1 a baal ik van mezelf
- 5 1 b – voel ik me eenzaam (2.4.a)
 5 1 b voel ik me alleen
- 5 1 c – voel ik mij onzeker
 5 1 c ben ik ook heel onzeker
 5 1 c dan ben ik erg kwetsbaar
- 5 1 d – raak ik in paniek (2.1.a; 3.1.g)
 5 1 d schrik ik van alles
 5 1 d word ik hysterisch
 5 1 d heb ik mezelf niet meer echt in de hand
- 5 1 e – weet ik niet wat ik moet doen; – klap ik dicht
 5 1 e voel ik me hulpeloos
 5 1 e kan ik niet meer nuchter nadenken
 5 1 e weet ik niet waar ik het zoeken moet
- 5 1 f – ben ik ook echt bang! (2.1.a)
 5 1 f knijp ik 'm
 5 1 f dan voel ik het ook
- 5 1 g – blijf ik daaraan denken; – ga ik nadenken
 5 1 g zit ik daar erg mee en kan het niet van me af zetten
 5 1 g denk ik dat het nooit meer voorbij gaat

5 2 STEUN ZOEKEN

- 5 2 a – wil ik iemand bij me hebben (2.2.a; 4.2.a/b)
 5 2 a ben ik liever niet alleen
 5 2 a zou ik graag samen willen zijn
 5 2 a verlang ik naar mensen om me heen
 5 2 a wil ik graag dat anderen bij me blijven
 5 2 a heb ik graag een vertrouwd iemand bij me
 5 2 a roep ik in gedachten om mijn moeder
- 5 2 b – kruip ik het liefst bij iemand weg (2.2.a; 4.2.a/b)
 5 2 b wil ik vastgehouden worden
 5 2 b heb ik behoefte aan een arm om me heen
- 5 2 c – zoek ik steun bij anderen (4.2.d)
 5 2 c zoek ik iemand waar ik me veilig bij voel
 5 2 c probeer ik bescherming te zoeken
 5 2 c zoek ik naar mensen die mij kunnen geruststellen
 5 2 c laat ik me troosten

- 5 2 d – praat ik daarover (3.2.b; 4.2.c)
 5 2 d moet ik met iemand praten
 5 2 d probeer ik daarover te praten
 5 2 d wil ik dit graag uiten
- 5 2 e – ga ik bidden
 5 2 e doe ik een schietgebedje
 5 2 e zoek ik rust bij God
 5 2 e is bidden het enige hulpmiddel
- 5 2 f – kruip ik het liefste weg (2.3.b; 3.3.f)
 5 2 f dan lig ik het liefst in m'n bed diep onder de dekens
 5 2 f lig ik graag in mijn bed bang te wezen
 5 2 f wil ik het liefst weg

5 3 ACTIE

- 5 3 a – sluit ik me af (6.3.i)
 5 3 a trek ik mij terug
 5 3 a kruip ik in mezelf
 5 3 a trek ik een schild om me heen
- 5 3 b – wil ik alleen zijn (2.4.a)
 5 3 b isoleer ik mezelf
 5 3 b ben ik het liefst even alleen
- 5 3 c – probeer ik dat niet te laten merken (3.3.a)
 5 3 c dan probeer ik dat te verbergen
 5 3 c laat ik dat niet zo snel merken
 5 3 c laat ik dat liever niet merken
 5 3 c probeer ik mijn angsten niet te laten blijken
- 5 3 d – probeer ik dat gevoel te onderdrukken (6.3.f)
 5 3 d tracht ik dit te onderdrukken
 5 3 d probeer ik die angst weg te stoppen
- 5 3 e – probeer ik het te beheersen en het niet meer te zijn
 5 3 e probeer ik niet in paniek te raken
 5 3 e probeer ik nuchter te blijven
 5 3 e probeer ik me te beheersen
- 5 3 f – probeer ik aan iets anders te denken (3.3.i; 4.3.a)
 5 3 f probeer ik die gedachte te verzetten
 5 3 f probeer ik aan iets leuks te denken
 5 3 f probeer ik mezelf een leuk verhaal te vertellen waarin ik een heldin ben (ha ha)
- 5 3 g – probeer ik mezelf op m'n gemak te stellen (4.3.f; 6.3.g)
 5 3 g probeer ik mezelf gerust te stellen
 5 3 g probeer ik mezelf op te peppen en te vertellen dat het allemaal zo eng nog niet is
- 5 3 h – probeer ik de angst te overwinnen (4.3.g)
 5 3 h probeer ik daar zo mee om te gaan dat het beheersbaar is
 5 3 h probeer ik die angst zo goed mogelijk te bestrijden
 5 3 h overwin ik mijn angst zo goed als mogelijk
 5 3 h moet ik die angst overwinnen
 5 3 h vecht ik er tegen
- 5 3 i – vermijd ik datgene waar ik bang voor ben
 5 3 i probeer ik de oorzaak van de angst te ontlopen
 5 3 i vlucht ik voor mijn angsten en vermijd deze situaties/angst zoveel mogelijk

5 4 OORZAKEN

- 5 4 a Oorzaken van angst**
(volgens handleiding voor item 13 gescoord op E5)

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM**6 3 ACTIE**

- 6 3 a – probeer ik te ontdekken waarom/voor wat dat precies is**
- 6 3 a ga ik expres uitpluizen waar ik nou eigenlijk precies bang voor ben
- 6 3 a vind ik dat geen prettig gevoel en probeer achter de oorzaak te komen
- 6 3 a probeer ik te kijken waar het vandaan komt
- 6 3 a probeer ik te achterhalen of die angst wel reëel is
- 6 3 b – dan zorg ik ervoor dat de oorzaak gevonden en aangepakt wordt**
- 6 3 b probeer ik te bedenken waarom, om vervolgens actie te ondernemen
- 6 3 b probeer ik dat nuchter vast te stellen en me te bezinnen op de redelijkheid daarvan en natuurlijk, op manieren om het onder controle te krijgen
- 6 3 b dan moet ik goed nadenken wat ik er aan zal doen
- 6 3 c – probeer ik mijn angst te beredeneren**
- 6 3 c ga ik het object daarvan in gedachten analyseren en alles doordenken
- 6 3 c ga ik de reden van mijn angst analyseren en dan is de angst snel verdwenen
- 6 3 c probeer ik het rationeel te benaderen
- 6 3 c probeer ik de irrationaliteit ervan in te zien
- 6 3 c probeer ik door logisch denken van het gevoel af te komen
- 6 3 d – probeer ik het te relativeren**
- 6 3 d probeer ik het te relativeren, zodat ik niet in paniek raak
- 6 3 d probeer ik de feiten realistisch te bezien om zo de angst te kunnen reduceren
- 6 3 e – ben ik onrustig van binnen, maar aan de buitenkant blijf ik rustig, zie je het bijna niet aan me**
- 6 3 e laat ik dat niet zo gauw merken aan iemand anders, maar ze zien het dan wel aan mij
- 6 3 e ga ik altijd vreselijk zweten en probeer ik net te doen of ik niet bang ben (gewoon doorgaan) (soms huilen)
- 6 3 e probeer ik me beter voor te doen dan ik ben
- 6 3 f – verdring ik de angst (5.3.d)**
- 6 3 f kan ik deze angst lang genoeg wegdrukken om zo de netelige situatie te doorstaan. Gelukkig!
- 6 3 g – spreek ik mezelf vermanend toe (4.3.f; 5.3.g)**
- 6 3 g word ik kwaad op mezelf omdat ik bang ben
- 6 3 g zeg ik altijd tegen mezelf: "stel je niet aan"
- 6 3 h – is dat het moment om mijn grenzen te verleggen**
- 6 3 h zet ik mij over deze angst, waardoor mijn zelfvertrouwen groeit
- 6 3 h is mijn concentratie het hoogst
- 6 3 h ben ik tot meer dingen in staat dan normaal, zowel op lichamelijk als geestelijk gebied

- 6 3 i – heb ik de neiging om mensen van me weg te duwen (5.3.a)**
- 6 3 i word ik kortaf
- 6 3 i verberg ik me achter sarcasme
- 6 3 j – word ik heel druk of heel stil**
- 6 3 j ben ik de ene keer in de hoogste staat van paraatheid om me te verweren; de andere keer heb ik zo'n gevoel van gelatenheid
- 6 3 j ga ik slapen. Of praat ik erover met mijn ouders
- 6 3 j kruip ik weg, of trek ik me er niets van aan
- 6 3 j zoek ik hulp of verberg ik het

6 4 OORZAKEN

- 6 4 a Oorzaken van angst**
(volgens handleiding voor item 13 gescoord op E6)

ZALC - Item 12. Een goede vader –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 EVALUATIE**

2 1 a – is leuk; – vind ik leuk (3.1.b; 4.1.c)

2 1 a is erg leuk

2 1 a is altijd leuk

2 1 a is best leuk

2 1 b – is fijn; – vind ik fijn (4.1.c)

2 1 b is prettig

2 1 b vind ik heel fijn

2 1 b is mooi

2 1 b is best

2 1 c – ja; – en een goede moeder (3.1.a)

2 1 c ja een hele goede vader

2 1 c ja heel goed

2 2 EIGENSCHAPPEN

2 2 a – is goed; – is een goede vader (4.2.b)

2 2 a vind ik goed

2 2 a is altijd goed

2 2 b – is niet slecht (3.1.f; 3.2.e)

2 2 b is geen slechte vader

2 2 c – is lief; – is aardig (4.2.b)

2 2 c is altijd lief

2 2 c vind ik aardig

2 2 d – is goed voor me; – is lief tegen je (4.2.b/f)

2 2 d is goed voor je

2 2 d is een vader die aardig tegen je is

2 2 d is goed voor zijn zoon

2 2 d is lief voor zijn kind

2 2 e – is blij (5.2.m)

2 2 e lacht

2 2 e die maakt meestal wel grapjes

2 2 f – doet veel met je (3.2.b; 4.2.i; 5.2.c)

2 2 f is leuk om dingen mee te doen

2 2 f die doet spelletjes met mij

2 2 f moet z'n zoon leren voetballen

2 2 g – zorgt goed voor me; – zorgt goed voor zijn kind (4.2.a)

2 2 g zorgt goed voor je

2 2 g die voor je zorgt

2 2 g voedt je altijd goed

2 2 h – is sterk

2 2 h is een sterke vader

2 2 i – is knap; – is niet dom

2 2 i is knap, die kan heel veel

2 2 i die kan vissen

2 2 j – heeft kinderen (3.2.j)

2 2 j heeft een zoon

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 EVALUATIE**

3 1 a – heb ik; – is mijn vader (2.1.c; 4.1.f; 5.1.e)

3 1 a is de mijne

3 1 a en moeder heb ik

3 1 a ik heb een goede vader

3 1 a heb ik zeer zeker

3 1 a heb ik wel

3 1 b – is leuk om te hebben (2.1.a; 4.1.c)

3 1 b is fijn om te hebben

3 1 b hebben is leuk

3 1 c – heb ik niet (4.1.i)

3 1 c is niet de mijne

3 1 c heb ik nooit gehad

3 1 d – wil ik hebben (4.1.e)

3 1 d zou ik graag willen hebben

3 1 e – heb ik nodig; – vind ik nodig (4.1.b)

3 1 e heb je nodig

3 1 e is wel nodig

3 1 f – is beter dan een slechte vader (2.2.b; 4.1.h)

3 1 f is altijd beter dan een slechte

3 2 EIGENSCHAPPEN

3 2 a – helpt je altijd (4.2.c; 5.2.a/b)

3 2 a helpt je als het nodig is

3 2 a is er om je te helpen

3 2 a helpt je bij alle problemen

3 2 b – doet alles voor je (2.2.f; 4.2.c/d)

3 2 b die alles maar echt alles voor me doet

3 2 b doet veel voor je

3 2 b maakt het huiswerk van z'n dochter

3 2 c – daar heb je wat aan; – is nooit weg

3 2 c komt altijd van pas

3 2 c is makkelijk

3 2 c is altijd meegenomen

3 2 c is wel handig

3 2 d – is het halve werk

3 2 e – slaat je niet; – slaat zijn kinderen niet (2.2.b)

3 2 e wordt niet snel boos

3 2 e scheldt niet tegen zijn kind

3 2 e pleegt geen incest

3 2 f – is niet te streng (4.2.k; 5.2.j)

3 2 f daar mag je bijna alles van

3 2 f staat veel dingen toe

3 2 f bemoeit zich nergens mee

3 2 f is 'n vader die weinig zeurt

3 2 g – werkt heel hard; – verdient veel

3 2 g heeft een goede baan

3 2 g is nodig voor brood op de plank

3 2 g geeft veel geld

- 3 2 h – is vaak thuis; – laat zijn kind niet in de steek
 3 2 h is altijd in de buurt
 3 2 h laat me niet in de steek
- 3 2 i – is gezellig
 3 2 i daar kan ik mee lachen
- 3 2 j – heeft goede kinderen (2.2.j)
 3 2 j heeft vaak ook een goed kind
 3 2 j verdient een goede zoon

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 EVALUATIE

- 4 1 a – is belangrijk; – vind ik belangrijk (5.1.d)
 4 1 a is heel belangrijk voor je
 4 1 a is belangrijk voor mij
 4 1 a is belangrijk voor een kind
 4 1 a is belangrijk voor zijn kinderen
 4 1 a is belangrijk in een gezin
- 4 1 b – is noodzakelijk; – is onmisbaar (3.1.e)
 4 1 b is een must
 4 1 b is van essentieel belang
 4 1 b is iets waar kinderen niet buiten kunnen
- 4 1 c – is het beste wat er is (2.1.a/b; 3.1.b)
 4 1 c is het beste wat je kunt hebben
 4 1 c is te gek
 4 1 c is het belangrijkste wat ik heb
- 4 1 d – is goud waard
 4 1 d is heel waardevol
- 4 1 e – wil ik later zijn (3.1.d)
 4 1 e ben ik wel van plan te worden
 4 1 e hoop ik ooit te worden
 4 1 e zou ik voor m'n kinderen willen
 4 1 e word ik later
- 4 1 f – heb ik gelukkig; – moet je blij mee zijn (3.1.a; 5.2.m)
 4 1 f heb ik gelukkig al jaren
 4 1 f daar moet je trots op zijn
 4 1 f moet je in ere houden
- 4 1 g – is net zo belangrijk als een goede moeder (5.2.n)
- 4 1 h – is beter dan een verre vriend (3.1.f)
 4 1 h is beter dan een slechte buur
- 4 1 i – heb geen vader (3.1.c)
 4 1 i is, ik weet niet, ik heb geen vader
 4 1 i geen ervaring, al bijna 9 jaar dood
 4 1 i heb ik niet meer, want hij is overleden

4 2 EIGENSCHAPPEN

- 4 2 a – zorgt goed voor zijn gezin; – is zorgzaam (2.2.g)
 4 2 a zorgt goed voor zijn kinderen
 4 2 a zorgt voor zijn vrouw en zijn kinderen
 4 2 a is bezorgd om zijn kinderen
- 4 2 b – is goed voor zijn gezin (2.2.a/c/d; 5.2.h)
 4 2 b is goed voor zijn kinderen
 4 2 b is goed voor vrouw en kinderen

- 4 2 b is lief voor zijn kinderen
 4 2 b is aardig voor het gezin
- 4 2 c – doet alles voor zijn kinderen; – helpt z'n kinderen (3.2.a/b; 5.2.a/b)
 4 2 c doet veel voor zijn kinderen
 4 2 c helpt graag zijn kinderen
- 4 2 d – heeft alles voor zijn kinderen over (3.2.b)
 4 2 d heeft alles over voor het gezin
 4 2 d heeft veel voor je over
- 4 2 e – houdt van zijn kinderen; – geeft om je (5.2.i)
 4 2 e geeft veel om zijn gezin
 4 2 e zal altijd van zijn kinderen blijven houden
 4 2 e houdt van z'n kind
- 4 2 f – heeft liefde voor z'n kinderen (2.2.d)
 4 2 f heeft zijn kinderen bovenal lief
 4 2 f heeft hart voor zijn kinderen
 4 2 f is een man die je liefdevol grootbrengt
- 4 2 g – is als een vriend
 4 2 g is je beste vriend
 4 2 g is ook een vriend
- 4 2 h – kan goed opschieten met zijn kinderen (5.2.f)
 4 2 h moet goed met zijn kinderen kunnen omgaan
 4 2 h kan goed met z'n kinderen overweg
 4 2 h staat dicht bij zijn kinderen
- 4 2 i – gaat veel om met zijn kinderen (2.2.f; 5.2.c)
 4 2 i doet leuke dingen met het gezin
 4 2 i is veel in de weer met z'n kinderen
 4 2 i bemoeit zich met zijn kinderen
 4 2 i is vaak bij z'n kinderen
- 4 2 j – voedt zijn kinderen goed op
 4 2 j zorgt voor een goede opvoeding
 4 2 j is belangrijk tijdens je opvoeding
 4 2 j is onmisbaar tijdens de opvoeding
- 4 2 k – is ook streng (3.2.f; 6.2.a)
 4 2 k streng als het nodig is
 4 2 k verwent zijn kind niet veel
 4 2 k is streng maar wel lief

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 EVALUATIE

- 5 1 a – bestaat niet; – komt zelden voor
 5 1 a bestaat volgens mij niet
 5 1 a is een utopie
 5 1 a heeft bijna niemand
 5 1 a is niet te vinden
 5 1 a ken ik niet
- 5 1 b – maakt ook fouten
 5 1 b is ook niet perfect
 5 1 b komt weinig voor (iedereen heeft gebreken)
 5 1 b zijn, lijkt me heel moeilijk
- 5 1 c – is persoonsafhankelijk
 5 1 c zijn, is iets wat je niet makkelijk kan concluderen
 5 1 c is een vaag begrip. Een kind kan het ook zelf verpesten
 5 1 c is niet goed te omschrijven
 5 1 c is als zijn kind dat vindt; nee, is eigenlijk maar een relatief begrip

- 5 1 d – is belangrijk voor je hele verdere leven (4.1.a)
 5 1 d is het halve werk (voor je ontwikkeling)
 5 1 d is belangrijk voor de vorming van de kinderen
 5 1 d is een bezit voor het leven, ook al is hij allang overleden

- 5 1 e – is zoals mijn vader (3.1.a)
 5 1 e is net als de mijne

5 2 EIGENSCHAPPEN

- 5 2 a – staat klaar voor zijn kinderen (3.2.a; 4.2.c)
 5 2 a staat altijd voor je klaar
 5 2 a staat voor je klaar als je hem nodig hebt
 5 2 a is er voor je als je hem nodig hebt
 5 2 a is een vader die er altijd voor je is
 5 2 a moet er voor je zijn als je hem nodig hebt
 5 2 a is iemand waar je altijd op terug kan vallen

- 5 2 b – steunt zijn kinderen altijd (3.2.a; 4.2.c)
 5 2 b is iemand die je steunt en achter je staat
 5 2 b steunt je in moeilijke situaties
 5 2 b is een steunpilaar in zijn gezin
 5 2 b staat altijd achter zijn kind

- 5 2 c – neemt de tijd voor z'n kinderen (2.2.f; 4.2.i)
 5 2 c heeft genoeg tijd voor zijn kinderen
 5 2 c maakt tijd vrij voor zijn kinderen
 5 2 c maakt tijd vrij voor zijn gezin, naast zijn werk

- 5 2 d – heeft aandacht voor zijn kinderen
 5 2 d schenkt veel aandacht aan zijn vrouw en kinderen
 5 2 d toont belangstelling
 5 2 d is geïnteresseerd in zijn kinderen
 5 2 d is betrokken bij zijn kinderen

- 5 2 e – kan goed met zijn kinderen praten; – luistert
 5 2 e is een praatpaal van zijn kinderen
 5 2 e moet met zijn kinderen over alles kunnen praten
 5 2 e daar kan je je problemen aan vertellen
 5 2 e is iemand die luistert naar z'n kinderen en er samen uit probeert te komen
 5 2 e luistert goed naar je

- 5 2 f – begrijpt zijn kinderen (4.2.h)
 5 2 f begrijpt zijn zoon volkomen en anders zal hij er alles aan doen om hem te begrijpen
 5 2 f begrijpt wat er in zijn kinderen omgaat
 5 2 f kent zijn kinderen
 5 2 f moet begripvol zijn

- 5 2 g – is iemand die je in alles kunt vertrouwen
 5 2 g is verantwoordelijk en betrouwbaar
 5 2 g is rechtvaardig
 5 2 g is eerlijk
 5 2 g neemt zijn kinderen in vertrouwen

- 5 2 h – heeft altijd het beste met je voor (4.2.b)
 5 2 h denkt aan het welzijn van zijn kinderen

- 5 2 i – houdt van zijn kind en laat dat blijken (4.2.e)
 5 2 i is iemand die laat merken dat die om je geeft
 5 2 i is een vader die het beste met z'n kinderen (en vrouw) voor heeft en dat ook (duidelijk) probeert te laten merken
 5 2 i laat merken dat hij om je geeft op de een of andere manier

- 5 2 j – geeft zijn kind de ruimte (3.2.f; 6.2.a/b)
 5 2 j laat zijn kinderen hun eigen dingen kiezen in het leven
 5 2 j geeft z'n kinderen genoeg vrijheid
 5 2 j geeft een kind zijn privacy

- 5 2 k – staat overal voor open; – is flexibel (6.2.a/b)
 5 2 k staat open voor de meningen van zijn kinderen
 5 2 k houdt zich niet met beide handen stevig vast aan zijn eigen principes, normen en waarden

- 5 2 l – is meer dan alleen voor de kost zorgen (6.2.h)
 5 2 l is niet alleen maar aan het werk maar bemoeit zich met de opvoeding
 5 2 l is er een die niet alleen werk, maar ook vaak thuis meedoet
 5 2 l zorgt dat hij naast zijn werk (als hij dat heeft) genoeg tijd voor zijn gezin, om het liefde te geven en andere aandacht

- 5 2 m – is gelukkig (2.2.e; 4.1.f)
 5 2 m houdt van zichzelf
 5 2 m houdt van het leven, zijn kinderen en probeert er iets leuks van te maken

- 5 2 n – is hetzelfde als een goede moeder (4.1.g; 6.2.h)
 5 2 n doet hetzelfde als een goede moeder
 5 2 n vervult dezelfde rol en taak als een goede moeder

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 2 EIGENSCHAPPEN

- 6 2 a – laat zijn kind vrij, maar stuurt bij en steunt als dat nodig is; – is een vriend en gids (4.2.k; 5.2.j/k)
 6 2 a geeft veel aandacht, adviezen, maar laat z'n kinderen toch vrij
 6 2 a leert je dingen en geeft liefde zonder zichzelf op te dringen
 6 2 a zorgt goed voor z'n kinderen, help en stimuleert ze, maar geeft ze ook de nodige ruimte
 6 2 a luistert naar zijn kinderen en gaat met ze mee zover als hij kan inschatten dat goed voor ze is
 6 2 a is iemand die bezorgd is, maar zijn kinderen toch de noodzakelijke zelfontplooiing gunt
 6 2 a is een vader die zijn kinderen zo opvoedt dat er een evenwichtige verhouding is tussen afhankelijkheid en zelfstandigheid
 6 2 a geeft z'n kinderen de ruimte, maar hoort wel een echt 'tegenover' te zijn, sturend te zijn
 6 2 a is erg tolerant, zonder zijn ideeën opzij te hoeven schuiven

- 6 2 b – laat zijn kinderen op tijd los (5.2.j/k)
 6 2 b moet eens in staat zijn zijn dochter los te laten en haar de vrijheid geven die ze wil
 6 2 b is iemand die zijn kind veiligheid, geborgenheid geeft en loslaat wanneer de tijd daar is
 6 2 b geeft zijn kind zelfvertrouwen en liefde maar weet ook op de juiste momenten het kind vrij te laten en op z'n eigen benen te laten staan (en hem dan weer te ondersteunen als 'ie mocht vallen)

- 6 2 c – leert zijn kinderen al vroeg voor zichzelf te zorgen en zelfstandig te worden
 6 2 c leert zijn kinderen hoe zij goede beslissingen kunnen nemen

2

- 6 2 c heeft zijn kinderen lief, zorgt voor ze en probeert ze op te voeden tot zelfstandigheid
- 6 2 c leert z'n kind zelfstandig te worden door te begeleiden met liefde
- 6 2 c leidt zijn kinderen liefdevol en met vaardige, geduldige hand naar de volwassenheid

- 6 2 d – is mijn vader; een vader die hun kinderen ont-plooiingskansen geeft door ze zelf te laten ontdekken
- 6 2 d helpt zijn kinderen zichzelf te kunnen zijn
- 6 2 d is iemand die volledig geïnteresseerd is in zijn kinderen, en wil dat ze zich volledig kunnen ontplooiën

- 6 2 e – is die je respecteert zoals je bent
- 6 2 e heeft respect voor de keuzes die zijn kinderen maken
- 6 2 e behandelt zijn kinderen niet zonder respect
- 6 2 e is zorgzaam en behandelt zijn kinderen met liefde en respect
- 6 2 e laat z'n kinderen in hun waarde

- 6 2 f – stimuleert zijn kinderen
- 6 2 f stimuleert zijn kinderen dingen te ondernemen
- 6 2 f toont veel interesse in je doen en laten en stimuleert je in je bezigheden

- 6 2 g – wil dat zijn kinderen gelukkig zijn
- 6 2 g zal alles er voor over hebben om z'n zoon of dochter gelukkig te zien
- 6 2 g is een man die van zijn kinderen houdt en er alles voor doet om samen gelukkig te zijn
- 6 2 g is een vader die zijn kinderen een gevoel van eigenwaarde meegeeft

- 6 2 h – is iemand die de helft van de opvoeding voor zijn rekening neemt (5.2.l/n)
- 6 2 h doet meer dan 'assisteren' met de kinderen
- 6 2 h helpt z'n kinderen - actief - op te voeden
- 6 2 h schuift de opvoeding niet op de schouders van moeder
- 6 2 h is ook betrokken bij de ontwikkeling van zijn kinderen
- 6 2 h is een vader die de verantwoording over zijn kinderen op zich durft te nemen. Zorgzame vader
- 6 2 h neemt verantwoordelijkheid

- 6 2 i – is een voorbeeld voor zijn kinderen
- 6 2 i fungeert als voorbeeld voor zijn kinderen
- 6 2 i geeft het goede voorbeeld

- 6 2 j – biedt ook veiligheid en niet alleen zekerheid
- 6 2 j luistert naar z'n kinderen, en zorgt dat z'n kinderen zich veilig en thuis voelen bij hem
- 6 2 j is iemand waarbij je veilig voelt en er voor je is

- 6 2 k – staat open voor kritiek en kijkt ook naar z'n eigen houding en gevoelens
- 6 2 k is een vader die fouten kan maken maar die ook zijn fouten kan toegeven als de ander gelijk heeft
- 6 2 k moet geduld hebben, geïnteresseerd zijn in z'n kind en af en toe het kind ook gelijk kunnen geven als dat nodig is

- 6 2 l – toont zijn zwakheden en gevoelens
- 6 2 l is iemand die toegeeft dat hij ook iemand is met gevoelens, angsten, emoties; niet iemand die dit niet mag tonen omdat hij vader is. Geen macht uitoefent

ZALC - Item 13. Mijn grootste angst –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 GEVAAR**

- 2 1 a – is voor wilde dieren
 2 1 a is voor slangen
 2 1 a dat ik een roofdier tegenkom
 2 1 a zijn haaien
- 2 1 b – is voor dieren
 2 1 b voor honden
 2 1 b voor zwanen
 2 1 b muizen, ratten
 2 1 b is voor wespen
- 2 1 c – is voor spinnen
 2 1 c is spinnen in mijn slaapkamer
 2 1 c is spinnen, verder niks
- 2 1 d – spoken; – monsters (4.1.k)
 2 1 d is een grote dracula
 2 1 d is draken
 2 1 d het spookhuis
- 2 1 e – is een griezelfilm/verhaal
 2 1 e is dat ik een enge film heb gezien
 2 1 e is spookfilm
 2 1 e als iemand enge geluiden maakt
- 2 1 f – is in het donker (3.1.h)
 2 1 f als het licht uit is
 2 1 f is 's nachts in het donker
- 2 1 g – is een nachtmerrie; – is 's avonds in bed
 2 1 g zijn enge dromen
 2 1 g dat ik iets engs op de tv zie en dat ik daar van ga dromen
 2 1 g is als ik naar bed ga
- 2 1 h – is onweer; – is een aardbeving
 2 1 h harde knallen met onweer
 2 1 h bliksem
- 2 1 i – boeven; – is voor inbrekers (3.1.g)
 2 1 i is voor dieven
 2 1 i dat er iemand inbreekt als je slaapt
- 2 1 j – is mijn vader (3.1.m)
 2 1 j is Herbert
 2 1 j is m'n neef
 2 1 j is een jongen uit mijn stad

2 3 WEL/GEEN ANGST

- 2 3 a – is niet leuk; – is heel eng
 2 3 a is groot
 2 3 a kent geen grenzen
 2 3 a is stom
- 2 3 b – is bang zijn; – ben ik bang
 2 3 b is de angst zelf
 2 3 b word ik bang

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 GEVAAR**

- 3 1 a – is dat ik een ongeluk krijg (4.1.h)
 3 1 a is voor een verkeersongeluk
 3 1 a dat ik onder een auto kom
 3 1 a is voor brommers
 3 1 a is aangereden te worden
- 3 1 b – is voor brand
 3 1 b is om me te verbranden
 3 1 b is vuur
- 3 1 c – is water (3.2.c)
 3 1 c is, wanneer ik ga duiken in het zwembad
 3 1 c heb ik als ik denk dat de boot omkiepert
 3 1 c dat hier ook water komt van 5 of 6 of meer meter hoog
- 3 1 d – is hoogte
 3 1 d is hoogtevrees
 3 1 d is als ik heel hoog sta om dan naar beneden te kijken
 3 1 d is dat ik van een gebouw afval
 3 1 d is om van een paard af te vallen
 3 1 d bungee jumpen
- 3 1 e – is vliegen
 3 1 e is deltavliegen
- 3 1 f – is de dokter; – is de tandarts
 3 1 f naar het ziekenhuis toe te moeten
 3 1 f is voor pijn en prikken
- 3 1 g – is om met geweld in aanraking te komen (2.1.i; 3.2.b; 4.1.f)
 3 1 g in elkaar geslagen te worden
 3 1 g een man achter me aan met een mes
 3 1 g is een gijzeling
 3 1 g dat ik word gevolgd
 3 1 g is ontvoerd te worden
 3 1 g is verkracht te worden
- 3 1 h – als het heel donker is op straat lopen (2.1.f)
 3 1 h is in het donker naar huis gaan
 3 1 h is 's avonds alleen in het bos lopen
 3 1 h is in het donker de trap op naar zolder
 3 1 h in het donker naar de wc gaan
- 3 1 i – is gepest worden
 3 1 i om huilebalk genoemd te worden
 3 1 i dat de grote jongens je gaan plagen
- 3 1 j – is dat ik ruzie krijg
 3 1 j is dat in mijn gezin wel eens ruzie is
 3 1 j op school als ik ruzie heb met kinderen die ouder zijn dan ik
- 3 1 k – dat is dat ik straf krijg; – is betrappt worden
 3 1 k is als mijn moeder/vader boos op me is
 3 1 k is op dit moment als mijn ouders er achter komen dat ik rook
 3 1 k is iemand die kwaad op me is
 3 1 k gepakt door de politie

- 3 1 l – is dat ik word weggestuurd
 3 1 l van school gestuurd worden
 3 1 l dat ik het huis uit moet
 3 1 l is dat ik naar een tehuis moet

- 3 1 m – voor andere mensen (2.1.j)
 3 1 m mannen
 3 1 m is meisjes
 3 1 m is buitenlanders
 3 1 m zijn jongens van een jaar of 16-17

- 3 1 n – is en blijft deze test
 3 1 n is dit straks in te leveren. Amen
 3 1 n mensen van universiteiten

3 2 DOOD/VERLIES

- 3 2 a – is dood gaan (4.2.d/e/f; 5.2.d/e)
 3 2 a is de DOOD!
 3 2 a is dat ik doodga
 3 2 a is sterven
- 3 2 b – vermoord te worden (3.1.g; 4.1.f)
 3 2 b is een moordenaar
 3 2 b is dat ik oog in oog kom met een moordenaar
- 3 2 c – is verdrinken; – is stikken (3.1.c)
 3 2 c is de verdrinkingsdood, dat vind ik onwijs eng, al heb ik geen watervrees
 3 2 c is om ergens in te stikken
- 3 2 d – dat Lady (hond) dood gaat (4.2.a; 5.2.a)
 3 2 d is dat mijn konijn dood gaat
 3 2 d dat mijn poes mijn hamster opeet en dat mijn pony doodgaat

3 3 WEL/GEEN ANGST

- 3 3 a – heb ik niet (5.3.a; 6.3.a)
 3 3 a ik ben nooit bang
 3 3 a is niets
 3 3 a ik heb geen angst
- 3 3 b – kan ik overwinnen
 3 3 b heb ik overwonnen
 3 3 b is al voorbij

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 GEVAAR

- 4 1 a – is blunders maken; – om af te gaan (5.1.f)
 4 1 a is dat ik iets verkeerd doe/zeg
 4 1 a is dat ik in het openbaar vernederd word
- 4 1 b – heb ik in een groep
 4 1 b is dat ik het moeilijk vind om met grote groepen om te gaan
 4 1 b is voor de klas te komen
 4 1 b het spreken in een groep onbekenden
 4 1 b is om naar iemand toe te gaan die ik niet ken
- 4 1 c – is de spiegel
 4 1 c is dik zijn
- 4 1 d – is dat ik mijn opleiding niet aankan (5.1.f)
 4 1 d zijn proefwerken en overhoringen
 4 1 d is niet over te gaan op school

- 4 1 d dat ik zak voor mijn eindexamen
 4 1 d is dat ik toch niet goed genoeg ben voor het CIOs
 4 1 d is 'stralen' in mijn stage

- 4 1 e – geen werk kunnen vinden (5.1.h)
 4 1 e is dat ik later geen werk kan vinden
 4 1 e om ontslagen te worden

- 4 1 f – is voor een oorlog (3.1.g; 3.2.b; 5.1.j)
 4 1 f de 3e wereldoorlog
 4 1 f een kernoorlog
 4 1 f is een rassenoorlog

- 4 1 g – is de toestand van het milieu (5.1.j)
 4 1 g is dat er niet meer te leven is op de wereld
 4 1 g is dat de ozonlaag wordt vernield
 4 1 g is dat er een grote milieuramp plaatsvindt

- 4 1 h – is om ziek te worden; – dat ik weer ziek word (3.1.a; 6.1.b)
 4 1 h dat ik een hele enge ziekte krijg
 4 1 h om gehandicapt te worden en om polio te krijgen
 4 1 h is blind of doof of gehandicapt worden
 4 1 h dat ik ook kanker krijg
 4 1 h is ongeneeslijk ziek worden

- 4 1 i – is dat ik geen kinderen kan krijgen
 4 1 i is om zelf geen kinderen te krijgen

- 4 1 j – is als ik opgesloten zit
 4 1 j in hele kleine ruimtes zijn
 4 1 j is in een kast opgesloten te worden

- 4 1 k – voor geesten (2.1.d)
 4 1 k is spiritisme

- 4 1 l – dat vrienden of mijn ouders iets ergs overkomt (5.1.k)
 4 1 l is dus dat er iets met m'n zusje gebeurt
 4 1 l is dat mijn ouders of familie iets overkomt
 4 1 l is dat er iets ernstigs met mijn gezin is gebeurd

4 2 DOOD/VERLIES

- 4 2 a – is dat mijn vrienden of familie sterven (3.2.d; 5.2.a)
 4 2 a is dat mijn opa doodgaat
 4 2 a is dat mijn vader en moeder overlijden
 4 2 a is dat iemand die ik heel goed ken, doodgaat
 4 2 a is dat mijn andere broertje ook overlijdt
 4 2 a is dat mijn dochter dood gaat

- 4 2 b – is het verliezen van broer of zus of ouders (5.2.b)
 4 2 b mijn vader en moeder kwijt raken
 4 2 b is als mijn vader en moeder weg gaan
 4 2 b is mijn familie te verliezen
 4 2 b dat mijn ouders gaan scheiden

- 4 2 c – is het verliezen van vrienden (5.2.b)
 4 2 c is dat ik plots geen vrienden meer heb
 4 2 c is om op een dag al mijn vrienden kwijt te raken
 4 2 c is dat ik op een dag mijn vriend zou moeten missen

- 4 2 d – is om dood te gaan en m'n ouders en vrienden achter te laten (3.2.a)
 4 2 d is dat ik later eerder dood ga dan mijn vriendin/vrouw zodat ik ze achter moet laten

- 4 2 d is mensen van wie ik hou achter te laten wanneer ik dood ga
- 4 2 e – dood te gaan aan een pijnlijke ziekte (3.2.a)
- 4 2 e is een nare dood
- 4 2 e dood te gaan met pijn
- 4 2 f – is om jong dood te gaan (3.2.a; 6.2.a)
- 4 2 f is dat ik vroeg dood ga
- 4 2 f is op te jonge leeftijd doodgaan

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 GEVAAR

- 5 1 a – is alleen blijven (6.1.a/b)
- 5 1 a is om alleen achter te blijven
- 5 1 a is als ik helemaal alleen op de wereld zou zijn
- 5 1 a is er eens alleen voor komen te staan
- 5 1 a is dat ik altijd alleen zal blijven
- 5 1 a is om alleen te zijn
- 5 1 b – dat ik vrijgezel zal blijven (6.1.a/b)
- 5 1 b is om zonder vriendin te blijven
- 5 1 b is dat ik geen levenspartner zal vinden
- 5 1 b is dat ik nooit zal trouwen
- 5 1 b is dat ik nooit een relatie met iemand zal kunnen aangaan
- 5 1 c – is verlating; – is afwijzing (6.1.a/b/f)
- 5 1 c is dat iedereen mij in de steek laat, zelfs mijn vriend
- 5 1 c is om afgewezen te worden
- 5 1 c dat niemand meer van mij zou houden
- 5 1 c is dat iedereen een hekel aan me krijgt en ik alleen blijf
- 5 1 d – is om eenzaam te zijn (6.1.a/b)
- 5 1 d is om later eenzaam te worden
- 5 1 d is de eenzaamheid
- 5 1 d is me alleen voelen
- 5 1 e – is ongelukkig zijn (6.1.a/b)
- 5 1 e is een ongelukkig leven hebben
- 5 1 e is later niet gelukkig worden
- 5 1 f – is om te falen (4.1.a/d; 6.1.c)
- 5 1 f is faalangst
- 5 1 f dingen fout doen (falen)
- 5 1 g – is te mislukken (6.1.c)
- 5 1 g is dat ik niks bereik
- 5 1 g dat ik niet slaag in het leven
- 5 1 g is dat ik niets van mijn leven maak
- 5 1 g is dat ik 'misluk' in de maatschappij
- 5 1 h – is falen in het werk dat ik het liefste doe (4.1.e; 6.1.c)
- 5 1 h is het niet kunnen vinden van een baan die bij mij past
- 5 1 h is dat ik misschien merk later dat ik het verkeerde beroep heb gekozen
- 5 1 h dat ik faal in het leven/mijn werk
- 5 1 i – is de toekomst (6.1.c)
- 5 1 i is wat er gaat gebeuren of niet gaat gebeuren
- 5 1 i zijn de vele onzekerheden in de verre toekomst

- 5 1 j – is dat de wereld vergaat als ik nog leef (4.1.f/g)
- 5 1 j dat de wereld instort in een paar jaar
- 5 1 j is dat de wereld zal vergaan waar ik bij sta
- 5 1 j is dat de wereld aan hebzucht en geweld ten onder gaat
- 5 1 k – is dat een dierbaar iemand iets overkomt (4.1.l)
- 5 1 k is dat is iets zou gebeuren met iemand die ik liefheb
- 5 1 k is dat er iets gebeurt met mensen die mij dierbaar zijn

5 2 DOOD/VERLIES

- 5 2 a – is dat vier mensen waar ik het meest van hou, dood gaan (3.2.d; 4.2.a)
- 5 2 a is dat m'n moeder of vriendje of anderen waarvan ik hou plotseling overlijden
- 5 2 a is verliezen van dierbare mensen door de dood of een breuk
- 5 2 a is dat een dierbaar persoon komt te overlijden
- 5 2 b – is dat ik iemand verlies waar ik heel veel om geef (4.2.b/c)
- 5 2 b is dat ik iedereen zal verliezen van wie ik hou
- 5 2 b mensen verliezen die mij dierbaar zijn
- 5 2 b is mijn moeder, vader of broer of iedereen die me dierbaar is te moeten verliezen. Daar ben ik soms bang voor
- 5 2 b is mijn geliefde verliezen
- 5 2 c – is het verliezen van de dingen die me dierbaar zijn
- 5 2 c is kwijtraken, niet erbij krijgen maar kwijtraken
- 5 2 c is te verliezen
- 5 2 d – :wat is er na de dood? (3.2.a)
- 5 2 d is naar de hel gaan
- 5 2 d dat er hierna geen leven is
- 5 2 d is te sterven zonder geloof
- 5 2 e – is de dood, denk ik (3.2.a)
- 5 2 e is misschien wel de dood

5 3 WEL/GEEN ANGST

- 5 3 a – ken ik nog niet (3.3.a; 6.3.a)
- 5 3 a die weet ik niet
- 5 3 a daar moet ik zelf nog achter komen
- 5 3 a heb ik niet, misschien heb ik hem, maar dan is dat onderbewust
- 5 3 b – kan ik niet zo snel bedenken; – is moeilijk te omschrijven (6.3.a)
- 5 3 b komt niet in me op
- 5 3 b zou ik niet zo kunnen noemen
- 5 3 c – vertel ik tegen niemand
- 5 3 c is mijn grootste geheim
- 5 3 c hou ik altijd voor mezelf dus ik vind het erg moeilijk om dat op te schrijven

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 GEVAAR

- 6 1 a Ongewenste persoonlijke ontwikkeling (5.1.a/b/c/d/e)

- 6 1 a is afgewezen te worden door mensen die ik liefheb en dan cynisch te worden
- 6 1 a is afhankelijk te worden van anderen wat betreft m'n eigen verzorging (bedlegerig, verlamd, dement)
- 6 1 a is om een breiende, wegwijnende huisvrouw te worden
- 6 1 a is dat ik eraan onderdoor zal gaan terwijl ik vecht voor wat ik wil
- 6 1 a is dat ik ontevreden over mezelf word
- 6 1 a is ooit iets te overkomen, waar ik nooit meer overheen zou komen
- 6 1 a is mijzelf nooit meer kunnen zijn
- 6 1 a is om te vervreemden van mezelf, dat ik dement of gestoord word of niet meer weet wat ik doe
- 6 1 a is dat ik altijd afhankelijk van anderen zal blijven
- 6 1 b – is terug te keren naar degene die ik was (4.1.h; 5.1.a/b/c/d/e)
- 6 1 b is voor wat er vroeger is gebeurd en misschien nog een keer gebeurt
- 6 1 b is ooit weer last te krijgen van hyperventilatie
- 6 1 b ik dat ik weer bang word
- 6 1 b is voor de zoveelste keer terug te vallen in het grote gapende gat en er niet meer uit te komen, de controle over mijzelf geheel kwijt te raken en of gek te worden als mijn moeder of een eind aan mijn leven te maken omdat ik er geen raad meer mee weet
- 6 1 b is dat mijn depressie zich zal herhalen en dat ik dan zal gaan denken dat dat mijn lot is
- 6 1 b is dat ik weer eenzaam word
- 6 1 c – volledig te mislukken in de door mij uitgestippelde planning (5.1.f/g/h/i)
- 6 1 c is dat toekomstplannen/dromen niet verwezenlijkt kunnen worden
- 6 1 c is dat ik niet aan de eisen van mijn levensdoel voldoe; mijn geloof
- 6 1 c is tot eigen eer te leven
- 6 1 c is dat ik niet kan doen met mijn leven wat ik wil
- 6 1 c is om mijn eigen verwachtingen niet te kunnen waarmaken
- 6 1 d – is dat het er in de maatschappij niet beter op zal worden
- 6 1 d is dat de maatschappij steeds maar verslechtert door een teveel aan agressieve, egoïstische en gefrustreerde mensen
- 6 1 d het martelen, mishandelen enz. van mensen maar door zal blijven gaan en steeds erger zal worden. Dat er geen hoop meer is voor de wereld
- 6 1 d is de criminaliteit vooral op steeds jongere leeftijd (de vervaging van de normen en waarden in Nederland)
- 6 1 d is de verdergaande ontkerstening v/d maatschappij
- 6 1 d op dit moment dat het opkomend racisme zo'n invloed krijgt, dat allerlei soorten mensen niet normaal meer met elkaar om kunnen gaan!
- 6 1 d is dat wij mensen elkaar niet meer verdragen
- 6 1 e – is mijn eigen fouten eens in mezelf tegen te komen
- 6 1 e mezelf voor de gek te houden, wat vaak en gemakkelijk gebeurt
- 6 1 e is niet mezelf zijn

- 6 1 e is zelfmedelijden
- 6 1 e is dat ik geen vriendelijk mens ben
- 6 1 f – is dat steeds minder mensen mij zullen begrijpen (5.1.c)
- 6 1 f is dat ik niemand heb waarmee ik goed kan praten
- 6 1 f dat mijn ingeslagen wegen in het leven niet worden begrepen, maar aanleiding vormen tot het krijgen van een blijvend onterecht sociaal etiket

6 2 DOOD/VERLIES

- 6 2 a – is dat wanneer ik op mijn sterfbed lig, terug kijk op een waardeloos leven (4.2.f)
- 6 2 a is als ik later dood ga ik niet tevreden zou zijn geweest met mijn leven
- 6 2 a is om dood te gaan voor iets nuttigs gepresteerd te hebben
- 6 2 a is sterven voordat ik gedaan heb wat ik wil voordat ik gelukkig geweest ben voordat ik compleet ben
- 6 2 a is die voor een (vroegtijdige) niet met God verzoende dood
- 6 2 a is op mijn sterfbed te moeten beseffen dat het allemaal niets waard is geweest
- 6 2 a dat het aan het eind van je leven blijkt dat je niet juist hebt gesproken en gehandeld tot je medemensen
- 6 2 a is dat ik op 'n dag wakker word en denk: mijn leven is bijna voorbij en het is nutteloos geweest
- 6 2 a is te sterven terwijl er nog zoveel te doen valt
- 6 2 a is dat ik te vroeg doodga zonder echt geleefd te hebben

6 3 WEL/GEEN ANGST

- 6 3 a – is niet iets waar ik over na wil denken (3.3.a; 5.3.a/b)
- 6 3 a denk ik niet aan
- 6 3 a onderdruk ik, maar komt naar boven wanneer ik nadenk over de gehele mensheid

ZALC - Item 14. Ik heb medelijden –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 ANDEREN**

- 2 1 a – met mijn zus; – met mijn hond (3.1.e/f)
 2 1 a met oma
 2 1 a met papa
 2 1 a met mijn vriend
 2 1 a met Chantal
 2 1 a met dat jongetje
 2 1 a met die kat
- 2 1 b – met m'n vader omdat die erg ziek is; – met m'n zieke hond (3.1.e; 4.1.a/j)
 2 1 b met Benjamin (jongetje dat gevallen is)
 2 1 b dat opa overleden is
 2 1 b met mijn vis, hij is al bijna dood
 2 1 b met mijn zusje van mij heeft last van bronchitis
- 2 1 c – met hem; – met jou
 2 1 c met haar
 2 1 c met ze
- 2 1 d – met iemand (4.1.k; 5.1.q)
 2 1 d met een ander
- 2 1 e – met niemand; – met iedereen (3.1.i; 6.1.j)
- 2 1 f – nergens mee; – nee
 2 1 f met niets
 2 1 f nooit
- 2 1 g – als iemand huult (4.1.h; 5.1.a)
 2 1 g als iemand begint te huilen
 2 1 g met een kind uit mijn klas die heel vaak huult
- 2 1 h – als ik iemand pijn doe; – als ik iemand pest (4.1.d)
 2 1 h als ik iemand een klap geef
 2 1 h dat ik mijn vriendinnetje zo erg geplaagd heb

2 2 ZELF

- 2 2 a – met mezelf (5.2.a)
 2 2 a met mij
 2 2 a met mijn eigen
- 2 2 b – voor mijn ziekte gehad (4.1.j)
 2 2 b van de dokter gekregen

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 ANDEREN**

- 3 1 a – met arme mensen (4.1.e; 5.1.d)
 3 1 a met de mensen uit arme landen
 3 1 a met mensen die niks hebben
 3 1 a met bedelaars
- 3 1 b – met zwervers (5.1.i)
 3 1 b met daklozen
- 3 1 c – met mensen in oorlogsgebieden; – met slachtoffers van rampen (5.1.f; 6.1.f)
 3 1 c met de kinderen die de oorlog moeten meemaken

- 3 1 c met oorlogsslachtoffers
 3 1 c met mensen die slachtoffer zijn van natuurrampen
- 3 1 d – met de mensen in de resten van Joegoslavië (4.1.e)
 3 1 d met mensen in Z-Afrika
 3 1 d met Kroaten
 3 1 d met de mensen in Somalië
 3 1 d met mensen in andere landen
- 3 1 e – met de dieren; – met zieke dieren (2.1.a/b; 4.1.d)
 3 1 e met de zeehonden
 3 1 e met dieren die met uitsterven bedreigd worden
 3 1 e met de dieren waarop gejaagd wordt
 3 1 e met dieren die geslacht of gedood worden
 3 1 e met de dieren in kooitjes
- 3 1 f – met leraren (2.1.a)
 3 1 f met oude mensen
 3 1 f met Ajax-supporters
 3 1 f met de politie
 3 1 f met al mijn vrienden die nu met Ron omgaan
- 3 1 g – met kneuzen (4.1.b/c; 5.1.n)
 3 1 g met domme kinderen
 3 1 g met mensen die te dom zijn om iets uit te praten en gelijk willen vechten
 3 1 g met verliezers
 3 1 g met jongens die zich uitsloven
- 3 1 h – met degene die deze enquête heeft gemaakt
 3 1 h over deze test
 3 1 h met jullie, dat jullie dit moeten nakijken
- 3 1 i – met niemand, soms ook wel (2.1.e; 6.1.j)
 3 1 i haast nooit gehad
 3 1 i met niemand op dit moment

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 ANDEREN**

- 4 1 a – met mensen die een familielid of vriend verliezen (2.1.b; 5.1.b)
 4 1 a met de kinderen die hun vader en moeder zijn gescheiden
 4 1 a met kinderen die geen echt 'thuis' hebben
 4 1 a met kinderen die geen vader of moeder hebben
 4 1 a met m'n oma die alleen woont
 4 1 a gehad met mijn moeder, na mijn vaders dood
- 4 1 b – met mensen, die buitengesloten worden (3.1.g; 5.1.b; 6.1.i)
 4 1 b met mensen die geen vrienden hebben
 4 1 b met kinderen die buiten een groep worden gesteld
 4 1 b met mensen die om een of andere reden niet bij een groep horen
 4 1 b met degenen die het buitenbeentje van een groep kinderen zijn
- 4 1 c – met mensen die altijd geplaagd worden (3.1.g)
 4 1 c (dieren of) kinderen die altijd gepest worden
 4 1 c met mensen die de 'pispaaletjes' van de klas zijn

- 4 1 d – met mensen of dieren die mishandeld worden (2.1.h; 3.1.e)
- 4 1 d met iedereen die mishandeld wordt
- 4 1 d met kinderen die misbruikt worden
- 4 1 d met verwaarloosde kinderen
- 4 1 d met kinderen die geslagen worden
- 4 1 e – met mensen in de derde wereld (3.1.a/d)
- 4 1 e met kinderen die uit de derde wereld komen
- 4 1 e met de derde wereld
- 4 1 f – met mensen die honger lijden
- 4 1 f met hongerige kinderen
- 4 1 f met mensen die van honger sterven
- 4 1 f met mensen die geen eten hebben
- 4 1 f met mensen in hongersnoodgebieden
- 4 1 g – met mensen die het slecht hebben (5.1.c/d/g; 6.1.f)
- 4 1 g met mensen waar het niet zo goed mee gaat
- 4 1 g met mensen die geen fijn leven hebben
- 4 1 h – met zielige dieren en mensen (2.1.g; 5.1.l)
- 4 1 h met iemand die zielig is
- 4 1 h met zielige klasgenoten
- 4 1 h met zwakke mensen
- 4 1 h met weerloze dieren
- 4 1 i – met hulpbehoevenden; – met vluchtelingen (5.1.g)
- 4 1 i met hulpeloze dieren en mensen
- 4 1 i met alles wat medelijden nodig heeft
- 4 1 i met mensen in nood
- 4 1 i met de asielzoekers
- 4 1 j – met mensen die ziek zijn of gehandicapt; – met iemand die pijn heeft (2.1.b; 2.2.b; 5.1.e)
- 4 1 j met mensen die ernstig ziek zijn
- 4 1 j met invalide mensen
- 4 1 j met mensen die moeten lijden aan ongeneeslijke ziekten
- 4 1 j met kinderen in ziekenhuizen
- 4 1 j met demente mensen
- 4 1 j met mensen die afwijkingen hebben
- 4 1 k – met sommige mensen; – met veel mensen (2.1.d; 5.1.q)
- 4 1 k met sommige figuren
- 4 1 l – met de wereld; – met het milieu (5.1.q)
- 4 1 m – met mensen die discrimineren (5.1.n)
- 4 1 m met racisme

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 ANDEREN

- 5 1 a – met mensen die ongelukkig zijn; – met mensen die lijden (2.1.g; 6.1.c)
- 5 1 a met mensen die erg in de put zitten
- 5 1 a met mensen die zich ongelukkig voelen
- 5 1 a met mensen die neerslachtig zijn
- 5 1 a met mensen die verdriet hebben
- 5 1 a met mensen die geen plezier hebben
- 5 1 a met mensen die geen hoop hebben

- 5 1 b – met eenzame mensen; – met gekwetste mensen (4.1.a/b)
- 5 1 b met mensen die zich eenzaam voelen
- 5 1 b met mensen die in de steek worden gelaten
- 5 1 b met mensen die niemand hebben die van hun houdt
- 5 1 b met mensen die geen liefde ontvangen
- 5 1 c – met mensen die het moeilijk hebben (4.1.g; 6.1.f)
- 5 1 c met mensen die erg in de problemen zitten
- 5 1 c met mensen die in moeilijke situaties verkeren
- 5 1 c met mijn vader en moeder omdat ze het allebei niet makkelijk hebben
- 5 1 c met mensen die diep in de ellende zitten
- 5 1 c met mensen in slechte leefomstandigheden
- 5 1 d – met mensen die het minder goed hebben dan ik (3.1.a; 4.1.g)
- 5 1 d met minder bedoelden
- 5 1 d met anderen die het minder getroffen hebben
- 5 1 d met alle andere mensen die niet zo'n goed leven leiden als wij doen
- 5 1 e – met degenen die hard hun best doen en het nog niet halen (4.1.j)
- 5 1 e nee! (sympathie voor mensen die iets proberen te verwezenlijken terwijl het niet lukt)
- 5 1 e met de kinderen en volwassenen die niet een fijn leven kunnen leiden terwijl ze dat wel zouden willen en er ook nog wat voor doen
- 5 1 e met mensen die niet gelukkig kunnen leven terwijl ze er hun best voor doen
- 5 1 e met mensen die veel energie hebben, maar niets kunnen vanwege ziekte of leeftijd
- 5 1 f – met mensen die niets aan hun noodlottige situatie kunnen doen (3.1.c; 6.1.f)
- 5 1 f met alle mensen die niks aan hun leed kunnen doen
- 5 1 f met mensen die geen uitzicht hebben op een gelukkig leven, zo als m'n tante van 32 in een inrichting
- 5 1 f met hele oude mensen die niks meer kunnen
- 5 1 f met mensen die het slachtoffer zijn van omstandigheden waar ze niets aan kunnen veranderen
- 5 1 g – met kansarmen (4.1.g/i; 6.1.f)
- 5 1 g met mensen die niet de kans krijgen het leven te leiden dat ze zouden willen leiden
- 5 1 g met mensen die geen kans hebben iets te maken van hun leven
- 5 1 g met kinderen in kansloze situaties
- 5 1 h – met degenen die niet tegen deze maatschappij opgewassen zijn
- 5 1 h met mensen aan de rand van de maatschappij
- 5 1 h die niet normaal in deze maatschappij kunnen meedoen
- 5 1 i – met verslaafden (3.1.b)
- 5 1 i met mensen die ergens aan verslaafd zijn, die niet kunnen leven zonder dat
- 5 1 i met mensen die verslaafd zijn aan alcohol, zoals net die man in de trein

- 5 1 j – met mensen die niet weten wat ze willen (6.1.b/e)
 5 1 j met mensen die geen doel in hun leven hebben
 5 1 j met mensen die in sleur leven
 5 1 j met mensen die niks willen en vast zitten in hun patroon
- 5 1 k – met mensen die niet zichzelf durven zijn; – met ‘meelopers’ (6.1.a)
 5 1 k met mensen die niet voor hun mening uit durven komen
 5 1 k met mensen die niet voor zichzelf durven op te komen
 5 1 k met mensen die alles doen om ergens bij te horen
- 5 1 l – met mensen die zichzelf zielig vinden (4.1.h)
 5 1 l met mensen die medelijden met zichzelf hebben
 5 1 l met mensen die niet om zichzelf kunnen lachen
- 5 1 m – met mensen die altijd maar klagen
 5 1 m met mensen die ontevreden zijn
 5 1 m met mensen die voortdurend zitten te zeuren over van alles en nog wat
- 5 1 n – met mensen die zichzelf beter voelen dan de rest (3.1.g; 4.1.m; 6.1.d)
 5 1 n mensen die zichzelf belangrijker vinden dan anderen
 5 1 n met mensen die denken dat ze alles zijn en alles kunnen
 5 1 n met mensen die denken dat ze de wijsheid in pacht hebben
- 5 1 o – met mensen die alleen maar aan zichzelf denken
 5 1 o met mensen die egocentrisch zijn
 5 1 o met mensen die alleen over zichzelf kunnen kletsen
- 5 1 p – met mensen die geen goed karakter hebben
 5 1 p met mensen die zich hypocriet gedragen
 5 1 p met hebzuchtige mensen
 5 1 p met iedereen die een ander pijn doet om zelf over-eind te blijven
- 5 1 q – met de mensheid (2.1.d; 4.1.k/l)
 5 1 q met veel mensen
 5 1 q met de hele maatschappij inclusief mezelf
 5 1 q met de komende generaties
- 5 1 r – met ‘ongelovigen’
 5 1 r met mensen die zonder God denken gelukkig te worden

5 2 ZELF

- 5 2 a – met mezelf soms (2.2.a)
 5 2 a met mezelf als ik zielig ben

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 ANDEREN

- 6 1 a – met degenen die zich anders voordoen dat dat ze zijn (5.1.k)
 6 1 a met mensen die geheel achter maskers leven
 6 1 a met mensen die een andere spelen als wie ze werkelijk zijn

- 6 1 b – met mensen die zichzelf voor de gek houden; – met mensen die zichzelf niet kunnen zijn (5.1.j)
 6 1 b met mensen die zichzelf niet kennen
 6 1 b met mensen die zichzelf zijn kwijtgeraakt
 6 1 b met iemand die geen inzicht in zichzelf heeft en dat niet wil krijgen
- 6 1 c – met mensen die hun zelfrespect hebben verloren (5.1.a)
 6 1 c met iedereen die een totaal gebrek aan zelfwaardering heeft
 6 1 c met iemand die niet tevreden is met zichzelf
 6 1 c met mensen die zichzelf niet kunnen accepteren zoals ze zijn of daar niets aan kunnen veranderen
- 6 1 d – met mensen die geen zelfkritiek hebben (5.1.n)
 6 1 d met mensen die blind zijn voor eigen falen
 6 1 d met mensen die niet door hebben als ze iets verkeerd doen
 6 1 d met mensen die altijd commentaar hebben op anderen maar nooit op zichzelf
- 6 1 e – met mensen die kortzichtig zijn (5.1.j)
 6 1 e met mensen die niet verder kijken dan hun eigen leventjes
 6 1 e met mensen die zo’n beperkte denkwereld hebben
 6 1 e met kortzichtige mensen die door hun kortzichtigheid zoveel spannende mooie en verruimende levenszaken mislopen
- 6 1 f – met mensen die buiten hun schuld in de problemen zijn gekomen (3.1.c; 4.1.g; 5.1.c/f/g)
 6 1 f met personen/dieren die in een situatie zitten waar ze zelf niet de oorzaak van zijn
 6 1 f met soldaten die moeten vechten zonder het te willen
 6 1 f met mensen die ongevraagd veel tegenslagen in hun leven hebben
 6 1 f met onschuldige slachtoffers van bv. oorlogen
 6 1 f met mensen die bij toeval in een ontwikkelingsland ter wereld zijn gekomen
- 6 1 g – met mensen die onrechtvaardig behandeld worden
 6 1 g met mensen die onrecht aangedaan wordt
 6 1 g met mensen die door onrecht lijden
 6 1 g mensen die ten onrechte worden gekleineerd
- 6 1 h – met de onderdrukten
 6 1 h met mensen die bepaalde fundamentele vrijheden missen
 6 1 h met alle mensen die gevangen gehouden worden en zich noodgewongen aan het gezag van anderen moeten onderwerpen
 6 1 h met mensen die niet mondig zijn en zich gevangen voelen
- 6 1 i – met mensen die niet worden begrepen (4.1.b)
 6 1 i met mensen die het goed bedoelen maar niet begrepen, geaccepteerd of gewaardeerd worden
 6 1 i met mensen die worstelen met problemen die ze met niemand kunnen delen
- 6 1 j – met niemand daar hebben ze niets aan, meeleven is beter (2.1.e; 3.1.i)
 6 1 j met niemand, medelijden is dodelijk en vernederend
 6 1 j met maar heel weinig mensen want daar hebben ze niets aan

ZALC - Item 15. *Als andere kinderen mij ontwijken – Toen ze mij ontweken –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 GEVOEL OF GEDACHTE

- 2 1 a – is dat niet leuk (3.1.g/k; 4.1.c)
 2 1 a vind ik dat niet leuk
 2 1 a helemaal niet leuk
 2 1 a vond ik het niet zo leuk!
 2 1 b – word ik boos; – zijn ze boos
 2 1 b werd ik kwaad
 2 1 c – word ik bang (3.1.j)
 2 1 c ben ik een beetje bang
 2 1 d – dan ga ik huilen
 2 1 d moest ik huilen

2 2 HANDELING

- 2 2 a – ga ik ze achterna (4.2.c)
 2 2 a kom ik toch achter ze aan
 2 2 a ben ik er lekker achter aan gegaan
 2 2 b – loop ik naar ze toe (4.2.c)
 2 2 b zou ik naar ze toe gaan
 2 2 b loop ik mee tot ik mee mag doen
 2 2 c – loop ik weg (3.2.a/b)
 2 2 c dan loop ik door
 2 2 c ren ik weg
 2 2 c ga ik gewoon weg
 2 2 d – dan ga ik naar huis; – vraag ik hulp
 2 2 d ga ik gewoon naar binnen
 2 2 d ga ik heel hard help roepen
 2 2 d dan zeg ik tegen de meester
 2 2 e – dan sla ik ze; – scheld ik ze uit
 2 2 e sloeg ik ze in elkaar
 2 2 e dan ga ik schoppen
 2 2 f – doe ik niks (3.2.b/c)
 2 2 f zeg ik niks
 2 2 f gebeurt er niets

2 3 OVERIGE

- 2 3 a – ontwijken ze mij
 2 3 a ontweken ze mij
 2 3 a liepen ze langs me heen
 2 3 b – ben ik alleen (3.2.e; 4.1.d)
 2 3 b stond ik alleen
 2 3 b loop ik alleen over het schoolplein
 2 3 b speel ik alleen

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 GEVOEL OF GEDACHTE

- 3 1 a – vind ik dat niet erg (5.1.i)
 3 1 a geeft echt niet
 3 1 a vind ik dat best
 3 1 a is dat prima

3 1 b – dan maakt mij dat niks uit (5.1.i; 5.2.a)

- 3 1 b kon het me niets schelen
 3 1 b zat ik daar niet zo mee
 3 1 b daar heb ik maling aan
 3 1 b valt het me niet eens op

3 1 c – trek ik mij daar niets van aan (5.1.i; 5.2.a)

- 3 1 c heb ik mij daar niks van aan getrokken
 3 1 c haalde ik mijn schouders op

3 1 d – moeten zij dat zelf weten

- 3 1 d dan moeten zij het maar weten, ik stoer me er niet aan
 3 1 d bekijken ze het maar
 3 1 d hadden ze pech

3 1 e – was ik blij; – hoefde ik het niet te doen

- 3 1 e was ik gelukkig
 3 1 e vind ik dat grappig
 3 1 e was ik opgelucht
 3 1 e zou ik zeggen: dank je wel

3 1 f – lachte ik ze uit

- 3 1 f lachte ik mij dood

3 1 g – vond ik ze stom; – vond ik ze zielig (2.1.a)

- 3 1 g vind ik dat dom
 3 1 g vind ik dat erg flauw
 3 1 g vind ik ze niet zo aardig meer
 3 1 g dacht ik 'eikels'

3 1 h – dacht ik: 'barst maar'; – heb ik ze gedumpte (6.1.a)

- 3 1 h dacht ik 'val kapot'
 3 1 h dacht ik verrek maar
 3 1 h was het afgelopen

3 1 i – vind ik dat raar

- 3 1 i vind ik dat gek
 3 1 i vind ik dat vreemd

3 1 j – zijn ze bang (2.1.c; 6.1.b)

- 3 1 j zijn ze bang voor mij
 3 1 j vind ik dat laf

3 1 k – vind ik dat vervelend; – vind ik dat jammer (2.1.a; 4.1.c)

- 3 1 k vind ik dat irritant
 3 1 k is dat jammer

3 2 HANDELING

3 2 a – ontweek ik hun (2.2.c)

- 3 2 a ontwijk ik ze terug
 3 2 a ben ik hen ook gaan ontwijken
 3 2 a doe ik het ook

3 2 b – negeerde ik hun ook; – zeg ik niks meer tegen ze (2.2.c/f)

- 3 2 b dan zou ik ze links laten liggen
 3 2 b sluit ik ze de volgende keer ook buiten
 3 2 b keek ik ze met de nek aan

3 2 c – laat ik ze gaan; – reageer ik niet (2.2.f)

3 2 c loop ik er niet achteraan

3 2 c zoek ik ze ook niet op

3 2 c dan laat ik ze

3 2 d – zocht ik iemand anders op

3 2 d ging ik gewoon naar een ander toe

3 2 d zocht ik andere vrienden

3 2 d dan zoek ik iemand anders om mee te spelen

3 2 e – vermaak ik mijzelf wel (2.3.b; 5.2.b)

3 2 e ben ik alleen gebleven: ik werk het liefst alleen

3 2 e dan ga ik mijn eigen gang

3 3 OVERIGE

3 3 a – werd ik wakker

3 3 a stopte de droom

3 3 a kwam ik op aarde

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 GEVOEL OF GEDACHTE

4 1 a – dacht ik dat ze me niet meer mochten; – wist ik dat ze me niet mochten

4 1 a dacht ik dat ze me niet wilden

4 1 a dacht ik dat ze me niet aardig vonden

4 1 a denk ik dat ze me dom en lelijk vinden

4 1 a dacht ik: "zie ik er soms gek uit?"

4 1 a wist ik hoe ze over me dachten

4 1 b – voelde ik me opgelaten (5.1.d)

4 1 b voelde ik me een beetje zot

4 1 b voelde ik me stom

4 1 b voelde ik me erg staan

4 1 b voelde ik mij niet op mijn gemak

4 1 c – vond ik dat erg; – vond ik dat niet fijn (2.1.a; 3.1.k)

4 1 c vind ik dat naar

4 1 c baalde ik daar stevig van

4 1 c vond ik dat niet prettig

4 1 c zat ik daar wel mee

4 1 d – voel ik me alleen (2.3.b; 5.1.a)

4 1 d voelde ik me heel eenzaam

4 1 d voelde ik me heel alleen op de wereld staan

4 1 e – was ik verdrietig (5.1.g)

4 1 e was ik treurig

4 1 e was ik heel ongelukkig

4 1 e voelde ik me verdrietig

4 1 f – voelde ik me niet lekker

4 1 f voelde ik me ellendig

4 1 f voelde ik me rot

4 1 f voelde ik me klote

4 1 g – schrok ik me dood

4 1 g trilde ik er helemaal van

4 1 g wist ik me geen raad

4 1 h – dan mankeert er iets aan mij; – weet ik waarom (5.1.b)

4 1 h was er iets mis met mijn instelling

4 1 h wist ik het meteen

4 1 i – was ik verbaasd; – wist ik niet waarom (5.1.b)

4 1 i dacht ik: wat krijgen we nou?

4 1 i begreep ik er niets van

4 1 i snapte ik ze niet

4 2 HANDELING

4 2 a – vroeg ik waarom (5.1.b; 6.1.b)

4 2 a ging ik toch vragen waarom

4 2 a zei ik waarom ontwijken jullie me

4 2 a dan vraag ik wat er is

4 2 b – heb ik daar wat van gezegd

4 2 b ben ik met haar gaan praten

4 2 c – dan ga ik er expres naar toe (2.2.a/b)

4 2 c ging ik zelf naar ze toe

4 2 c deed ik alles om de aandacht te trekken

4 2 c probeerde ik er toch bij te horen

4 2 d – dan probeer ik dat weer recht te zetten

4 2 d probeer ik er zo veel mogelijk aan te doen

4 2 d probeer ik dat goed te maken

4 2 d probeerde ik weer vriendschap te zoeken

4 3 OVERIGE

4 3 a – werd ik niet geraakt

4 3 a gebeurde er geen ongeluk

4 3 a kon ik blijven staan

4 3 a knalden ze tegen een ander

4 3 b – is nooit gebeurd

4 3 b n.v.t.

4 3 b doen ze niet

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 GEVOEL OF GEDACHTE

5 1 a – voelde ik me afgewezen (4.1.d)

5 1 a dan voel ik me in de steek gelaten

5 1 a voelde ik me buitengesloten

5 1 a voelde ik me genegeerd

5 1 a voelde ik me in de kou gezet

5 1 b – vroeg ik me af waarom (4.1.h/i; 4.2.a; 6.1.e/f)

5 1 b dacht ik waarom zouden ze dat doen

5 1 b vroeg ik me af wat er gebeurd is

5 1 b wilde ik graag de reden daarvan weten

5 1 b ging ik na waarom ze dat deden

5 1 b zal er wel een reden voor geweest zijn

5 1 c – dacht ik dat ik iets fout had gedaan (6.1.d/e/f)

5 1 c dacht ik dat ik iets verkeerd gedaan of gezegd had

5 1 c had ik het gevoel dat het aan mijzelf lag

5 1 d – voelde ik me onzeker (4.1.b)

5 1 d werd ik heel onzeker over mezelf

5 1 d gaf dat een deuk in mijn zelfvertrouwen

5 1 d ging ik aan mezelf twijfelen

5 1 e – voelde ik me minderwaardig

5 1 e voelde ik me waardeloos

5 1 e voelde ik me mislukt

5 1 e voelde ik mij zeer klein en min

- 5 1 f – voelde ik me gekrenkt
 5 1 f voelde ik me beledigd
 5 1 f voelde ik me niet serieus genomen

- 5 1 g – voelde ik me gekwetst (4.1.e)
 5 1 g was ik gekwetst
 5 1 g deed dat pijn

- 5 1 h – was ik teleurgesteld

- 5 1 i – kwam ik daar wel overheen; – ben ik sterker geworden (3.1.a/b/c)
 5 1 i legde ik me erbij neer
 5 1 i kon het me in het begin veel schelen maar later niet meer
 5 1 i sterkte me dit alleen maar

5 2 HANDELING

- 5 2 a – heb ik net gedaan of er niets aan de hand was (3.1.b/c)
 5 2 a glimlachte ik, maar voelde ik me gekwetst
 5 2 a liep ik nonchalant voorbij en gaf hun het gevoel dat ik HUN ontweek
 5 2 a voelde ik me eenzaam maar deed alsof er niets aan de hand was
 5 2 a bleef ik gewoon doen, net of ik niets zag

- 5 2 b – trok ik me terug (3.2.e)
 5 2 b trok ik me in mezelf terug
 5 2 b had ik mezelf nog

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 GEVOEL OF GEDACHTE

- 6 1 a – wist ik zeker dat 't geen echte vrienden waren (3.1.h)
 6 1 a is ook dat ik die vriendschap goed verkeerd had ingeschat
 6 1 a ben ik er in ieder geval achter gekomen wie mijn echte vrienden waren
 6 1 a als je mijn vrienden bedoelt, dan zou ik hard gaan nadenken of ze wel mijn vrienden waren
 6 1 a was er na lang nadenken maar één conclusie: het waren geen vrienden voor mij
 6 1 b – dan vind ik dat ze moeten vertellen wat er met mij is (3.1.j; 4.2.a)
 6 1 b kon ik eigenlijk alleen minachting voelen omdat ze niet de moed hadden de confrontatie met mij aan te gaan
 6 1 b voelde ik mij vreselijk -> waarom zeggen mensen niet tegen me wat ze dwars zit in plaats van me te negeren, zo los je niks op
 6 1 c – vond ik dat jammer of niet, afhankelijk van wie 'ze' zijn
 6 1 c vond ik dat vervelend, maar soms is het wel fijn bv. als je iemand niet mag
 6 1 c keek ik of er iemand tussen zat die ik kende
 6 1 d – was dit mijn eigen schuld (5.1.c)
 6 1 d voelde ik me schuldig
 6 1 d betrok ik dat gelijk op mezelf

- 6 1 e – ben ik over mezelf gaan nadenken (5.1.b/c)
 6 1 e ging ik bij mezelf te rade wat de oorzaak zou kunnen zijn
 6 1 e dacht ik na over de reden daarvan en heb gekeken wat ik er aan kon doen
 6 1 e vroeg ik me af wat er met mij aan de hand was
 6 1 f – hield mij dat bezig omdat ontwijkgedrag meestal ontstaat als gevolg van een actie van de ontweken persoon (5.1.b/c)
 6 1 f kreeg ik het gevoel dat ik iets gedaan had waar ik me niet bewust van was
 6 1 f kreeg ik door, dat ik dat zelf in de hand had gewerkt, door mijn negatieve houding
 6 1 g – voelde ik mij kwaad, machteloos en eenzaam en vernederd en minderwaardig
 6 1 g voelde ik me erg eenzaam en voelde me onbegrepen en ik zakte steeds dieper weg in zelfmedelijden
 6 1 g vroeg ik me af wat de reden ervan was, al vind ik het ontweken worden niet altijd per definitie vervelend
 6 1 g ontweek ik hen en zocht naar een manier om mijzelf als mijzelf te accepteren en om geaccepteerd te worden als mijzelf

ZALC - Item 16. *Regels zijn –***2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 EVALUATIE**

- 2 1 a – leuk; – niet leuk (3.1.f)
 2 1 a helemaal niet leuk
 2 1 a niet zo leuk
 2 1 a leuk-. Nou nee

- 2 1 b – moeilijk
 2 1 b moeilijk om na te doen
 2 1 b moeilijk te onthouden

2 2 DEFINITIE

- 2 2 a – regels
 2 2 a natuurlijk regels
 2 2 a regels zei de meester tegen mij
 2 2 a regels en niet anders
- 2 2 b – dingen die je niet mag doen; – dingen die je moet doen (4.2.a/b; 5.2.a)
 2 2 b dat iets niet mag
 2 2 b dingen die je wel en niet mag doen
 2 2 b dingen om te doen
- 2 2 c – dat je moet luisteren
 2 2 c is goed luisteren
- 2 2 d – niet vechten; – aardig zijn
 2 2 d niet schoppen en slaan
 2 2 d niet vloeken
 2 2 d geen ruzie
- 2 2 e – dat je niet door rood licht mag rijden
 2 2 e niet te laat naar bed
 2 2 e thuis niet naar de wc onder het eten
 2 2 e dat je niet mag roken
 2 2 e kamer opruimen
 2 2 e geen kauwgom eten op school
- 2 2 f – zinnen; – lijntjes
 2 2 f om te lezen
 2 2 f om op te schrijven
 2 2 f zinnen die onder elkaar op een papier staan

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 EVALUATIE**

- 3 1 a – goed; – soms goed
 3 1 a meestal goed
 3 1 a soms goed, soms niet
 3 1 a soms toch wel goed
 3 1 a je eigen goede regels
- 3 1 b – handig; – soms handig
 3 1 b wel handig
 3 1 b er voor het gemak
- 3 1 c – belangrijk; – soms belangrijk (4.1.e; 5.1.g; 6.1.c)
 3 1 c best belangrijk
 3 1 c erg belangrijk voor mensen

- 3 1 c voor mij erg belangrijk
 3 1 c onbelangrijk

- 3 1 d – vervelend; – soms erg vervelend
 3 1 d lastig
 3 1 d soms lastig
 3 1 d vaak irritant
 3 1 d zwaar klote

- 3 1 e – stom; – soms stom
 3 1 e bullshit
 3 1 e soms grote onzin
 3 1 e soms achterlijk
 3 1 e soms heel dom

- 3 1 f – niet altijd leuk (2.1.a)
 3 1 f soms leuk en soms niet leuk
 3 1 f soms niet leuk
 3 1 f soms niet erg leuk maar meestal wel

- 3 1 g – streng; – soms streng
 3 1 g soms streng, soms niet
 3 1 g meestal streng

- 3 1 h – goed, maar sommige slaan nergens op; – soms goed, soms slecht (5.1.b)
 3 1 h soms goed en leuk maar ook wel eens stom
 3 1 h goed maar soms te streng

3 2 DEFINITIE

- 3 2 a – wetten
 3 2 a meestal de wet
 3 2 a afspraken
- 3 2 b – niet liegen
 3 2 b dat er niet wordt gestolen
 3 2 b met je 'poten' van andermans spullen blijven
- 3 2 c – dat je niet raar moet doen
 3 2 c om geen gekke dingen te doen
 3 2 c dat je normaal moet leven

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 EVALUATIE**

- 4 1 a – nodig; – noodzakelijk (5.1.a/b/c/d)
 4 1 a overal waar je bent nodig
 4 1 a onmisbaar
 4 1 a essentieel
 4 1 a gewoon nodig
- 4 1 b – er, en horen er te zijn; – er niet voor niets
 4 1 b er!
 4 1 b er altijd
 4 1 b normaal
- 4 1 c – nodig om mensen in 'goede banen' te leiden (5.1.e/f/g; 6.1.a/b)
 4 1 c om de mens niet aan zijn instinct over te laten
 4 1 c er om mensen te sturen
 4 1 c gekomen om ons te helpen om geen foute dingen te doen

- 4 1 d – er om dingen goed te laten lopen (5.1.e/f/g; 6.1.a/b)
- 4 1 d er om te zorgen dat alles op rolletjes loopt
- 4 1 d nodig om alles netjes te laten verlopen
- 4 1 d om alles een beetje in de hand te houden
- 4 1 e – belangrijk om ongelukken te voorkomen (3.1.c)
- 4 1 e gemaakt om je te beschermen, voor je eigen bestwil
- 4 1 e voor de veiligheid
- 4 1 f – voor je eigen bestwil
- 4 1 f er tot bescherming van jezelf

4 2 DEFINITIE

- 4 2 a – er om je aan te houden (2.2.b; 5.2.a/b/c; 6.2.a)
- 4 2 a gemaakt om te volgen
- 4 2 a er om opgevolgd te worden
- 4 2 a om na te komen
- 4 2 a om uitgevoerd te worden
- 4 2 a om aan te gehoorzamen
- 4 2 a er om niet te overtreden
- 4 2 b – dingen waar je je aan moet houden (2.2.b; 5.2.a/b/c; 6.2.a)
- 4 2 b orders die men moet navolgen
- 4 2 b regels om naar te luisteren
- 4 2 b vaststaand iets waar je je aan moet houden
- 4 2 b wetten waar je je aan moet houden
- 4 2 b normen waar je je aan moet houden
- 4 2 c – er om gebroken te worden (5.2.b/c/d)
- 4 2 c er om te overtreden
- 4 2 c om vanaf te wijken
- 4 2 c om niet te gehoorzamen
- 4 2 c om je niet aan te houden

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 EVALUATIE

- 5 1 a – soms nodig; – soms noodzakelijk (4.1.a)
- 5 1 a nodig, niet altijd
- 5 1 a af en toe gewoon nodig
- 5 1 a in het algemeen noodzakelijk
- 5 1 a in sommige gevallen noodzakelijk
- 5 1 b – soms nodig, soms overbodig (3.1.h; 4.1.a)
- 5 1 b soms nodig, soms te streng
- 5 1 b soms nodig, soms oerervelend
- 5 1 b vaak te star, maar ook nodig
- 5 1 c – soms nodig, maar zo min mogelijk graag; – er te veel (4.1.a; 6.1.d)
- 5 1 c nodig, maar niet te veel, dat is overdreven
- 5 1 c goed als er maar niet te veel komen
- 5 1 c er genoeg!
- 5 1 d – een noodzakelijk kwaad (4.1.a)
- 5 1 d helaas nodig
- 5 1 d noodzakelijk maar lastig
- 5 1 e – er om chaos te voorkomen (4.1.c/d; 6.1.a)
- 5 1 e nodig om niet alles in de soep te laten lopen
- 5 1 e noodzakelijk om niet alles in 't honderd te laten lopen

- 5 1 e nodig om er geen zootje van te maken
- 5 1 e er om te handhaven zodat het geen puinhoop wordt
- 5 1 e nodig om de wereld leefbaar te houden
- 5 1 f – nodig om orde te handhaven (4.1.c/d; 6.1.a)
- 5 1 f gemaakt om de orde geen chaos te laten worden
- 5 1 f er voor de goede orde
- 5 1 f noodzakelijk voor een geordend verloop
- 5 1 g – belangrijk voor de maatschappij (3.1.c; 4.1.c/d; 6.1.b)
- 5 1 g onontbeerlijk in een maatschappij
- 5 1 g om de samenleving in stand te houden
- 5 1 g er om de maatschappij leefbaar te houden
- 5 1 g nodig om de maatschappij goed te laten functioneren
- 5 1 g de olie in een organisatie
- 5 1 h – houvast
- 5 1 h voor veel mensen een houvast om keuzes te maken
- 5 1 h er om duidelijkheid te scheppen
- 5 1 h er om te weten waar je aan toe bent
- 5 1 h belangrijk zodat je weet waar je staat

5 2 DEFINITIE

- 5 2 a – er om na te leven (2.2.b; 4.2.a/b; 6.2.a)
- 5 2 a er om nageleefd te worden
- 5 2 a om ernaar te leven
- 5 2 a om na te streven
- 5 2 b – er om wel en niet op te volgen (4.2.a/b/c)
- 5 2 b om je meestal aan te houden
- 5 2 b soms om nageleefd te worden en soms om verbroken te worden
- 5 2 b er om af en toe van af te wijken
- 5 2 b er om over het algemeen opgevolgd te worden
- 5 2 c – dingen waar je je aan moet houden maar dat gebeurt heel vaak niet (4.2.a/b/c)
- 5 2 c er om je aan te houden ook al lukt dat niet altijd
- 5 2 c regels daar moet je je aan houden, vaak doet men dat niet, jammer! (zelf doe ik het ook niet echt)
- 5 2 c regels waaraan ik me soms niet hou
- 5 2 c regels en die lapt men vaak aan zijn laars
- 5 2 d – om gebroken te worden, dat maakt het spannend (4.2.c)
- 5 2 d om soms te overtreden, lekker spannend
- 5 2 d dingen waar je je aan moet houden maar die soms ook wel leuk zijn om te verzuimen
- 5 2 d om overtreden te worden, anders zou het leven saai zijn
- 5 2 e – er om flexibel mee om te gaan (6.2.c)
- 5 2 e er om je aan te houden, maar er zijn uitzonderingen
- 5 2 e er om redelijke uitzonderingen op te maken
- 5 2 e regels, uitzonderingen maken de regels
- 5 2 e er om soepel toegepast te worden
- 5 2 f – om aangepast te worden (6.2.c)
- 5 2 f niet vast, te bespreken
- 5 2 f nodig, maar kunnen bijgesteld worden
- 5 2 f er om te kunnen veranderen

- 5 2 g – richtlijnen; – normen (6.2.c)
- 5 2 g een richtlijn voor je handelen
- 5 2 g richtlijnen voor de maatschappij
- 5 2 g richtlijnen die niet alles kunnen dekken
- 5 2 g waarden en normen hanteren

5 2 h – maar gemaakt door mensen

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 EVALUATIE

- 6 1 a – er om een bepaalde orde in de chaos te creëren (4.1.c/d; 5.1.e/f)
- 6 1 a nodig om ordening en duidelijkheid te scheppen in (sociale) chaos
- 6 1 a zijn er om orde in het zo verwarrende leven te brengen
- 6 1 a om structuur aan te brengen
- 6 1 b – ervoor dat wij nooit langs elkaar heen leven (4.1.c/d; 5.1.g)
- 6 1 b een middel om bij onenigheid oplossingen te forceren
- 6 1 b nodig waar mensen met elkaar omgaan
- 6 1 b noodzakelijk om van elkaar verschillende mensen samen te laten functioneren/leven
- 6 1 b goed voor de samenleving en de omgang tussen mensen
- 6 1 b (soms) nodig om binnen een groep, mensen voor elkaar te beschermen
- 6 1 c – belangrijk maar soms ook beperkend (3.1.c)
- 6 1 c vaak nodig, als het maar niet beklemmend of belemmend wordt
- 6 1 c belangrijk, zolang ze mensen vrijlaten in hun doen en laten
- 6 1 c om orde te creëren, maar verliest het individuele aspect
- 6 1 c nodig om de mensen onder controle te houden maar ze leggen het leven soms wel aan banden
- 6 1 c om te weten hoe ver je kunt gaan, maar mogen iemand niet belemmeren zichzelf te ontplooiën
- 6 1 c goede dingen maar tegenwoordig zie ik ze meer als belemmeringen
- 6 1 d – regels, maar niet altijd bepalend
- 6 1 d om je aan te houden, maar niet tot het belachelijke toe
- 6 1 d alleen nodig wanneer het zonder regels niet gaat
- 6 1 d er om overtreden te worden als dit noodzakelijk is
- 6 1 e – soms behoorlijk balen, maar om sommige regels ben ik behoorlijk dankbaar
- 6 1 e regels. Waaraan ik me vaak niet houd, omdat ik absoluut niet van structuur houd. Dat heb ik mijn hele leven al gehad
- 6 1 e soms niet altijd even leuk, maar moeten er zijn, ik vind het heerlijk om een beetje veel orde in mijn leven te hebben

6 2 DEFINITIE

- 6 2 a – er om je aan te houden, mits ze acceptabel zijn! (4.2.a/b; 5.2.a)
- 6 2 a alleen regels als ze gelegitimeerd zijn

- 6 2 a alleen zinvol als ze in de praktijk ook goed navolgbaar zijn
- 6 2 a er om zich aan te houden, als deze op verantwoorde wijze tot stand zijn gekomen
- 6 2 a belangrijk zolang ze rechtvaardig zijn
- 6 2 a er om nageleefd te worden zolang ze reëel zijn
- 6 2 b – om goed over na te denken voordat je je er aan houdt
- 6 2 b er niet om blindelings op te volgen
- 6 2 b gemaakt door anderen, maar moeten berekend worden door jezelf
- 6 2 b dingen waarvan je je moet afvragen welk nut ze hebben als je het vervelend vindt om je eraan te houden
- 6 2 b er om eerst begrepen te worden en om pas daarna gehoorzaamd te worden
- 6 2 b geen excuus om niet na te hoeven denken over waarom je iets doet of vindt
- 6 2 c – er niet om de regels zelf, maar moeten een doel hebben (5.2.e/f/g)
- 6 2 c een middel om orde te handhaven maar mogen niet misbruikt worden en zijn ook geen doel op zich
- 6 2 c soms nodig, maar regel en doel van de regel mogen niet verward worden; afwijking van regels kan nodig zijn
- 6 2 c nodig om bij een bepaald doel te komen; (mogelijk te maken) en geen doel op/in zichzelf

ZALC - Item 17. *Mensen zouden geen slechte dingen meer doen als – Criminaliteit en misdaad kunnen gestopt worden als –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 MAATREGELEN

- 2 1 a – je het zegt; – ze het beloven
 2 1 a ze naar mij zouden luisteren
 2 1 a de rechter dat zegt
 2 1 a het moet
 2 1 a ze dat hadden beloofd
 2 1 b – ze in de gevangenis zitten (3.1.a/e)
 2 1 b iedereen opgesloten is

2 2 WIJZIGEN OMSTANDIGHEDEN

- 2 2 a – ik het voor het zeggen had
 2 2 a ik het land regeerde
 2 2 a ik de baas was
 2 2 a ik koningin was
 2 2 b – er vrede was; – er geen oorlog was
 2 2 b we vrede sloten
 2 2 b de oorlog ophield
 2 2 c – ze vrienden waren; – er geen ruzie was (5.3.c)
 2 2 c ze niet steeds ruzie hadden
 2 2 c iedereen vriendelijk was
 2 2 d – alles goed was
 2 2 d het goed kwam
 2 2 d het goed was in de wereld
 2 2 e – het er niet meer is (4.2.f)
 2 2 e als er geen misdaad was

2 3 INDIVIDUELE VERANDERING

- 2 3 a – ze niet slecht waren
 2 3 a wanneer ze goed zijn
 2 3 a als ze lief waren
 2 3 a als ze aardig zijn
 2 3 b – ze het niet deden; – ze stoppen (4.3.c)
 2 3 b ze het gewoon niet meer doen
 2 3 b ze zelf ophouden
 2 3 b ze geen slechte dingen doen
 2 3 c – ze oud zijn
 2 3 c ze groot zijn
 2 3 d – ze dood waren
 2 3 d criminelen dood gaan

2 4 ONMOGELIJKHEID

- 2 4 a – maar ze doen het toch (5.4.a)
 2 4 a maar dat doen ze toch niet
 2 4 a de meester kan alles zeggen maar die jongens houden toch niet op
 2 4 b – nee; – niets

2 5 OVERIGE

- 2 5 a – ze katekwaad uithalen
 2 5 a zoals oorlog
 2 5 a stelen
 2 5 a zoals: schieten
 2 5 a ruzie
 2 5 b – dat zou fijn zijn
 2 5 b dat zou heel goed zijn
 2 5 b dan zou ik heel blij zijn
 2 5 b ben ik het mee eens
 2 5 c – omdat het niet goed is
 2 5 c omdat dat stom is
 2 5 c dat is niet leuk

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 MAATREGELEN

- 3 1 a – ze gestraft worden; – ze heel erg zwaar gestraft worden (2.1.b; 4.1.a/b)
 3 1 a ze de doodstraf krijgen
 3 1 a de misdadigers levenslang krijgen
 3 1 a je ze allemaal naar Siberië (of zo) stuurt
 3 1 a er eerder geschoten mocht worden
 3 1 b – de politie overal was (4.3.b)
 3 1 b er meer politiemannen inspecteren
 3 1 b er meer politie was
 3 1 b er meer politiewagens rond reden
 3 1 b iedereen een eigen politieagent had die op ze zou passen
 3 1 c – de politie beter zijn werk doet (4.1.b)
 3 1 c de politie er beter op let
 3 1 c de politie strenger werd
 3 1 c de politie harder ingrijpt
 3 1 d – je het goed aanpakt (4.1.d)
 3 1 d alles goed geregeld werd
 3 1 d er veel aan gedaan wordt
 3 1 d er wordt ingegrepen
 3 1 e – ze allemaal opgepakt werden (2.1.b)
 3 1 e de politie hun pakken
 3 1 e de pakkans vergroot wordt
 3 1 f – er betere beveiliging is
 3 1 f ze meer camera's plaatsen
 3 1 f de gevangenen beter beveiligd werden

3 2 WIJZIGEN OMSTANDIGHEDEN

- 3 2 a – er geen slechte dingen meer waren bv: drugs, wapens enz.
 3 2 a er niets te mollen of te stelen valt
 3 2 a er geen geld was
 3 2 a drank, drugs en gokken de wereld uit geholpen worden
 3 2 a er geen wapens bestonden
 3 2 a ze daar geen kans toe kregen

- 3 2 b – ze hadden wat ze willen
 3 2 b ze allemaal hun zin kregen
 3 2 b ze veel kregen ook geld
- 3 2 c – ze genoeg geld hadden
 3 2 c ze rijk waren
 3 2 c alles gratis was
- 3 2 d – alles mag (4.1.e)
 3 2 d ze vrijheid hadden
 3 2 d we er niet zo moeilijk meer over doen
 3 2 d er geen politie was
 3 2 d ze die woorden uit het woordenboek schrappen

3 3 INDIVIDUELE VERANDERING

- 3 3 a – ze normaal deden
 3 3 a ze gewoon gaan doen
 3 3 a iedereen normaal is
- 3 3 b – iedereen eerlijk is
 3 3 b als ze eerlijk waren

3 4 ONMOGELIJKHEID

- 3 4 a – we nog in het paradijs leefden; – als de Here terug komt (5.3.a/b; 5.4.b)
 3 4 a ze niet van de boom van goed & kwaad hadden gegeten
 3 4 a Adam dat stomme appeltje niet had gepikt
 3 4 a als de Here op de nieuwe hemel en aarde komt
- 3 4 b – er tovenaars komen (5.4.b)
 3 4 b de hele wereld van snoep was
 3 4 b Batman weer terug komt

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 MAATREGELEN

- 4 1 a – de straffen hoger worden (3.1.a)
 4 1 a de straffen veranderd worden
 4 1 a er 'betere' straffen waren
 4 1 a zwaardere straffen worden uitgedeeld
 4 1 a men beter en strenger gaat straffen
- 4 1 b – er strenger opgetreden wordt (3.1.a/c)
 4 1 b het harder wordt aangepakt
 4 1 b er hardere maatregelen getroffen worden
 4 1 b hier beter tegen opgetreden wordt
- 4 1 c – er strengere regels komen
 4 1 c de regering verandering brengt in de wet
 4 1 c er zwaardere regels komen
 4 1 c er een strenger beleid zou zijn
 4 1 c je scherpe regels stelt
- 4 1 d – er meer aandacht aan besteed werd (3.1.d; 5.2.a)
 4 1 d men er meer aan doet
 4 1 d ze er meer moeite voor doen om het stoppen
 4 1 d er meer zorg aan wordt besteed
 4 1 d men er beter op let en meer aandacht aan besteedt
- 4 1 e – drugs gelegaliseerd werden (3.2.d)

4 2 WIJZIGEN OMSTANDIGHEDEN

- 4 2 a – alles gelijk was op de wereld; – iedereen evenveel heeft
 4 2 a iedereen gelijk was
 4 2 a we alles eerlijk verdeelden
 4 2 a iedereen gelijk behandeld werd
- 4 2 b – iedereen werk heeft (5.2.b)
 4 2 b iedereen een goede baan heeft
 4 2 b er meer banen zijn
 4 2 b er geen werkloosheid zou zijn
- 4 2 c – de regering eens beter ging functioneren
 4 2 c de regering wat beter nadacht
 4 2 c er een beter beleid komt vanuit de politiek
 4 2 c de overheid meer geld beschikbaar stelt
- 4 2 d – iedereen goed opgevoed wordt (5.2.c)
 4 2 d mensen goed en netjes opgevoed worden
 4 2 d als alle kinderen een goede opvoeding krijgen
 4 2 d ouders hun kinderen fatsoenlijk opvoeden
- 4 2 e – iedereen naar elkaar zou luisteren; – mensen elkaar helpen
 4 2 e er meer met die mensen gepraat wordt
 4 2 e mensen criminelen en misdadigers helpen
- 4 2 f – er geen misdadigers en criminelen meer zijn (2.2.e)
 4 2 f er geen slechte mensen waren
 4 2 f zij niet bestonden
 4 2 f er een aantal mensen van de aardbol verdwijnen

4 3 INDIVIDUELE VERANDERING

- 4 3 a – iedereen meewerkt; – iedereen dat wil (6.3.a)
 4 3 a iedereen zich ervoor inzet
 4 3 a iedereen het wil stoppen
 4 3 a iedereen zich hiermee bezighoudt
 4 3 a we er met zijn alle iets aan willen doen
- 4 3 b – mensen er zelf meer op letten (3.1.b)
 4 3 b de mensen elkaar meer controleren
 4 3 b we er beter op letten
 4 3 b er meer opgelet wordt
- 4 3 c – iedereen zich aan de regels houdt (2.3.b)
 4 3 c er meer gehoorzaamd wordt aan de wet
- 4 3 d – je begint bij jezelf (5.3.a)
 4 3 d iedereen eerst eens op zichzelf let en verbetert
 4 3 d je je leven verbetert
 4 3 d er iemand was die daar mee begon
- 4 3 e – ze tevreden zouden zijn
 4 3 e iedereen tevreden was met wat ze hebben
 4 3 e er geen onvrede meer in de wereld is
- 4 3 f – iedereen gelukkig is
 4 3 f iedereen het naar zijn zin had
 4 3 f iedereen gelukkig is, zodat er geen reden voor misdaad is
- 4 3 g – ze wisten wat ze aanrichten (5.3.e)
 4 3 g ze door hadden wat ze doen
 4 3 g ze zelf onder ogen zien wat ze gedaan hebben
 4 3 g men ook eens aan het slachtoffer dacht
 4 3 g ze wisten wie ze kwaad en pijn deden met wat ze doen

- 4 3 h – ze verstandiger waren (5.3.e)
 4 3 h ze slim zouden zijn
 4 3 h we met z'n allen ons verstand goed gebruiken

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 MAATREGELEN

- 5 1 a – de problemen van hun opgelost worden
 5 1 a alle menselijke problemen opgelost zouden kunnen worden
 5 1 a criminelen geestelijk geholpen worden
 5 1 a je ze therapie geeft
 5 1 a er ook 1 op 1 begeleiding zou zijn

5 2 WIJZIGEN OMSTANDIGHEDEN

- 5 2 a – mensen beter opgevangen worden (4.1.d)
 5 2 a er meer aandacht aan die personen werd besteed
 5 2 a er meer aandacht, liefde en begeleiding is
 5 2 a jeugdigen beter begeleid worden
 5 2 b – die mensen iets anders te doen krijgen (4.2.b)
 5 2 b er iets recreatiefs voor in de plaats aangeboden wordt
 5 2 b je criminelen iets biedt om zich mee bezig te houden, dat ook nog boeit
 5 2 b de verveling opgelost wordt
 5 2 c – er meer aandacht wordt besteed aan de opvoeding van kinderen (4.2.d)
 5 2 c we beter voor de kinderen in de samenleving zorgen
 5 2 c sommige kinderen in betere omstandigheden worden opgevoed
 5 2 c kinderen meer liefde en aandacht krijgen in hun jeugd
 5 2 c criminelen een betere opvoeding zouden hebben gekregen
 5 2 d – de maatschappij verandert
 5 2 d er een beter samenleving wordt gecreëerd
 5 2 d er een beter en begrijpende leefmilieu ontwikkeld zou worden
 5 2 d de samenleving op zich minder misdadig is
 5 2 d de mentaliteit van de samenleving verandert

5 3 INDIVIDUELE VERANDERING

- 5 3 a – de mentaliteit verandert; – de mens in natuur verandert (3.4.a; 4.3.d)
 5 3 a de instelling van de mens verandert
 5 3 a je het hart van de mensen kunt veranderen
 5 3 a alle mensen een goed karakter zouden hebben
 5 3 a de mens tot bekering komt
 5 3 a iedereen gelovig zou zijn
 5 3 a God mensen verandert
 5 3 b – normen en waarden veranderen (3.4.a)
 5 3 b de mensheid overnieuw begon met zijn waarden en normen
 5 3 b het normbesef verhoogd wordt
 5 3 b de moraal verandert
 5 3 b de mensen de Bijbel als norm hanteren
 5 3 c – er meer liefde voor elkaar zou zijn (2.2.c; 6.3.c)
 5 3 c iedereen wat meer van elkaar houdt
 5 3 c er niet zoveel woede en haat zou zijn
 5 3 c mensen van zichzelf gaan houden

- 5 3 d – men meer tolerantie toonde (6.3.b)
 5 3 d er meer begrip voor elkaar zou zijn op de wereld
 5 3 d iedereen wat verdraagzamer zou zijn
 5 3 e – ze beter zouden nadenken (4.3.g/h)
 5 3 e iedereen eens na ging denken waar men mee bezig is
 5 3 e sommige mensen beter gingen nadenken
 5 3 e mensen beter nadenken voor ze iets doen
 5 3 f – mensen doorhebben dat het zinloos is
 5 3 f iedereen in zou zien dat je er uiteindelijk niks mee bereikt
 5 3 f mensen beseffen dat ze zichzelf ermee hebben
 5 3 f men inziet dat 't niet loont

5 4 ONMOGELIJKHEID

- 5 4 a – kan niet gestopt worden (2.4.a; 6.4.a)
 5 4 a criminaliteit kan moeilijk gestopt worden
 5 4 a (ik denk niet dat dat nu nog gestopt kan worden)
 5 4 a het is niet te stoppen het is zo oud als de mensheid
 5 4 a Pasen en Pinksteren op een dag vallen
 5 4 b – de wereld in Utopia verandert (3.4.a/b)
 5 4 b er een geheel nieuwe aarde komt
 5 4 b er een wonder gebeurt
 5 4 b je in een fantasiewereld leeft
 5 4 c – de wereld vergaat; – er geen mensen meer zijn
 5 4 c de mensheid wordt uitgeroeid
 5 4 c de wereld stopt te bestaan
 5 4 c het menselijk ras niet meer zou bestaan

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 2 WIJZIGEN OMSTANDIGHEDEN

- 6 2 a – er naar de oorzaak gekeken wordt en dit dan proberen te veranderen
 6 2 a men de oorzaken opspoort i.p.v. de gevolgen bestrijdt
 6 2 a de oorzaken aangepakt zouden worden
 6 2 a de beweegredenen om misdaad te bedrijven worden weggenomen
 6 2 b – het bij de wortels aangepakt wordt
 6 2 b meer aandacht wordt besteed aan de bron: sociale opvoeding en opleiding
 6 2 b het bij de bron wordt aangepakt (gezin) en als er een strengere vorm van bestraffing komt
 6 2 b de diepste oorzaak ervan bestreden wordt : verwaarlozing bij de opvoeding (geen warmte, liefde, geborgenheid in het gezin, geen bijbrengen van normen en waarden)

6 3 INDIVIDUELE VERANDERING

- 6 3 a – iedereen zijn verantwoordelijkheid goed zou beseffen (4.3.a)
 6 3 a meer mensen zelf verantwoording voor hun daden gaan dragen en het niet aan de situatie waarin zij verkeren toeschrijven
 6 3 a mensen de kans krijgen verantwoordelijkheid te dragen en daarvoor gewaardeerd worden

- 6 3 a mensen verantwoordelijkheid nemen en minder meegaand en onderzoekend worden
- 6 3 a de mensen zich meer verantwoordelijk voor elkaar gaan voelen
- 6 3 b – mensen wat meer respect voor elkaar hebben (5.3.d)
- 6 3 b iedereen respect zou hebben voor anderen en hun bezittingen
- 6 3 b iedereen meer respect heeft voor de ander en zijn leefwereld, hoop ik!
- 6 3 c – de mensen ooit zouden leren niet meer egoïst te zijn (5.3.c)
- 6 3 c wij eens niet zo enorm zelfzuchtig zouden zijn
- 6 3 c mensen evenveel aan anderen denken als aan zichzelf
- 6 3 c mensen zich echt om elkaar zouden bekommeren
- 6 3 d – we het materialisme stoppen
- 6 3 d geld niet meer zo'n grote rol speelt in deze wereld
- 6 3 d de mensheid niet zo materialistisch meer is en bereid is te delen
- 6 3 d het hebben van dingen minder waarde krijgt dan het nu heeft

6 4 ONMOGELIJKHEID

- 6 4 a – er iets in de mensen zelf verandert, nooit dus (5.4.a)
- 6 4 a men alle problemen op kan lossen die er in de maatschappij zijn. Die zullen er altijd blijven, dus men heeft altijd te maken met criminaliteit
- 6 4 a het egoïsme de wereld uit is. Nooit dus!
- 6 4 a de wereld perfect zou zijn en dat is hij nou eenmaal niet
- 6 4 a alle mensen ineens de goedheid zelve zouden worden, maar dat kan nu eenmaal niet
- 6 4 a ieder persoonlijk begeleid wordt, wat ik onmogelijk acht

6 5 OVERIGE

- 6 5 a – de samenleving 'misdadigers' terechtwijst, maar ze ook probeert op het goede pad te krijgen
- 6 5 a we het criminelen iets moeilijker maken, iets zwaarder straffen mag best, en tegelijkertijd voorwaarden scheppen die helpen voorkomen, dat iemand crimineel gedrag gaat vertonen
- 6 5 a sociale controle verscherpt wordt en deze mensen begeleiding krijgen
- 6 5 a er een strenger politiebeleid was en meer sociale controle. Vanuit de opvoeding zal er wat meer discipline bijgebracht mogen worden
- 6 5 a zowel maatschappelijke structuren en ook personen innerlijk radicaal veranderen er meer gelijkheid op de aarde is en de mens tevreden is met wat hij heeft

ZALC - Item 18. Mannen/Vrouwen hebben geluk omdat –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 MANNEN HEBBEN GELUK OMDAT**

- 2 1 a – ze veel werken (3.1.b)
 2 1 a ze werk kunnen krijgen
 2 1 a ze moeten werken
- 2 1 b – ze veel meer geld hebben
 2 1 b ze meer geld verdienen
 2 1 b ze rijker zijn dan vrouwen
- 2 1 c – ze overal goed in zijn
 2 1 c ze in de meeste dingen beter zijn
 2 1 c ze ook dingen kunnen die wij niet kunnen
 2 1 c ze erg goed in sport zijn
- 2 1 d – ze sterk zijn (3.1.c)
 2 1 d ze goed zijn gespierd
- 2 1 e – ze stoer zijn
 2 1 e ze meer durven
- 2 1 f – geen problemen met hun haar
 2 1 f ze niet vaak hun haren hoefden te wassen
 2 1 f hun haar niet zo in de weg zit

2 2 MANNEN/VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 2 2 a – ze geluk hebben
 2 2 a ze nou eenmaal geluk hebben
 2 2 a ze het hebben
 2 2 a ze soms een loterij winnen
- 2 2 b – ze aardig zijn; – ze blij zijn
 2 2 b ze vrolijk zijn
 2 2 b ze leuk zijn
- 2 2 c – ze slim zijn
 2 2 c ze meestal veel weten
 2 2 c ze alles beter weten
- 2 2 d – ze gek zijn
 2 2 d stom zijn
- 2 2 e – ze een pik/kut hebben
 2 2 e geen ballen hebben
 2 2 e ze borsten hebben
 2 2 e ze geen borsten krijgen
- 2 2 f – ze groot/klein zijn (4.2.b)
 2 2 f ze kort/lang haar hebben

2 3 VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 2 3 a – ze goed schoon kunnen maken (3.3.a)
 2 3 a ze kunnen koken
- 2 3 b – ze altijd voor mogen (3.3.b)
 2 3 b zij als eerste gaan
- 2 3 c – ze geen baard hebben (4.3.d)
 2 3 c ze geen baard krijgen

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 MANNEN HEBBEN GELUK OMDAT**

- 3 1 a – ze meer mogen (4.1.d; 5.1.c)
 3 1 a bijna alles mogen
 3 1 a altijd hun zin krijgen
 3 1 a ze veel eerder uit mogen
- 3 1 b – ze het huishouden niet hoeven te doen (2.1.a)
 3 1 b ze na hun werk kunnen zitten
 3 1 b de vrouwen eten maken
 3 1 b ze niet op de kinderen hoeven te passen
- 3 1 c – ze sterker zijn dan vrouwen (2.1.d; 5.1.e)
 3 1 c ze krachtiger zijn
 3 1 c ze vaak sterker zijn

3 2 MANNEN/VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 3 2 a – ze mannen/vrouwen zijn
 3 2 a ze man/vrouw zijn
 3 2 a ze een jongen/meisje zijn
- 3 2 b – ze geen vrouwen/mannen zijn
 3 2 b ze geen meisje/jongen zijn
- 3 2 c – er vrouwen/mannen zijn (6.1.e)
 3 2 c vrouwen op hun vallen
 3 2 c ze vaak lekkere mannen hebben
 3 2 c er ook vrouwen op deze wereld rond lopen
- 3 2 d – ik er ben
 3 2 d ze mij tegen het lijf kunnen lopen
 3 2 d ze mij kunnen kiezen
- 3 2 e – ze mooi zijn (5.3.f)
 3 2 e ze vaak knap zijn
 3 2 e ze model zijn
 3 2 e ze mooie vormen hebben
- 3 2 f – mannen/vrouwen hebben geen geluk (4.2.a)
 3 2 f dat niet waar is
 3 2 f ze dat niet hebben

3 3 VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 3 3 a – ze niet hoeven te werken (2.3.a)
 3 3 a zij alleen het huishouden hoeven te doen
 3 3 a zij minder hoeven te werken dan mannen
 3 3 a ze niet het zware werk hoeven te doen
- 3 3 b – ze voorgetrokken worden (2.3.b; 6.3.a)
 3 3 b ze veel gedaan kunnen krijgen
 3 3 b ze vaak minder straf krijgen dan jongens
 3 3 b ze nooit de schuld krijgen
- 3 3 c – ze ouder worden
 3 3 c die langer leven als mannen
- 3 3 d – ze eerder volwassen zijn

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 MANNEN HEBBEN GELUK OMDAT**

- 4 1 a – ze niet ongesteld worden
 4 1 a ze niet menstrueren
 4 1 a ze geen last hebben van menstruatie
 4 1 a zij geen maandelijks problemen hebben
- 4 1 b – ze geen kinderen hoeven te krijgen
 4 1 b hun vrouwen kinderen krijgen
 4 1 b ze niet met een kind in de buik hoeven te lopen
 4 1 b ze niet hoeven te bevallen
 4 1 b ze niet zwanger kunnen raken
- 4 1 c – ze niet gauw lastig gevallen worden (5.1.f)
 4 1 c ze niet verkracht kunnen worden
 4 1 c zij (haast) geen last van ongewenste intimiteiten hebben
 4 1 c ze minder snel bedreigd worden
- 4 1 d – zij veel te zeggen hebben (3.1.a)
 4 1 d ze meestal de baas zijn
 4 1 d alles wat zij zeggen gebeurt
 4 1 d er vaak naar ze geluisterd wordt
- 4 1 e – ze makkelijk kunnen pissen
 4 1 e zij zomaar tegen een boom kunnen plassen
 4 1 e ze kunnen staan met plassen
 4 1 e ze niet heel hun broek uit hoeven te doen als ze naar de wc te moeten

4 2 MANNEN/VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 4 2 a – mannen/vrouwen net zoveel geluk hebben (3.2.f)
 4 2 a dat hebben ze niet meer dan mannen
 4 2 a net zoveel als vrouwen
 4 2 a ze net als ieder ander mens ook wel eens ongeluk hebben
 4 2 a ik vind niet dat mannen meer geluk hebben dan vrouwen
- 4 2 b – ze niet bang hoeven te zijn dik te worden (2.2.f)
 4 2 b ze geen bierbuik krijgen
 4 2 b ze zich lekker met hun uiterlijk bezig kunnen houden
 4 2 b zij het geluk hebben niet kaal te worden

4 3 VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 4 3 a – ze kinderen kunnen krijgen
 4 3 a ze baby's kunnen krijgen
 4 3 a ze kinderen kunnen baren
 4 3 a ze zwanger kunnen worden
- 4 3 b – ze een hoop aandacht krijgen
 4 3 b ze heel veel charme hebben
 4 3 b ze zoveel mannelijke aandacht krijgen
 4 3 b ze begerenswaardig zijn
- 4 3 c – ze niet in het leger hoeven
 4 3 c ze niet in dienst hoeven
- 4 3 d – zij zich niet hoeven te scheren (2.3.c)

5 ZELFBEWUSTE STADIUM**5 1 MANNEN HEBBEN GELUK OMDAT**

- 5 1 a – ze minder gevoelig zijn dan vrouwen; – zij weerbaarder zijn
 5 1 a ze niet zo gauw van slag raken
 5 1 a ze zich niet zoveel aantrekken als vrouwen dat doen
 5 1 a zij zich minder zorgen maken
 5 1 a minder kwetsbaar zijn
 5 1 a ze zelfverzekerder optreden dan vrouwen
- 5 1 b – ze over het algemeen betere carrièrekansen hebben (6.1.a)
 5 1 b voor hun meestal meer werk is dan vrouwen
 5 1 b ze soms betere kansen hebben op de arbeidsmarkt
 5 1 b ze bijna alle beroepen 'kunnen' uitoefenen
 5 1 b de wegen voor hun al open liggen
 5 1 b ze eerder geaccepteerd worden in een hoge functie
- 5 1 c – zij zich zoveel meer vrij kunnen bewegen (3.1.a; 6.1.a/c)
 5 1 c toch steeds meer vrijheden hebben
- 5 1 d – ze makkelijker met elkaar omgaan
 5 1 d ze openlijk en eerlijk met elkaar omgaan
 5 1 d mannen onder elkaar zeggen waar het op staat
 5 1 d ze leuker met elkaar omgaan
- 5 1 e – ze fysiek sterker zijn (3.1.c)
 5 1 e ze lichamelijk sterker zijn
 5 1 e ze sterker zijn dan vrouwen in lichamelijk oogpunt
- 5 1 f – zij makkelijker alleen 's avonds over straat kunnen gaan (4.1.c)
 5 1 f ze zich nooit onveilig op straat hoeven te voelen
 5 1 f ze makkelijker alleen naar de kroeg kunnen
 5 1 f ze minder bang hoeven te zijn op straat

5 2 MANNEN/VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 5 2 a – zij makkelijker seksueel te prikkelen zijn
 5 2 a hun meestal een orgasme krijgen
 5 2 a ze vaak achter elkaar klaar kunnen komen
 5 2 a ze niet impotent worden
 5 2 a zij meer van sex genieten dan mannen

- 5 2 b – ze leven
 5 2 b ze geboren zijn
 5 2 b ze bestaan en leven

5 3 VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 5 3 a – ze meestal een goed gevoel hebben; – ze gevoeliger zijn dan mannen (6.3.c)
 5 3 a ze een rijker gevoelsleven hebben dan mannen
 5 3 a ze een betere intuïtie hebben
 5 3 a ze zo dicht bij hun gevoel kunnen zitten en van daaruit handelen
- 5 3 b – ze vaak hechtere vriendschappen hebben
 5 3 b ze meestal veel beter kunnen opschieten met vriendinnen
 5 3 b ze zo'n sterke onderlinge band kunnen hebben

- 5 3 c – ze machtiger zijn dan mannen
 5 3 c ze mannen in hun macht kunnen krijgen
 5 3 c ze geestelijk sterker zijn
- 5 3 d – ze eerder in bescherming genomen worden
 5 3 d ze goed verzorgd kunnen worden door hun man
 5 3 d een goede man altijd voor ze klaarstaat
- 5 3 e – ze een afwachtende houding kunnen aannemen
 5 3 e de mannen achter hun aan zitten
 5 3 e mannen altijd het initiatief 'horen' te nemen
 5 3 e zij weinig moeite hoeven doen om versierd te worden
- 5 3 f – ze mooier zijn dan mannen (3.2.e)
 5 3 f zij mooiere kleren kunnen dragen
 5 3 f zij er vaak beter uitzien dan mannen

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 MANNEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 6 1 a – ze bevoorrecht zijn in de maatschappij; – it's a man's world (5.1.b/c)
 6 1 a de maatschappij meer op hen is ingesteld
 6 1 a ze in de maatschappij een streepje voor hebben
 6 1 a ze in een mannenmaatschappij leven
 6 1 a dit nog best wel een mannenwereld is, dus de beroepskeuze is voor hen gemakkelijker
 6 1 a onze samenleving nog steeds patriarchale kenmerken vertoont en zij derhalve op vele gebieden minder hoeven te knokken dan vrouwen
- 6 1 b – ze vaak serieuzer genomen worden
 6 1 b ze meer gewaardeerd worden in de maatschappij
 6 1 b zij zich minder hoeven te bewijzen dan vrouwen
 6 1 b ze vaak meer voor vol worden aangezien dan vrouwen
 6 1 b zij niet tegen eeuwenoude vooroordelen hoeven te strijden
- 6 1 c – ze vaak vrijer zijn in hun keuzes (5.1.c)
 6 1 c zij vaak meer keuzemogelijkheden hebben dan vrouwen
 6 1 c ze tegenwoordig ook huisman kunnen zijn
 6 1 c ze in deze samenleving niet hoeven te kiezen tussen werk en gezin
 6 1 c ze niet meer als de geldverdiener gezien worden
- 6 1 d – hun vaak eerder een stuk zelfstandigheid wordt aangeleerd
 6 1 d hen geleerd wordt zelf voor hun levensloop verantwoordelijk te zijn
 6 1 d zo vaak zo opgevoed worden dat ze vaak vanzelf initiatieven nemen
- 6 1 e – vrouwen hen dat geven (3.2.c)
 6 1 e vrouwen van ze kunnen houden
 6 1 e vrouwen nog met ze willen samenleven

6 3 VROUWEN HEBBEN GELUK OMDAT

- 6 3 a – er steeds meer emancipatie komt (3.3.b)
 6 3 a de maatschappij nu meer voor ze open staat
 6 3 a ze langzamerhand worden geaccepteerd in de banenwereld

- 6 3 a zij tegenwoordig minder in een rolpatroon vast zitten dan mannen
 6 3 a er tegenwoordig sprake is van een ommekeer in het sociale rollenpatronenstelsel
 6 3 a ze in de huidige sociale wetgeving positief worden gediscrimineerd
- 6 3 b – er minder hoge eisen aan ze gesteld worden
 6 3 b er minder van ze verwacht wordt
 6 3 b er minder druk op ze staat te presteren
 6 3 b ze in het algemeen sneller waardering en aandacht krijgen voor wat ze doen
- 6 3 c – ze veelal beter dan mannen hun gevoel kunnen uiten (5.3.a)
 6 3 c ze hun emoties goed kunnen tonen
 6 3 c het voor hun makkelijker is zich emotioneel te tonen

ZALC - Item 19. Ik heb een hekel aan mensen die –**2 IMPULSIEVE STADIUM**

- 2 1 a – ruzie maken
- 2 1 a me uitschelden
- 2 1 a altijd schreeuwen

- 2 1 b – schoppen of slaan
- 2 1 b telkens willen vechten
- 2 1 b met stenen gooien

- 2 1 c – je pesten (5.1.o)
- 2 1 c mij plagen
- 2 1 c zitten te treiteren
- 2 1 c gemeen zijn

- 2 1 d – boos zijn
- 2 1 d stout zijn
- 2 1 d boos kijken
- 2 1 d heel driftig worden

- 2 1 e – stom zijn (3.1.a)
- 2 1 e stom tegen me doen
- 2 1 e zo dom doen

- 2 1 f – niet aardig zijn
- 2 1 f kattig zijn
- 2 1 f niet lief zijn voor de anderen kinderen
- 2 1 f lelijk doen tegen anderen

- 2 1 g – vervelend zijn
- 2 1 g niet zo leuk zijn
- 2 1 g naar doen
- 2 1 g zitten te klieren

- 2 1 h – gek doen
- 2 1 h rare dingen doen
- 2 1 h niet normaal doen

- 2 1 i – chagerijig zijn (5.1.n)
- 2 1 i mopperen
- 2 1 i niets willen

- 2 1 j – stelen
- 2 1 j dief zijn
- 2 1 j gaan inbreken en stelen
- 2 1 j beroven

- 2 1 k – mensen vermoorden; – dieren doodmaken (4.1.j)
- 2 1 k elkaar doodschieten
- 2 1 k kinderen doden
- 2 1 k op dieren jagen

- 2 1 l – oorlog voeren
- 2 1 l met een oorlog beginnen
- 2 1 l oorlog willen
- 2 1 l in andere landen vechten

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

- 3 1 a – me irriteren (2.1.e)
- 3 1 a irritant zijn
- 3 1 a constant anderen lopen te irriteren

- 3 1 b – uit hun adem stinken
- 3 1 b roken
- 3 1 b alleen maar kunnen vreten
- 3 1 b poepjes laten
- 3 1 b zitten te smaken
- 3 1 b in elkaars gezicht niezen
- 3 1 b zo bekakt praten
- 3 1 b voordringen

- 3 1 c – zeuren
- 3 1 c zitten te jengelen
- 3 1 c altijd lopen te zeuren
- 3 1 c zeiken

- 3 1 d – allemaal onnozele vragen stellen
- 3 1 d dit soort stomme vragen stellen
- 3 1 d die dit soort toetsen bedenken
- 3 1 d een zinnenaanvultest doen!

- 3 1 e – naar me zitten te kijken
- 3 1 e naar je zitten de staren
- 3 1 e me constant in de gaten houden
- 3 1 e op mij letten

- 3 1 f – zich overal mee bemoeien (5.1.d)
- 3 1 f zich met mijn zaken bemoeien
- 3 1 f nieuwsgierig zijn

- 3 1 g – de baas spelen (5.1.d)
- 3 1 g bazig zijn
- 3 1 g denken dat ze de baas zijn
- 3 1 g de baas proberen te spelen over je

- 3 1 h – een grote mond hebben
- 3 1 h een grote mond tegen mij hebben
- 3 1 h brutaal tegen mij zijn

- 3 1 i – stoer doen (5.1.g)
- 3 1 i zich uitsloven
- 3 1 i populair doen
- 3 1 i macho zijn
- 3 1 i denken dat ze stoer zijn

- 3 1 j – denken dat ze leuk zijn
- 3 1 j leuk proberen te zijn en het niet zijn
- 3 1 j proberen grappig te zijn

- 3 1 k – slijmen
- 3 1 k bij je komen slijmen

- 3 1 l – zich aanstellen (5.1.n)
- 3 1 l janken om niets
- 3 1 l overdrijven
- 3 1 l heel tuttig zijn

- 3 1 m – gierig zijn
- 3 1 m niks uitgeven
- 3 1 m je uitbuiten

- 3 1 n – lui zijn
- 3 1 n sloom zijn
- 3 1 n niet willen werken

- 3 1 o – de natuur vervuilen
- 3 1 o het milieu verpesten
- 3 1 o allemaal plastic op de straat gooien

- 3 1 p – een hekel aan mij hebben
 3 1 p mij helemaal niet leuk vinden
 3 1 p mij ontwijken

- 3 1 q – je verraden; – vriendinnen afpakken
 3 1 q mij beschuldigen
 3 1 q alles op een ander afschuiven

- 3 1 r – niet van F-16 houden
 3 1 r anti-vissport zijn
 3 1 r 'Magic' Johnson een sukkel vinden

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

- 4 1 a – arrogant zijn (5.1.e)
 4 1 a een hoge dunk van zichzelf hebben
 4 1 a kapsones hebben
 4 1 a hooghartig doen
 4 1 a verwaand zijn
 4 1 a hoogmoed hebben
 4 1 a zelfingenomen zijn
- 4 1 b – denken dat ze alles zijn (5.1.e)
 4 1 b denken dat ze alles weten
 4 1 b denken dat ze volmaakt zijn
 4 1 b trots zijn op zichzelf
 4 1 b denken dat ze heel goed, leuk en knap zijn
 4 1 b zichzelf heel bijzonder vinden
- 4 1 c – opscheppen
 4 1 c over zichzelf en wat ze hebben opscheppen
 4 1 c opschepperig doen
- 4 1 d – discrimineren (6.1.g)
 4 1 d racisten zijn
 4 1 d extreem-rechts zijn
 4 1 d iemand uitschelden omdat ze er anders uit zien
 4 1 d zeggen dat vrouwen niet mogen werken
- 4 1 e – veel kritiek op anderen hebben (5.1.f)
 4 1 e de hele tijd commentaar over je hebben
 4 1 e naar anderen kijken i.p.v. naar zichzelf
- 4 1 f – roddelen
 4 1 f achter je rug praten
 4 1 f achter je rug om je belachelijk maken
- 4 1 g – liegen (5.1.j)
 4 1 g jokken
 4 1 g niet eerlijk zijn
 4 1 g je een oor aannaaien
 4 1 g bedriegen
- 4 1 h – asociaal zijn (5.1.a; 6.1.e)
 4 1 h niet sociaal in de omgang zijn
 4 1 h aso doen
 4 1 h iedereen maar buitensluiten
- 4 1 i – jaloers zijn
- 4 1 j – andere mensen pijn doen (2.1.k; 5.1.o; 6.1.f)
 4 1 j hun dier slecht behandelen
 4 1 j kinderen of dieren mishandelen

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

- 5 1 a – alleen aan zichzelf denken (4.1.h; 6.1.e)
 5 1 a egoïstisch zijn

- 5 1 a de hele tijd over zichzelf praten
 5 1 a zich teveel met hun zelf bezig houden
 5 1 a egocentrisch zijn

- 5 1 b – alle aandacht opeisen
 5 1 b altijd het hoogste woord voeren
 5 1 b in het middelpunt van belangstelling willen staan
 5 1 b zichzelf voorop stellen
 5 1 b te nadrukkelijk, ter ergenis van anderen, aanwezig zijn

- 5 1 c – niet luisteren
 5 1 c niet naar je luisteren
 5 1 c zelf constant aan het woord willen en slecht naar anderen luisteren

- 5 1 d – je een mening op proberen te dringen (3.1.f/g)
 5 1 d andere mensen iets opdringen
 5 1 d een ander hun wil op willen leggen
 5 1 d mij constant voorhouden wat ik wel en niet moet doen
 5 1 d mij woorden in de mond leggen die ik dus niet heb gezegd
 5 1 d zeggen hoe je je moet gedragen

- 5 1 e – denken dat ze beter zijn (4.1.a/b; 6.1.g)
 5 1 e altijd alles beter weten
 5 1 e doen alsof ze beter zijn dan ik
 5 1 e zichzelf altijd beter vinden dan anderen

- 5 1 f – anderen alleen maar kleineren (4.1.e; 6.1.f)
 5 1 f andere mensen niet in hun waarde laten
 5 1 f anderen onderuit proberen te halen
 5 1 f anderen de grond in boren

- 5 1 g – zich groter voordoen dan ze zijn (3.1.i)
 5 1 g zich heel wat voelen terwijl ze dat niet zijn
 5 1 g arrogant doen terwijl ze niks voorstellen
 5 1 g anderen uitlachen om iets en zelf niet beter zijn
 5 1 g kapsones, en dan vaak nog onterecht ook, hebben

- 5 1 h – niet zichzelf zijn
 5 1 h een masker op hebben
 5 1 h zich anders voordoen dan ze zijn
 5 1 h maar doen alsof

- 5 1 i – niet echt zijn, maar nep
 5 1 i doen alsof ze altijd vrolijk zijn
 5 1 i gemaakt aardig doen
 5 1 i een rol spelen om maar beter voor de dag te komen
 5 1 i erg nep zijn

- 5 1 j – schijnheilig zijn (4.1.g)
 5 1 j achterbaks zijn
 5 1 j hypocriet zijn
 5 1 j niet recht door zee zijn
 5 1 j niet oprecht zijn
 5 1 j niet te vertrouwen zijn

- 5 1 k – geen eigen mening hebben; – te meegaand zijn
 5 1 k met iedereen meepraten zonder eigen mening
 5 1 k precies alles doen wat ze gezegd wordt zonder zelf een inbreng te hebben
 5 1 k met de stroom meelopen
 5 1 k niet voor hun eigen mening uitkomen

- 5 1 l – geen eigen initiatief hebben
- 5 1 l niet duidelijk zijn over wat ze willen
- 5 1 l onbesluiteloos zijn

- 5 1 m – op elkaars uiterlijk letten
- 5 1 m altijd aan hun image werken
- 5 1 m je beoordelen op je uiterlijk of op wat je doet
- 5 1 m dingen doen omdat 'het zo hoort'

- 5 1 n – zichzelf zielig vinden (2.1.i; 3.1.l)
- 5 1 n zelfmedelijden hebben
- 5 1 n over alles wat te klagen hebben

- 5 1 o – anderen het leven zuur maken (2.1.c; 4.1.j)
- 5 1 o andermans leven verzieken

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

- 6 1 a – te snel een oordeel vellen; – veel weten maar niet denken
- 6 1 a te snel hun mening klaar hebben
- 6 1 a praten zonder dat ze er over nadenken
- 6 1 a anderen snel beoordelen als ze die niet kennen
- 6 1 a vooroordelen hebben
- 6 1 a andere mensen napraten zonder er zelf over nagedacht te hebben

- 6 1 b – kortzichtig zijn
- 6 1 b niet verder kijken en denken dan hun neus lang is
- 6 1 b kortzichtig zijn/bekrompen zijn
- 6 1 b rechtlijnig in hun denken zijn

- 6 1 c – misbruik van de macht maken; – manipuleren
- 6 1 c ten koste van anderen populair willen doen
- 6 1 c niet rechtvaardig zijn en anderen pesten om zelf hoger te komen
- 6 1 c misbruik maken van anderen
- 6 1 c geld verdienen waaronder andere mensen lijden-alleen uit zijn op hun eigen belangen
- 6 1 c manipuleren, spelen op andermans onzekerheid
- 6 1 c andere mensen belachelijk maken om zichzelf daardoor beter te voelen
- 6 1 c zich ten koste van anderen verrijken
- 6 1 c anderen gebruiken en/of oneerlijk zijn
- 6 1 c je alleen maar aanspreken omdat ze iets van je willen of je ergens voor nodig hebben

- 6 1 d – niet doen wat ze beloofd hebben
- 6 1 d hun afspraken niet nakomen
- 6 1 d zeggen iets te doen en het dan niet doen

- 6 1 e – niet met anderen meeleven (4.1.h; 5.1.a)
- 6 1 e zichzelf geweldig vinden en weinig rekening houden met de wensen en gevoelens van anderen
- 6 1 e zich het leed van iemand anders nooit aantrekken
- 6 1 e geen rekening houden met anderen

- 6 1 f – andere mensen bewust kwetsen (4.1.j; 5.1.f)
- 6 1 f zichzelf goed genoeg vinden om andere mensen te kunnen kwetsen
- 6 1 f expres gemeen doen en treiteren

- 6 1 g – geen respect voor anderen hebben (4.1.d; 5.1.e)

ZALC - Item 20. Soms maakte zij/hij zich zorgen om –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 PERSOONLIJK**

- 2 1 a – mij (3.1.b/d; 4.1.a; 5.1.k)
 2 1 a mij (mam en pap)
 2 1 a mezelf
- 2 1 b – iets; – dingen (5.1.h/i)
 2 1 b de dingen
 2 1 b dingen die niet leuk zijn
- 2 1 c – zijn fiets
 2 1 c zijn knikkers
 2 1 c de waterleiding
 2 1 c zijn lego
 2 1 c dat je pen kapot gaat
- 2 1 d – geslagen te worden
 2 1 d dat ze vaak gepest wordt
- 2 1 e – dat haar vader en moeder te lang wegbleven
 2 1 e omdat ze moeder weg is
 2 1 e dat mijn vader wegging

2 2 ANDEREN/ALGEMEEN

- 2 2 a – mijn vader/moeder (4.2.b/c)
 2 2 a haar/zijn moeder/vader
 2 2 a haar vader en haar moeder
- 2 2 b – mijn oma/opa (4.2.c)
 2 2 b haar/zijn opa/oma
- 2 2 c – haar/zijn man/vrouw (4.2.c)
- 2 2 d – jou (3.2.c)
 2 2 d je
- 2 2 e – iemand (3.2.e)
 2 2 e Jan
 2 2 e die buurvrouw
 2 2 e iemand anders
- 2 2 f – de poes (3.2.g)
 2 2 f de vissen
 2 2 f het konijn
 2 2 f zijn hondje
- 2 2 g – ruzies; – oorlog

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 PERSOONLIJK**

- 3 1 a – niets (5.1.i)
 3 1 a niks
 3 1 a heb ik niet
 3 1 a helemaal niets
- 3 1 b – mij omdat ik te laat thuis was (2.1.a)
 3 1 b mij als ik te laat ben
 3 1 b als ik zo lang weg bleef

- 3 1 c – of er niet iets aan de hand is
 3 1 c dat er iets gebeurd is
 3 1 c dingen die kunnen gebeuren
- 3 1 d – een ongeluk te krijgen (2.1.a)
 3 1 d mij, dat ik wel goed opleette in het verkeer enz.
 3 1 d om mij, omdat ik gevaarlijk ben
 3 1 d mij, dat ik onvoorzichtig moet fietsen als er ijzel ligt
- 3 1 e – school; – het werk (4.1.b)
 3 1 e mij, of ik wel mijn best deed op school
 3 1 e hoe het op school gaat
 3 1 e z'n baan
 3 1 e d'r werk
- 3 1 f – of ik het kan of niet (5.1.c)
 3 1 f dat het maar niet lukt
 3 1 f of hij het wel goed heeft gedaan
- 3 1 g – geld (5.1.j)
 3 1 g poen
 3 1 g dat hij zijn geld kwijt zou raken
- 3 1 h – mijn gedrag
 3 1 h hoe ik me gedraag
- 3 1 i – de dood
 3 1 i sterven
 3 1 i dat 'ie bijna dood ging
- 3 1 j – dingen die er niet zijn (6.1.a)
 3 1 j dingen die helemaal niet bestaan
 3 1 j iets wat er niet is
- 3 1 k – gekke dingen (5.1.i; 6.1.a)
 3 1 k van die stomme dingen
 3 1 k domme dingen

3 2 ANDEREN/ALGEMEEN

- 3 2 a – haar/zijn broer/zus (4.2.c)
 3 2 a mijn zus/broer
 3 2 a haar zusjes
 3 2 a mijn broers
- 3 2 b – haar/zijn kind (4.2.a)
 3 2 b zijn zoon
 3 2 b haar dochttertje
- 3 2 c – haar; – hem (2.2.d)
- 3 2 d – ons
- 3 2 e – anderen; – iedereen (2.2.e; 5.1.h; 5.2.a)
 3 2 e andere mensen
 3 2 e de rest van de klas
- 3 2 f – arme mensen
 3 2 f de mensen in arme landen
- 3 2 g – zijn zieke konijn (die is nu dood) (2.2.f)
 3 2 g haar zieke katje
 3 2 g dat haar gerbil dood zou gaan

- 3 2 h – aardbevingen
 3 2 h dat de dijk doorbreekt
 3 2 h een grote overstroming

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 PERSOONLIJK

- 4 1 a – zichzelf (2.1.a)
 4 1 a haar zelf
 4 1 b – haar/zijn schoolwerk; – m'n studie (3.1.e)
 4 1 b haar cijfers
 4 1 b haar studieresultaten
 4 1 b het examen
 4 1 b dat ze haar huiswerk niet af kreeg
 4 1 b het feit of ze wel op de goede manier studeerde
 4 1 b school, omdat hij niet zo goed ging
 4 1 b dat zij dacht ze het niet kon op school
 4 1 c – haar/zijn uiterlijk
 4 1 c haar uiterlijk; of ze niet lelijk was
 4 1 c of hij er wel goed uit zag
 4 1 c zijn kale hoofd
 4 1 c dat ze zichzelf te dik vond
 4 1 d – haar problemen
 4 1 d alle problemen die er waren
 4 1 d dezelfde zorgen als mij
 4 1 e – haar/zijn gezondheid
 4 1 e mijn gezondheid
 4 1 e z'n hartkwaal
 4 1 e haar alcoholgebruik

4 2 ANDEREN/ALGEMEEN

- 4 2 a – de kinderen (3.2.b; 6.2.c)
 4 2 a zijn kinderen
 4 2 a haar kroost
 4 2 a haar kinderen (zoals m'n moeder)
 4 2 b – haar/zijn ouders (2.2.a)
 4 2 c – haar/zijn familie (2.2.a/b/c; 3.2.a)
 4 2 c zijn gezin
 4 2 d – haar/zijn vrienden
 4 2 d een vriend van mij
 4 2 d zijn meisje
 4 2 d haar vriendje
 4 2 e – haar vaders gezondheid (5.2.a)
 4 2 e de gezondheid van zijn opa
 4 2 e haar zieke moeder
 4 2 e dat een familielid in het ziekenhuis ligt

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 PERSOONLIJK

- 5 1 a – mijn toekomst (6.2.a/b/c)
 5 1 a haar/zijn toekomst
 5 1 a haar toekomstig bestaan
 5 1 a de loop van zijn leven
 5 1 a dat ze niet weet hoe de rest van haar leven zal zijn

5 1 b – de dag van morgen (6.2.a)

- 5 1 b wat komen ging
 5 1 b wat er later zou gebeuren

5 1 c – dat het later niets wordt (3.1.f)

- 5 1 c hoe het toch verder moet
 5 1 c haar/zijn carrière
 5 1 c de baan die ze in de toekomst zou willen hebben
 5 1 c nooit gelukkig te worden

5 1 d – haar/zijn leven

- 5 1 d haar bestaan
 5 1 d het leven dat hij leidde

5 1 e – dingen die ze nog moest doen

- 5 1 e dat zij nog veel moest doen

5 1 f – alleen achter te blijven; – hun relatie

- 5 1 f over te schieten
 5 1 f het feit dat ze te veel van haar vriend houdt
 5 1 f hoe het met zijn relatie verder moest
 5 1 f het feit dat ze moeite had met het leggen van contacten

5 1 g – wat anderen van haar dachten

- 5 1 g hoe zij op andere mensen overkwam
 5 1 g of ze wel in de smaak viel bij anderen

5 1 h – alles (2.1.b; 3.2.e)

- 5 1 h van alles en nog wat
 5 1 h alles en iedereen
 5 1 h alles, waar zorgen over te maken zijn

5 1 i – kleine dingen; – simpele zaken (2.1.b; 3.1.a/k; 6.1.a)

- 5 1 i allerlei kleinigheden
 5 1 i de kleinste dingetjes

5 1 j – de financiële problemen (3.1.g)

- 5 1 j de financiën
 5 1 j geldproblemen

5 1 k – mij, terwijl er niets aan de hand was (2.1.a; 6.1.a)

- 5 1 k mij, terwijl dat in mijn ogen niet nodig was

5 2 ANDEREN/ALGEMEEN

5 2 a – mensen die problemen hebben; – de zorgen van een ander (3.2.e; 4.2.e)

- 5 2 a haar broer, zusje, ouders, vrienden of vriendinnen als ze in moeilijkheden zaten
 5 2 a haar moeder en hoe die het zou redden zonder haar
 5 2 a mijn broertje die op school geen reet uitvoerde
 5 2 a de relatie van haar broer en aanstaande schoon-zus
 5 2 a die zielige man die haast geen aandacht krijgt

5 2 b – de levensinstelling van veel mensen

- 5 2 b de oppervlakkigheid van veel mensen
 5 2 b het materialisme
 5 2 b de secularisatie
 5 2 b de agressiviteit in de wereld

5 2 c – de wereld (6.2.b)

- 5 2 c de 'harde' wereld
 5 2 c de toestand in de wereld
 5 2 c alle ellende in de wereld

- 5 2 d – het milieu
 5 2 d de toestand van het milieu

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 PERSOONLIJK

- 6 1 a – onnodige dingen (3.1.j/k; 5.1.i/k)
 6 1 a iets dat de moeite niet waard was om zich zorgen over te maken
 6 1 a dingen die totaal niet belangrijk waren
 6 1 a iets waar ze zich geen zorgen om hoefde te maken
 6 1 a dingen die nooit zullen gebeuren!
 6 1 a dingen die achteraf wel meevielen

6 2 ANDEREN/ALGEMEEN

- 6 2 a – de toekomst (5.1.a/b)
 6 2 b – de toekomst van de wereld (5.1.a; 5.2.c)
 6 2 b de wereld van morgen
 6 2 b wat er van de wereld zou worden
 6 2 c – de toekomst van zijn kinderen (4.2.a; 5.1.a)
 6 2 c haar kinderen; of ze wel goed terecht zouden komen
 6 2 c de toekomst van haar vriendin

ZALC - Item 21. *Ik ben –***2 IMPULSIEVE STADIUM**

- 2 1 a – Sophie
 2 1 a Lonneke
 2 1 a Shamel
 2 1 a Wouter
- 2 1 b – aardig (3.1.b/k)
 2 1 b best aardig
 2 1 b meestal wel aardig
 2 1 b te aardig
- 2 1 c – lief (3.1.b)
 2 1 c heel lief
 2 1 c een lief kind
- 2 1 d – leuk (3.1.b/e/k)
 2 1 d gewoon leuk
 2 1 d soms leuk
- 2 1 e – blij (3.1.b; 4.1.c/g/l/j; 5.1.a/q)
- 2 1 f – stout (3.1.b/i)
 2 1 f soms stout
- 2 1 g – sterk (3.1.b)
 2 1 g sterker dan de meeste klasgenoten
- 2 1 h – bang; – niet bang (3.1.b)
 2 1 h een bange Jan
 2 1 h niet bang voor spinnen
 2 1 h niet bang in het donker
- 2 1 i – bakker (4.1.n)
 2 1 i agent
 2 1 i voetballer
 2 1 i legobouwer
- 2 1 j – een hond (4.1.q)
 2 1 j een beer
 2 1 j een cavia
- 2 1 k – boos (3.1.j)

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

- 3 1 a – een meisje; – een jongen (4.1.j)
 3 1 a een man
 3 1 a een vrouw
 3 1 a van het vrouwelijk geslacht
- 3 1 b – een aardig meisje; – een lieve jongen (2.1.b-h)
 3 1 b een leuk meisje
 3 1 b een bange jongen
- 3 1 c – 14 jaar; – oud
 3 1 c bijna 9 jaar oud
 3 1 c vorige week 20 geworden
 3 1 c de jongste in het gezin
- 3 1 d – groot; – blond (4.1.m)
 3 1 d een meisje met blauwe ogen
 3 1 d een lang iemand

- 3 1 e – te gek (2.1.d; 4.1.b/c/l)
 3 1 e een toffe jongen
 3 1 e cool
 3 1 e geweldig
 3 1 e iemand die heel lollig is (hm)
- 3 1 f – slim; – erg handig
 3 1 f intelligent
 3 1 f goed in leren
 3 1 f een slimme jongen
- 3 1 g – goed in sport; – eerste geworden (4.1.h)
 3 1 g sportief
 3 1 g een goed zwemmer
 3 1 g een groot voetbaltalent
- 3 1 h – dom; – stom (4.1.l)
 3 1 h slecht in leren
 3 1 h niet goed in wiskunde
 3 1 h de stomste van de klas
 3 1 h een trut
 3 1 h een mietje
- 3 1 i – best wel brutaal; – soms heel vervelend (2.1.f)
 3 1 i een jongen die erg brutaal tegen de leerkrachten is
 3 1 i er eentje, die altijd een grote mond moet hebben
 3 1 i de lastigste thuis
- 3 1 j – heel snel boos te krijgen (2.1.k)
 3 1 j een driftkikker
 3 1 j een snel rammend meisje
 3 1 j agressief
- 3 1 k – soms aardig soms niet (2.1.b/d)
 3 1 k soms aardig, maar soms kattig
 3 1 k aardig, maar ik kan ook boos worden natuurlijk
 3 1 k leuk, maar soms ook niet
- 3 1 l – gek op dieren (4.1.h)
 3 1 l een paardengek
 3 1 l een dierenvriend
 3 1 l een poezengek

- 3 1 m – lekker geil
 3 1 m een vrouwenliefhebber
 3 1 m jongensvriend

- 3 1 n – niet blij met deze vragen (4.1.p)
 3 1 n gek dat ik hier mee door ga
 3 1 n te goed voor deze tekst
 3 1 n het hier flink zat

- 3 1 o – jong en ik wil wat
 3 1 o God niet
 3 1 o --.(sprakeloos)
 3 1 o een Berliner

- 3 1 p – iemand (5.1.r)

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

- 4 1 a – sociaal voelend (5.1.n)
 4 1 a een medelevend mens
 4 1 a best wel behulpzaam voor iedereen

- 4 1 a niet egoïstisch
 4 1 a een meisje dat goed is voor iedereen
- 4 1 b – goed; – een goed mens (3.1.e)
 4 1 b goed bezig
 4 1 b geen slecht mens
 4 1 b te goed voor deze wereld
- 4 1 c – meestal vrolijk; – een vrolijk type (2.1.e; 3.1.e; 5.1.a)
 4 1 c iemand die graag lacht
 4 1 c het zonnetje in huis
 4 1 c altijd opgewekt
 4 1 c een gezellige meid
 4 1 c een gezellige jongen (zeggen ze)
- 4 1 d – verlegen (5.1.f)
 4 1 d soms heel verlegen
- 4 1 e Omschrijving relatie
 4 1 e goede vriendinnen met Cindy
 4 1 e beste vriend van Halindre
 4 1 e de zoon van mijn ouders
 4 1 e getrouwd
- 4 1 f – verliefd
 4 1 f ontzettend verliefd op mijn vriendin
 4 1 f gek op mijn vriend
 4 1 f nog niet verliefd
- 4 1 g – blij dat ik vrienden heb (2.1.e; 5.1.q)
 4 1 g blij dat ik al 4 jaar verkering heb
 4 1 g blij dat ik zo'n lieve moeder, broer en oma heb
 4 1 g iemand die graag vrienden met iedereen is
- 4 1 h – dol op turnen (3.1.g/l)
 4 1 h helemaal verslaafd aan sport (triathlon)
 4 1 h gek op sleutelen aan brommers
 4 1 h een muzikliefhebber
- 4 1 i – blij dat alles goed gaat (2.1.e; 5.1.a/q)
 4 1 i erg blij dat ik goed gezond ben
 4 1 i blij geen handicap te hebben
 4 1 i blij dat ik goede cijfers haal op school
 4 1 i blij dat ik in A'dam woon
- 4 1 j – tevreden; – blij dat ik een vrouw ben (2.1.e; 3.1.a; 5.1.a)
 4 1 j tevreden met alles
 4 1 j tevreden over hoe het op school gaat
 4 1 j tevreden met mezelf
 4 1 j niet echt ontevreden met mezelf
 4 1 j blij dat ik een man ben
- 4 1 k – gewoon; – een normaal persoon (5.1.r)
 4 1 k gewoon doorsnee, net als iedereen
 4 1 k een heel gewoon meisje
 4 1 k een normale gezellige jongen
- 4 1 l – gek (3.1.e/h; 5.1.i)
 4 1 l een mafketel
 4 1 l behoorlijk gestoord af en toe
 4 1 l een raar kind
- 4 1 m – lelijk; – te dik (3.1.d)
 4 1 m te klein
 4 1 m helemaal niet knap
 4 1 m te zwaar

- 4 1 n – een scholier; – student (2.1.i)
 4 1 n een mavo leerling
 4 1 n scholiere 5 vwo
 4 1 n een jongen die graag naar de universiteit wil
- 4 1 o – ziek; – gezond (5.1.j)
 4 1 o soms ziek niet zo vaak
 4 1 o een gezonde jongen, en zou dat graag zo houden
- 4 1 p – hier; – nu bezig (3.1.n)
 4 1 p op school
 4 1 p daar waar ik sta
 4 1 p thuis
 4 1 p bezig met een vragenlijst
- 4 1 q – een Kreeft (2.1.j)
 4 1 q een Weegschaal
 4 1 q van chinees sterrenbeeld een Paard

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

- 5 1 a – gelukkig (2.1.e; 4.1.c/i/j)
 5 1 a een gelukkig mens
 5 1 a soms gelukkig en soms ook niet
 5 1 a erg gelukkig met m'n leven
 5 1 a gelukkig zoals ik ben
 5 1 a heel gelukkig met wie ik ben, want zo ben ik nou eenmaal
- 5 1 b – ik; – mezelf (6.1.c/d)
 5 1 b zoals ik ben
 5 1 b wie ik ben en niemand zal dit veranderen
 5 1 b meestal gewoon mezelf
 5 1 b ik. Mensen die mij kennen weten wat dit inhoudt
- 5 1 c – anders dan anderen; – uniek
 5 1 c anders (mezelf)
 5 1 c als persoon uniek, net als iedereen
- 5 1 d – het liefst mezelf
 5 1 d hopelijk mezelf
 5 1 d zoveel mogelijk mezelf
 5 1 d wie ik ben, maar niet altijd
- 5 1 e – zelfbewust
 5 1 e zelfverzekerd
 5 1 e heel zelfstandig
 5 1 e redelijk onafhankelijk
 5 1 e een meisje met een eigen mening
- 5 1 f – onzeker (4.1.d; 6.1.b)
 5 1 f onzeker over mezelf
 5 1 f een twijfelaar
 5 1 f niet erg zelfverzekerd
 5 1 f soms niet echt tevreden over mezelf
- 5 1 g – ongelukkig; – depressief
 5 1 g verdrietig
 5 1 g een piekeraar
 5 1 g psychisch in de war
 5 1 g een eenzame vrouw
- 5 1 h – een gevoelig persoon
 5 1 h gevoelig voor kritiek
 5 1 h een overgevoelig mens, m.n. voor lawaai, herrie
 5 1 h emotioneel

5 1 i – een gecompliceerd geval; – niet constant (4.1.i)

- 5 1 i een psychische kronkel
- 5 1 i heel wisselend van karakter

5 1 j – moe; – heel erg druk (4.1.o)

- 5 1 j lui en moe op dit moment
- 5 1 j meestal druk bezig

5 1 k – breeddenkend; – fantasierijk

- 5 1 k open voor nieuwe dingen
- 5 1 k een veelzijdig mens
- 5 1 k iemand waarmee je (bijna) alle kanten op kunt
- 5 1 k een dromer

5 1 l – optimistisch; – een levensgenieter

- 5 1 l iemand die problemen luchtig probeert te bekijken
- 5 1 l een zelfverzekerde optimist
- 5 1 l positief
- 5 1 l benieuwd naar de toekomst

5 1 m – spontaan; – introvert

- 5 1 m een vrij open persoon
- 5 1 m heel gesloten
- 5 1 m vaak in gedachten en met mezelf bezig

5 1 n – een eerlijk persoon (4.1.a)

- 5 1 n iemand op wie je kunt vertrouwen
- 5 1 n oprecht bescheiden

5 1 o – serieus en rustig van aard

- 5 1 o ernstig
- 5 1 o een rustig meisje
- 5 1 o een denkend mens

5 1 p – dus ik denk

- 5 1 p omdat ik denk
- 5 1 p maar soms ook niet
- 5 1 p dus ik besta

5 1 q – blij dat ik besta (2.1.e; 4.1.g/i)

- 5 1 q blij dat ik leef

5 1 r – een mens (3.1.p; 4.1.k)

- 5 1 r wat ik ben, een mens

6 1 b zeker over mijn innerlijk maar onzeker over mijn uiterlijk

- 6 1 b een vrij zekere vrouw. Maar weet het ook weleens niet
- 6 1 b een niet echt zelfbewust persoon, ik kan prima onder iemand werken, waarschijnlijk ook wel op mezelf, maar dan word ik heel onzeker

6 1 c – in ontwikkeling; – nog niet die ik zijn wil (5.1.b)

- 6 1 c nu weer een stuk optimistischer en zelfverzekerder dan vorige maand
- 6 1 c een lieve meid een beetje naïef maar bezig om steeds sterker te worden, meer mezelf dus!
- 6 1 c iemand die bezig is zichzelf te ontdekken, zich verder te ontwikkelen en probeert het leven te ontdekken
- 6 1 c een sterke persoonlijkheid, die nog steeds groeit
- 6 1 c gelukkig met de ongekende mogelijkheden die ik heb om mijzelf te ontplooiën

6 1 d – , dat is nog niet duidelijk (5.1.b)

- 6 1 d mezelf! maar soms ook niet! rara wat ben ik?
- 6 1 d er nog niet achter hoe ik werkelijk ben
- 6 1 d een man die nog aan het zoeken is naar de juiste weg
- 6 1 d een 22-jarig meisje dat druk bezig is volwassen te worden, mijn eigen meningen te vormen en uit te breiden, en erachter te komen WIE ik ben

6 1 e – ambitieus; – vasthoudend

- 6 1 e iemand die wat wil bereiken in het leven
- 6 1 e iemand die dingen graag helemaal goed doet
- 6 1 e erg ambitieus, maar moet mezelf vaak pushen het te doen

6 1 f – kritisch

- 6 1 f best wel een lastig persoon met soms wat te veel kritiek

6 1 g – idealistisch

- 6 1 g hopelijk diegene die een oplossing vindt voor enkele problemen in de maatschappij

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM**6 1 a – een piekeraar (negatief) en een dromer (positief)**

- 6 1 a een cynisch romanticus
- 6 1 a een denker, zowel filosofisch als wiskundig
- 6 1 a een levensgenieter en filosoof
- 6 1 a eigenzinnig en hard maar wel eerlijk
- 6 1 a snel beïnvloedbaar maar heb toch ook vaste principes
- 6 1 a vaak genoeg vrolijk en gejaagd tegelijk

6 1 b – sterk maar soms achter die 'sterke kant' erg bang (5.1.f)

- 6 1 b een spontaan meisje; alleen soms kan ik heel katstig uit de hoek komen, misschien omdat ik me soms onzeker voel
- 6 1 b een onzeker, soms eenzaam iemand, hoewel dat meestal niet naar buiten komt

ZALC - Item 22. *Een meisje/jongen voelt zich goed als – Een vrouw/man voelt zich goed als –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 PERSOONLIJK

2 1 a – zij/hij blij is (4.1.a/b)

2 1 a hij lacht

2 1 a ze vrolijk is

2 1 a hij een goeie bui heeft

2 1 b – zij/hij niet ziek is; – ze/hij gezond is (4.1.b/i)

2 1 b hij niet hoest

2 1 b ze weer beter is

2 1 b je een keer niet misselijk bent

2 1 c – zij/hij sterk is

2 1 c ze sterk zijn

2 1 c ze groot is

2 1 d – hij stoer is

2 1 d hij stoer doet

2 1 e – ze iets leuks heeft gekregen; – hij jarig is (3.1.b/c)

2 1 e hij wat krijgt

2 1 e hij speelgoed krijgt

2 1 e ze jarig is

2 1 f – zij/hij iets leuks doet (3.1.h)

2 1 f er iets leuks gebeurd is

2 1 f zij iets leuks kan doen

2 1 g – ze mag lezen; – hij tv kijkt (3.1.f/i)

2 1 g hij vist

2 1 g ze springtouw

2 1 g hij mag voetballen

2 1 h – ze werk heeft; – hij werkt (4.1.e; 5.1.f)

2 1 h hij moet werken

2 1 h als 'ie naar z'n werk mag

2 1 i – ze buiten is; – hij binnen is

2 1 i ik thuis ben

2 1 i hij weggaat

2 1 j – een meisje/jongen

2 1 j man

2 1 j dame

2 1 j mens

2 1 k – een aap

2 1 k een vis

2 1 k een vogeltje

2 1 k een paard

2 1 l – nieuw; – altijd

2 1 l herboren

2 1 m – goed; – slecht

2 2 INTERPERSOONLIJK

2 2 a – ze bij haar ouders is; – hij bij zijn moeder is (3.2.d/e)

2 2 a hij met zijn ouders is

2 2 a ze haar vader weer ziet

2 2 a ze naar oma gaat

2 2 b – samen spelen; – zij/hij speelt

2 2 b hij mee mag doen met een spelletje van andere jongetjes

2 2 b 'ie speelt met iemand

2 2 b ze gaan buiten spelen

2 2 c – ze/hij getrouwd is (3.2.a)

2 2 d – zij/hij lief is (4.2.d/g)

2 2 d hij aardig is

2 2 d ze lief doet

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 PERSOONLIJK

3 1 a – zij/hij zijn/haar zin krijgt (5.1.g)

3 1 a ze haar zin kan doordrijven

3 1 b – zij/hij krijgt wat zij/hij wil (2.1.e; 5.1.g)

3 1 b hij krijgt wat hij vraagt

3 1 b ze iets leuks krijgt wat ze altijd al zou willen hebben

3 1 c – ze alles heeft; – hij alles heeft wat hij wil (2.1.e; 5.1.g)

3 1 c ze heeft wat ze wilde

3 1 c hij heeft wat hij hebben wil

3 1 d – zij/hij rijk is

3 1 d hij veel geld heeft verdiend

3 1 d ze geld krijgt

3 1 d hij de loterij gewonnen heeft

3 1 e – zij/hij vrij is

3 1 e ze niet hoeft te werken

3 1 e hij vrij krijgt van school

3 1 e hij vakantie heeft

3 1 e zij terug komt van haar werk

3 1 f – ze kan uitslapen; – hij aan het relaxen is (2.1.g)

3 1 f hij in zijn bed ligt

3 1 f ze lekker kan rusten

3 1 f ze naar de sauna is geweest!

3 1 g – zij lekker gegeten heeft; – hij een koud biertje drinkt

3 1 g hij cola krijgt

3 1 g hij een gevulde maag heeft

3 1 g ze op een feest is en lekker kan zuipen

3 1 h – zij/hij zich kan uitleven; – ze iets heeft te doen (2.1.f)

3 1 h ze zich kan uitleven (in een disco ofzo)

3 1 h hij uit z'n dak is

3 1 h ze eens een keer kan loltrappen

3 1 h ze kunnen geinen

3 1 h ze uit gaan

3 1 h hij actief kan zijn

- 3 1 i – zij/hij gesport heeft (2.1.g)
 3 1 i zij aan het sporten is
 3 1 i hij een sport goed kan
- 3 1 j – ik gewonnen heb met iets; – ze/hij geluk heeft
 3 1 j ze kan winnen
 3 1 j hij gewonnen heeft
 3 1 j hij 10 knikkers heeft gewonnen in het knikkerseizoen
- 3 1 k – ze een 10 heeft voor haar werk (4.1.d)
 3 1 k hij een 10 haalt
 3 1 k zij een hoofdrol mag spelen in een toneelstuk
 3 1 k ze alles kan
 3 1 k hij erg goed is
- 3 1 l – hij de baas over iets is
 3 1 l hij de touwtjes in handen heeft
 3 1 l ie de macht heeft
- 3 1 m – ze veilig is
 3 1 m ze veilig over straat kan lopen

3 2 INTERPERSOONLIJK

- 3 2 a – zij een vriend heeft; – hij verkering heeft (2.2.c; 4.2.a/c)
 3 2 a ze verkering krijgt
 3 2 a hij een vrouw heeft
 3 2 a ze een man heeft
 3 2 a hij net een meisje heeft versierd
- 3 2 b – ze een leuk vriendje heeft; – hij een mooie vriendin heeft (4.2.a/c)
 3 2 b ze een knappe vriend heeft
 3 2 b hij een leuke vriendin heeft
 3 2 b hij een lekker stuk als vriendin heeft
- 3 2 c – zij/hij vrienden heeft (4.2.d/e)
 3 2 c ze goede vriendinnen heeft
 3 2 c hij veel vrienden heeft
- 3 2 d – iemand bij haar is; – hij niet alleen is (2.2.a)
 3 2 d ze mensen om haar heen heeft
 3 2 d hij in gezelschap van anderen is
 3 2 d ze met een groepje meisjes is
- 3 2 e – zij/hij met vrienden is (2.2.a; 4.2.d/e)
 3 2 e hij bij zijn vrienden is
 3 2 e in gezelschap van een meisje is
 3 2 e er vrouwen om zich heen zijn
- 3 2 f – ze een orgasme heeft; – hij net sex heeft gehad
 3 2 f hij klaargekomen is
 3 2 f hij met een vrouw in bed ligt
 3 2 f hij een meisje kust
- 3 2 g – zij een naakte man ziet; – hij een lekker wijf ziet
- 3 2 h – die kinderen heeft (4.2.i)
 3 2 h ze een kindje heeft
 3 2 h hij z'n eerste zoon krijgt
 3 2 h ze een kind heeft gekregen
- 3 2 i – zij/hij niet gepest wordt; – je ze met rust laat (4.2.d/e/g)
 3 2 i ze haar niet treiteren
 3 2 i hij geen gezeur aan zijn hoofd heeft

- 3 2 j – ze/hij alleen is
 3 2 j ze privacy heeft
 3 2 j hij op zichzelf woont

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 PERSOONLIJK

- 4 1 a – zij/hij gelukkig is (2.1.a; 5.1.a/c)
 4 1 a zij zich gelukkig voelt
 4 1 a hij zichzelf gelukkig voelt
- 4 1 b – zij/hij zich goed voelt; – zij/hij tevreden is (2.1.a/b; 5.1.a/b/c)
 4 1 b hij het naar zijn zin heeft
 4 1 b zij zich op haar gemak voelt
- 4 1 c – alles goed gaat (5.1.g)
 4 1 c alles gewoon uitstekend gaat
 4 1 c alles prima loopt
 4 1 c alles haar meezit
- 4 1 d – zij iets goed heeft gedaan (3.1.k; 4.2.h; 5.1.e; 6.1.a)
 4 1 d alles lukt waar hij mee bezig is
 4 1 d iets haar is gelukt
 4 1 d hij een taak volbracht heeft
 4 1 d ze succes heeft
- 4 1 e – zij/hij een goede baan heeft (2.1.h; 5.1.f)
- 4 1 f – zij/hij er goed uitziet (5.1.c)
 4 1 f ze mooi is
 4 1 f hij zichzelf er goed uit vindt zien
 4 1 f ze weet dat ze er leuk uitziet in haar nieuwe kleren
 4 1 f hij er verzorgd uitziet
- 4 1 g – ze van de kapper komt; – hij goede kleding aan heeft
 4 1 g ze fris gekleed is
 4 1 g ze afgevallen is tijdens het lijnen
 4 1 g hij zich glad geschoren heeft
- 4 1 h – zij/hij geen problemen heeft
 4 1 h zij geen zorgen heeft
 4 1 h hij geen problemen heeft met z'n medemensen
- 4 1 i – ze niet ongesteld is (2.1.b)
 4 1 i ze niet meer menstrueert
- 4 1 j – het mooi weer is
 4 1 j het 's morgens niet regent
 4 1 j de lente begint

4 2 INTERPERSOONLIJK

- 4 2 a – zij/hij verliefd is (3.2.a/b; 5.2.b)
 4 2 a het meisje waar hij verliefd op is ook verliefd op is op hem
 4 2 a hij een vriendin heeft en er nog verliefd op is ook
 4 2 a de jongen op wie zij gek is, dat ook op haar is
- 4 2 b – ze sjans heeft; – hij opvalt (5.2.d)
 4 2 b ze bewonderd en bekeken wordt door jongens
 4 2 b ze bekijks heeft
 4 2 b hij door vrouwen bekeken wordt

- 4 2 c – een man haar leuk vindt; – een meisje op hem valt (3.2.a/b; 5.2.b/d)
- 4 2 c een meisje hem erg leuk vindt
- 4 2 c een jongen interesse toont
- 4 2 c iemand zegt dat je er goed uitziet
- 4 2 d – ze er ook bij hoort; – hij populair is (2.2.d; 3.2.c/e/i)
- 4 2 d ze je mogen
- 4 2 d hij mee doet met een groep
- 4 2 d ze opgenomen is in een groepje van de klas en mee mag doen met van alles en nog wat
- 4 2 d ze leuk en aardig wordt gevonden
- 4 2 e – zij/hij geaccepteerd wordt (3.2.c/e/i; 5.2.a; 6.2.a/b/c)
- 4 2 e ze door iedereen geaccepteerd wordt
- 4 2 e hij aanvaard wordt
- 4 2 e zij erkend wordt in een groep
- 4 2 f – ze iemand kan vertrouwen; – zijn vrouw achter hem staat
- 4 2 f iemand haar bijstaat
- 4 2 f ze goeie steun krijgt
- 4 2 f goede vrienden heeft die hij kan vertrouwen
- 4 2 g – ze goed behandeld wordt; – er aardig tegen hem wordt gedaan (2.2.d; 3.2.i)
- 4 2 g haar omgeving 'goed' is
- 4 2 g iedereen aardig tegen haar doet
- 4 2 g ze lekker verwend wordt
- 4 2 h – zij/hij iets goeds heeft gedaan (4.1.d)
- 4 2 h ze een goede daad verricht
- 4 2 h hij een heldendaad verricht
- 4 2 h hij iets nuttigs gedaan heeft
- 4 2 i – ze moeder is; – hij een familie heeft (3.2.h)
- 4 2 i die een goed gezin heeft
- 4 2 i hij zijn huisje, boompje, beestje heeft
- 4 2 i het goed met haar gezin gaat
- 4 2 j – er gezelligheid is
- 4 2 j het thuis gezellig is
- 4 2 j hij iets gezelligs met zijn vrienden(in) doet

5 ZELBEWUSTE STADIUM

5 1 PERSOONLIJK

- 5 1 a – ze lekker in haar vel zit; – hij goed in z'n vel zit (4.1.a/b)
- 5 1 a ze zowel lichamelijk en geestelijk lekker in haar vel zit
- 5 1 a hij in z'n element is
- 5 1 b – ze zich zeker voelt; – hij zelfvertrouwen heeft (4.1.b)
- 5 1 b zij vertrouwen heeft in zichzelf
- 5 1 b hij zich zeker voelt
- 5 1 b ze zeker is van alles
- 5 1 c – ze tevreden is met zichzelf (4.1.a/b/f; 6.1.c)
- 5 1 c ze van zichzelf kan houden
- 5 1 c ze gelukkig is met haarzelf
- 5 1 d – zij/hij zichzelf kan zijn (6.1.c)
- 5 1 d zij zichzelf kan/mag zijn

- 5 1 d ze is wie ze is
- 5 1 d hij een leuke partner heeft waarbij hij zichzelf kan zijn
- 5 1 e – zij iets gepresteerd heeft; – hij iets bereikt heeft (4.1.d; 6.1.a)
- 5 1 e hij een goede prestatie heeft geleverd
- 5 1 e ze een belangrijke prestatie heeft geleverd
- 5 1 f – ze werk heeft wat haar ligt; – hij zijn werk met plezier doet (2.1.h; 4.1.e)
- 5 1 f hij voldoening heeft van een baan, studie, e.d.
- 5 1 f ze een leuke baan heeft
- 5 1 g – ze kan doen wat ze wil; – de dingen gaan zoals hij wil (3.1.a/b/c; 4.1.c; 6.1.a)
- 5 1 g ze vrij is om te doen en laten wat ze wil
- 5 1 g alles loopt hoe zij het wil
- 5 1 g alles gaat zoals zij in gedachte had
- 5 1 g hij doet wat hij graag wil doen

5 2 INTERPERSOONLIJK

- 5 2 a – zij/hij gewaardeerd wordt (4.2.e; 6.2.a/b)
- 5 2 a zij waardering krijgt
- 5 2 a hij het gevoel heeft dat hij gewaardeerd wordt
- 5 2 a ze gewaardeerd wordt, om innerlijk en uiterlijk
- 5 2 a er een vrouw waardering voor hem heeft
- 5 2 b – er van haar gehouden wordt; – iemand om hem geeft (4.2.a/c)
- 5 2 b weet dat iemand van hem houdt
- 5 2 b ze voelt dat mensen om haar geven
- 5 2 b ze liefde krijgt van haar man
- 5 2 c – ze geprezen wordt; – hij complimenten krijgt
- 5 2 c ze leuke complimentjes krijgt
- 5 2 c zijn ego gestreeld wordt
- 5 2 c hij geprezen wordt
- 5 2 d – ze aandacht krijgt; – hij de aandacht van vrouwen krijgt (4.2.b/c)
- 5 2 d ze de aandacht krijgt die ze hebben wil
- 5 2 d hij na een dag hard werken de aandacht krijgt die hij nodig heeft
- 5 2 d ze aandacht van een leuke man/jongen krijgt
- 5 2 e – ze heeft kunnen bespreken wat haar bezig houdt (6.2.c)
- 5 2 e hij z'n hart eens kan luchten
- 5 2 e ze met een jongen is waarmee ze goed kan praten
- 5 2 f – haar omgeving zich goed voelt; – zijn omgeving gelukkig is
- 5 2 f iedereen om haar heen zich goed voelt
- 5 2 f zijn vrouw zich ook goed voelt

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 PERSOONLIJK

- 6 1 a – zij bereikt wat ze wil; – hij slaagt in zijn opzet (4.1.d; 5.1.e/g)
- 6 1 a deze zijn doel bereikt heeft
- 6 1 a hij bereikt wat hij wenst te bereiken
- 6 1 a hij de dingen opgelost heeft zoals hij dat wou

- 6 1 a de dingen die zij zich als doelen voor ogen houdt, ook zo uitkomen en gebeuren
 - 6 1 a datgene is gelukt, wat ze wilde bereiken
 - 6 1 b – ze zich kan ontplooiën; – hij zich kan ontwikkelen naar zijn vermogen
 - 6 1 b ze zich kan ontplooiën zoals zij dat zelf wil
 - 6 1 b zij al haar mogelijkheden kan benutten
 - 6 1 b zij de ruimte krijgt om haar creativiteit te uiten
 - 6 1 c – ze zichzelf accepteert (5.1.c/d)
 - 6 1 c hij zichzelf respecteert
 - 6 1 c ze degene is die ze zou willen zijn
-

6 2 INTERPERSOONLIJK

- 6 2 a – zij/hij gerespecteerd wordt (4.2.e; 5.2.a)
- 6 2 a hij gerespecteerd wordt door zijn omgeving
- 6 2 a hij respect verdiend heeft
- 6 2 a ze gerespecteerd wordt en mensen geen vooroordelen hebben
- 6 2 a ze gerespecteerd wordt zoals / om wat ze is
- 6 2 b – zij wordt gewaardeerd om wie ze is; – hij geaccepteerd wordt zoals hij is (4.2.e; 5.2.a)
- 6 2 b ze geaccepteerd wordt met fouten en gebreken
- 6 2 b ze wordt gewaardeerd en gezien als mens en niet als vrouw
- 6 2 b hij geaccepteerd wordt zoals hij is en niet aan bepaalde verwachtingen moet voldoen
- 6 2 c – zij zich in haar gevoelens begrepen voelt; – hij begrip vindt (4.2.e; 5.2.e)
- 6 2 c ze zich als mens begrepen voelt
- 6 2 c zijn vrouw hem begrijpt, aanvoelt en door heeft

ZALC - Item 23. Mijn grootste probleem is –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 SOCIAAL**

- 2 1 a – als ik ruzie heb (3.1.c; 3.3.c)
 2 1 a ruzie
 2 1 a dat ik vaak ruzie heb
 2 1 a ruzie maken
- 2 1 b – getreiterd worden
 2 1 b ik word altijd uitgescholden
 2 1 b gepest worden
 2 1 b als ze stom doen
- 2 1 c – vechten (3.3.c)
 2 1 c dat ik vaak geschopt word
 2 1 c als ik word geslagen
 2 1 c toen ik in de buik getrapt ben
- 2 1 d – dat ik weg wil
 2 1 d als ik wegga
 2 1 d dat ik niet naar huis mag; dat ik hier zit
- 2 1 e – dat ik straf krijg
 2 1 e dat ik soms na moet blijven op school

2 2 SCHOOL/STUDIE/WERK

- 2 2 a – rekenen; – dat ik niet kan lezen (3.2.b; 4.2.a)
 2 2 a aardrijkskunde
 2 2 a ontleden en woordbenoemen
 2 2 a wiskunde
 2 2 a dat ik slecht in Engels ben

2 3 ZELF

- 2 3 a – zwemmen; – dat ik niet kan zwemmen
 2 3 a touwklimmen
 2 3 a pianoën!
 2 3 a dat ik niet goed kan rennen
 2 3 a dat misschien de badmintonclub naar zaterdag gaat
- 2 3 b – ongelukken
 2 3 b dat je in het water valt
 2 3 b dat er vissen in mijn aquarium dood gaan
 2 3 b dat er veel ingebroken wordt
- 2 3 c – mijn brommer
 2 3 c mijn computer
 2 3 c mijn kamer

2 4 OVERIGE

- 2 4 a – niks; – niets (3.4.a/b; 5.4.a/b)

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 SOCIAAL**

- 3 1 a – mijn huisgenoot; – mijn ouders
 3 1 a Jeroen
 3 1 a m'n vriendje

- 3 1 a mijn zus
 3 1 a mijn familie
 3 1 a de politie
 3 1 a het hoofd van de school
- 3 1 b – dat ik niks mag van m'n ouders
 3 1 b dat ik altijd en altijd moet luisteren naar mijn ouders
 3 1 b dat ik niet laat thuis mag komen
 3 1 b dat ik nooit alleen naar de stad mag
 3 1 b dat ik geen tv op mijn kamer mag
 3 1 b dat ik soms iets niet krijg
- 3 1 c – ruzie met familie; – ruzie met vriendinnen (2.1.a)
 3 1 c dat ik vaak ruzie heb met 2 vriendinnen
 3 1 c ruzie met m'n broertje
 3 1 c ruzie met m'n moeder
 3 1 c dat we vaak ruzie hebben thuis
 3 1 c de situatie thuis
- 3 1 d – mijn ouders (het gaat niet goed tussen hun) (4.1.c)
 3 1 d dat mijn ouders ruzie krijgen
 3 1 d de scheiding van mijn ouders

- 3 1 e – dat ik weinig vriendinnen heb (4.1.a; 5.1.a/b)
 3 1 e dat ik geen vrienden heb

- 3 1 f – de dood
 3 1 f dat ik dood ga (eens)
 3 1 f dat ik steeds dichterbij de dood kom
 3 1 f als mijn vader en moeder dood gaan
 3 1 f dat mijn vriendinnetje gestorven is

- 3 1 g – stelen; – liegen
 3 1 g dat ik geld jat
 3 1 g dat ik heel vaak moet liegen om uit sommige situaties te komen
 3 1 g dat ik om de seconde de grootste lulkoek verkoop
- 3 1 h – jongens; – de meisjes (5.1.a)
 3 1 h mannen!
 3 1 h aantastlijke jongens

3 2 SCHOOL/STUDIE/WERK

- 3 2 a – school (4.2.a)
 3 2 a naar school gaan
 3 2 a dat ik naar school moet
 3 2 a dat ik school haat
 3 2 a dat de school zo lang duurt
- 3 2 b – huiswerk; – proefwerken (2.2.a; 4.2.a)
 3 2 b mijn huiswerk dat ik nooit maak
 3 2 b als ik mijn huiswerk vergeet te maken
 3 2 b huiswerk maken of leren daar heb ik nooit zin in
 3 2 b dat ik niet graag leer
 3 2 b ik heb te veel huiswerk en geen vrije tijd
- 3 2 c – dat ik nooit win
 3 2 c dat ik niet kan winnen van m'n zus
 3 2 c dat ik altijd verlies met spelletjes

3 3 ZELF

- 3 3 a Specifieke angst (4.2.b; 4.3.d; 5.1.d)**
 3 3 a dat ik ontzettend bang voor spinnen ben
 3 3 a dat ik bang ben dat ik weer 'n auto-ongeluk krijg
 3 3 a dat ik bij niemand durf te slapen
 3 3 a dat ik droom of denk dat die dingen ook bij mij gebeuren bv. een gijzeling
 3 3 a hoogtevrees
- 3 3 b – nagelbijten; – stotteren; – blozen (4.3.d; 5.1.d)**
- 3 3 c – dat ik gauw boos ben (2.1.a/c)**
 3 3 c dat ik vaak kwaad word
 3 3 c dat ik telkens boos word
 3 3 c dat ik snel driftig ben
 3 3 c dat ik gauw beledigd ben
- 3 3 d – dat ik geflipt ben**
 3 3 d gek doen
 3 3 d dat ik soms stomme dingen zeg

3 4 OVERIGE

- 3 4 a – heb ik niet (2.4.a; 5.4.a/b)**
 3 4 a ik heb geen probleem
 3 4 a ik heb geen groot probleem
 3 4 a niet aanwezig
- 3 4 b – dat ik geen probleem heb (2.4.a; 5.4.a/b)**
 3 4 b dat ik die niet heb
 3 4 b dat ik geen grootste probleem heb
- 3 4 c – deze vragen beantwoorden**
 3 4 c dat ik deze stomme test moet doen
 3 4 c zijn testen zoals dit
 3 4 c irritatie op dit moment

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 SOCIAAL**

- 4 1 a – dat een hele goede vriend zo ver weg woont; – het verlies van mijn moeder (3.1.e; 5.1.a/b)**
 4 1 a dat mijn vriend in België woont en ik in Nederland
 4 1 a dat m'n broer niet meer bij ons woont
 4 1 a dat mijn beste vriendin is verhuisd
 4 1 a dat ik als ik van school af ben m'n klasgenoten nauwelijks meer zie
- 4 1 b – dat ik een vriend mis; – heimwee (5.1.a/b)**
 4 1 b dat ik mijn beste vriendin mis
 4 1 b dat als ik bij mijn vader ben, dan mis ik mijn moeder wel eens
 4 1 b dat ik misschien mijn vrienden zal missen als ik in een andere klas kom
- 4 1 c – het probleem van anderen; – de situatie van mijn zus (3.1.d)**
 4 1 c het bezorgd zijn om m'n moeder na het overlijden van mijn vader
 4 1 c het probleem wat m'n vriendin bij d'r draagt
 4 1 c dat ik het zielig voor mijn vader vind dat hij door al die bezuinigingen zijn baan kwijt is
 4 1 c de gezondheid van mijn ouders

- 4 1 d – dat ik mijn mond niet kan houden; – mijn grote mond (5.1.h)**
 4 1 d ik klets teveel
 4 1 d dat ik snel mijn mond voorbij praat
 4 1 d dat ik niks geheim kan houden
- 4 1 e – dat ik graag mijn zin wil hebben; – dat ik eigenwijs ben**
 4 1 e dat ik af en toe m'n zin probeer door te drijven
 4 1 e dat ik wel eens doorga als ik beter kan stoppen
 4 1 e dat ik soms vreselijk bijdehand ben
- 4 1 f – jaloers zijn**
- 4 1 g – de wereld, hoe lang bestaat die nog (5.1.j)**
 4 1 g het milieu
 4 1 g dat er nog steeds oorlog is
 4 1 g dat er geen vrede is

4 2 SCHOOL/STUDIE/WERK

- 4 2 a – m'n resultaten op school; – mijn studie (2.2.a; 3.2.a/b)**
 4 2 a dat het de laatste tijd niet meer zo goed gaat op school
 4 2 a slechte cijfers of blijven zitten
 4 2 a m'n tentamens halen
 4 2 a dat ik mijn diploma niet haal
 4 2 a mijn studiepunten
 4 2 a dat ik niet kan leren
- 4 2 b – faalangst (3.3.a; 5.2.b)**
 4 2 b dat ik zenuwachtig ben voor toetsen
 4 2 b dat ik dreig te falen op mijn werk
 4 2 b dat ik bang ben dat ik de opleiding niet haal
 4 2 b dat ik bang ben om niet over te gaan
- 4 2 c – mijn luiheid; – slordigheid (6.3.b)**
 4 2 c soms mijn luiheid
 4 2 c dat ik vaak alles kwijt ben (tot nu toe)

4 3 ZELF

- 4 3 a – mezelf; – mijn leven (5.3.d)**
 4 3 a dat ben ik zelf
 4 3 a mijn eigen ik
- 4 3 b – m'n uiterlijk**
 4 3 b dat ik ontevreden ben over m'n lichaam
 4 3 b dat ik mezelf zo lelijk vind
 4 3 b dat ik zo mager ben, en klein
 4 3 b dat ik te dik ben
 4 3 b jeugdpuistjes
- 4 3 c – m'n ziekte; – ernstig ziek te worden**
 4 3 c dat ik me constant niet 100% voel
 4 3 c m'n oogafwijking
 4 3 c dat ik nog niet aan het groeien ben
 4 3 c dat ik cara heb
 4 3 c dat ik telkens hoofdpijn heb
- 4 3 d – dat ik bang ben; – mijn nervositeit (3.3.a/b; 5.1.d; 5.3.a)**
 4 3 d mijn angst
 4 3 d dat ik vaak zenuwachtig ben
 4 3 d mijn gespannenheid
 4 3 d dat ik niks durf

- 4 3 e – vroeg naar/uit bed; – dat ik moeilijk kan slapen
 4 3 e opstaan
 4 3 e dat ik soms zo laat in slaap val
 4 3 e dat ik gauw moe ben/veel slaap nodig heb

- 4 3 f – te veel roken, drinken, eten
 4 3 f dat ik verslaafd ben aan snoepen
 4 3 f mijn rookverslaving
 4 3 f dat ik teveel van tv houd
 4 3 f dat ik alles lekker vind

- 4 3 g – geld; – omgaan met geld
 4 3 g te veel geld uitgeven
 4 3 g dat mijn geld altijd zo snel op is
 4 3 g te weinig centen

4 4 OVERIGE

- 4 4 a – geheim; – persoonlijk
 4 4 a wil ik niet zeggen
 4 4 a (dat ga ik niet opschrijven)
 4 4 a is niet jouw probleem
 4 4 a gaat je niks aan
 4 4 b – klein; – er om opgelost te worden
 4 4 b niet zo groot
 4 4 b nooit te groot om op te lossen
 4 4 b te overkomen

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 SOCIAAL

- 5 1 a – het vinden van de juiste partner; – liefdesverdriet (3.1.e/h; 4.1.a/b)
 5 1 a dat ik verliefd ben op iemand die ik nooit zou kunnen krijgen
 5 1 a de omgang met mannen en sexualiteit
 5 1 a het uitvinden van de gevoelens die vrouwen voor mij hebben
 5 1 a dat ik graag wil samenwonen maar mijn wederhelft nog niet
 5 1 a nu of ik het wel of niet uit zal maken met mijn vriendje
 5 1 b – mijn eenzaamheid; – in de steek te worden gelaten (3.1.e; 4.1.a/b)
 5 1 b dat ik vaak alleen ben en dingen alleen moet doen
 5 1 b dat ik alleen overblijf in dit leven
 5 1 b mijn angst om door iedereen verlaten te worden
 5 1 c – het maken van contacten
 5 1 c dat ik niet goed vrienden kan maken
 5 1 c communicatie
 5 1 c dat ik niet met de rest meedoe
 5 1 d – mijn verlegenheid; – niet veel durven in het openbaar (3.3.a/b; 4.3.d)
 5 1 d dat ik weinig durf te zeggen in een grote groep
 5 1 d gezellig en open te zijn tegen onbekenden
 5 1 d om ongedwongen, spontaan te zijn in vreemde situaties
 5 1 e – voor mezelf opkomen
 5 1 e dat ik vaak geen 'nee' kan zeggen
 5 1 e het vaak niet zeg als iets me niet aanstaat
 5 1 e dat ik over me heen laat lopen
 5 1 e dat ik niet assertief ben

- 5 1 f – dat ik niet voor mijn mening uitkom
 5 1 f het niet voldoende uiten van wat ik er eigenlijk van vind
 5 1 f dat ik te veel luister naar anderen
 5 1 f om eerlijk te zeggen hoe ik me voel

5 1 g – het niet kunnen uiten van gevoelens; – dat ik erg gesloten ben

- 5 1 g me te tonen zoals ik denk werkelijk te zijn
 5 1 g niet kunnen overbrengen van mijn diepste gevoelens
 5 1 g te weinig durven praten over iets dat je dwars zit
 5 1 g het delen van gevoelens met mijn ouders

5 1 h – dat ik dingen te scherp zeg (4.1.d)

- 5 1 h dat ik te vaak zeg wat ik denk
 5 1 h dat ik in mijn praten soms over de schreef ga
 5 1 h dat ik te eerlijk ben en daardoor wel eens hard over kan komen

5 1 i – dat ik te goed ben voor deze wereld

- 5 1 i dat ik te zachtvaardig ben
 5 1 i dat ik mezelf soms te lief vind
 5 1 i dat ik mensen te snel vertrouw
 5 1 i dat ik soms te goedgelovig ben

5 1 j – m'n weerzin tegen de wereld waarin ik leef (4.1.g)

- 5 1 j dat wij in Nederland zo rijk leven, terwijl andere mensen geen cent hebben
 5 1 j dat er honger op de wereld wordt geleden
 5 1 j het blijven leven in een onrechtvaardige wereld

5 2 SCHOOL/STUDIE/WERK

5 2 a – tijdsindeling; – tijdgebrek (6.2.a; 6.3.b)

- 5 2 a plannen
 5 2 a dat ik alles uitstel
 5 2 a dat ik overal te laat mee begin
 5 2 a op tijd te komen
 5 2 a een chronisch tekort

5 2 b – het vinden van een baan die bij mij past (4.2.b; 6.3.a)

- 5 2 b dat ze me bij de luchtmacht niet willen hebben
 5 2 b of ik ingeloot word bij Geneeskunde
 5 2 b dat ik bang ben dat ik moeilijk een baan zal kunnen vinden
 5 2 b het vinden van een baan

5 3 ZELF

5 3 a – onzekerheid; – mijn gebrek aan zelfvertrouwen (4.3.d)

- 5 3 a dat ik erg onzeker over mezelf ben
 5 3 a soms mijn onzekerheid over m'n kennis van de wereld
 5 3 a twijfelen aan mezelf
 5 3 a ik niet zelfverzekerd ben

5 3 b – mijn gebrek aan eigenwaarde

- 5 3 b mijn minderwaardigheidscomplex
 5 3 b dat ik niet van mezelf hou
 5 3 b dat ik weinig waardering heb voor wie ik ben

5 3 c – dat ik teveel pieker

- 5 3 c dat ik overal over tob (of over nadenk)
 5 3 c dat ik mij te snel zorgen maak
 5 3 c dat ik me druk maak over kleine dingetjes

- 5 3 d – dat ik me zelf nog niet gevonden heb (4.3.a)
 5 3 d dat ik niet precies weet wie ik ben
 5 3 d op dit moment volwassen worden en mijn gevoelens vaststellen
 5 3 d het uitvogelen wie ik ben
- 5 3 e – dat ik besluiteloos ben; – dat ik niet weet wat ik wil
 5 3 e niet snel beslissingen te kunnen nemen
 5 3 e geen keuzes willen maken
 5 3 e dat ik nooit weet wat ik nou moet doen en dat ik moeilijk kan kiezen
 5 3 e dat ik nog niet precies weet wat ik hierna wil gaan doen
- 5 3 f – mijn toekomst (6.3.a)
 5 3 f zorgen voor toekomst
 5 3 f een onduidelijke toekomst
- 5 3 g – mijn verleden
 5 3 g mijn jeugd
 5 3 g vroeger

5 4 OVERIGE

- 5 4 a – dat ik niet weet wat m'n probleem is; – dat is nog onbekend (2.4.a; 3.4.a/b)
 5 4 a er volgens mij niet eens
 5 4 a dat ik er geen kan bedenken
 5 4 a dat ik nu niet zo goed weet wat dat zou zijn
- 5 4 b – niks eigenlijk op 't moment (2.4.a; 3.4.a/b)
 5 4 b dat ik op het moment niet echt een probleem heb

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 SOCIAAL

- 6 1 a – dat ik dingen zeg te doen en dit toch niet doe
 6 1 a om de met mezelf gemaakte afspraken na te komen
 6 1 a dingen beloven en niet kunnen doen
 6 1 a dat ik dingen voorneem om te doen maar ik ze meestal niet uitvoer
- 6 1 b – dat ik niet begrepen word
 6 1 b dat niemand mij begrijpt in diepste zaken
 6 1 b dat er zo weinig mensen zijn die mij begrijpen en met wie ik zou willen praten
 6 1 b dat ik het moeilijk vind als andere mensen mij niet begrijpen

6 2 SCHOOL/STUDIE/WERK

- 6 2 a – iets te willen wat onmogelijk is (5.2.a)
 6 2 a dat ik te veel gezellige dingen wil doen waar ik geen tijd voor heb
 6 2 a dat ik vaak te veel wil en daarom weinig goed doe
 6 2 a dat ik soms te veel wil in het leven
 6 2 a dat ik geneigd ben te veel hooi op m'n vork te nemen
- 6 2 b – m'n perfectionisme
 6 2 b dat ik eigenlijk het liefst perfect zou willen zijn
 6 2 b dat ik nooit tevreden ben met iets dat ik gedaan of gemaakt heb
 6 2 b dat ik te perfectionistisch ben en soms irreële verwachtingen aan mezelf stel

6 3 ZELF

- 6 3 a – het vinden van een duidelijke koers in m'n leven (5.2.b; 5.3.f)
 6 3 a hoe mijn leven leuk en geslaagd te maken
 6 3 a hoe ik mijn toekomst moet inrichten
 6 3 a hoe ik mijn leven nuttig invul
- 6 3 b – zelfdiscipline; – impulsiviteit (4.2.c; 5.2.a)
 6 3 b geen/niet voldoende zelfdiscipline
 6 3 b ik soms mezelf niet in de hand heb
 6 3 b dat ik soms erg impulsief ben
 6 3 b geen ruggegraat te hebben
 6 3 b dat ik me niet sterk genoeg voel om mezelf te veranderen
- 6 3 c Psychologisch inzicht
 6 3 c dat ik vaak mensen tegenspreek terwijl ik het vaak met ze eens ben, alleen maar om ze tegen te spreken
 6 3 c mijn geestesgesteldheid tijdens stress!
 6 3 c mijn onzekerheid en mijn momenten van eenzaamheid, waardoor ik het leven als zinloos kan zien
 6 3 c dat ik vrij gesloten ben en me daarom ook wel eens onttrek van zorg van vrienden
 6 3 c ik ben nogal eens eigenwijs en sta dan niet heel erg open voor anderen
 6 3 c dat ik niet zo veel vriendinnen heb, dat ik daardoor afhankelijk ben
 6 3 c het feit dat ik te veel over sommige dingen nadenk, daardoor met mezelf in de knoop zit en me dan weer rot voel
- 6 3 d – evenwicht zoeken in mijn gevoel en gedrag
 6 3 d hoe ik m'n vriend en geloof moet combineren
 6 3 d het evenwicht te vinden tussen wat je weet en wat het beste is wat je met die kennis kan doen
 6 3 d op dit moment hoe ik m'n leven inricht, zodanig dat ik iets kan betekenen voor anderen maar ook zelf gelukkig kan zijn
 6 3 d tegelijkertijd zelfstandig/alleen te willen zijn maar juist weer aandacht, afhankelijkheid willen hebben

ZALC - Item 24. *Goede vriendinnetjes/vriendjes – Goede vriendinnen/vrienden –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 OMSCHRIJVING

- 2 1 a – zijn aardig; – zijn lief
 2 1 a zijn aardig tegen mij
 2 1 a doen aardig
 2 1 a vinden mij aardig
 2 1 a zijn erg lief tegen mij
- 2 1 b – zijn goed; – zijn goede vrienden
 2 1 b altijd goed zijn
 2 1 b zijn goed voor je
- 2 1 c – doen veel met je; – geven je dingen
 2 1 c kan je leuke dingen mee doen
 2 1 c daar speel ik vaak mee
 2 1 c gaan met me naar de film
 2 1 c een kadootje meebrengen
- 2 1 d – maken geen ruzie; – slaan mij niet (4.1.j)
 2 1 d zijn nooit kwaad
- 2 1 e – zijn slechte vrienden
 2 1 e zijn soms lastig
 2 1 e zijn ook gek

2 2 EVALUATIE

- 2 2 a – zijn leuk (3.2.a/b)
 2 2 a zijn is leuk
 2 2 a leuke vrienden
 2 2 a dat vind ik heel erg leuk
- 2 2 b – maken me blij; – me goed doen (3.2.a)

2 3 AF/AANWEZIGHEID

- 2 3 a – zijn mijn vrienden (3.3.a)
 2 3 a dat is Sander
 2 3 a zijn Sophie en Anneke en Rieka
- 2 3 b – ja (3.3.a)
 2 3 b ja, Anne

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 OMSCHRIJVING

- 3 1 a – laten je nooit in de steek; – zijn je altijd trouw (4.1.g; 6.1.d)
 3 1 a laten elkaar niet in de steek
 3 1 a zijn elkaar trouw
 3 1 a laten je niet vallen
 3 1 a laten je niet barsten
- 3 1 b – helpen je; – doen dingen voor je (4.1.e; 5.1.b)
 3 1 b helpen je altijd
 3 1 b helpen elkaar
 3 1 b doen alles voor je

- 3 1 c – zijn handig; – daar heb je wat aan (5.1.c)
 3 1 c kan je altijd gebruiken
 3 1 c komen altijd van pas
 3 1 c zijn altijd makkelijk
 3 1 c hebben is een voordeel
 3 1 c zijn het halve werk

- 3 1 d – moeten voor je opkomen (4.1.e; 5.1.d)
 3 1 d komen voor elkaar op

- 3 1 e – verraden je niet (4.1.a/b)
 3 1 e verklappen niks
 3 1 e verklikken niks
 3 1 e verraden elkaar niet

- 3 1 f – zijn geen vijanden
 3 1 f doen je nooit kwaad
 3 1 f halen geen slechte grappen uit
 3 1 f sturen geen vrienden van hem op je af
 3 1 f misbruiken je niet

- 3 1 g – kan ik goed mee opschieten (4.1.h)

3 2 EVALUATIE

- 3 2 a – zijn fijn; – zijn prettig (2.2.a/b)
 3 2 a vind ik fijn
- 3 2 b – zijn fijn om te hebben (2.2.a)
 3 2 b hebben is leuk
 3 2 b zijn een leuke bezitting
 3 2 b hebben is fijn
- 3 2 c – wil ik hebben
 3 2 c zou ik willen
 3 2 c daar zou ik er wel meer van willen hebben
- 3 2 d – wil ik niet kwijtraken (4.1.g)
 3 2 d wil ik houden
 3 2 d wil ik niet verliezen
- 3 2 e – zijn beter dan een verre buurman (6.2.d/e)
 3 2 e zijn beter dan een verre vriend
 3 2 e zijn beter dan slechte
 3 2 e slechte burens

3 3 AF/AANWEZIGHEID

- 3 3 a – heb ik (2.3.a/b; 4.2.e)
 3 3 a heb ik heel veel
 3 3 a heb ik genoeg
 3 3 a heb ik zat
- 3 3 b – heb ik niet (4.3.a/b)

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 OMSCHRIJVING

- 4 1 a – zijn te vertrouwen; – zijn betrouwbaar (3.1.e)
 4 1 a moet je kunnen vertrouwen
 4 1 a zijn betrouwbare vrienden
 4 1 a hebben vertrouwen in elkaar

- 4 1 b – delen hun geheimen; – kunnen geheimen bewaren (3.1.e; 5.1.a)
 4 1 b hebben geen geheimen voor elkaar
 4 1 b vertellen nooit iets door wat geheim is
 4 1 b zou ik wel een geheim durven vertellen
 4 1 b vertellen niks door

- 4 1 c – zijn eerlijk tegen elkaar
 4 1 c liegen niet tegen je
 4 1 c zijn vriendinnen die je niet bedriegen
 4 1 c geloven elkaar

- 4 1 d – begrijpen elkaar (5.1.a)
 4 1 d weten wat je voelt
 4 1 d voelen je aan
 4 1 d hoeven niet veel te zeggen

- 4 1 e – helpen je als je problemen hebt (3.1.b/d)
 4 1 e helpen je altijd als dat nodig is
 4 1 e willen je wel helpen als je in de put zit
 4 1 e helpen mij in nood
 4 1 e helpen je met moeilijkheden

- 4 1 f – hebben veel voor je over (5.1.b)
 4 1 f hebben dingen voor elkaar over
 4 1 f hebben alles voor elkaar over

- 4 1 g – blijven vrienden (3.1.a; 3.2.d; 6.1.c/d)
 4 1 g zijn voor het leven
 4 1 g altijd vrienden
 4 1 g ben je nooit kwijt

- 4 1 h – geven om elkaar (3.1.g)
 4 1 h houden van elkaar

- 4 1 i – moeten kunnen lachen en huilen (6.1.d)
 4 1 i delen geluk en verdriet

- 4 1 j – hebben ook wel eens ruzie (2.1.d; 6.1.a/b)

4 2 EVALUATIE

- 4 2 a – zijn belangrijk (5.2.b; 6.2.b/d)
 4 2 a vind ik erg belangrijk
 4 2 a vind ik belangrijk om te hebben en houden
 4 2 a zijn best wel belangrijk
 4 2 a zijn belangrijk voor me

- 4 2 b – heb je nodig; – moet je hebben (6.2.c)
 4 2 b zijn hard nodig
 4 2 b heeft iedereen nodig
 4 2 b zijn noodzakelijk
 4 2 b heb je gewoon nodig!!
 4 2 b zijn een 'must'

- 4 2 c – betekenen veel voor mij

- 4 2 d – zijn de beste (5.2.b)
 4 2 d is iets geweldigs
 4 2 d zijn een genot
 4 2 d zijn fantastisch
 4 2 d zijn het beste wat je kunt hebben

- 4 2 e – heb ik gelukkig (3.3.a)
 4 2 e heb ik, gelukkig, heel veel

4 3 AF/AANWEZIGHEID

- 4 3 a – heb ik niet veel (3.3.b; 5.3.a; 6.2.e)
 4 3 a heb ik heel weinig

- 4 3 a heb ik er maar twee van

- 4 3 a heb ik niet echt

- 4 3 b – bestaan; – bestaan niet (3.3.b; 5.3.a)

- 4 3 b zijn er niet

- 4 3 b kun je nooit vinden

- 4 3 b zijn er altijd wel te vinden

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 OMSCHRIJVING

- 5 1 a – kunnen alles bespreken (4.1.b/d)

- 5 1 a kun je alles vertellen

- 5 1 a zijn vriendinnen die je alles kan vertellen van problemen tot leuke dingen

- 5 1 a kunnen met elkaar hun problemen bepraten

- 5 1 a kunnen elkaars gevoelens bespreken

- 5 1 a zijn de beste gesprekspartners

- 5 1 a kunnen goed luisteren

- 5 1 b – staan altijd voor je klaar (3.1.b; 4.1.f)

- 5 1 b staan voor elkaar klaar

- 5 1 b zijn er als je ze nodig hebt

- 5 1 b zijn er altijd voor je

- 5 1 b kun je dag en nacht bellen

- 5 1 c – daar kan je op bouwen (3.1.c)

- 5 1 c kun je op terug vallen

- 5 1 c kunnen altijd op elkaar terugvallen

- 5 1 d – steunen elkaar (3.1.d)

- 5 1 d staan achter je

- 5 1 e – laten elkaar af en toe met rust

- 5 1 e laten elkaar met rust als dat nodig is

5 2 EVALUATIE

- 5 2 a – zijn goud waard

- 5 2 a zijn zeer waardevol

- 5 2 a zijn een kostbaar bezit

- 5 2 a zijn onbetaalbaar

- 5 2 b – zijn voor mij 't belangrijkste (4.2.a/d; 6.2.a/c/d)

- 5 2 b zijn het belangrijkste

- 5 2 b zijn heel belangrijk, zo niet het allerbelangrijkste

5 3 AF/AANWEZIGHEID

- 5 3 a – zijn zeldzaam; – zijn moeilijk te vinden (4.3.a/b)

- 5 3 a daar zijn er niet veel van

- 5 3 a zijn heel schaars

- 5 3 a zijn dun gezaaid

- 5 3 a moet je even zoeken, maar ze zijn er wel

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 OMSCHRIJVING

- 6 1 a – accepteren mij zoals ik ben; – respecteren elkaar (4.1.j)

- 6 1 a accepteren ook de minder leuke dingen van elkaar

- 6 1 a heb je nodig en moeten je nemen zoals je bent, of dat nu positief of negatief is, anders zijn het immers geen goede vriendinnen

- 6 1 a zijn vrienden die alles van je weten en toch van je houden
- 6 1 a steunen elkaar, maar hoeven 't niet over alles eens te zijn
- 6 1 a zijn mensen die je lang kent en die je (bijna) alles vergeeft en waarbij je je niet irriteert aan hun onhebbelijkheden
- 6 1 a moeten dingen kunnen vergeven
- 6 1 b – **durven elkaar ook kritiek te geven (4.1.j)**
- 6 1 b waarderen elkaar sowieso en kunnen daarom juist eerlijk tegenover elkaar zijn (kritiek en lof)
- 6 1 b kunnen elkaars zwakke punten aanwijzen zonder dit uit rancune te doen of dit op te wekken
- 6 1 b staan mij bij met raad en daad
- 6 1 c – **moeten hun best doen goede vrienden te blijven (4.1.g)**
- 6 1 c zijn een rijk bezit waar je zuinig op moet zijn
- 6 1 c moet je zien te houden
- 6 1 c zijn er niet veel, die moet je maken, je moet er wat voor doen
- 6 1 c zijn iets waardevols, die je niet moet laten versloffen
- 6 1 d – **blijven vrienden door dik en dun (3.1.a; 4.1.g/i)**
- 6 1 d laten je ook in je rotzooi niet in de steek
- 6 1 d helpen je altijd, zijn er altijd voor je ook in slechte tijden
- 6 1 d blijf je ook houden als je het moeilijk hebt
- 6 1 d blijven bij je wat er ook gebeurt
- 6 1 e – **leer je kennen als je het zelf moeilijk hebt**
- 6 1 e leer je in tijden van nood en je hebt ze nooit lang
- 6 1 e is heel belangrijk en als je ze nodig hebt, blijken het er niet zoveel te zijn
- 6 1 e is een relatief begrip. Veel kun je er niet hebben en eigenlijk nog minder, want als je ze echt nodig hebt, zijn ze er niet

6 2 EVALUATIE

- 6 2 a – **zijn het belangrijkste element in mijn leven (5.2.b)**
- 6 2 a zijn een van de belangrijkste en wezenlijkste 'dingen' van het leven
- 6 2 a zijn een van de belangrijkste elementen in mijn leven
- 6 2 a zijn heel belangrijk, ze verrijken je leven
- 6 2 a zijn erg belangrijk voor mij, ook zij geven vorm aan mijn leven
- 6 2 b – **zijn belangrijk voor je ontwikkeling (4.2.a)**
- 6 2 b zijn belangrijk voor je sociale ontwikkeling
- 6 2 b zijn erg belangrijk voor je psychische en geestelijke ontwikkeling
- 6 2 c – **zijn onmisbaar (4.2.b; 5.2.b)**
- 6 2 c kan je niet missen
- 6 2 c zijn iets wat onmisbaar is
- 6 2 c zou ik niet kunnen missen, ondanks familie
- 6 2 d **Belang van vriendschap vergeleken met andere relaties (3.2.e; 4.2.a; 5.2.b)**
- 6 2 d is voor mij belangrijker dan familie
- 6 2 d zijn op je familie na de belangrijkste mensen in mijn leven

- 6 2 d zijn voor mij net zo belangrijk als mijn relatie
- 6 2 d zijn voor mij belangrijker dan sex
- 6 2 e – **zijn belangrijk, maar een goede vriendin is genoeg (3.2.e; 4.3.a)**
- 6 2 e zijn voor mij belangrijk. Liever 1 goede vriendin waar ik alles aan kwijt kan dan 10 vriendinnen zonder dat
- 6 2 e beter 1 verre vriend dan 2 goede kennissen (die je regelmatig ontmoet/ ziet. Een echte vriend weet bijna alles van mij evenals andersom
- 6 2 e heb ik maar ik hecht me heel erg aan één vriendin
- 6 2 e zijn er weinig, maar gelukkig heb ik echt één harts-vriendin buiten de andere meiden

ZALC - Item 25.¹⁾ *Het grootste nadeel om een meisje/jongen te zijn – Het grootste nadeel van het vrouw/man zijn –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/ VROUW ZIJN –

- 2 1 a – is het lange haar; – je krijgt borsten (4.1.e)
- 2 1 a is haren uitborstelen
- 2 1 a in de zomer is het heet met lange haren
- 2 1 b – is dat ze niet zo groot worden (3.1.c)
- 2 1 b dat je niet langer wordt dan een man
- 2 1 c – dat je sneller bang bent
- 2 1 c je gaat snel gillen als je bang bent
- 2 1 c is bang voor spinnen
- 2 1 d – is dat je minder mag doen
- 2 1 d is dat de jongens veel meer mogen
- 2 1 d je mag niet zoveel
- 2 1 e – is kinderen krijgen (3.1.b)
- 2 1 e je moet de kinderen krijgen
- 2 1 e een baby te krijgen
- 2 1 e is dat je kinderen kan krijgen

2 2 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/ VROUW - JONGEN/MAN ZIJN –

- 2 2 a – is leuk
- 2 2 a dat ze aardig zijn
- 2 2 a is dat je andere dingen kan doen
- 2 2 a is dat je sterk bent
- 2 2 a ze zijn mooi
- 2 2 a je hebt niet van dat lange haar gelukkig
- 2 2 a leuk je krijgt lang haar
- 2 2 b – is niet leuk

2 3 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET JONGEN/MAN ZIJN –

- 2 3 a – is kort haar!; – is baardgroei (4.3.a/b)
- 2 3 a is dat je zoveel haar krijgt
- 2 3 a een snor
- 2 3 a je krijgt een baard in je keel
- 2 3 b – is lang worden; – grote voeten
- 2 3 b is te groot zijn
- 2 3 b ze zijn meestal groter dan vrouwen
- 2 3 b is omdat ze heel lang kunnen worden
- 2 3 c – is ruzie; – vechten
- 2 3 c dat ze snel kwaad zijn
- 2 3 c is dat je moet vechten
- 2 3 c is dat je eerder in elkaar geslagen wordt
- 2 3 d – je moet alles doen (3.3.a)
- 2 3 d is dat je thuis alles moet doen
- 2 3 d is dat je veel meer moet doen
- 2 3 e – je kan geen kinderen krijgen
- 2 3 e is dat je geen baby's kan krijgen
- 2 3 e je kan nooit zwanger raken

- 2 3 f – is dat je geen roze schrift mag
- 2 3 f is dat je niet kan koken
- 2 3 f is dat ze niet goed kunnen balletten

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/ VROUW ZIJN –

- 3 1 a – is het huishouden doen (5.1.f)
- 3 1 a is dat jij het huishouden moet doen
- 3 1 a dat vrouwen in huis moeten werken
- 3 1 a is dat je steeds moet afwassen en zo
- 3 1 a is dat je eerder huishoudelijk werk moet doen dan jongens
- 3 1 b – is dat je kinderen moet baren (2.1.e)
- 3 1 b is dat ze negen maanden dat kind in zich moet dragen
- 3 1 b dat je in verwachting moet zijn om een kindje te krijgen
- 3 1 b dat wij baby's moeten krijgen, lijkt mij. Dat doet pijn
- 3 1 c – is dat je niet sterk bent (2.1.b; 5.1.g; 6.1.e)
- 3 1 c dat je zwakker bent dan jongens
- 3 1 c is dat je meestal slapper bent
- 3 1 d – is dat mannen dan denken dat ze de baas over je mogen zijn (5.1.d)
- 3 1 d dat jongens de baas zijn, want dat is oneerlijk
- 3 1 d jongens spelen de grote bink over je
- 3 1 d is dat mannen denken dat vrouwen slaven zijn
- 3 1 e – je wordt meer gepest
- 3 1 e gepest worden door jongens
- 3 1 e is dat de jongens je uitschelden
- 3 1 e je wordt door je broer gepest dat je al borsten hebt
- 3 1 e is dat meisjes meer ruzie hebben
- 3 1 f – is dat je een vrouw bent; – je bent geen jongen
- 3 1 f is het 'vrouw'-zijn

3 2 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/ VROUW - JONGEN/MAN ZIJN –

- 3 2 a – is er niet (5.2.a/b)
- 3 2 a bestaat niet!
- 3 2 a is geen nadeel
- 3 2 a is eigenlijk niks
- 3 2 a niets vind ik
- 3 2 b – is school
- 3 2 b huiswerk

3 3 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET JONGEN/MAN ZIJN –

- 3 3 a – is dat je moet werken (2.3.d; 5.3.c)
- 3 3 a is alsmat werken en werken

- 3 3 a je hard moet werken voor de kost
 3 3 a je moet zware klusjes doen
 3 3 a is dat je voor het hele gezin moet werken
 3 3 a vind ik dat je van een vrouw altijd iets moet doen
- 3 3 b – is dat je altijd de schuld krijgt
 3 3 b is dat jij het altijd geflikt hebt als ze zwanger is
 3 3 b is dat de meeste dingen aan jou liggen
- 3 3 c – is dat je sneller straf krijgt
 3 3 c is dat je vaker de LUL bent dan vrouwen
 3 3 c is dat je harder door leraren wordt aangepakt
 3 3 c dat op school de meisjes haast geen strafwerk krijgen
- 3 3 d – is dat meisjes altijd voorgetrokken worden
 3 3 d is dat minder je snel je zin krijgt dan een vrouw
 3 3 d je wordt altijd achtergesteld
 3 3 d is dat meisjes meer ontzien worden
- 3 3 e – is hoffelijk zijn
 3 3 e is jij moet altijd betalen
 3 3 e is dat je een meisje moet beschermen
- 3 3 f – is gepest te worden
 3 3 f dat je het meest wordt uitgescholden
 3 3 f dat ze sneller dan meisjes worden uitgescholden
- 3 3 g – je pijnlijkste plek (5.3.h)
 3 3 g kruis, zwakke plek
 3 3 g is dat je penis tussen je gup kan komen
 3 3 g als je een trap tussen je ballen krijgt
- 3 3 h – is man zijn; – is dat je geen vrouw bent
 3 3 h is een jongen te zijn
 3 3 h is het niet vrouw zijn
 3 3 h is dat je geen vrouw bent (ha, ha)
- 3 3 i – is de vrouw
 3 3 i is de vrouwen die tegen je zijn
 3 3 i is dat (vrouwen) meisjes weinig van je moeten hebben
 3 3 i hij doet het bij vrouwen altijd fout
- 3 3 j – geld
 3 3 j is dat je een hoop geld moet hebben
 3 3 j is arm zijn

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/VROUW ZIJN –

- 4 1 a – is ongesteld zijn; – is het maandelijkse ongemak (5.1.l)
 4 1 a is dat je elke maand ongesteld wordt!
 4 1 a is de menstruatie
 4 1 a komt elke maand opnieuw
 4 1 a zijn die paar dagen in de maand
- 4 1 b – is het zwanger kunnen raken
 4 1 b je kan ongewenst zwanger worden
- 4 1 c – dat ze vaak alleen voor de opvoeding van de kinderen staat
 4 1 c is als je zwanger raakt dat je er soms helemaal alleen voor staat

- 4 1 d – is dat je verkracht kan worden (5.1.i)
- 4 1 e – is dat je er altijd goed uit moet zien; – is snel dik worden (2.1.a; 5.1.k)
 4 1 e is dat je voortdurend met je uiterlijk bezig moet zijn
 4 1 e is dat je altijd netjes moet zijn
 4 1 e dat je alle haren van benen etc. weg moet halen
 4 1 e het vrouwenbuikje
- 4 1 f – is je moet je altijd gedragen
 4 1 f is je mag niet vechten enz.
 4 1 f is je in moeten houden
 4 1 f is dat je je ook zo moet gedragen
 4 1 f is dat ze snel voor hoer wordt uitgemaakt
- 4 1 g – dat je niet overal kan plassen
 4 1 g is dat je niet zomaar buiten naar de wc kan

4 3 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET JONGEN/MAN ZIJN –

- 4 3 a – is het scheren (2.3.a)
 4 3 a is dat je je elke dag moet scheren
 4 3 a is je vaak moeten scheren
- 4 3 h – is dat je haar altijd goed moet zitten (2.3.a)
 4 3 b je wordt er op aangekeken als je lang haar hebt
 4 3 b zijn de pakken, altijd grijs (bah)
 4 3 b je kan je niet opmaken net zoals de vrouwen
- 4 3 c – dat ze vaak denken dat ze stoer zijn (5.3.g)
 4 3 c dat hij zo macho probeert te doen
 4 3 c is dat mannen vaak stoer willen zijn
- 4 3 d – is als er oorlog komt je in het leger moet
 4 3 d is dat je tot 1998 in militaire dienst moet
 4 3 d is dat je in dienst moest
 4 3 d is de dienstplicht
- 4 3 e – is dat ze eerder sterven dan vrouwen
 4 3 e is dat mannen gemiddeld korter leven dan vrouwen
 4 3 e is dat je meer kans hebt om kanker te krijgen

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/VROUW ZIJN –

- 5 1 a – is dat je nog vaak als minder wordt beschouwd (6.2.a)
 5 1 a is dat je niet overal als gelijke wordt gezien (ten opzichte van de man)
 5 1 a is dat je kleiner, zwakker en minder in aanzien bent
 5 1 a om als het 'zwakkere geslacht' aan te worden gezien
 5 1 a is dat mannen zich nog altijd beter en sterker voelen
- 5 1 b – is dat zij niet serieus genomen wordt
 5 1 b is dat ze je soms onderschatten
 5 1 b is dat je soms dommer wordt aangezien dan je bent
 5 1 b is dat je nog steeds niet overal voor vol wordt aangezien
 5 1 b is het ondergewaardeerd zijn

- 5 1 c – is dat je vaak wordt gediscrimineerd
 5 1 c is dat ze soms gediscrimineerd worden, bijv. m.b.t. een baan
 5 1 c is dat je vaak een ondergeschikte positie hebt t.o.v. mannen
 5 1 c is de subtiele discriminatie
 5 1 c is betwijfelen of je dezelfde kansen krijgt als mannen
 5 1 c is dat het moeilijk is om carrière te maken
- 5 1 d – is dat je in een mannenwereld leeft (3.1.d)
 5 1 d is dat ze meedoet in een mannenmaatschappij
 5 1 d is dat het nog moeilijk is om in deze manlijke maatschappij een leidinggevende functie te vervullen
- 5 1 e – is dat je je overal driedubbel moet bewijzen (6.1.a)
 5 1 e is het feit dat je jezelf altijd extra moet bewijzen om hetzelfde gewaardeerd te worden
 5 1 e is dat je het gevoel hebt je meer waar te moeten maken
 5 1 e is voortdurend bewijzen dat je gelijk staat met de man
- 5 1 f – is dat vaak geacht wordt dat zij wel het huishouden doet (3.1.a; 6.1.a)
 5 1 f is dat ze vaak nog steeds gezien worden als huisvrouw
 5 1 f is dat er verwacht wordt dat vrouwen alles regelen wat met huishouden e.d. te maken heeft
 5 1 f is dat de man er van uitgaat dat zij de kinderen opvoedt
 5 1 f is je rol als verzorgster
- 5 1 g – is dat we fysiek zwakker zijn (3.1.c; 6.1.e)
 5 1 g is het fysiek zwakker zijn dan mannen
 5 1 g is dat we qua lichaamsbouw toch tenger zijn
 5 1 g is misschien het gebrek aan lichamelijke kracht
- 5 1 h – is dat je niet alleen 's avonds over straat kunt
 5 1 h is dat je altijd moet oppassen op straat voor mannen die iets van je willen
 5 1 h je kan niet alleen over donkere fietspaden
 5 1 h is dat je vaak meer risico loopt op straat of op reis, omdat je kracht mist
 5 1 h dat je kans loopt op straat te worden aangevallen
- 5 1 i – dat je soms lastiggevallend wordt (4.1.d)
 5 1 i zijn de voortdurende ongewenste intimiteiten
 5 1 i is het feit dat zij tot en met geëxploiteerd en gebruikt wordt
 5 1 i is ze worden behandeld als een speeltje
- 5 1 j – is gezien worden als een lustobject
 5 1 j is dat veel mannen alleen op sex uit zijn
 5 1 j is dat sommige mannen nog steeds denken dat je maar voor 1 ding goed bent!
 5 1 j is dat we vaak als object worden bekeken
- 5 1 k – is altijd beoordeeld worden op je uiterlijk (4.1.e)
 5 1 k is beoordeeld te worden op uiterlijk (meer dan mannen)
 5 1 k is dat je uiterlijk schijnbaar heel belangrijk is voor haar omgeving
 5 1 k is dat de maatschappij wil dat je aan het heersende schoonheidsideaal moet voldoen
 5 1 k is het zoveel benaderd worden op grond van uiterlijke kenmerken

- 5 1 l – vind ik dat je je zo rot voelt als je ongesteld bent (4.1.a; 6.1.f)
 5 1 l is elke maand weer het zelfde gezeur, buikpijn en hoofdpijn
 5 1 l dat ze per maand chagrijnig zijn door menstruatiespijn
 5 1 l is het ongesteld zijn, zeker als je er last van hebt
- 5 1 m – zijn haar gevoelens (6.1.e)
 5 1 m is haar gevoeligheid
 5 1 m is dat je je soms onzeker voelt
 5 1 m nooit tevreden over zichzelf zijn

5 2 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/VROUW - JONGEN/MAN ZIJN –

- 5 2 a – heb ik nog niet ontdekt (3.2.a)
 5 2 a ben ik nog niet tegengekomen
 5 2 a er is geen nadeel (tot nu toe ben ik er nog niet achter gekomen)
 5 2 a moet nog uitgevonden worden
 5 2 a kan ik niet verzinnen
 5 2 a dat weet ik eigenlijk niet
- 5 2 b – is naar mijn mening niets (3.2.a)
 5 2 b zou ik niet kunnen noemen. Ik ken geen nadelen!
 5 2 b is dat het geen nadelen heeft, voor mij dan
 5 2 b is er niet zover ik weet
 5 2 b ik zie geen nadeel
- 5 2 c – wisselt naar gelang de omstandigheden
 5 2 c ervaart iedereen anders

5 3 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET JONGEN/MAN ZIJN –

- 5 3 a – zijn de verwachtingen (6.2.a; 6.3.b)
 5 3 a is het verwachtingspatroon
 5 3 a is dat er bepaalde dingen van je verwacht worden
 5 3 a zijn verwachtingen van de maatschappij
 5 3 a is dat er door anderen een vaak vastgestelde rol wordt verwacht
 5 3 a is dat er soms dingen van je verwacht worden, die je helemaal niet wil doen
- 5 3 b – is dat veel van ons wordt verwacht (6.3.b)
 5 3 b is dat er veel te veel van je verwacht wordt
 5 3 b is het voldoen aan de hoge eisen van het man zijn
 5 3 b is dat er meer van je verwacht wordt dan van meisjes
 5 3 b is dat de maatschappij zo veel eisen aan je stelt
- 5 3 c – is het moeten presteren; – is zijn competitiedrift (3.3.a)
 5 3 c is dat je carrière moet maken
 5 3 c is de prestatiedrang
 5 3 c is dat mannen elkaar graag voorbij streven
- 5 3 d – is je te moeten bewijzen
 5 3 d is dat je jezelf toch wel zo af en toe moet bewijzen
 5 3 d is het bewijzen van zichzelf
 5 3 d is het zich meer moeten bewijzen
- 5 3 e – is verantwoordelijkheid
 5 3 e is de grote mate van verantwoordelijkheid die je in de schoot geworpen krijgt

- 5 3 e is het te denken dat alleen hij verantwoordelijk is
 5 3 e is dat er veelal mensen financieel afhankelijk zijn van je
- 5 3 f – is dat er van je wordt verwacht altijd initiatief te nemen
 5 3 f de culturele verplichting het initiatief te nemen
 5 3 f is het initiatief nemen op het gebied van liefde
 5 3 f is dat je geacht wordt leiding te geven
- 5 3 g – is je groot te moeten houden (4.3.c; 6.3.a)
 5 3 g altijd 'een kerel' te moeten zijn
 5 3 g is het moeten stoer doen onder vrienden
 5 3 g is dat je geacht wordt keihard te zijn
- 5 3 h – is zijn libido (3.3.g)
 5 3 h is dat de man zo sex-gericht denkt
 5 3 h z'n hormonen
 5 3 h z'n seksuele frustraties
 5 3 h is de moordende strijd om de mooiste vrouw
- 5 3 i – is dat vrouwen je nooit helemaal begrijpen; – dat hij vrouwen niet begrijpt
 5 3 i is dat je niet altijd begrepen wordt
 5 3 i is dat sommige vrouwen je niet kunnen begrijpen en dat sommige andere vrouwen dat zo goed denken te weten
 5 3 i dat je niet kan verbeelden hoe het is om vrouw te zijn

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

- 6 1 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/VROUW ZIJN –
- 6 1 a – is dat je je dubbel moet waarmaken (gezin + baan) (5.1.e/f)
 6 1 a is dat er veel van je verwacht wordt tegenwoordig; baan, moeder en huishouden
 6 1 a is dat er verwacht wordt dat je alles wel kan onder het mom geëmancipeerd zijn
 6 1 a is dat ze als ze voor kinderen en een baan kiest, altijd een dubbele dagtaak heeft
 6 1 a is het feit dat ze in deze maatschappij vaak een soort dubbelrol heeft: carrière en toch ook nog werk van huisvrouw
- 6 1 b – dat zij voor de keus komt te staan tussen carrière en kinderen
 6 1 b is een keuze te moeten maken tussen jezelf, je carrière en 't krijgen van kinderen
 6 1 b is dat het werk vaak niet te combineren valt met het goed opvoeden van een kind
 6 1 b is het feit dat voor haar het hebben van een gezin botst met het opbouwen van een carrière
- 6 1 c – is dat vrouwen vaak afhankelijk zijn van een man
 6 1 c is dat veel mensen je zien als een verlengstuk van een man
 6 1 c is dat vrouwen in bepaalde opzichten afhankelijk zijn van mannen
 6 1 c is dat de vrouw de man meer nodig heeft (emotioneel) dan andersom
- 6 1 d – niet zelfstandig genoeg gelaten door omgeving
 6 1 d is het langzaam moeten ontdekken dat je meer mogelijkheden hebt dan je vroeger geleerd werd

- 6 1 d is dat mannen qua opvoeding een stap voor zijn op de zelfontplooiing, gegeneraliseerd gesproken
 6 1 d is dat er voor een vrouw zoveel richtlijnen 'verplicht' zijn, waartegen je je als vrouw alleen maar met veel zelfvertrouwen kan verzetten
- 6 1 e – is dat je zo kwetsbaar bent (3.1.c; 5.1.g/m)
 6 1 e je afhankelijk en kwetsbaar voelen
 6 1 e is dat vrouwen kwetsbaarder zijn, tenminste dit wordt vaak gesuggereerd
 6 1 e is dat je altijd kwetsbaarder blijft dan een man
- 6 1 f – is de humeurschommelingen (5.1.l)
 6 1 f is dat je cyclus zijn weerslag heeft op je humeur
 6 1 f zijn voor mij de hormonen, die je af en toe omtoveren tot een ander mens.
 6 1 f zou wel eens het, bij mij thans, bijna continue gevecht met haar hormonen kunnen zijn, samen met strijd om gelijke rechten voor mannen en vrouwen
 6 1 f is dat je je soms (lich.) beroerd kunt voelen en dat je soms te emotioneel met de dingen omgaat

6 2 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET MEISJE/VROUW - JONGEN/MAN ZIJN –

- 6 2 a – zijn de vooroordelen (5.1.a; 5.3.a)
 6 2 a is in een bepaald kader geplaatst te worden
 6 2 a dat ze vaak over één kam worden geschoren
 6 2 a is dat zij zo'n last kan hebben van de traditionele man-vrouw beelden
 6 2 a is het stereotiepe beeld dat veel mensen van vrouwen hebben
 6 2 a is dat je wordt gegeneraliseerd als stoer zijnd, altijd uit op versieren enz. kortom walgelijk gedrag
 6 2 a bepaalde vooroordelen, die er net zo goed ook voor de vrouw zijn. Dus zowel nadeel voor vrouw en man

6 3 HET GROOTSTE NADEEL VAN HET JONGEN/MAN ZIJN –

- 6 3 a – is dat hij geacht wordt niet te spreken over angsten of andere gevoelens (5.3.g)
 6 3 a is dat je je emoties niet mag tonen omdat dat niet iets voor een man is
 6 3 a is dat hij zijn emoties niet mag tonen voor de buitenwereld. Dat is iets wat vanuit de samenleving komt (een man moet zijn emoties voor zich houden.)
 6 3 a is dat je je altijd groot moet houden omdat anderen je anders als minderwaardig zien
 6 3 a is dat iedereen zegt dat je minder emoties dan vrouwen hebt
 6 3 a is dat mensen hun genegenheid minder makkelijk naar je uiten
- 6 3 b – dat je gevoelloos en begripvol tegelijkertijd moet zijn (5.3.a/b)
 6 3 b is dat deze maatschappij zoveel eisen aan je stelt, die tegenstrijdig zijn

1) Dit is het enige item waarbij geen gebruik wordt gemaakt van inhoudelijke thema's om de zinaanvullingen te rubriceren. In plaats daarvan zijn zij geordend naar geslacht: zinaanvullingen voornamelijk gegeven door meisjes en vrouwen (onder het kopje 'Het grootste nadeel van het meisje/vrouw zijn -'), zinaanvullingen voornamelijk gegeven door jongens of mannen (onder het kopje 'Het grootste nadeel van het jongen/man zijn -'), en de zinaanvullingen die bij beide geslachten even vaak voorkwamen.

ZALC - Item 26. Een goede moeder –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 EVALUATIE**

2 1 a – is leuk; – vind ik leuk (3.1.b; 4.1.c)

2 1 a is erg leuk

2 1 a is altijd leuk

2 1 a is best leuk

2 1 b – is fijn; – vind ik fijn (4.1.c)

2 1 b is heel erg fijn

2 1 b is best

2 1 b is okay

2 1 c – ja; – en een goede vader (3.1.a)

2 1 c een goede vader

2 1 c ja heel

2 2 EIGENSCHAPPEN

2 2 a – is goed; – is een goede moeder (4.2.b)

2 2 a vind ik goed

2 2 a is altijd goed

2 2 b – is niet slecht (3.1.f; 3.2.e)

2 2 b is geen slechte moeder

2 2 c – is lief; – is aardig (4.2.b)

2 2 c is altijd lief

2 2 c is aardig en lief

2 2 d – is goed voor me; – is lief voor je (4.2.b/f)

2 2 d is goed voor je

2 2 d is een moeder die lief voor je is

2 2 d is een goede moeder voor mij

2 2 d is aardig voor haar kind

2 2 e – die is altijd blij (5.2.m)

2 2 e lacht

2 2 e is altijd vrolijk

2 2 f – doet veel met je (3.2.b; 4.2.i; 5.2.c)

2 2 f doet spelletjes en leuke dingen met je

2 2 g – zorgt goed voor me (4.2.a)

2 2 g zorgt goed voor je

2 2 g is die voor je zorgt

2 2 g is dat ze je goed verzorgt

2 2 g zorgt goed voor haar kind

2 2 h – maakt lekker eten

2 2 h kookt goed

2 2 h bakt pannenkoeken

2 2 h doet boodschappen

2 2 i – is knap

2 2 i is overal goed in

2 2 i heeft altijd gelijk

2 2 j – heeft kinderen (3.2.j)

2 2 j krijgt veel kinderen

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 EVALUATIE**

3 1 a – heb ik; – is mijn moeder (2.1.c; 4.1.f; 5.1.e)

3 1 a is de mijne

3 1 a heb ik al

3 1 a heb ik ook

3 1 a heb ik zeker wel

3 1 a die heb ik wel

3 1 b – is leuk om te hebben (2.1.a)

3 1 b is fijn om te hebben

3 1 b hebben is leuk

3 1 c – heb ik niet

3 1 c is mama niet

3 1 c had ik niet

3 1 d – wil ik hebben (4.1.e)

3 1 d zou ik graag willen hebben die echt alles toeliet

3 1 e – heb ik nodig; – vind ik heel hard nodig (4.1.b)

3 1 e heb je nodig

3 1 e is wel nodig

3 1 f – is beter dan een slechte moeder (2.2.b; 4.1.h)

3 1 f is beter dan een slechte

3 2 EIGENSCHAPPEN

3 2 a – helpt je altijd (5.2.a/b)

3 2 a helpt je als het nodig is

3 2 a is iemand die je helpt met je problemen

3 2 a is iemand die helpt bij huiswerk

3 2 b – is die alles voor je doet (2.2.f; 4.2.c/d)

3 2 b is als ze alles doet wat ik wil

3 2 b doet veel voor je

3 2 c – daar heb je wat aan; – is nooit weg

3 2 c komt best van pas

3 2 c is makkelijk

3 2 c is altijd meegenomen

3 2 c is wel handig

3 2 d – is het halve werk

3 2 e – slaat niet! (2.2.b)

3 2 e is nooit boos

3 2 e scheldt niet tegen haar kind

3 2 e mishandelt je niet

3 2 f – is niet zo streng (4.2.k; 5.2.j)

3 2 f is leuk want dan mag je heel veel

3 2 f moet zich niet te veel met haar zoon bemoeien

3 2 f zeurt niet zo

3 2 f laat me doen wat ik wil

3 2 g – werkt; – heeft veel geld (5.2.l)

3 2 g is een moeder die ook werkt

3 2 g geeft veel geld

3 2 h – is vaak thuis (4.2.l)

3 2 h blijft thuis

3 2 h werkt niet

3 2 i – is gezellig

3 2 i bezorgt je veel plezier

3 2 j – heeft goede kinderen (2.2.j)

3 2 j heeft vaak ook goede kinderen

3 2 j verdient een goede dochter

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 EVALUATIE

4 1 a – is belangrijk; – vind ik belangrijk (5.1.d)

4 1 a is belangrijk voor jezelf

4 1 a is heel belangrijk voor mij

4 1 a is belangrijk voor een kind

4 1 a is belangrijk voor haar kinderen

4 1 a is belangrijk voor 't gezin

4 1 b – is noodzakelijk; – kun je niet missen (3.1.e)

4 1 b is onontbeerlijk

4 1 b is essentieel voor een kind

4 1 b kan je niet zonder

4 1 c – is het beste wat er is (2.1.a/b)

4 1 c is het beste wat je je maar kunt wensen

4 1 c is te gek

4 1 c is het belangrijkste in een leven

4 1 d – is goud waard

4 1 d is heel veel waard

4 1 d een kostbaar bezit

4 1 e – wil ik later zijn (3.1.d)

4 1 e zou ik later graag willen zijn!

4 1 e hoop ik wel te worden

4 1 e wil ik voor mijn kinderen (later)

4 1 f – heb ik gelukkig (3.1.a; 5.2.m)

4 1 f heb ik gelukkig ook

4 1 g – is net zo belangrijk als een goede vader (5.2.n)

4 1 h – is beter dan een verre vriend (3.1.f)

4 1 h is nog beter dan een goede vriend

4 2 EIGENSCHAPPEN

4 2 a – zorgt goed voor haar gezin; – is zorgzaam (2.2.g)

4 2 a zorgt goed voor haar kinderen

4 2 a zorgt goed voor haar man en kinderen

4 2 a zorgt voor iedereen

4 2 a is bezorgd om haar kinderen

4 2 b – is goed voor haar gezin (2.2.a/c/d; 5.2.h)

4 2 b is goed voor haar kinderen

4 2 b is lief voor haar kinderen

4 2 b is aardig tegenover haar kinderen en anderen

4 2 c – doet alles voor haar kinderen; – helpt haar kinderen (3.2.b; 5.2.a/b)

4 2 c moet veel voor haar kinderen doen

4 2 c helpt haar kinderen om problemen op te lossen

4 2 d – heeft alles voor haar kinderen over; leeft voor haar kinderen (3.2.b)

4 2 d heeft alles over voor haar kroost

4 2 d heeft veel voor je over

4 2 d stelt de belangen van haar kinderen voorop

4 2 e – houdt van haar kinderen; – houdt van je (5.2.i)

4 2 e geeft veel om haar kind(eren)

4 2 e geeft om haar familie

4 2 e houdt van haar kind

4 2 e houdt van haar man en kinderen

4 2 f – geeft liefde aan haar kinderen (2.2.d)

4 2 f heeft hart voor haar kinderen

4 2 f is nodig om liefde van te krijgen

4 2 f is een vrouw die je liefdevol opvoedt

4 2 g – is als een vriendin

4 2 g is je beste vriendin

4 2 g is ook een leuke vriendin

4 2 h – kan goed opschieten met haar kinderen (5.2.f)

4 2 h gaat goed/leuk met haar kinderen om

4 2 i – gaat veel met haar kinderen om (2.2.f; 5.2.c)

4 2 i is veel met haar kinderen bezig

4 2 i doet leuke dingen met haar kinderen

4 2 i blijft thuis voor haar kinderen

4 2 i zorgt dat ze altijd thuis is voor de kinderen

4 2 j – voedt haar kinderen goed op

4 2 j zorgt voor een goede opvoeding

4 2 j is erg belangrijk voor je opvoeding

4 2 k – is ook streng (3.2.f; 6.2.a)

4 2 k geeft haar kind straf als het nodig is

4 2 k is streng en lief

4 2 k verwent maar niet te veel

4 2 l – gaat niet werken als zij kleine kinderen heeft (3.2.h; 5.2.l)

4 2 l laat haar kinderen niet alle dagen in een crèche

4 2 l laat haar kinderen niet opvoeden door een ander, terwijl ze zelf gaat werken

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 EVALUATIE

5 1 a – bestaat niet; – zie je zelden

5 1 a lijkt me onmogelijk

5 1 a bestaat die wel?

5 1 a bestaat alleen in je eigen gedachten

5 1 a is een goed iemand die moeilijk te vinden is

5 1 a ken ik niet

5 1 b – maakt ook fouten

5 1 b is niet perfect

5 1 b zijn is moeilijk

5 1 c – is voor iedereen verschillend

5 1 c is een relatief begrip

5 1 c verschilt van kind tot kind

5 1 c is niet makkelijk te herkennen

5 1 c is betrekkelijk

- 5 1 d – is belangrijk voor heel je leven (4.1.a)
 5 1 d is belangrijk voor de ontwikkeling v.d. persoon
 5 1 d is belangrijk voor je eigen toekomst

- 5 1 e – is zoals mijn moeder (3.1.a)
 5 1 e lijkt op de mijne

5 2 EIGENSCHAPPEN

- 5 2 a – staat klaar voor haar kinderen (3.2.a; 4.2.c)
 5 2 a staat altijd voor je klaar
 5 2 a staat voor je klaar als dat nodig is
 5 2 a is er voor je als je problemen hebt
 5 2 a is er altijd voor haar kinderen
 5 2 a moet er zijn als je haar nodig hebt
 5 2 a is een basis waar je op terug kan vallen
- 5 2 b – steunt haar kind door dik en dun (3.2.a; 4.2.c)
 5 2 b steunt haar kinderen
 5 2 b steunt je in alles wat je wil doen
 5 2 b zou haar kinderen moeten steunen wanneer dat nodig is
 5 2 b staat altijd achter haar kind
- 5 2 c – neemt de tijd voor haar kinderen (2.2.f; 4.2.i)
 5 2 c heeft tijd voor haar kinderen
 5 2 c besteedt veel tijd aan haar kinderen
 5 2 c heeft altijd tijd en aandacht voor haar kinderen
- 5 2 d – heeft aandacht voor haar kinderen
 5 2 d schenkt veel aandacht aan haar kinderen
 5 2 d toont belangstelling
 5 2 d interesseert zich voor alles wat haar kind doet
 5 2 d leeft met je mee
- 5 2 e – kan goed met haar kinderen praten; – luistert
 5 2 e kan je mee praten
 5 2 e bespreekt alles met haar kinderen
 5 2 e is als je over problemen van/met het kind kan praten
 5 2 e luistert en praat veel met haar kinderen
 5 2 e kan goed luisteren
- 5 2 f – begrijpt haar kinderen (4.2.h)
 5 2 f probeert haar kinderen te begrijpen
 5 2 f voelt haar kinderen goed aan
 5 2 f weet wat er in haar kind omgaat
 5 2 f heeft begrip voor haar kinderen
- 5 2 g – daar kun je op bouwen en vertrouwen
 5 2 g kun je alles toevertrouwen
 5 2 g is rechtvaardig
 5 2 g is eerlijk
 5 2 g is een oprechte moeder
 5 2 g geeft je haar vertrouwen
- 5 2 h – heeft 't beste voor met haar kinderen; – doet haar best (4.2.b)
 5 2 h wil het beste voor haar kinderen
 5 2 h zoekt het beste voor haar kinderen
 5 2 h heb ik niet gehad, maar ze heeft het wel geprobeerd
- 5 2 i – laat in alles merken dat ze van je houdt (4.2.e)
 5 2 i houdt van haar kind(eren) en laat dat merken
- 5 2 j – laat haar kinderen vrij (3.2.f; 6.2.a/b)
 5 2 j durft haar kinderen los te laten
 5 2 j geeft haar kinderen genoeg vrijheid

- 5 2 j geeft een kind zijn privacy
 5 2 j is die van mij, alleen moet ze af en toe zich niet zo'n zorgen maken

- 5 2 k – staat overal voor open; – is flexibel (6.2.a/b)
 5 2 k heb ik, ze is echt een hele goede moeder, niet ouderwets en heel open

- 5 2 l – werkt, maar houdt genoeg tijd over voor met de kinderen (3.2.g; 4.2.l)
 5 2 l zorgt dat zij naast haar werk (als ze dat heeft) ook genoeg tijd voor haar gezin heeft

- 5 2 m – is een gelukkige vrouw (2.2.e; 4.1.f; 6.2.h)
 5 2 m zorgt dat zijzelf gelukkig is
 5 2 m is er een die tevreden is met haar bestaan

- 5 2 n – is hetzelfde als een goede vader (4.1.g)
 5 2 n doet hetzelfde als een goede vader
 5 2 n heeft dezelfde rol en taak als een goede vader
 5 2 n heeft dezelfde kwaliteiten als een goede vader

- 5 2 o – deelt het moederschap met de man
 5 2 o zorgt met de vader voor het gezin

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 2 EIGENSCHAPPEN

- 6 2 a – laat haar kind vrij, maar stuurt bij en steunt als het nodig is (4.2.k; 5.2.j/k)
 6 2 a is een vriendin maar ook een ouder
 6 2 a luistert naar haar kinderen, gunt ze vrijheid, maar mag, af en toe, best streng zijn
 6 2 a probeert zich in te leven in de wereld van het kind zonder toe te geven
 6 2 a leeft met haar kinderen mee zonder overdreven bezorgd te zijn
 6 2 a die haar kinderen begeleidt, het voorbeeld geeft, maar die ze op bepaalde momenten ook vrij kan laten
 6 2 a is er als ze er moet zijn, maar probeert haar kinderen toch zoveel mogelijk los te laten
- 6 2 b – laat haar kinderen op tijd hun eigen gang gaan (5.2.j/k)
 6 2 b neemt op tijd afstand van haar kinderen
 6 2 b laat haar kind op het juiste moment los/vrij
 6 2 b laat haar kinderen op een gegeven moment los
 6 2 b vindt het moeilijk om haar kinderen los te laten maar doet het toch
- 6 2 c – zorgt dat haar kinderen zelfstandig worden
 6 2 c doet haar best haar kind zo zelfstandig mogelijk te maken en het kind verantwoordelijkheid te leren voor eigen doen en laten
 6 2 c houdt van haar kinderen, vangt ze op en begeleidt ze naar hun zelfstandigheid, volwassen worden
 6 2 c houdt van haar kinderen en begeleidt hen bij het volwassen worden
- 6 2 d – en vader geven je als ouders de ruimte om je te ontplooiën
 6 2 d gunt haar kinderen een eigen persoonlijkheid
 6 2 d laat haar kinderen in geestelijke vrijheid opgroeien

- 6 2 e – respecteert haar kind
 6 2 e toont liefde en respect voor haar kinderen
 6 2 e heeft ook respect voor haar kinderen en geeft ze alle liefde die ze nodig hebben
 6 2 e laat je in je waarde en respecteert je, luistert naar je en steunt je
- 6 2 f – stimuleert haar kinderen
 6 2 f is warm en stimulerend
- 6 2 g – doet d'r best d'r kind op te voeden tot een gelukkig persoon
 6 2 g is een vrouw die haar kinderen opvoedt tot gelukkige en evenwichtige individuen
 6 2 g houdt ontzettend veel van haar kinderen en heeft alles over voor hun geluk. Wil ze gelukkig zien
 6 2 g geeft haar kinderen vertrouwen in zichzelf en de toekomst en voldoende eigenwaarde om teleurstellingen te trotseren
- 6 2 h – denkt ook aan zichzelf (5.2.m)
 6 2 h stelt haar kinderen voorop, maar moet haarzelf daarbij niet schaden
 6 2 h heeft aandacht voor haar kinderen, maar ook voor zichzelf
 6 2 h zorgt samen met de vader voor de kinderen, maar heeft ook een eigen leven
 6 2 h heeft ook tijd voor zichzelf en haar man
- 6 2 i – kan echte geborgenheid en veiligheid geven
 6 2 i zorgt voor rust en geborgenheid
 6 2 i biedt kinderen veiligheid en liefde en stimuleert ze
 6 2 i is iemand waarbij je je veilig voelt, er altijd voor je is en waaraan je alles kwijt kunt
- 6 2 j – leeft haar kinderen het goede voor
 6 2 j is net zo belangrijk als een goede vader bij je beeldvorming van hoe een gezin hoort te zijn, dat beeld volgt het kind later weer op
- 6 2 k – kiest daarvoor
 6 2 k denkt voor het nemen van een baby wel goed na
 6 2 k schenkt warmte en liefde en aandacht. Zij voedt het kind bewust op

ZALC - Item 27. *Wanneer ik met een jongen/meisje ben – Wanneer ik met een man/vrouw ben –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 POSITIEF

- 2 1 a – is dat leuk; – vind ik dat leuk (3.1.a; 4.1.d)
 2 1 a gaat het goed
 2 1 a kan dat leuk zijn
 2 1 a is het soms wel leuk
 2 1 a vind ik dat wel leuk
- 2 1 b – doen we iets leuks
 2 1 b doen we spelletjes
 2 1 b gaan we naar het park
 2 1 b gaan we uit
- 2 1 c – ben ik verliefd; – heb ik verkering
 2 1 c word ik verliefd
 2 1 c dan heb ik een vriendin
 2 1 c gegaan
- 2 1 d – doe ik stoer
 2 1 d sloof ik mij uit
- 2 1 e – ben ik aardig
 2 1 e ben ik lief
 2 1 e moet hij aardig doen

2 2 NEGATIEF

- 2 2 a – is niet leuk; – vind ik het niet leuk (3.2.d)
 2 2 a is het saai
 2 2 a is soms stom
 2 2 a vind ik het stom
- 2 2 b – ga ik weg
 2 2 b maak ik dat ik wegkom
- 2 2 c – lachen ze me uit
 2 2 c plagen mijn vriendjes me
 2 2 c word ik gepest

2 3 NEUTRAAL of WISSELEND

- 2 3 a – elke zaterdag (3.4.b)
 2 3 a in de klas
 2 3 a in het speekwartier
 2 3 a als ik naar een feestje ga
- 2 3 b – als ik 16 ben
 2 3 b als ik groot ben
 2 3 b moet ik oud zijn
 2 3 b voel ik mij groot
- 2 3 c – dan niks
 2 3 c doe ik niks
 2 3 c gebeurt er niks

2 4 DIVERSEN

- 2 4 a – ben je een jongen; – krijg ik borsten (3.3.c)
 2 4 a had mijn broer een zusje
 2 4 a ik zou geen meisje willen zijn
 2 4 a draag ik oorbellen

2 4 b – ben ik nooit (3.4.c)

- 2 4 b ben ik niet
 2 4 b dat ben ik bijna nooit

2 4 c – getrouwd; – trouw ik (3.4.a; 4.4.a)

- 2 4 c ga ik trouwen
 2 4 c als ik getrouwd ben

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 POSITIEF

- 3 1 a – heb ik lol; – ben ik blij (2.1.a; 4.1.d)
 3 1 a ben ik vrolijk
 3 1 a dan moet ik lachen
 3 1 a dan maken we een hoop lol
- 3 1 b – praat ik met haar; – praat ik met hem (5.1.f/g)
 3 1 b praat ik ermee
 3 1 b praat ik daar gewoon mee
 3 1 b dan praten we even en dan –..
- 3 1 c – wil ik haar; – zoen ik hem vaak (5.1.d)
 3 1 c ben ik niet te houden
 3 1 c draait het altijd maar op één ding uit
 3 1 c probeer ik haar het bed in te lokken
- 3 1 d – heb ik daar geen problemen mee (4.1.b)
 3 1 d vind ik dat niet eng
 3 1 d ik niet verlegen

3 2 NEGATIEF

- 3 2 a – ben ik verlegen
 3 2 a word ik verlegen
 3 2 a kan ik verlegen worden
 3 2 a ben ik soms verlegen
- 3 2 b – dan word ik rood
 3 2 b schaam ik me
 3 2 b krijg ik het warm
 3 2 b krijg ik kriebels in mijn buik
 3 2 b voel ik me een beetje raar worden
- 3 2 c – weet ik niet wat ik moet doen (4.2.b; 5.2.b)
 3 2 c weet ik soms niet wat ik moet doen
 3 2 c loop ik te klunzen
- 3 2 d – zou ik dat klote vinden (2.2.a)
 3 2 d maak ik mezelf van kant
 3 2 d zou ik toch wel balen
 3 2 d ben ik verneukt
- 3 2 e – dat gaat jullie niks aan
 3 2 e praat ik niet over
 3 2 e weet niemand wat er gebeurt
- 3 2 f – dan moet er niemand anders bij zijn
 3 2 f moeten mijn ouders niet komen

3 3 NEUTRAAL of WISSELEND

3 3 a – doe ik gewoon; – ben ik heel normaal (4.3.a; 5.3.a)

3 3 a doe ik gewoon normaal

3 3 a ben ik gewoon

3 3 a voel ik me gewoon

3 3 b – vind ik dat heel gewoon; – maakt mij niet uit (4.3.a; 5.3.c)

3 3 b is dat niks bijzonders

3 3 b vind ik dat niet vreemd

3 3 c – dan ben ik met een meisje/jongen (2.4.a)

3 3 c ben ik met 'n man

3 3 c ben ik niet met een jongen

3 3 c dan ben ik met een vrouw! wat is daar nou mis mee?!

3 3 d – die ik leuk vind, vind ik dat heel leuk (4.3.b/c; 6.3.b)

3 3 d als ze knap is is het leuk

3 3 d vind ik het leuk als ze mooi is

3 3 d is dat leuk als hij ook leuk is (of aardig)

3 4 DIVERSEN

3 4 a – getrouwd, ga ik pas samenwonen (2.4.c; 4.4.a)

3 4 a getrouwd, ga ik meteen werk zoeken

3 4 a getrouwd, neem ik ook kinderen

3 4 a getrouwd, ga ik proberen niet te scheiden

3 4 b – zie ik haar vaak (2.3.a)

3 4 b zoek ik haar veel op

3 4 b zou ik alles zoveel mogelijk samen willen doen

3 4 c – kan ik me niet voorstellen (2.4.b)

3 4 c geen ervaring mee

3 4 c dat zegt me niks

3 4 c ben ik nog lang niet aan toe

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 POSITIEF**

4 1 a – vind ik dat gezellig

4 1 a is dat gezellig

4 1 a vind ik dat meestal gezellig

4 1 a heb en maak ik het gezellig

4 1 a voel ik me gezellig

4 1 b – voel ik me goed; – voel ik me prettig (3.1.d; 5.1.a)

4 1 b voel ik me fijn

4 1 b voel ik me heerlijk

4 1 b voel ik me meestal goed

4 1 b voel ik me over 't algemeen prettig

4 1 b voel ik me ontspannen

4 1 c – voel ik me gelukkig

4 1 c ben ik gelukkig

4 1 c ben ik vaak gelukkig

4 1 c voel ik me happy

4 1 d – heb ik daar plezier in (2.1.a; 3.1.a)

4 1 d heb ik het naar mijn zin

4 1 d heb ik een goede tijd

4 1 d geniet ik ervan

4 1 e – vind ik dat fijn

4 1 e vind ik dat prettig

4 1 e is dat soms fijn

4 1 f – ben ik niet alleen

4 1 f voel ik me nooit alleen

4 1 f voel ik mij beter dan dat ik alleen ben

4 1 g – vraag ik me af hoe de ware zou zijn

4 1 g verlang ik naar die 'ene'

4 1 g vraag ik me wel eens af met wat voor jongen ik later trouw

4 2 NEGATIEF

4 2 a – ben ik zenuwachtig (5.2.a)

4 2 a word ik erg nerveus

4 2 a voel ik mij zenuwachtig

4 2 a voel ik me vaak onrustig

4 2 a vind ik het soms wel eng

4 2 b – weet ik niet wat ik moet zeggen (3.2.c; 5.2.b)

4 2 b klap ik dicht

4 2 b kan ik niet goed uit mijn woorden komen

4 2 b word ik stil en durf niks te zeggen

4 2 b is zij vaak stil

4 2 c – let ik erg op wat zij zegt

4 2 c beoordeel ik of het een leuke man is, of niet

4 2 c let ik altijd op of ze d'r eigen niet uitslooft

4 3 NEUTRAAL of WISSELEND

4 3 a – gedraag ik me normaal (3.3.a/b; 5.3.a/c)

4 3 a gedraag ik me zoals altijd

4 3 a gedraag ik me gewoon als anders

4 3 b – ligt eraan met wie (3.3.d; 5.3.g/h/i)

4 3 b hangt ervan af

4 3 b ligt eraan welke en wat voor vrouw

4 3 b ligt het er aan welke jongen

4 3 c – dan kan dat (heel) gezellig zijn (ligt eraan wie het is) (3.3.d; 5.3.g/h/i/l)

4 3 c voel ik me meestal wel gelukkig (ligt er ook aan wie het is)

4 3 c vind ik het vaak fijn (ligt er natuurlijk wel aan welke jongen)

4 3 d – hoop ik dat hij te vertrouwen is

4 3 d moet 'ie niet vreemd gaan

4 4 DIVERSEN

4 4 a – getrouwd, hoop ik gelukkig te zijn met hem (2.4.c; 3.4.a)

4 4 a getrouwd, hoop ik haar gelukkig te maken

4 4 a getrouwd, hoop ik dat ik veel van hem zal blijven houden, en hij van mij

4 4 b – zou ik niet te vroeg met iemand naar bed gaan (6.3.a)

4 4 b zoen ik niet

4 4 b hebben we niets met sex te maken

5 ZELFBEWUSTE STADIUM**5 1 POSITIEF**

5 1 a – **voel ik me (meestal) wel op mijn gemak (4.1.b; 6.1.a)**

5 1 a voel ik me erg op m'n gemak

5 1 a voel ik mij meestal, maar niet altijd op mijn gemak

5 1 a voel ik me niet ongemakkelijk

5 1 b – **voel ik me veilig**

5 1 b voel ik (vaak) geborgenheid

5 1 b voel ik me 's nachts veiliger op straat dan met een vrouw

5 1 b waar ik gek op ben voel ik me veilig en vertrouwd

5 1 b voel ik me veilig (bij een bekende man dus)

5 1 c – **heerst er vaak een bepaalde spanning**

5 1 c voel ik soms een bepaalde spanning

5 1 c is er spanning omdat het mogelijk is dat er verliefdheid bijkomt

5 1 c kan ik mij opgewonden voelen

5 1 d – **voel ik me aangetrokken (3.1.c)**

5 1 d ben ik tot aantrekkingskracht in staat

5 1 d heb ik vaak de neiging om hem uit te dagen

5 1 d zit ik vaak te flirten zonder daar verdere bedoelingen mee te hebben

5 1 e – **voel ik me vrouw; – dan voel ik me speciaal**

5 1 e voel ik me vrouwelijk

5 1 e voel ik me vrouw; seksueel

5 1 e voel ik mijn vrouwelijke gevoelens boven komen

5 1 e krijg ik vaak een speciaal gevoel

5 1 f – **praat ik over andere dingen (3.1.b; 6.1.b)**

5 1 f praat ik over hele andere dingen dan als ik met een vrouw ben

5 1 f kan ik over andere dingen praten dan met mannen

5 1 g – **heb ik vaak goede gesprekken (3.1.b; 6.1.c)**

5 1 g kan ik daar soms heel goed mee praten

5 1 g hebben we vaak gezellige gesprekken

5 1 g probeer ik een leuke conversatie op gang te brengen

5 1 h – **probeer ik extra aardig te zijn (6.1.d)**

5 1 h zal ik me, in de regel netjes gedragen

5 1 h weet ik goed hoe ik me moet gedragen

5 2 NEGATIEF

5 2 a – **voel ik mij niet op mijn gemak (4.2.a)**

5 2 a voel ik me nooit helemaal op mijn gemak

5 2 a voel ik me soms ongemakkelijk

5 2 a voel ik me wat opgelaten

5 2 b – **voel ik me onzeker (3.2.c; 4.2.b)**

5 2 b word ik onzeker

5 2 b dan kan ik mij wel eens onzeker voelen

5 2 b ben ik meestal onzeker

5 2 c – **ben ik op mijn hoede**

5 2 c kijk ik eerst de kat uit de boom

5 2 c ben ik altijd voorzichtig

5 2 c ben ik terughoudend

5 2 d – **vraag ik me af wat hij van me vindt**

5 2 d voel ik me goed en probeer haar mening over mij te ontdekken

5 2 d heb ik al gauw: "wat moet hij wel niet van me vinden?"

5 3 NEUTRAAL of WISSELEND

5 3 a – **ben ik mezelf (3.3.a; 4.3.a)**

5 3 a blijf ik mezelf

5 3 a gedraag ik me gewoon zoals ik ben

5 3 a ben ik net zo goed mezelf als anders

5 3 b – **ben ik hetzelfde als met een meisje**

5 3 b ben ik hetzelfde als met een man

5 3 b ben ik precies hetzelfde als wanneer ik niet met een vrouw ben

5 3 c – **is er geen verschil als wanneer ik met een man ben (3.3.b; 4.3.a)**

5 3 c heb ik even veel lol als wanneer ik bij 'n meisje ben

5 3 c is het meestal niet anders dan met een jongen

5 3 c heb ik net zo'n leuke tijd als wanneer ik met vriendinnen ben

5 3 d – **voel ik me niet anders dan anders**

5 3 d voel ik me net zo op m'n gemak als met een vrouw

5 3 d voel ik me niet slechter dan wanneer ik met een man ben

5 3 d voel ik me net zo als bij m'n vrienden en vriendinnen

5 3 e – **probeer ik mezelf te zijn; – vind ik het moeilijk mezelf te blijven**

5 3 e probeer ik mezelf te gedragen zoals ik ben

5 3 e probeer ik mezelf te zijn maar faal ik meestal jammerlijk

5 3 f – **voel ik me soms anders; – gedraag ik me anders**

5 3 f ben ik soms toch wel anders

5 3 f doe ik meestal anders dan dat ik met een meisje ben

5 3 f gedraag ik me anders dan met een man

5 3 f is dat toch anders dan als ik met een meisje ben

5 3 g – **waar ik verliefd op ben ben ik erg verlegen (4.3.b/c)**

5 3 g word ik een beetje zenuwachtig (als ik 'm erg leuk vind)

5 3 g voel ik me op mijn gemak als ik niet verliefd op hem ben

5 3 h – **en ik haar goed ken dan voel ik me erg op m'n gemak (4.3.b/c; 6.3.b)**

5 3 h kunnen we goed overweg als ik haar wat beter ken

5 3 h voel ik me soms onprettig als ik hem niet ken en we zijn alleen

5 3 i – **vind ik het soms erg leuk (als ik met m'n vriend ben) (4.3.b/c; 6.3.b)**

5 3 i die mijn vriend is, voel ik me totaal ontspannen

5 3 i voel ik me minder op mijn gemak dan met een vrouw, behalve met mijn vriend

5 3 j – **is dat leuk, soms en soms niet (6.3.c)**

5 3 j doe ik soms normaal, soms niet

- 5 3 j voel ik me meestal wel op m'n gemak, maar soms juist helemaal niet
- 5 3 j ben ik of heel onzeker of juist helemaal niet
- 5 3 k – voel ik me onzeker of juist blij (6.3.c)
- 5 3 k voel ik me soms opgelaten en soms heel gewoon
- 5 3 k voel ik me soms angstig en soms veilig
- 5 3 k voel ik me meestal wel thuis, maar soms ook opgelaten
- 5 3 l – voel ik me, afhankelijk van wie het is, fijn of niet fijn (4.3.c; 6.3.b)
- 5 3 l voel ik me soms prettig en soms onprettig, afhankelijk van wie het is en welke bedoelingen hij heeft
- 5 3 l heb ik, afhankelijk van met wie, soms lol en soms niet
- 5 3 l hangt het totaal van de jongen af hoe ik me voel

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 POSITIEF

- 6 1 a – voel ik mij meer op mijn gemak dan met een man (5.1.a)
- 6 1 a voel ik me beter op mijn gemak dan met een vrouw
- 6 1 a voel ik me beter op m'n gemak dan in een groep stoere jongens
- 6 1 a voel ik me vaak fijner dan in vrouwelijk gezelschap
- 6 1 b – ben ik veel opener (5.1.f)
- 6 1 b kan ik makkelijker over gevoelsmatige dingen praten
- 6 1 b ben ik meer mezelf en kan ik veel beter praten over persoonlijke dingen
- 6 1 b moet ik letten op mijn woorden en daden, maar kan je veel "dichter bij" komen, intiemer zijn/praten
- 6 1 c – heb ik liever een persoonlijk dan een oppervlakkig gesprek (5.1.g)
- 6 1 c vind ik het belangrijk dat we elkaar aanvoelen
- 6 1 c probeer ik haar te begrijpen
- 6 1 c voel ik me fijn en probeer ik me altijd in hun gedachten te verplaatsen
- 6 1 c probeer ik haar op haar gemak te stellen en achter haar karakter te komen. Hoe ze werkelijk voelt (over mannen). Meestal probeer ik ze uit door plagerijen
- 6 1 d – laat ik mij van mijn beste kant zien (5.1.h)
- 6 1 d wil ik het beste van mezelf laten zien
- 6 1 d krijg ik altijd de neiging om mezelf te bewijzen
- 6 1 d gedraag ik me soms mannelijker dan anders
- 6 1 d gedraag ik mezelf wel eens wat te overdreven
- 6 1 e – hoef ik me de laatste tijd niet meer waar te maken!
- 6 1 e voel ik me de laatste tijd steeds meer hetzelfde als wanneer ik met een meisje ben
- 6 1 e merk ik de laatste tijd dat ik geen behoefte heb aan aanrakingen

6 3 NEUTRAAL of WISSELEND

- 6 3 a – wil ik niet direct als potentiële partner gezien worden (4.4.b)
- 6 3 a en ik praat wat, voel ik me lekker. Maar begin dus niet over verliefd zijn. Brrrr

- 6 3 a voel ik me het lekkerst als daar geen verwachting aan verbonden is
- 6 3 a heb ik het gevoel dat er van me verlangd wordt dat ik ze moet versieren terwijl ik dat niet persé wil
- 6 3 a wil ik niet gelijk aan liefde hoeven denken. Gewoon vrienden zijn is ook leuk
- 6 3 a wil ik dat hij je met rust laat als jij dat wilt
- 6 3 b – waarop ik erg gesteld ben, voel ik me op mijn gemak en in veiligheid (3.3.d; 5.3.h/i/l)
- 6 3 b doet het mij niets, behalve als het de man is waar ik van hou, dan reageer je anders
- 6 3 b die spontaan en aardig is voel ik me op m'n gemak
- 6 3 b voel ik me in de zevende hemel als ik haar graag mag. Als ze me niet interesseert ga ik weg
- 6 3 b moet ik van tevoren weten wie hij is, ik moet het gevoel hebben dat ik hem kan vertrouwen. Anders voel ik me niet op mijn gemak
- 6 3 b die ik graag mag, zou ik vaak direct op schoot gaan zitten
- 6 3 c – ben ik gezellig of serieus maar ook oplettend (5.3.j/k)
- 6 3 c voel ik me soms een beetje onzeker, maar toch geliefd
- 6 3 c voel ik me gewild, maar onzeker bang om de verkeerde dingen te zeggen, te doen en daarmee afstotend te zijn
- 6 3 c vind ik dat ik me fatsoenlijk gedragen moet maar dat ik vooral ook gewoon mezelf moet blijven
- 6 3 c zal ik mij anders gedragen dan wanneer ik met een man ben en me tegelijk tegen dat verschil verzetten, omdat het eigenlijk onzin is
- 6 3 c ben ik niet met een vrouw! Dan ben ik net als ik met een vrouw ben met een mens, maar toch ben ik anders, minder openhartig denk ik
- 6 3 d – voel ik me gelijkwaardig; – wil ik niet dat hij mij als minderwaardig beschouwt
- 6 3 d kan ik mij soms behoorlijk opgelaten voelen als deze een te zelfverzekerde houding heeft en te neerbuigend doet tegen mij
- 6 3 d moet hij behalve van mij houden, mij ook respecteren en mij begrijpen
- 6 3 d is het gezellig als ze niet zo overheersend zijn

ZALC - Item 28. Soms zou zij/hij willen dat –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 PERSOONLIJK**

2 1 a – ik dood was; – zij/hij dood was (3.1.a; 3.2.a)

2 1 a ik doodval

2 1 a hij stierf

2 1 a zij overleed

2 1 b – ik ziek word; – ze/hij ziek was

2 1 c – ik weg was; – zij/hij weg was (3.1.a; 3.2.a)

2 1 c [zij=Julia] ik weg was

2 1 c hij naar huis ging

2 1 c ik ophoepelde

2 1 d – ik een boot had (3.1.d)

2 1 d zij een pony kreeg

2 1 d zij een nieuwe fiets had

2 1 d ik een nieuwe computer had

2 1 e – ik bloemist werd (3.1.g)

2 1 e hij piloot was

2 1 e ze een danseres wordt

2 1 f – hij sterk is (3.1.g)

2 1 f hij sterker was

2 1 f hij de sterkste van de wereld was

2 1 f hij Superman was

2 1 g – ze een marsmannetje was; – ze een dier was (3.2.j; 4.1.k)

2 1 g hij een ridder was in een echt kasteel

2 1 g er een fee was

2 1 g ze een hond was

2 1 h – ik kon toveren (3.1.d; 4.1.k)

2 1 h zij/hij kon toveren

2 1 h hij alles kon wensen

2 1 i – ze jarig was; – hij jarig is (3.1.i)

2 2 RELATIES/ANDEREN

2 2 a – ik er was; – zij kwam logeren

2 2 a ik bij hem was

2 2 a ik meeging

2 2 a haar vriendinnetje komt spelen

2 2 b – hij mee kon doen; – ik met haar ging spelen (3.2.k)

2 2 b dat ik met hem wil spelen

2 2 b hij meemocht (met andere kinderen mee)

2 2 c – ze gingen spelen; – we gingen rolschaatsen

2 2 c we gaan skieën

2 2 c we gingen computeren

2 2 d – je lief bent; – ik aardig was (3.1.e; 3.2.e/f; 4.2.e)

2 2 d ze lief en aardig is

2 2 d ik goed was

2 2 e – zij liever is; – ik aardiger zou zijn (3.2.e/f; 4.2.e)

2 2 e ik wat aardiger deed

2 2 e hij lief was, maar dat was ie nooit

2 2 f – ik ermee stopte (3.2.e)

2 2 f hij 'ns op zou houden

2 2 f ze dat niet deed

2 2 g – ik goed zal eten (4.1.o/p)

2 2 g ik minder ging snoepen

2 2 g hij niet hoeft te eten

2 2 h – ik boos ben; – ik ga slaan (3.2.a)

2 2 h ik hem in elkaar sla

2 2 h ik met iemand ruzie krijg

2 2 h wij gingen vechten

2 2 h hij me wilde vermoorden

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 PERSOONLIJK**

3 1 a – ik er niet was; – zij/hij er niet was (2.1.a/c)

3 1 a zij/hij niet bestond

3 1 a ik er niet meer was

3 1 a ik nooit geboren was

3 1 b – ik niet naar school hoefde; – ze vrij was

3 1 b school niet bestaat

3 1 b de school ontplofte

3 1 b hij minder huiswerk kreeg

3 1 b ze al van school af was

3 1 b ze op een andere school zat

3 1 c – ik rijk was; – zij/hij rijk was

3 1 c hij meer geld had

3 1 c hij de loterij won

3 1 c zij veel geld had

3 1 d – ik alles had (2.1.d/h; 5.1.q)

3 1 d ze/hij alles had

3 1 d hij alles kon hebben wat hij wil

3 1 e – zij/hij de beste was; – ik win (2.2.d; 4.1.b/f/j)

3 1 e hij wint

3 1 e zij de hoofdprijs won

3 1 e hij heel goed is

3 1 f – ik alles kon (4.1.f)

3 1 f ze alles kan

3 1 f hij wat meer kon

3 1 g – zij goed in sport was; – hij profvoetballer was (2.1.e/f; 4.1.j)

3 1 g hij goed kon basketballen

3 1 g ze topschaatster was

3 1 g ik heel goed kon vissen

3 1 h – ze groot was; – hij groter was (4.1.a)

3 1 h ik groter was

3 1 h hij wat groter was

3 1 i – hij ouder was (2.1.i)

3 1 i ze 25 was

3 1 i hij volwassen is

3 2 RELATIES/ANDEREN

3 2 a – er geen jongens/meisjes waren; – iedereen dood was (2.1.a/c; 2.2.h)

3 2 a mijn zus niet bestond

3 2 a Sijr dood was

3 2 a iedereen die zij haat, doodvielen

3 2 a sommige kinderen van school afgingen

3 2 b – ze alleen op de wereld was; – hij met rust werd gelaten (4.2.c)

3 2 b zij eens alleen kon zijn

3 2 b hij alleen was

3 2 b ze enigs kind was

3 2 b hij geen kinderen had

3 2 c – hij niet getreiterd werd

3 2 c zij niet meer gepest werd

3 2 c niemand zo stom doet tegen haar

3 2 c er geen ruzie was

3 2 d – hij meer vrienden had (4.2.a/b)

3 2 d ik vriendinnen op deze school heb

3 2 d wij weer vriendinnen waren

3 2 d hij een goede vriend had

3 2 d ik haar vriendin was

3 2 e – ik niet zo vervelend was; – ik gewoon doe (2.2.d/e/f)

3 2 e ik wat minder snel kwaad word

3 2 e ik geen ruzie meer heb

3 2 e ik moet stoppen met zeuren

3 2 e ik normaal deed

3 2 f – ik mij beter ging gedragen; – ik niet zo eigenwijs was (2.2.d/e; 4.2.d; 5.2.f)

3 2 f ik niet zo brutaal ben

3 2 f ik niet zo'n grote mond had

3 2 f ik goed luisterde

3 2 g – ik wat voorzichtiger was

3 2 g ik geen gevaarlijke toeren meer op de fiets maak

3 2 g ik beter zou uitkijken

3 2 g ik niet zoveel risico's nam

3 2 h – ik hun zin doe; – ik meer help

3 2 h ik alles doe wat zij wil

3 2 h ik mijn kamer opruim

3 2 h ik een bediende voor haar ben (dat zegt ze niet maar ik voel het wel)

3 2 i – ik de baas was; – ze/hij de baas was

3 2 i hij de baas van de wereld was

3 2 i ze de macht over iedereen had

3 2 i hij het voor het zeggen had

3 2 j – hij de koning was; – zij een koningin was (2.1.g)

3 2 k – ik alles mocht (2.2.b; 5.2.e)

3 2 k ik mijn kamer mocht veranderen

3 2 k ik van piano af mocht

3 2 k ze altijd uit mocht gaan

3 2 k hij een mooie computer mocht

3 2 k niets hoefde

3 2 l – hij een harem had; – hij een meisje zou willen kussen

3 2 l ik 200.0000 wijven heb

3 2 l alle vrouwen mij leuk zouden vinden

3 2 l we geslachtsgemeenschap hadden

3 2 m – hij gek was; – ik overal maling aan had

3 2 m ik ongehoorzamer werd

3 2 m hij een grote bek had

3 3 ALGEMEEN

3 3 a – er geen oorlog meer was (4.3.a)

3 3 a er geen oorlogen waren

3 3 b – de wereld verging

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 PERSOONLIJK

4 1 a – hij er anders uit zag; – ze iets knapper was (3.1.h; 5.3.a)

4 1 a hij er wat leuker uitzag

4 1 a ze wat slanker zou zijn

4 1 a mijn haar goed zat

4 1 a zij net zo'n figuur zou hebben als ik dat heb

4 1 b – ik perfect was (3.1.e)

4 1 b hij een perfect iemand was

4 1 c – ik anders was; – ze/hij anders was (5.3.a)

4 1 c ik iets anders was

4 1 c ze anders in elkaar zat

4 1 d – ik iemand anders was; – zij/hij mij was (5.3.a)

4 1 d ze/hij iemand anders was

4 1 d ze net als mij was

4 1 d ik precies zo ben als zij is

4 1 e – hij een meisje was; – zij een jongen was

4 1 e zij een man was

4 1 e hij een vrouw was

4 1 f – ze beter kon leren; – hij goed in school zou zijn (3.1.e/f)

4 1 f hij wat slimmer was

4 1 f wiskunde bij hem ook zo eenvoudig ging

4 1 f ze erg makkelijk studeerde

4 1 f hij wat betere cijfers haalde

4 1 f ze net zo knap was als d'r vriendin

4 1 g – ik beter mijn best deed

4 1 g ik harder werkte

4 1 g hij beter zijn best gedaan had

4 1 g ze wat meer aan haar huiswerk doet

4 1 g ik meer inzet toon

4 1 h – ze nog op school zat; – hij een diploma had

4 1 h ik nog een opleiding erbij doe

4 1 h ze had gestudeerd

4 1 h zij haar rijbewijs had

4 1 i – ze een goede baan had; – mijn vader werk had

4 1 i ze meer werk had

4 1 i hij een baan had

- 4 1 j – ze/hij beroemd was (3.1.e/g)
 4 1 j hij een filmster was
 4 1 j ze door anderen bewonderd werd
 4 1 j ik een held was
- 4 1 k – ze/hij kon vliegen (2.1.g/h)
 4 1 k ze vleugels had
 4 1 k hij een vogel was
 4 1 k ze een vlinder was
- 4 1 l – ze/hij op vakantie was; – ik op een warm ei-
 land zat (5.1.r; 6.1.h)
 4 1 l het altijd vakantie was
 4 1 l ze op vakantie kon naar Griekenland of Mexico
 4 1 l hij weer in Amerika was
- 4 1 m – zij/hij gelukkiger was; – ik blij was
 4 1 m zij voor eeuwig gelukkig was
 4 1 m hij wat meer geluk had in het leven
 4 1 m iedereen gelukkig is
 4 1 m ik niet chagerijng ben
- 4 1 n – ze/hij geen problemen had; – alles goed ging
 4 1 n hij zich nergens druk over hoeft te maken
 4 1 n er niks verkeerd kon gaan
 4 1 n ze zich nooit zorgen hoefde te maken
- 4 1 o – ze/hij beter was; – ze nooit ongesteld was
 (2.2.g)
 4 1 o ik beter word als ik ziek ben
 4 1 o niet allergisch was
 4 1 o ze nooit haar been gebroken had
 4 1 o hij kon lopen (iemand in een rolstoel)
- 4 1 p – hij kon stoppen met roken; – ze niet meer rook-
 te (2.2.g)
 4 1 p hij niet zoveel zou drinken

4 2 RELATIES/ANDEREN

- 4 2 a – zij/hij verkering had; – ze/hij verliefd was
 (3.2.d)
 4 2 a ze een vriendje had
 4 2 a ik een vriendinnetje had
 4 2 a er een man in haar leven was
 4 2 a ze al getrouwd was
 4 2 a ik een leuke jongen tegenkom waar ik mee kan
 trouwen
 4 2 a ze net zo'n lieve vriend heeft als ik
- 4 2 b – er een meisje op hem viel; – hij ook op haar
 was (3.2.d; 5.2.c)
 4 2 b Rik verkering aan haar vroeg (Petra dan)
 4 2 b een bepaalde jongen van mij houdt
 4 2 b er iemand op hem verliefd was
 4 2 b hij iemand had die van hem hield
- 4 2 c – de familie weer compleet was; – ze kinderen
 had (3.2.b)
 4 2 c zijn ouders weer bij elkaar kwamen
 4 2 c ze haar vader kon zien
 4 2 c het weer beter ging met de familie
 4 2 c ik een broertje had
- 4 2 d – hij zijn mond hield; – ik niet zoveel praat
 (3.2.f)
 4 2 d ik mijn mond even hield
 4 2 d ik een beetje meer m'n kwebbel houd! (m'n moe-
 der)
 4 2 d iedereen zijn mond maar eens dicht hield

- 4 2 e – iedereen aardig is (2.2.d/e; 5.2.d; 6.3.a)
 4 2 e de mensen aardiger deden
 4 2 e ze wat aardiger tegen hem deden
 4 2 e het iets gezelliger was
 4 2 e iedereen ineens vriend is
 4 2 e iedereen haar aardig vond
- 4 2 f – hij iets netter was
 4 2 f ik een keurig net meisje ben
 4 2 f ik me wat netter uitdrukte

4 3 ALGEMEEN

- 4 3 a – er in de hele wereld vrede was; – er geen ver-
 driet is (3.3.a; 6.3.a)
 4 3 a de narigheid uit de wereld zou zijn
 4 3 a er niet zoveel ellende in de wereld was
- 4 3 b – er geen natuurrampen bestonden
 4 3 b de mens wat beter is voor het milieu

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 PERSOONLIJK

- 5 1 a – ik opener was; – hij eens wat opener was
 5 1 a ik wat meer mezelf uitte
 5 1 a mannen wat opener over zichzelf waren
 5 1 a beter d'r gevoelens kon uiten
- 5 1 b – ze wat spontaner was; – hij minder verlegen
 was
 5 1 b ze vrijer was
 5 1 b ze wat makkelijker praatte in het openbaar
 5 1 b ik wat meer zei
- 5 1 c – ik meer voor mezelf opkwam
 5 1 c hij wat assertiever was
 5 1 c ik meer mijn eigen mening liet horen
 5 1 c hij wat vaker 'nee' zou zeggen
- 5 1 d – ze/hij meer zichzelf kon zijn
 5 1 d iedereen z'n maskers af zou zetten
- 5 1 e – wat zekerder was van zichzelf
 5 1 e ze wat zelfverzekerder was
 5 1 e de onzekerheden weg waren, de twijfels
 5 1 e ik niet zo onzeker ben
 5 1 e ze tevreden was met zichzelf
- 5 1 f – ik meer durfde; – ze meer lef had
 5 1 f ik iets meer risico durfde te nemen
 5 1 f hij niet zo bang was om onder de mensen te zijn
 5 1 f zij nooit meer angstig was
- 5 1 g – ik me niet alles zo aantrek
 5 1 g ze minder gevoelig was
 5 1 g hij wat minder sentimenteel zou zijn
 5 1 g ik me niet zo snel druk maak om dingen
- 5 1 h – ik rustiger was
 5 1 h zij wat rustiger, kalmer is
 5 1 h hij zijn zenuwen onder bedwang kreeg
 5 1 h ik wat minder druk was
- 5 1 i – zij/hij nog een kind was
 5 1 i ze weer 2 was
 5 1 i hij weer jong was
 5 1 i zij nog een klein meisje zonder zorgen was

- 5 1 j – de tijd stilstond
 5 1 j de tijd niet zo snel ging
 5 1 j het leven niet zo snel ging
 5 1 j hij de tijd stil kon zetten
- 5 1 k – de tijd teruggedraaid kon worden
 5 1 k gedane zaken terug te draaien zijn
 5 1 k zij haar leven kon overdoen
 5 1 k hij alles overnieuw kon doen
- 5 1 l – het anders was gelopen (6.1.e)
 5 1 l alles anders was gegaan
 5 1 l sommige dingen heel anders waren gelopen
 5 1 l haar leven anders was verlopen
- 5 1 m – hij het anders had gedaan (6.1.e)
 5 1 m ze sommige dingen anders had gedaan
 5 1 m ze die fout niet had gemaakt
- 5 1 n – het leven anders zou zijn
 5 1 n ze haar leven kan veranderen
 5 1 n het leven er wat kleurrijker uitzag
 5 1 n het leven er eens anders uit zag dan alleen het huis-, tuin-, keukenleventje
- 5 1 o – ze/hij in de toekomst kon kijken
 5 1 o ik weet hoe mijn toekomst eruit ziet
 5 1 o ze wist hoe haar leven er uit zou gaan zien
- 5 1 p – ze precies wist wat ze allemaal wilde (6.1.d)
 5 1 p hij wist wat hij zocht
- 5 1 q – alles liep zoals hij wilde; – ze kon doen wat ze wilde (3.1.d)
 5 1 q alles naar zijn idee gebeurde
 5 1 q het allemaal liep volgens haar plan
 5 1 q al zijn wensen en dromen vervuld werden
- 5 1 r – ergens anders was; – ze er even tussen uit kon (4.1.i; 6.1.h)
 5 1 r ze weg kon gaan van alles
 5 1 r zij even overal tussenuit kon, alles achter zich kon laten
 5 1 r hij een wereldreis kon maken om alle zorgen te vergeten
 5 1 r hij kon vluchten uit dit leven
- 5 1 s – ik nu op mezelf woon (6.1.h)
 5 1 s ik al op kamers woonde
 5 1 s ze zwanger was zodat ze het huis uit kon

5 2 RELATIES/ANDEREN

- 5 2 a – ik meer contact met haar had; – ik vaker thuis kwam
 5 2 a ik vaker langs zou komen
 5 2 a ik wat vaker belde
 5 2 a hij eens wat vaker thuis was
- 5 2 b – ik dichterbij zou wonen
 5 2 b haar vriend dichterbij woonde
 5 2 b ik bij haar in de buurt woon
 5 2 b ik thuis kwam wonen, hun kleine meisje zijn
- 5 2 c – ze meer aandacht kreeg; – er meer naar hem geluisterd werd (4.2.b)
 5 2 c hij meer aandacht aan haar besteedde
 5 2 c iedereen haar alle aandacht zou geven
 5 2 c er meer en beter naar haar geluisterd werd
 5 2 c ik wat meer met haar praatte

- 5 2 d – ze geaccepteerd wordt; – hij wat meer waardering ontving (4.2.e; 6.2.b)
 5 2 d ze meer gewaardeerd werd
 5 2 d 'ie meer schouderklopjes kreeg
- 5 2 e – er niet zo op haar/hem gelet werd (3.2.k)
 5 2 e hij vrijer gelaten kon worden
 5 2 e iedereen eens wat meer op zichzelf lette dan op anderen
- 5 2 f – ik volgzamer was; – ik eens toegeef (3.2.f)
 5 2 f ik minder zelfstandig wil zijn
 5 2 f ik niet zoveel m'n eigen gang wil gaan

5 3 ALGEMEEN

- 5 3 a – alles anders was; – alles beter was (4.1.a/c/d)
 5 3 a het anders was dan nu
 5 3 a alles beter was, dan het is
 5 3 a er een heleboel zou veranderen
 5 3 a alles was zoals vroeger
- 5 3 b – de wereld er anders uitzag
 5 3 b de wereld beter was
 5 3 b ze de wereld kon veranderen
 5 3 b alles in de hele wereld goed zou zijn

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 PERSOONLIJK

- 6 1 a – het leven eenvoudiger was; – de dingen minder complex waren
 6 1 a het leven niet zo ingewikkeld was
 6 1 a het leven gemakkelijker was
 6 1 a de wereld niet zo gecompliceerd in elkaar zat
- 6 1 b – alles wat gemakkelijker ging; – alles vanzelf gaat
 6 1 b alles van een leien dakje ging
 6 1 b het allemaal wat vlotter ging
 6 1 b hij sommige zaken, waar ieder voor moet vechten, zonder slag of stoot in de schoot geworpen kreeg
- 6 1 c – ik wat makkelijker was; – ze niet zoveel piekerde
 6 1 c ik niet zoveel nadacht
 6 1 c ze wat minder piekerde en wat makkelijker levend door het leven ging
 6 1 c hij het leven niet zo complex zag
- 6 1 d – ze beter knopen durfde door te hakken (5.1.p)
 6 1 d zij niet behoefde te kiezen
 6 1 d ze zeker wist dat ze de goede keuze had gemaakt
- 6 1 e – ze andere beslissingen had genomen (5.1.l/m)
 6 1 e zij een ander beroep had gekozen
 6 1 e hij bepaalde beslissingen terug kan draaien
- 6 1 f – ze wat meer discipline had
 6 1 f zij wat meer zelfdiscipline had
 6 1 f hij wat daadkrachtiger was
- 6 1 g – ik meer tijd had; – ik wat meer tijd voor mezelf zou hebben
 6 1 g zij wat meer aan haarzelf zou kunnen denken
 6 1 g ze meer vrije tijd had

6 1 h – zij voor een jaar in een ander land kon gaan wonen (4.1.l; 5.1.r/s)

6 1 h ze in Afrika woonde

6 1 h ze in een klein dorpje in de bergen woonde

6 1 h ergens op een onbewoond eiland in de Caribbeaan zou wonen

6 1 i – hij alle macht had, maar goddank heeft hij die niet en krijgt hij die niet

6 1 i ik het altijd zo zou doen als zij dat wil, maar waar blijft mijn wil dan, dat wil ik niet

6 1 i zij kon zeggen en ze leefde nog lang en gelukkig, maar ik begrijp en accepteer dat het leven niet zo simpel is

6 1 i iedereen hem leuk en geestig vond, maar weet telkens weer dat dit zijn aard niet is

6 2 RELATIES/ANDEREN

6 2 a – mensen haar beter begrepen

6 2 a haar ouders haar 'life-style' begrepen

6 2 a hij mij kon begrijpen

6 2 a iemand haar wat beter begreep

6 2 b – ze gerespecteerd werd; – hij wat serieuzer werd genomen (5.2.d)

6 2 b mensen haar serieuzer namen

6 2 b dat haar echtgenoot haar met wat meer respect behandelde

6 3 ALGEMEEN

6 3 a – men elkaar meer zou accepteren (4.2.e; 4.3.a)

6 3 a de mensen meer begrip voor elkaar konden hebben

6 3 a de mensheid eens wat verdraagzamer tegen elkaar werd

6 3 a de mensen vredelievender zouden zijn

6 3 a iedereen zich wat meer aantrok van z'n medemensen

6 3 b – alles wat rechtvaardiger was

6 3 b mannen en vrouwen in alles gelijk werden bekeken

6 3 b er wat meer gelijkheid was

ZALC - Item 29. Mijn vader –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 EIGENSCHAPPEN**

2 1 a – is lief; – is aardig (3.1.f/g/h/i; 4.1.a/d; 5.1.a)

2 1 a is heel lief

2 1 a is erg aardig

2 1 b – is leuk (3.1.j; 4.1.a)

2 1 b is heel leuk

2 1 b is ook leuk

2 1 c – is een grappenmaker

2 1 c is een grapjas

2 1 c is erg grappig

2 1 d – is sterk (5.1.f)

2 1 d is heel sterk

2 1 e – werkt (3.1.a/b; 4.1.g)

2 1 e werkt elke dag

2 1 e is naar zijn werk

2 1 e moet werken

2 1 f – knutselt altijd (3.1.c)

2 1 f vist ook

2 1 f die leest de krant elke dag

2 1 f werkt altijd in de tuin

2 1 g – heeft een auto

2 1 g heeft een boot

2 1 g heeft een heleboel dieren

2 1 h – heet Rob

2 1 h is Bert

2 2 RELATIE

2 2 a – is mijn vader

2 2 b – doet leuke dingen met me

2 2 b neemt mij altijd ergens mee naar toe

2 2 b en ik gaan soms samen fietsen

2 2 b speelt veel met mij

2 2 c – is vaak boos (3.1.o/p)

2 2 c is vaak boos op mij

2 2 d – is weg; – is thuis (3.2.e/f)

2 2 d is aanwezig

2 2 d is hier niet

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 EIGENSCHAPPEN**

3 1 a – is conrector (2.1.e)

3 1 a is een banketbakker

3 1 a is dirigent

3 1 a is automonteur

3 1 a is een vakman

3 1 b – heeft een goede baan (2.1.e)

3 1 b verdient goed

3 1 c – kan heel veel dingen; – is erg handig (2.1.f)

3 1 c is een goede timmerman

3 1 c kan heel goed tekenen

3 1 c is goed in judo

3 1 d – is in de 40

3 1 d is 43 jaar oud

3 1 d is ouder dan mijn moeder

3 1 e – is een man

3 1 f – is een aardige vader (2.1.a; 4.1.a/e/f)

3 1 f is een lieve vader

3 1 g – is wel aardig (2.1.a)

3 1 g is best aardig

3 1 g vind ik best wel aardig

3 1 g kan best aardig zijn

3 1 h – is soms aardig (2.1.a; 4.1.l)

3 1 h is aardig, maar soms ook niet

3 1 h lief maar soms niet

3 1 h is soms niet lief

3 1 i – is aardig voor me (2.1.a)

3 1 i is erg lief voor mij

3 1 i is aardig voor ons

3 1 i is heel aardig tegen mij en mijn broertje

3 1 j – is goed; – is ok (2.1.b; 4.1.b/f)

3 1 j is best ok

3 1 j is wel goed

3 1 j is ok?

3 1 j is goed voor mij

3 1 k – is tof (4.1.c)

3 1 k is te gek

3 1 l – is streng; – is niet streng

3 1 l is wel eens streng

3 1 l is strenger dan mijn moeder

3 1 l is niet zo streng als de juffrouws en meesters

3 1 m – is een eikel; – is een pestkop

3 1 m is een lul

3 1 m is een klootzak

3 1 m is stom

3 1 m slaat veel te hard

3 1 n – is gek (5.1.p)

3 1 n is idioot

3 1 n is niet goed wijs

3 1 n is vreemd

3 1 o – is snel geïrriteerd (2.2.c; 5.1.v)

3 1 o is soms goed shagrijnig

3 1 o wordt af en toe ineens boos

3 1 o heeft een ochtendhumeur

3 1 p – zeurt vaak (2.2.c; 5.1.r)

3 1 p is soms een zeikerd

3 1 q – drinkt graag een pilsje; – rookt

3 1 q is alcoholist

3 1 q wil blowen

- 3 1 r – vist graag
 3 1 r houdt erg van watersport
 3 1 r vindt zijn werk leuk
 3 1 r is muzikgeek, gitaar

3 2 RELATIE

- 3 2 a – helpt mij vaak (4.2.d/e; 5.1.b; 5.2.a)
 3 2 a kan mij goed helpen
 3 2 a helpt mij bij moeilijkheden
- 3 2 b – is familie
 3 2 b is een bloedverwant van mij
 3 2 b en ik zijn vader en zoon
 3 2 b is de zoon van mijn opa
- 3 2 c – is getrouwd met mijn moeder; – en moeder zijn gescheiden
 3 2 c is 41 jaar getrouwd
 3 2 c heeft een nieuwe vrouw
- 3 2 d – en ik hebben wel eens ruzie (5.2.l)
 3 2 d en ik hebben weleens meningsverschillen
 3 2 d kan ik soms niet uitstaan
- 3 2 e – is vaak weg (2.2.d; 5.2.k)
 3 2 e reist best vaak
 3 2 e moet vaak weg
 3 2 e is niet vaak thuis
- 3 2 f – woont in Zeeland (2.2.d)
 3 2 f woont in Amerika
 3 2 f woont in Leiden
 3 2 f woont niet bij ons

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 EIGENSCHAPPEN

- 4 1 a – is een aardige man (2.1.a/b; 3.1.f)
 4 1 a is een hele lieve man
 4 1 a is een leuke vent
 4 1 a is een lieve 'oude heer'
 4 1 a is een leuk en aardig iemand
 4 1 a is een fijne man
- 4 1 b – is een goede man (3.1.j)
 4 1 b is een goed mens
 4 1 b is een goede kerel
 4 1 b is een goede peer
- 4 1 c – is een toffe vent; – is een beste man (3.1.k)
 4 1 c is een toffe peer
 4 1 c is een prima kerel
 4 1 c is een wereldgozer
- 4 1 d – is de beste; – is de liefste (2.1.a; 5.1.a/g)
 4 1 d is de beste man die er is
 4 1 d is de liefste man van de hele wereld
 4 1 d is de aardigste man die ik ken
- 4 1 e – is de beste vader; – is de liefste vader die er is (3.1.f)
 4 1 e is de beste vader van de hele wereld
 4 1 e is de beste vader die je kunt hebben
 4 1 e is de liefste pappie

- 4 1 f – is een goede vader (3.1.f/j)
 4 1 f is een goede vader voor me
 4 1 f is een goede vader vind ik

- 4 1 g – is een harde werker (2.1.e)
 4 1 g werkt erg veel
 4 1 g is altijd aan het werk
 4 1 g heeft het altijd druk

- 4 1 h – werkt veel te veel
 4 1 h werkt te hard
 4 1 h werkt zich kapot
 4 1 h is overwerkt en gestresst

- 4 1 i – is ziek; – is gestresst (5.1.m)
 4 1 i heeft suikerziekte
 4 1 i ligt in het ziekenhuis

- 4 1 j – is dood; – leeft nog (5.2.i)
 4 1 j is overleden
 4 1 j is al 8 jaar dood

- 4 1 k – ken ik niet (5.2.j; 6.1.c)

- 4 1 l – is erg aardig, maar ook streng (3.1.h; 6.1.g)
 4 1 l kan soms erg zeuren maar is wel aardig
 4 1 l is aardig maar soms ook vervelend
 4 1 l is erg aardig maar soms kan die wel heel boos worden
 4 1 l is dom, maar soms kan hij best wel aardig zijn

- 4 1 m – is lang en heeft hele grote voeten
 4 1 m is een beetje klein
 4 1 m is dik
 4 1 m is heel donker
 4 1 m heeft een baard

4 2 RELATIE

- 4 2 a – en ik kunnen goed met elkaar opschieten (5.2.b; 6.2.a)
 4 2 a is iemand waar ik goed mee op kan schieten
 4 2 a en ik gaan heel goed met elkaar om
 4 2 a en ik kunnen het goed vinden
- 4 2 b – is een goede vriend (5.2.b)
 4 2 b en ik zijn dikke maatjes
 4 2 b is als een vriend
 4 2 b is mijn beste vriend
- 4 2 c – is iemand waarvan ik hou; – houdt van mij
 4 2 c is mij zeer dierbaar
 4 2 c en ik houden van elkaar
 4 2 c houdt veel van mijn moeder
- 4 2 d – zorgt heel goed voor ons; – is heel zorgzaam (3.2.a; 5.2.d)
 4 2 d zorgt goed voor mij
 4 2 d is een vader die altijd voor z'n kinderen zorgt
 4 2 d heeft het goed met me voor
- 4 2 e – heeft alles over voor zijn gezin (3.2.a)
 4 2 e heeft veel voor me over
 4 2 e heeft erg veel voor ons (moeder + kinderen) over
 4 2 e heeft voor iedereen alles over
 4 2 e doet veel voor me

- 4 2 f – wil dat ik slaag
 4 2 f zegt altijd 'doe goed je best op school'
 4 2 f wil dat ik me concentreer op mijn werk

5 ZELF-BEWUSTE STADIUM

5 1 EIGENSCHAPPEN

- 5 1 a – is een schat; – is een lieverd! (2.1.a; 4.1.d)
 5 1 a is een schat (meestal)
 5 1 a is over het algemeen een schat
- 5 1 b – is zeer behulpzaam (3.2.a)
 5 1 b is iemand die een ander altijd helpt
 5 1 b is een zeer goede behulpzame man, die alles voor je wilt doen
 5 1 b is een erg sociaalvoelend mens
- 5 1 c – is een oprechte man
 5 1 c is een persoon die recht door zee is
 5 1 c is eerlijk
 5 1 c is een betrouwbaar iemand
- 5 1 d – is een intelligente man
 5 1 d is een ontwikkelde vent
 5 1 d is heel wijs
- 5 1 e – is een rustige man
 5 1 e is onverstoorbaar
 5 1 e is een nuchter iemand
- 5 1 f – heeft een sterke persoonlijkheid; – is een doorzetter (2.1.d)
 5 1 f geeft zich voor iets dat hij belangrijk vindt, voor de volle 100%
 5 1 f is een energieke man
 5 1 f is altijd optimistisch
- 5 1 g – is een fantastische man; – is een bijzondere man (4.1.d)
 5 1 g is een geweldig man
 5 1 g is een 'held'
- 5 1 h – wordt door mij bewonderd
 5 1 h is iemand waar ik bewondering voor heb
 5 1 h is iemand die ik bewonder om wat hij vanuit niets heeft opgebouwd
- 5 1 i – is iemand om trots op te zijn
 5 1 i is een prima vader, om trots op te zijn
- 5 1 j – doet zijn uiterste best; – meent het goed
 5 1 j doet alles met de beste bedoelingen
 5 1 j probeert een goede vader te zijn
 5 1 j heeft het beste met ons gezin voor
- 5 1 k – is veel te goedig; – is erg makkelijk
 5 1 k is te aardig
 5 1 k is iets te lief
 5 1 k is te zachtaardig voor velen
- 5 1 l – is te slap
 5 1 l is een zwakkeling
 5 1 l gaat problemen uit de weg
 5 1 l kan niet tegen onzekerheden op
- 5 1 m – is niet gelukkig (4.1.i)
 5 1 m is erg depressief
 5 1 m geniet soms niet genoeg van het leven
 5 1 m heeft ook z'n eigen problemen

- 5 1 n – is erg conservatief
 5 1 n is soms iets ouderwets
 5 1 n is te ouderwets in de manier waarop hij de taak van de vrouw ziet
 5 1 n is typisch 'n burgerlijke vader
- 5 1 o – weet het vaak beter; – is heel rechtlijnig
 5 1 o heeft vaak gelijk, denkt hij
 5 1 o moet minder zijn eigen mening als de enige juiste zien
 5 1 o heeft direct zijn oordeel klaar
 5 1 o heeft een bord voor zijn kop
- 5 1 p – is wat simpel (3.1.n)
 5 1 p is niet zo bijdehand
- 5 1 q – is een koppige man
 5 1 q is af en toe erg koppig
 5 1 q is een eigenwijze en koppige man
- 5 1 r – is een moeilijke man; – kan soms onredelijk zijn (3.1.p)
 5 1 r is soms niet zo makkelijk
 5 1 r is een beetje gecompliceerd
 5 1 r is een man waar moeilijk mee om te gaan is
- 5 1 s – is a-sociaal/egoïstisch; – is niet empatisch
 5 1 s is een egocentrische, dominante man
 5 1 s houdt alleen van zijn geld en van zichzelf
 5 1 s denkt soms niet alleen aan zichzelf, maar alleen als het hem uitkomt
- 5 1 t – is hypocriet
 5 1 t is oneerlijk
- 5 1 u – is autoritair
 5 1 u is streng, domineert mijn moeder
- 5 1 v – is wispelturig (3.1.o)
 5 1 v kan zich niet goed beheersen
 5 1 v is impulsief
 5 1 v kan een beest zijn
- 5 1 w – is de laatste tijd veranderd
 5 1 w leer ik steeds meer waarderen

5 2 RELATIE

- 5 2 a – is iemand bij wie ik met alles terecht kan; – staat altijd voor mij klaar (3.2.a)
 5 2 a is er voor me als ik hem nodig heb
 5 2 a is een man die je kan troosten wanneer dat nodig is
 5 2 a is er altijd voor me net als mijn moeder kan ik overal met hem over praten
 5 2 a is een van mijn vertrouwenspersonen
 5 2 a is iemand waarvan ik op aan kan
 5 2 a daar kan ik goed mee praten
- 5 2 b – en ik hebben een goede band; – en ik zijn erg open tegen elkaar (4.2.a/b)
 5 2 b en ik hebben een goede relatie
 5 2 b staat altijd open voor mij
- 5 2 c – vraagt me niet te veel, tenzij ik het hem vraag
 5 2 c is niet zo overheersend als mijn moeder
 5 2 c weet precies wanneer ik hem wel en niet kan hebben

- 5 2 d – is soms wat overbezorgd (4.2.d)
 5 2 d erg voorzichtig met mij en mijn zussen
 5 2 d is veel te lief en vroeger te beschermend
- 5 2 e – is mijn grote voorbeeld; – heeft me veel geleerd
 5 2 e is in veel opzichten mijn voorbeeld
 5 2 e heeft me zeer veel meegegeven in deze wereld
 5 2 e is een inspirerende man, met eigen hobby's en sociale interesse
- 5 2 f – betekent heel veel voor me
 5 2 f is heel belangrijk voor me
- 5 2 g – is de enige vader voor mij
 5 2 g neemt voor mij een niet te vervangen positie in
 5 2 g is een vader die ik voor geen enkele vader zou willen inruilen
- 5 2 h – zou ik niet kunnen missen
 5 2 h zou ik nooit willen missen
 5 2 h wil ik niet kwijt
- 5 2 i – mis ik heel erg; – is veel te vroeg gestorven (4.1.j)
 5 2 i is er helaas niet meer
 5 2 i heb ik jammer genoeg te kort gekend
- 5 2 j – is een verre kennis; – begrijpt me niet (4.1.k; 6.1.c)
 5 2 j staat ver van me af
 5 2 j heeft een slecht contact met mij
- 5 2 k – is een man die ik niet vaak zie (3.2.e)
 5 2 k spreek ik niet zo heel vaak
 5 2 k laat nooit iets van zich horen
 5 2 k heb ik sinds ik tien ben, niet meer gezien
- 5 2 l – geeft nogal problemen (3.2.d; 6.2.b)
 5 2 l had beter nooit kunnen trouwen
 5 2 l heeft het met de opvoeding van zijn kinderen flink verziekt

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 EIGENSCHAPPEN

- 6 1 a – kan zich moeilijk uiten
 6 1 a communiceert soms met moeite
 6 1 a geeft veel om mij, maar kan dat niet zo goed uiten
 6 1 a is een bewogen man, maar kan met zijn gevoelens niet zo goed raad
- 6 1 b – is zeer zwijgzaam; – is erg gesloten
 6 1 b is iemand die veel doorheeft maar weinig zegt
 6 1 b negeert voor mij pijnlijke dingen door eroverheen te praten of 't er gewoon nooit over te hebben
- 6 1 c – ken ik niet zo goed; – is een totale vreemde voor me (4.1.k; 5.2.j)
 6 1 c heb ik niet echt gekend
 6 1 c zegt me weinig
 6 1 c en ik leven volstrekt langs elkaar heen
- 6 1 d – is onbegrijpelijk
 6 1 d is soms niet te begrijpen

- 6 1 d is het grootste raadsel in mijn leven, hij blijft mij verbazen
 6 1 d is voor veel mensen niet te begrijpen
 6 1 d is een hoofdstuk apart
- 6 1 e – en ik lijken veel op elkaar
 6 1 e lijkt qua karakter op mij (andersom)
 6 1 e leek in veel dingen op mij
 6 1 e hebben veel gemeenschappelijk en veel 'foutjes' van hem vind ik bij mezelf terug
- 6 1 f – is een goede man met al z'n gebreken
 6 1 f is een engel met grote fouten
 6 1 f is een geweldige man met fouten die ik zie
- 6 1 g – een schat maar wel rechtlijnig (4.1.l)
 6 1 g is een gevoelig, maar praktisch man
 6 1 g heeft zijn hart op de goede plek, maar is helaas ook kortzichtig, dom, angstig en slap
 6 1 g is een man met gebruiksaanwijzing, maar mijns inziens iemand van goud
 6 1 g is een stille, hardwerkende man, waar bij nader inzien toch meer inzit dan je denkt
- 6 1 h – is een man van principes
 6 1 h is een integere man met een te streng geweten

6 2 RELATIE

- 6 2 a – is een ingewikkeld mens maar ik kan goed met hem overweg (4.2.a)
 6 2 a is een beste man, maar ik kan niet zo best met hem overweg
 6 2 a overheerst mijn moeder en zij laat het gebeuren, toch mag ik mijn vader
 6 2 a leeft in zijn eigen wereld en is weinig sociaal, maar ik houd wel van hem
 6 2 a vindt dat ik eigenwijs ben, maar ondanks dat doet hij veel voor me
 6 2 a en ik hebben vaak meningsverschillen, we voelen elkaar niet aan, maar hebben toch het beste met elkaar voor
- 6 2 b – is niet altijd in alle opzichten een goede vader geweest (5.2.l)
 6 2 b is leuk om mee te praten, maar als vader geen held
 6 2 b bestaat niet; wel 'n man die zijn liefde met geld toont, maar een echte goede vader kan ik hem niet noemen
 6 2 b is een beste man, maar kan geen vader-zoon relatie opbouwen
 6 2 b is geen vaderfiguur, verdomme
- 6 2 c – heeft zelf nooit een vader en dus een voorbeeld gehad, waardoor mijn band met hem veel minder sterk is dan die met m'n moeder
 6 2 c is als gevolg van de oorlog anders opgevoed, waardoor ik anders opgevoed ben en nu veel problemen heb, waaronder de relatie met mijn vader
 6 2 c is een lieve man, alleen niet zo spontaan, maar dat komt door zijn jeugd met een dictatoriale vader

ZALC - Item 30. Als ik niet kan krijgen wat ik wil –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 FRUSTRATIE**

- 2 1 a – word ik boos (3.1.a/b/c/d; 5.1.f)
 2 1 a dan word ik kwaad
 2 1 a ben ik boos
 2 1 a ben ik kwaad
- 2 1 b – ga ik schreeuwen; – ga ik stampen (3.1.h)
 2 1 b dan ga ik gillen
 2 1 b trap ik de grond door
- 2 1 c – dan sla ik; – ga ik schelden (3.1.h)
 2 1 c ram ik erop los
 2 1 c vechten
- 2 1 d – dan ga ik weg
 2 1 d ren ik weg
 2 1 d ga ik naar mijn kamer
 2 1 d dan ga ik naar boven
- 2 1 e – ga ik huilen (4.1.c)
 2 1 e ga ik janken
- 2 1 f – is het niet leuk (3.1.e/f)
 2 1 f vind ik dat niet leuk
- 2 1 g – ben ik niet blij

2 2 VOLHARDING

- 2 2 a – dan vraag ik het (3.2.a)
 2 2 a vraag ik het aan m'n vader
 2 2 a vraag ik dat voor mijn verjaardag
- 2 2 b – dan pak ik het (3.2.d)
 2 2 b dan ga ik het gewoon pakken
 2 2 b neem ik het
 2 2 b pik ik het

2 2 c – dan koop ik het (3.2.c)

- 2 2 c dan koop ik het zelf
 2 2 c doe ik het zelf

2 3 ACCEPTATIE

- 2 3 a – ben ik niet boos (3.3.f)
 2 3 a ga ik niet gillen
 2 3 a ga ik niet huilen
- 2 3 b – doe ik niets; – niks
 2 3 b gebeurt er niks
- 2 3 c – ga ik iets anders doen
 2 3 c ga ik zingen
 2 3 c ga ik buiten spelen meestal
- 2 3 d – vind ik het leuk
 2 3 d ben ik blij
 2 3 d dan is het stoer

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 FRUSTRATIE**

- 3 1 a – word ik wel eens boos; – word ik vaak boos (2.1.a; 5.1.f)
 3 1 a word ik soms erg kwaad
 3 1 a dan word ik meestal kwaad
- 3 1 b – word ik gauw boos (2.1.a; 5.1.f)
 3 1 b word ik snel kwaad
 3 1 b word ik nogal snel boos
- 3 1 c – kan ik heel boos worden (2.1.a; 5.1.f)
 3 1 c dan kan ik heel kwaad worden
 3 1 c kan ik me boos maken
- 3 1 d – dan ben ik een beetje boos (2.1.a; 5.1.f)
 3 1 d word ik een beetje kwaad
 3 1 d word ik altijd een beetje boos
- 3 1 e – dan is dat niet zo leuk (2.1.f)
 3 1 e vind ik dat soms niet zo leuk
 3 1 e vind ik dat minder
- 3 1 f – dan vind ik dat erg stom (2.1.f)
 3 1 f vind ik dat shit
 3 1 f is dat irritant
 3 1 f word ik ongeduldig
- 3 1 g – dan word ik gek (5.1.d)
 3 1 g word ik een beetje gek
 3 1 g word ik niet goed
 3 1 g word ik mad!
- 3 1 h – dan word ik furieus (2.1.b/c)
 3 1 h word ik nijdig
 3 1 h word ik soms nogal pissig

3 2 VOLHARDING

- 3 2 a – ga ik zeuren (2.2.a; 4.2.c)
 3 2 a zeur ik me moeder gek
 3 2 a ga ik jengelen
 3 2 a ga ik drammen
- 3 2 b – blijf ik doorzeuren (4.2.a/c)
 3 2 b zou ik maar door blijven zeuren
 3 2 b blijf ik doordrammen
 3 2 b ga ik vaak doordrammen
- 3 2 c – spaar ik er voor (2.2.c)
 3 2 c moet ik er voor werken
 3 2 c neem ik een baantje
 3 2 c wacht ik tot ik het zelf kan kopen
- 3 2 d – krijg ik het toch! (2.2.b; 4.2.b)
 3 2 d kom ik er toch aan

3 3 ACCEPTATIE

- 3 3 a – heb ik pech
 3 3 a heb ik pech gehad
 3 3 a dan heb ik dikke pech
 3 3 a dan heb ik reuze pech

- 3 3 b – dan krijg ik het niet (4.3.c)
 3 3 b dan krijg ik 't niet, zo simpel is dat
 3 3 b dan niet
 3 3 b dan zeg ik: "dan toch lekker niet"
- 3 3 c – vind ik dat niet erg; – vind ik het best
 3 3 c kan het mij niks schelen
 3 3 c dan maakt mij dat niks uit
 3 3 c dan geeft het niets
 3 3 c zit ik daar niet mee
 3 3 c is dat geen probleem
- 3 3 d – dan hoeft ik het ook niet
 3 3 d dan wil ik het niet
 3 3 d dan hoeft ik het al niet meer
- 3 3 e – dram ik niet door; – word ik stil
 3 3 e stop ik met zeuren
 3 3 e zeur ik daar niet over door
 3 3 e dan hou ik m'n mond er verder over
- 3 3 f – word ik niet echt boos (2.3.a)
 3 3 f word ik niet zo snel kwaad
 3 3 f ga ik niet chagrijnig doen
 3 3 f word ik nooit nijdig
- 3 3 g – is normaal; – doe ik gewoon
 3 3 g dan is dat heel normaal

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 FRUSTRATIE

- 4 1 a – vind ik dat jammer; – is dat jammer
 4 1 a vind ik het erg jammer
 4 1 a vind ik dat meestal jammer
 4 1 a dan is dat jammer
- 4 1 b – vind ik dat vervelend; – dan is dat vervelend
 4 1 b vind ik dat heel vervelend
 4 1 b kan dat soms vervelend zijn
 4 1 b vind ik dat erg
 4 1 b is dat rot
- 4 1 c – ben ik verdrietig (2.1.e; 5.1.c)
 4 1 c word ik vaak verdrietig
 4 1 c ben ik soms wel bedroefd
- 4 1 d – dan baal ik
 4 1 d dan baal ik daar best van
 4 1 d baal ik een beetje
 4 1 d heb ik de pest in
- 4 1 e – ben ik ontevreden (5.1.a)
 4 1 e dan ben ik af en toe ontevreden
- 4 1 f – word ik humeurig
 4 1 f dan word ik chagrijnig
 4 1 f word ik 'soms' chagrijnig
- 4 1 g – ben ik beledigd
 4 1 g ben ik best wel op m'n teentjes getrapt
 4 1 g ben ik gepikeerd

4 2 VOLHARDING

- 4 2 a – blijf ik het proberen; – zet ik toch door (3.2.b; 5.2.a/c; 6.2.a/b)
 4 2 a probeer ik het toch te krijgen

- 4 2 a blijf ik gewoon doorgaan
 4 2 a blijf ik volhouden
 4 2 a geef ik het toch niet op
- 4 2 b – ga ik door tot ik het wel krijg (3.2.d; 5.2.b)
 4 2 b dan zet ik net zo lang door tot ik het krijg
 4 2 b zorg ik ervoor dat ik het toch krijg
 4 2 b dan blijf ik doorzeuren totdat ik het wel krijg
 4 2 b dram ik net zo lang door totdat ik het krijg
 4 2 b blijf ik zeuren en ik krijg het
- 4 2 c – word ik vervelend (3.2.a/b)
 4 2 c word ik zwaar irritant
 4 2 c kan ik soms heel koppig en eigenwijs zijn
 4 2 c word ik weleens jaloers op anderen
 4 2 c word ik opstandig
 4 2 c ga ik zitten mokken

4 3 ACCEPTATIE

- 4 3 a – wacht ik rustig af; – komt 't later wel
 4 3 a wacht ik tot het wel kan
 4 3 a dan stel ik het een tijdje uit
 4 3 a volgende keer beter
- 4 3 b – dan laat ik het erbij zitten; – dan geef ik het op (5.3.a/b/c)
 4 3 b hou ik er over op
 4 3 b dan laat ik dat maar zo
 4 3 b dan ga ik er ook niet verder op door
 4 3 b laat ik het varen
- 4 3 c – dan is daar niks aan te doen; – dan houdt dat op (3.3.b)
 4 3 c dan is het misschien niet mogelijk
 4 3 c dan kan ik het niet krijgen
 4 3 c zo zij het
- 4 3 d – neem ik iets anders (6.3.b)
 4 3 d dan wil ik wat anders

4 4 COMBINATIE

- 4 4 a – is dat jammer, maar helaas (5.4.a)
 4 4 a is dat jammer, maar verder niks aan te doen
 4 4 a vind ik dat jammer, maar ja het is nu eenmaal zo
 4 4 a vind ik dat stom, maar dan kan dat gewoon niet anders
 4 4 a vind ik dat soms vervelend maar ja, je kunt niet alles hebben

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 FRUSTRATIE

- 5 1 a – ben ik teleurgesteld (4.1.e)
 5 1 a is dat een teleurstelling
 5 1 a voel ik me teleurgesteld
- 5 1 b – raak ik gefrustreerd
 5 1 b is dat best wel eens frustrerend
 5 1 b voel ik mij een beetje gefrustreerd
 5 1 b voel ik mij beklemd
- 5 1 c – word ik depressief (4.1.c)
 5 1 c ben ik een tijd neerslachtig
 5 1 c word ik moedeloos
 5 1 c krijg ik een dip

- 5 1 d – voel ik mij niet zo goed (3.1.g)
 5 1 d voel ik me rot
 5 1 d voel ik me een beetje naar van binnen
 5 1 d voel ik me belabberd

- 5 1 e – kan ik daar best over in zitten
 5 1 e kan ik dit niet altijd goed verdragen
 5 1 e heb ik het daar soms moeilijk mee
 5 1 e duurt het lang voor ik er overheen ben

- 5 1 f – word ik kwaad op mezelf (2.1.a; 3.1.a/b/c/d)
 5 1 f reageer ik me af op mezelf
 5 1 f ga ik aan mezelf twijfelen
 5 1 f word ik heel boos op mezelf, want dan faal ik

5 2 VOLHARDING

- 5 2 a – probeer ik het op een andere manier (4.2.a)
 5 2 a probeer ik het via een andere weg
 5 2 a zoek ik een andere manier om het toch te krijgen
 5 2 a zoek ik naar een andere oplossing
 5 2 a zoek ik wat voor mogelijkheden ik heb

- 5 2 b – doe ik er alles aan om het toch voor elkaar te krijgen (4.2.b; 6.2.a/b)
 5 2 b doe ik er veel aan om het toch te krijgen
 5 2 b probeer ik alles te doen om het toch te krijgen
 5 2 b zal ik alle mogelijke moeite doen om het toch te krijgen
 5 2 b zal ik daar alles voor doen

- 5 2 c – probeer ik het nog een keer (4.2.a; 6.4.a)
 5 2 c probeer ik het nogmaals
 5 2 c probeer ik het gewoon nog eens

- 5 2 d – leg ik me er niet altijd bij neer; – zal ik niet snel opgeven (6.2.a/b/c)
 5 2 d dan leg ik me er niet zo snel bij neer
 5 2 d leg ik me er niet gauw bij neer
 5 2 d neem ik daar niet zonder meer genoegen mee
 5 2 c dan geef ik me niet gelijk over

5 3 ACCEPTATIE

- 5 3 a – leg ik me daarbij neer; – accepteer ik dat (4.3.b; 6.3.a)

- 5 3 a kan ik me daar wel bij neerleggen
 5 3 a zet ik me er vrij snel overheen
 5 3 a neem ik daar genoegen mee
 5 3 a schik ik me daarin
 5 3 a aanvaard ik dat

- 5 3 b – moet ik me daarbij neerleggen (4.3.b)
 5 3 b moet ik daar maar in berusten
 5 3 b zal ik dat toch moeten accepteren
 5 3 b zal ik me daar op gegeven moment bij neer moeten leggen
 5 3 b leg ik me daar uiteindelijk bij neer

- 5 3 c – dan zet ik het uit mijn hoofd (4.3.b; 6.3.b/c)
 5 3 c probeer ik het te vergeten
 5 3 c probeer ik het uit mijn hoofd te zetten

- 5 3 d – dan moet ik daar mee leren leven (6.3.e)
 5 3 d kan ik daar goed mee leven

- 5 3 e – droom ik er maar van
 5 3 e ga ik er over fantaseren

5 4 COMBINATIE

- 5 4 a – baal ik daarvan, maar accepteer het meestal wel (4.4.a)

- 5 4 a irriteert me dat, maar leg ik me er meestal wel bij neer

- 5 4 a ben ik teleurgesteld, maar pas ik me daar wel aan aan

- 5 4 a vind ik dat niet leuk maar word ik niet echt heel kwaad

- 5 4 a is dat jammer, maar daarover niet getreurd

- 5 4 b – ben ik eerst mokkig, maar daarna accepteer ik het

- 5 4 b baal ik eerst, en berust ik later

- 5 4 b raak ik lichtelijk geïrriteerd, maar dat gaat wel weer over

- 5 4 b dan voel ik me 5 minuten klote en dan gaat het wel weer

- 5 4 b word ik kwaad maar is gauw over

- 5 4 c – dan niet of ik ga er tegen in (6.4.c)

- 5 4 c probeer ik 't later alsnog te krijgen of laat ik 't zitten

- 5 4 c accepteer ik het of word ik boos

- 5 4 c ga ik slijmen of ik laat het maar zo

- 5 4 c laat ik het daarbij of probeer ervoor te werken

- 5 4 c dan berust ik of wacht een beter moment af

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 FRUSTRATIE

- 6 1 a – dan kan ik erg kinderachtig reageren

- 6 1 a heb ik de neiging om te mokken als 'n klein kind (ik krijg vaak wel wat ik wil)

- 6 1 a gedraag ik me als een verwend kind

6 2 VOLHARDING

- 6 2 a – zal ik doorzetten tot het bittere eind (4.2.a; 5.2.b/d)

- 6 2 a dan probeer ik het toch te krijgen, al kost het me jaren en jaren

- 6 2 a zal ik doorvoor blijven streven tot het bittere eind

- 6 2 b – ga ik er extra hard achter aan; – vecht ik ervoor (4.2.a; 5.2.b/d)

- 6 2 b dan moet er harder voor gewerkt worden om dit alsnog voor elkaar te krijgen

- 6 2 b probeer ik nog harder om het toch te krijgen

- 6 2 b knok ik ervoor

- 6 2 c – kan ik dat moeilijk accepteren (5.2.d)

- 6 2 c vind ik het heel moeilijk om me daar bij neer te leggen

- 6 2 c kan ik me daar niet zomaar bij neerleggen

- 6 2 c kan ik me daar soms moeilijk overheen zetten

6 3 ACCEPTATIE

- 6 3 a – zal ik dat proberen te accepteren (5.3.a)

- 6 3 a moet ik mijn uiterste best doen dat te aanvaarden

- 6 3 a probeer ik daar genoegen mee te hebben

- 6 3 a probeer ik me erbij neer te leggen

- 6 3 a probeer ik dat zo goed mogelijk te accepteren

6 3 b – richt ik me op iets anders; – zoek ik een vervanging ervoor (4.3.d; 5.3.c)

- 6 3 b dan moet ik iets anders als alternatief nemen
- 6 3 b probeer ik iets anders te vinden als 'bevrediging'
- 6 3 b probeer ik een substituuat te vinden
- 6 3 b zoek ik wat anders wat ik ook leuk vind
- 6 3 b zet ik mijn zinnen op iets anders wat wel in mijn bereik ligt

6 3 c – moet ik m'n eisen bijstellen (5.3.c)

- 6 3 c dan zal ik m'n wil aan moeten passen
- 6 3 c probeer ik andere wensen, doelen te formuleren
- 6 3 c probeer ik mijn wensen aan te passen
- 6 3 c verzet ik na lang tegenwerken mijn doelen

6 3 d – ga ik me afvragen of ik het ook wel echt wilde

- 6 3 d vraag ik me af of ik wel het goede wil
- 6 3 d moet ik me soms afvragen of het wel zo belangrijk is dat ik wil dat ik het krijg

6 3 e – ben ik tevreden met wat ik heb; – dan kan ik dat goed relativeren (5.3.d)

- 6 3 e moet ik blij zijn met datgene wat ik wel heb
- 6 3 e probeer ik naar de goede dingen die ik al heb te kijken
- 6 3 e denk ik er verder niet over na en ga ik bedenken wat ik allemaal wel heb wat anderen niet hebben
- 6 3 e is dat jammer, maar ik zal er echt niet lang om teleurgesteld blijven. Je moet altijd maar denken dat er belangrijkere dingen, zoals hongersnoden en rampen, zijn in de wereld
- 6 3 e ben ik misschien even teleurgesteld, maar dan bedenk ik me hoe goed ik het eigenlijk heb en dat ik niet te klagen heb

6 4 COMBINATIE

6 4 a – probeer ik door te zetten, als dat niet lukt laat ik het erbij zitten (5.2.c)

- 6 4 a dan doe ik er nog extra moeite voor, maar wanneer echt niet te bereiken, dan maar naast je neerleggen
- 6 4 a dan ga ik er achteraan om het te krijgen, totdat het me lukt of het duidelijk is dat ik het niet kan krijgen
- 6 4 a zal ik er extra m'n best voor doen, maar wat niet gaat, gaat niet
- 6 4 a leg ik me erbij neer als ik weet dat ik alles geprobeerd heb

6 4 b – leg ik me er pas bij neer, als ik zelf inzie dat iets werkelijk onbereikbaar is

- 6 4 b vraag ik me af of het reëel is wat ik wil. Zo niet dan geef ik het op. Wel reëel: doorgaan
- 6 4 b zet ik alles op alles om toch te krijgen wat ik wil, als ik van mening ben dat het een reële wens is. Als ik weet dat ik alles heb gedaan wat in mijn bereik lag, en niet krijg wat ik krijgen wil, voel ik me teleurgesteld
- 6 4 b leg ik me na enige tijd neer bij minder. Ik probeer dit te vermijden door haalbare, reële eisen

6 4 c – dan laat ik het erbij of ik zoek een andere weg; dat ligt aan het object (5.4.c)

- 6 4 c kan ik daar ontzettend boos om worden en mezelf meteen de grond inboren, maar ik kan me er soms ook gewoon bij neerleggen, dat ligt eraan wat het betreft

6 4 c kan ik me daar slechts met moeite bij neerleggen, al ligt het er wel aan waar het om gaat

6 4 c vind ik dat, afhankelijk v.h. begeerde object, een beetje tot zeer teleurstellend

6 4 c dan ligt het eraan hoe graag ik iets wil wat ik doe, laten zitten of mijn zin toch doordrijven

ZALC - Item 31. *Ik voel me schuldig als – Ik krijg last van mijn geweten als –*

2 IMPULSIEVE STADIUM

2 1 INTERPERSOONLIJK

- 2 1 a – ze me slaan; – iemand mij pest
 2 1 a ik geslagen ben
 2 1 a ze me uitschelden
 2 1 a ze me uitlachen
- 2 1 b – ik op mijn kop krijg; – iemand boos op me is (3.1.a)
 2 1 b ik straf krijg
 2 1 b ze boos zijn
- 2 1 c – ik gepakt word (3.1.b)
 2 1 c ik in de gevangenis zit
 2 1 c ik bij de politie zit
- 2 1 d – ik iemand sla; – ik iemand pest
 2 1 d ik mijn zusje schop
 2 1 d ik heb gevochten
 2 1 d ik iemand heb laten struikelen
 2 1 d ik iemand plaag
 2 1 d ik iemand uitscheld
- 2 1 e – ik stom doe; – ik flauw doe (3.2.b)
 2 1 e ik stom heb gedaan
 2 1 e ik iets flauws heb gedaan
- 2 1 f – ik niet luister
 2 1 f ik brutaal ben

2 2 PERSOONLIJK

- 2 2 a – ik iets gedaan heb
 2 2 a ik wat heb gedaan
 2 2 a ik dat doe
 2 2 a ik iets heb uitgehaald
- 2 2 b – ik iets stouts heb gedaan (3.2.d/e)
 2 2 b ik stout doe
 2 2 b ik iets stouts zou doen
 2 2 b ik vervelend ben
- 2 2 c – ik ziek ben; – ik moe ben
 2 2 c ik hoofdpijn heb
 2 2 c ik buikpijn heb
 2 2 c ik slaap
 2 2 c ik naar bed ga
- 2 2 d – ik bang ben
 2 2 d ik zenuwachtig ben
- 2 2 e – ik boeren laat
 2 2 e ik een scheetje laat

2 3 OVERIGE

- 2 3 a – een aap
 2 3 a een paard
 2 3 a een peer
 2 3 a een dubbeltje
 2 3 a een baby
- 2 3 b – een dief
 2 3 b een boef
 2 3 b die ene man

2 3 c – niks (3.3.a; 4.2.b)

2 3 c niets

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM

3 1 INTERPERSOONLIJK

- 3 1 a – ze mij de schuld geven (2.1.b)
 3 1 a ze alles op mij steken
 3 1 a ik beschuldigd word
- 3 1 b – ik betrapt ben; – ze over mij praten (2.1.c)
 3 1 b ze erachter komen
 3 1 b mijn broertje me verklikt
 3 1 b ze het over mij hebben
- 3 1 c – iets mijn schuld is (4.3.a)
 3 1 c ik ook werkelijk schuldig ben
 3 1 c ik ook medeplichtig ben
- 3 1 d – iemand anders de schuld krijgt (5.1.n; 6.1.c)
 3 1 d mijn broer de schuld krijgt van iets dat ik gedaan heb
 3 1 d anderen straf krijgen terwijl ik het gedaan heb
 3 1 d het mijn fout is terwijl ze iemand anders aankijken
 3 1 d ik iemand anders liet opdraaien voor mijn fouten
- 3 1 e – ik iemand verraad (4.1.c)
 3 1 e ik iemand heb verraden
- 3 1 f – ik steel (4.1.l)
 3 1 f ik iets heb gejat
 3 1 f ik uit de snoepkast pik
 3 1 f ik diefstal pleeg
 3 1 f ik iets heb afgepakt van iemand
- 3 1 g – ik iemand geld schuldig ben
 3 1 g ik moet terugbetalen
 3 1 g ik van iemand wat heb geleend en niet terug betaald
- 3 1 h – ik ruzie krijg; – ik ruzie maak met iemand
 3 1 h ik meedoe met ruzie maken van iemand anders
 3 1 h ik ruzie heb met mijn ouders
 3 1 h er een ruzie is
- 3 1 i – ik iemand vermoord (4.1.l)
 3 1 i ik iemand dood
 3 1 i ik eens een moord pleeg
- 3 1 j – ik me opwind
 3 1 j ik een driftbui heb gehad
 3 1 j ik kwaad ben
 3 1 j ik boos ben geweest
- 3 1 k – er teveel gezeurd wordt
 3 1 k iemand de hele dag door aan m'n kop zeurt
 3 1 k iemand die steeds hetzelfde vraagt
- 3 1 l – ik dit soort vragen moet beantwoorden!
 3 1 l ik dit invul
 3 1 l ik al mijn stompzinige testen heb gemaakt

3 2 PERSOONLIJK

3 2 a – ik iets fout doe; – ik iets verkeerd heb gedaan (4.1.e; 4.2.e)

- 3 2 a ik iets fout heb gedaan
- 3 2 a ik verkeerde dingen doe
- 3 2 a er iets fout loopt
- 3 2 a het verkeerd gaat
- 3 2 a ik een stomme fout maak

3 2 b – ik iets stoms doe; – ik iets doms gedaan heb (2.1.e)

- 3 2 b ik iets heel doms doe
- 3 2 b iets doms heb gedaan en het is mis gegaan

3 2 c – ik iets kapot gemaakt heb; – ik thuis iets verniel

- 3 2 c je iets laat vallen of zo
- 3 2 c ik de vaas met bloemen omstoot
- 3 2 c ik een ruit ingooi
- 3 2 c ik iets gesloopt of gemold heb van een ander

3 2 d – ik iets slechts heb gedaan; – ik iets ergs doe (2.2.b; 5.2.b)

- 3 2 d ik slechte dingen doe
- 3 2 d ik iets ergs heb gedaan
- 3 2 d er iets ergs is gebeurd

3 2 e – ik iets misdaan heb (2.2.b; 4.2.a; 5.2.b)

- 3 2 e ik iets uithaal
- 3 2 e ik me misdragen heb
- 3 2 e ik iets geflikt heb

3 2 f – ik aan school denk; – ik een slecht cijfer haal (4.2.b)

- 3 2 f ik aan huiswerk denk
- 3 2 f ik met wiskunde bezig ben
- 3 2 f ik bij een proefwerk iets niet weet
- 3 2 f ik iets niet snap

3 2 g – ik verlies

- 3 2 g ik een doelpunt doorlaat
- 3 2 g ik verloren heb

3 2 h – ik aan de jongens denk; – ik een meisje zie

- 3 2 h ik een mooie dame zie

3 3 OVERIGE

3 3 a – ik voel me nooit schuldig (2.3.c)

- 3 3 a krijg ik nooit last van
- 3 3 a heb ik niet
- 3 3 a voel ik niet

3 3 b – ik te veel nadenk (5.2.e)

- 3 3 b ik hard moet denken
- 3 3 b ik te ver doordenk

4 CONFORMISTISCHE STADIUM**4 1 INTERPERSOONLIJK**

4 1 a – ik lieg; – ik niet de waarheid zeg (5.1.a/b/c/d; 6.1.a)

- 4 1 a ik heb gelogen
- 4 1 a ik een leugen heb verteld
- 4 1 a ik iets zeg wat niet waar is
- 4 1 a ik zou liegen

4 1 b – ik lieg tegen m'n ouders (5.1.b/c)

- 4 1 b ik gelogen heb (tegen m'n ouders)
- 4 1 b ik een grove leugen tegen mijn ma vertel
- 4 1 b ik iets tegen mijn ouders heb gezegd wat niet waar is

4 1 c – ik een geheim heb doorverteld (3.1.e; 5.1.j)

- 4 1 c ik iets zeg wat ik niet mag zeggen
- 4 1 c ik iets doorvertel wat iemand me in vertrouwen heeft verteld

4 1 d – ik iets stiekum doe (5.1.e)

- 4 1 d ik iets in het geheim doe
- 4 1 d ik afkijk

4 1 e – ik iets verkeerd gedaan heb en lieg daarover; – ik iets verzwijg (3.2.a; 5.1.a-e)

- 4 1 e ik iets vervelends doe en er niet eerlijk voor uitkom als ze vragen of ik het deed
- 4 1 e ik iets gedaan heb en daarna ga ontkennen
- 4 1 e ik mijn fouten die ik begaan heb verdoezel
- 4 1 e iets fout doe en het niet verteld heb
- 4 1 e ik iets achter hou

4 1 f – ik vreemd ga; – ik mijn verkering uit maak (5.1.m)

- 4 1 f ik voor de zoveelste keer vreemd ben gegaan
- 4 1 f ik 'vrij' met een ander
- 4 1 f ik het uit heb gemaakt met mijn vriend

4 1 g – ik iemand aan het huilen maak; – iemand verdriet heeft (5.1.g/h)

- 4 1 g iemand door mij in de put zit
- 4 1 g iemand verdriet heeft en het is mijn schuld
- 4 1 g mijn moeder huilt

4 1 h – ik onaardig ben tegen iemand (5.1.g/h)

- 4 1 h ik onvriendelijk geweest ben
- 4 1 h ik rot doe tegen iemand
- 4 1 h ik lelijk gedaan heb
- 4 1 h ik lullig heb gedaan tegen iemand

4 1 i – ik iemand uitlach; – ik gemeen ben (5.1.g/h)

- 4 1 i ik andere mensen belachelijk maak
- 4 1 i ik iemand afkraak

4 1 j – iemand kritiek op me heeft

- 4 1 j de mensen zeggen dat ik dom ben
- 4 1 j iedereen zegt dat ik gek ben

4 1 k – ik iemand niet kan helpen (5.1.l; 6.1.b)

- 4 1 k ik iemand niet help
- 4 1 k ik ergens niet kan helpen
- 4 1 k ik iemand zie lijden die ik niet kan helpen

4 1 l – ik iets zou stelen; – een misdaad zou begaan (3.1.f/i)

- 4 1 l ik steel, daarom steel ik niet
- 4 1 l ik steel (nog nooit gedaan)
- 4 1 l ik een ernstige misdaad zou plegen

4 2 PERSOONLIJK

4 2 a – ik iets doe wat niet mag; – ik regels overtreed (3.2.e; 5.2.b)

- 4 2 a ik iets heb gedaan wat niet mag
- 4 2 a ik iets doe wat niet goed is
- 4 2 a ik iets gedaan heb wat van tevoren verboden is

- 4 2 a ik de wet overtreed
 4 2 a ik niet gehoorzaam
 4 2 a ik iets gedaan heb wat ik niet had moeten doen
 4 2 b – ik niet werk; – ik niets doe (2.3.c; 3.2.f; 5.2.c/d)
 4 2 b ik niets doe aan mijn huiswerk
 4 2 b ik niet studeer
 4 2 b ik eerder met werken stop dan om 17.00
 4 2 b ik spijbel

- 4 2 c – ik te veel snoep
 4 2 c ik een vreetbui heb gehad
 4 2 c ik te veel alcohol gedronken heb
 4 2 c ik weer te veel gerookt heb

- 4 2 d – ik ergens spijt van krijg
 4 2 d ik iets heb gedaan waar ik spijt van heb

- 4 2 e – ik iets fouts zeg (3.2.a)
 4 2 e ik iets doms zeg/doe
 4 2 e ik iets verkeerd heb gezegd

- 4 2 f – ik dingen vergeet (5.2.c)
 4 2 f ik iets belangrijks ben vergeten
 4 2 f als ik iets vergeet

- 4 2 g – ik niet weet wat ik moet doen

4 3 OVERIGE

- 4 3 a – ik me schuldig voel; – mijn geweten lastig doet (3.1.c)
 4 3 a ik me ergens schuldig over voel
 4 3 a ik er last van heb

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 INTERPERSOONLIJK

- 5 1 a – ik niet eerlijk ben; – ik niet oprecht ben (4.1.a/e; 6.2.c)
 5 1 a ik niet eerlijk zou zijn
 5 1 a ik niet zeg wat ik denk
 5 1 a ik iets niet eerlijk vertel
 5 1 b – ik tegen iemand gelogen heb; – ik mensen bedonder (4.1.a/b/e)
 5 1 b ik mensen iets voorlieg
 5 1 b ik iemand belazer
 5 1 b ik iemand bedrieg
 5 1 c – ik lieg tegen goede vrienden (4.1.a/b/e)
 5 1 c ik lieg tegen iemand die ik goed ken
 5 1 c ik tegen m'n vriendin lieg, dus doe ik dat nooit
 5 1 c ik lieg tegen iemand die ik mag
 5 1 c ik lieg tegen de mensen van wie ik hou
 5 1 d – ik moet liegen (4.1.a/e; 6.1.a)
 5 1 d ik tegen mensen moet liegen
 5 1 d ik iets doe waarvoor ik moet liegen
 5 1 d ik niet waarheid kan/mag spreken
 5 1 e – ik iets heel essentieels verzwijg voor iemand (4.1.d/e)
 5 1 e ik iets van mijn goede vriendinnen verberg
 5 1 e ik iets achterhou voor mijn vriend

- 5 1 f – ik een belofte niet nakom; – ik een afspraak niet nakom
 5 1 f ik mensen niet bel of opzoek, terwijl ik 't beloofd had
 5 1 f ik niet gedaan heb wat ik gezegd heb dat ik zou doen
 5 1 f ik iets belof en het vergeet na te komen
 5 1 f ik een vage afspraak heb gemaakt en die dan vergeet

- 5 1 g – ik iemand pijn heb gedaan; – ik iemand beledig (4.1.g/h/i; 6.1.c/e/f)
 5 1 g iemand leed van mij heeft
 5 1 g ik iemand emotioneel pijn doe
 5 1 g ik iemand teleurgesteld heb
 5 1 g ik dingen doe of zeg waar anderen door gekwetst kunnen worden

- 5 1 h – ik mezelf weer eens te hard heb geuit (4.1.g/h/i)
 5 1 h ik bot ben geweest tegen iemand
 5 1 h ik grof tegen iemand geweest ben
 5 1 h ik met een sarcastische grap te ver ben gegaan
 5 1 h ik gemeen hard ben
 5 1 h ik mensen pijn doe door harde opmerkingen te maken

- 5 1 i – ik dingen zeg die ik niet meen
 5 1 i ik iets heb gezegd wat ik helemaal niet zo bedoeld had
 5 1 i ik tijdens een ruzie dingen zeg die ik niet zo meende
 5 1 i ik dingen heb gezegd of gedaan die ik eigenlijk helemaal niet meen
 5 1 i ik gemene dingen zeg die ik niet meen

- 5 1 j – ik geroddeld heb (4.1.c)
 5 1 j ik over andere mensen praat waar ze niet bij zijn
 5 1 j als ik erg kwaad over iemand heb gesproken
 5 1 j ik wat over iemand heb verteld

- 5 1 k – ik iemand onrecht heb aangedaan; – ik onredelijk ben
 5 1 k ik iemand onterecht beschuldig
 5 1 k ik onrechtvaardig handel
 5 1 k ik iemand onjuist heb behandeld
 5 1 k ik onterecht onaardig doe tegen iemand

- 5 1 l – ik te egoïstisch ben; – ik iemand afwijs die om mijn diensten vraagt (4.1.k; 6.1.b)
 5 1 l ik te veel met mezelf bezig ben
 5 1 l ik geen rekening met anderen heb gehouden
 5 1 l ik alleen aan mijzelf heb gedacht

- 5 1 m – ik vrienden verwaarloos; – ik iemand in de steek laat (4.1.f)
 5 1 m ik mijn goede vriendinnen niet genoeg aandacht geef
 5 1 m ik lang niet van mij laat horen aan bekenden
 5 1 m ik iemand laat barsten

- 5 1 n – iemand door mij in de problemen zou komen (3.1.d; 6.1.c)
 5 1 n ik iemand per ongeluk in de problemen heb gebracht
 5 1 n ik doe wat ik wil en anderen daarmee in moeilijkheden breng

5 2 PERSOONLIJK

5 2 a – ik iets doe waar ik eigenlijk niet achtersta (6.2.a/b)

- 5 2 a ik iets doe waar ik het eigenlijk niet mee eens ben
- 5 2 a ik dingen doe die ik niet juist vind
- 5 2 a ik iets voor mijn gevoel verkeerd heb gedaan
- 5 2 a ik ergens aan begin te twifelen

5 2 b – ik iets doe wat echt niet kan (3.2.d/e; 4.2.a; 6.2.b)

- 5 2 b ik iets doe wat echt niet in de haak is
- 5 2 b ik iets heb gedaan wat echt niet door de beugel kan
- 5 2 b ik iets doe wat ik eigenlijk niet kan maken
- 5 2 b ik te ver ben gegaan

5 2 c – ik iets nalaat te doen; – ik iets uitstel (4.2.b/f)

- 5 2 c ik niet heb gedaan, wat ik had moeten doen
- 5 2 c ik niet doe wat ik gepland had
- 5 2 c ik iets had moeten doen, wat ik weer uitgesteld heb
- 5 2 c ik veel werk heb liggen en er niets uit m'n vingers komt

5 2 d – ik niet genoeg studeer (4.2.b)

- 5 2 d ik bij m'n vriendin zit en eigenlijk mijn huiswerk moet maken
- 5 2 d me er makkelijk van afmaak met m'n studie
- 5 2 d ik een hele dag niet studeer terwijl ik tentamens heb

5 2 e – ik aan vroeger denk (3.3.b; 6.2.d)

- 5 2 e ik m'n dagboek lees
- 5 2 e ik terug denk aan die tijd
- 5 2 e ik aan mijn verleden herinnerd word

5 2 f – als ik er tegenin ga

- 5 2 f ik tegen de bijbel in ga

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM**6 2 INTERPERSOONLIJK**

6 1 a – ik een leugentje om bestwil gedaan heb (4.1.a; 5.1.d)

- 6 1 a ik moet liegen om bestwil
- 6 1 a als ik stiekem toch even een leugentje om bestwil heb gedaan
- 6 1 a ik mensen voorlieg terwijl dat niet nodig is, inclusief een leugentje voor bestwil
- 6 1 a ik lieg, maar dan niet 'om bestwil'!
- 6 1 a ik heel bewust lieg

6 1 b – ik geen hulp bied als dat wel gekund had (4.1.k; 5.1.l)

- 6 1 b ik mensen niet heb geholpen daar waar het wel kon
- 6 1 b ik de hulproep van mijn moeder negeer
- 6 1 b ik iemand afwijs die om mijn diensten vraagt
- 6 1 b ik een ander die aandacht nodig heeft het niet geef (ook al kan ik dat op dit moment niet)
- 6 1 b iemand me iets vraagt en ik weiger, terwijl ik het makkelijk even had kunnen doen

6 1 c – ik mensen heb benadeeld; – ik een ander schaad! (3.1.d; 5.1.g/n)

- 6 1 c ik denk mensen tekort gedaan te hebben
- 6 1 c ik anderen schade berokken
- 6 1 c ik het gevoel heb dat ik iemand heb benadeeld

6 1 d – ik over iemand heen loop; – ik gebruik maak van mensen

- 6 1 d ik ten koste van anderen iets heb doorgedrukt
- 6 1 d ik werk laat liggen voor een ander
- 6 1 d ik iets doe tegen de wil van iemand in, zonder dat die iemand dat weet

6 1 e – willens en wetens iemand schade doe (5.1.g)

- 6 1 e ik moedwillig dingen doe die iemand kwetsen, zonder dat, of terwijl er maar een geringe aanleiding toe is
- 6 1 e ik iets doe, waarvan ik weet dat het anderen schade zal berokkenen en probeer dit dus te vermijden
- 6 1 e ik tegen-beter-weten-in iets nalaat of iemand benadeel
- 6 1 e ik weet dat ik iemand gekwetst heb terwijl ik dat niet zo bedoelde maar het mij beter uitkwam

6 1 f – ik anderen ongewild pijn heb gedaan (5.1.g)

- 6 1 f ik mensen gekwetst heb, zonder dat ik dat eigenlijk wou doen
- 6 1 f ik bekenden bewust of onbewust kwets

6 2 PERSOONLIJK

6 2 a – ik weet dat ik iets fouts doe; – ik bewust fout ben geweest (5.2.a)

- 6 2 a ik dingen doe, waarvan ik weet dat ze verkeerd zijn
- 6 2 a ik dingen doe waarvan ik weet dat ze slecht voor mezelf of anderen zijn
- 6 2 a ik weet dat ik iets ga doen dat niet goed is
- 6 2 a ik iets bewust (met opzet) fout doe
- 6 2 a ik moedwillig iets doe, wat niet kan/mag

6 2 b – ik handel tegen mijn geweten in (5.2.a/b)

- 6 2 b ik dingen doe die tegen mijn principes zijn
- 6 2 b ik iets fout doe naar mijn eigen waarden en normen
- 6 2 b ik iets heb gedaan wat naar mijn eigen maatstaven eigenlijk niet kan
- 6 2 b ik doe wat tegen mijn levensideaal ingaat (nl. leven tot eer van God)

6 2 c – ik niet eerlijk ben tegen mezelf (5.1.a)

- 6 2 c ik niet eerlijk tegenover mezelf ben
- 6 2 c ik mezelf bedonder
- 6 2 c ik lieg tegen mensen van wie ik hou en zodoende een beetje tegen mezelf lieg

6 2 d – ik dingen heb gedaan die onherstelbaar zijn (5.2.e)

- 6 2 d weet dat ik het nooit meer goed kan maken
- 6 2 d ik iets fataals heb aangericht zonder pardon (express)
- 6 2 d ik te ver ga dan ik kan verantwoorden

6 2 e – ik denk aan milieu, discriminatie en racisme

- 6 2 e ik naar de wereldellende op tv kijk
- 6 2 e ik aan het milieu denk en mijn huidige levensstijl
- 6 2 e ik mijn afval niet scheid

6 2 f – ik armoede op tv zie en zelf net een cd heb gekocht

- 6 2 f ik plezier heb terwijl er nog veel werk is/hongerende kinderen zie als ik zit te eten
- 6 2 f ik lekker zit te eten en ik zie op de tv de daklozen of mensen die honger hebben
- 6 2 f ik me druk maak over mijn 'problemen' terwijl ik zo'n welvarend leven heb
- 6 2 f ik roddel en als ik eraan denk dat ik nog steeds niet nuttig ben terwijl er zoveel ellende is

ZALC - Item 32. Zij/hij was trots dat zij/hij –**2 IMPULSIEVE STADIUM****2 1 PRESTATIE**

- 2 1 a – zo sterk was; – groot is (3.1.c)
 2 1 a grote spierballen had
 2 1 a stoer was
 2 1 a groter was
- 2 1 b – op gym zat (3.1.c)
 2 1 b op paardrijden zat
- 2 1 c – op een snorfiets had gereden (3.1.d/e/f)
 2 1 c een mooie tekening had gemaakt
 2 1 c de grootste en sterkste karper had gevangen

2 2 PERSOONLIJK

- 2 2 a – zo'n mooie fiets had
 2 2 a een gitaar had
 2 2 a nieuwe schoenen had
 2 2 a een nieuwe auto had
- 2 2 b – jarig was
 2 2 b 16 was geworden
- 2 2 c – een gat in de lucht sprong (3.2.c)
 2 2 c sprong van vreugde
 2 2 c juichde

2 3 SOCIAAL

- 2 3 a – iets kreeg (3.3.a)
 2 3 a een fiets gekregen had
 2 3 a een radio kreeg
 2 3 a een auto kreeg
- 2 3 b – iets mocht
 2 3 b mee mocht
 2 3 b bijna alles mag
 2 3 b op schaatsen mocht
- 2 3 c – ik lief was
 2 3 c mij leuk vond
 2 3 c aardig deed
- 2 3 d – iemand gered had (4.3.i)
 2 3 d een kind redde
 2 3 d haar leven heeft gered
 2 3 d iemand uit de sloot haalde
- 2 3 e – iemand had geslagen
 2 3 e hem had gepest
 2 3 e heb gevochten

3 ZELFBESCHERMENDE STADIUM**3 1 PRESTATIE**

- 3 1 a – had gewonnen (5.1.d/e)
 3 1 a gewonnen had met badminton
 3 1 a de eerste plaats haalde
 3 1 a een prijs had gewonnen

- 3 1 a wereldkampioen was
 3 1 a beter was dan een ander
- 3 1 b – had gescoord (5.1.d/e)
 3 1 b een doelpunt had gemaakt
 3 1 b 62 punten scoorde
- 3 1 c – goed was in iets; – dat kon (2.1.a/b; 4.1.b/c/e; 5.1.d/g)
 3 1 c zo'n hoog niveau had
 3 1 c zo goed kon tekenen
 3 1 c dat kan, bv. voetbal
 3 1 c alles kon wat anderen niet konden
- 3 1 d – het goed had gedaan; – het had gehaald (2.1.c; 4.1.a/b/e; 4.3.i; 5.1.a/b/c)
 3 1 d iets goed had gedaan
 3 1 d alles goed had
 3 1 d het haalde
- 3 1 e – dat gedaan had; – dat gemaakt had (2.1.c; 5.1.b/e)
 3 1 e het had gedaan
 3 1 e iets heel moois had gemaakt
- 3 1 f – klaar was (2.1.c)
 3 1 f deze lijst afgemaakt had
 3 1 f dit heb ingevuld!
 3 1 f van dit gezeik af is

3 2 PERSOONLIJK

- 3 2 a – zoveel geld had
 3 2 a de lotto won
 3 2 a veel had verdiend
 3 2 a rijk was
- 3 2 b – niet zo snel bang is (4.3.j; 5.2.f)
 3 2 b zo moedig was
 3 2 b terug durfde te schelden
 3 2 b al op het ijs durfde
- 3 2 c – glom van boven tot onder; – het iedereen liet weten (2.2.c)
 3 2 c zich een pauw voelde
 3 2 c glinsterde
 3 2 c heel trots ging lopen

3 3 SOCIAAL

- 3 3 a – een kind had; – een kind kreeg (2.3.a; 4.3.c/d/e)
 3 3 a een baby kreeg
 3 3 a mij kreeg
 3 3 a een dochter kreeg
 3 3 a een zoon had
- 3 3 b – verkering had (4.3.a/b)
 3 3 b een meisje had
 3 3 b een vriend had
 3 3 b hem kreeg
- 3 3 c – populair was (4.3.g/h)
 3 3 c zoveel vrienden heeft
 3 3 c veel vriendinnen had

- 3 3 d – een vrouw had versierd; – haar gepakt had
 3 3 d 100 vrouwen onder zijn beschikking had
 3 3 d al veel vriendjes heeft gehad
 3 3 d een meisje zoende

4 CONFORMISTISCHE STADIUM

4 1 PRESTATIE

- 4 1 a – geslaagd was; – overging (3.1.d; 5.1.a/b/d/e; 6.1.c)
 4 1 a de examens gehaald had
 4 1 a haar diploma gehaald had
 4 1 a door mocht naar een andere groep
 4 1 a afstudeerde
 4 1 a z'n rijbewijs haalde
 4 1 a een bevordering kreeg
 4 1 b – een goed cijfer had gehaald; – een goed rapport had (3.1.c/d)
 4 1 b een 10 op mijn rapport had
 4 1 b een voldoende had voor een taal (vak)
 4 1 b bijna al mijn onvoldoendes heb weggewerkt
 4 1 b het proefwerk goed heeft gemaakt
 4 1 b een goede beoordeling kreeg
 4 1 c – goed kon leren; – zoveel wist (3.1.c)
 4 1 c het goed deed op school
 4 1 c beter kon leren dan ze dacht
 4 1 c vrij slim was en van veel dingen afwist
 4 1 d – een goede baan heeft; – werk had (5.1.f)
 4 1 d zo snel een baan vond
 4 1 d een beroep had
 4 1 d een eigen bedrijf heeft
 4 1 e – haar werk goed gedaan had (3.1.c/d)
 4 1 e zulk goed vakwerk had geleverd
 4 1 e een goed verslag had
 4 1 e zo goed gewerkt had

4 2 PERSOONLIJK

- 4 2 a – een vrouw was; – een man was
 4 2 a een meisje was
 4 2 a een jongen was
 4 2 b – er goed uitzag
 4 2 b mooi was
 4 2 b naar de kapper was geweest
 4 2 b zoveel afgevallen was
 4 2 c – gezond was
 4 2 c gestopt is met roken
 4 2 c geen alcohol drinkt
 4 2 c zo gelukkig en gezond is
 4 2 d – gelukkig is (5.2.h)

4 3 SOCIAAL

- 4 3 a – een knappe vriend heeft (3.3.b)
 4 3 a een mooie vriendin had
 4 3 a een leuke jongen als vriend had
 4 3 a zo'n toffe vriendin had
 4 3 a een lieve man heeft

- 4 3 b – ging trouwen (3.3.b)
 4 3 b een vriend voor het leven had gevonden
 4 3 b de bruid was!
 4 3 b 35 jaar getrouwd was

- 4 3 c – vader werd; – mijn moeder was (3.3.a)
 4 3 c vader zou worden
 4 3 c onze moeder was
 4 3 c mijn vader is
 4 3 c tante geworden was

- 4 3 d – een paar leuke kinderen had (3.3.a)
 4 3 d een 'goede' dochter had
 4 3 d een mooi kind kreeg
 4 3 d een heel lief babytje kreeg
 4 3 d samen met haar man een dot van een dochter had gekregen
 4 3 d zo'n leuk gezin had

- 4 3 e – gezonde kinderen had (3.3.a)
 4 3 e een gezond kind op de wereld had gezet
 4 3 e een gezonde zoon had en dat die zoon net zoals zijn vader zal worden

- 4 3 f – mij heeft opgevoed
 4 3 f zij zo goed had opgevoed
 4 3 f kinderen had en ze op kon voeden

- 4 3 g – goede vrienden heeft (3.3.c)
 4 3 g een paar goede vrienden heb
 4 3 g zulke leuke vrienden had

- 4 3 h – goed met iedereen kan opschieten (3.3.c)
 4 3 h een goede vriend was

- 4 3 i – iemand had geholpen (2.3.d; 3.1.d; 6.3.a)
 4 3 i iets deed voor de oudere mensen
 4 3 i toch weer iets goeds had gedaan
 4 3 i een goede daad had verricht

- 4 3 j – die jongen durfde te bellen (3.2.b)
 4 3 j een reis heeft durven boeken
 4 3 j dat gedurfd heeft

5 ZELFBEWUSTE STADIUM

5 1 PRESTATIE

- 5 1 a – wat bereikt had (3.1.d; 4.1.a; 6.1.a/b/c)
 5 1 a weer iets bereikt had
 5 1 a de top van de berg had bereikt
 5 1 a zoveel bereikt had in het leven

- 5 1 b – iets goed had volbracht (3.1.d/e; 4.1.a; 6.1.a/b/c)
 5 1 b het tot een goed einde had gebracht
 5 1 b die klus weer had geklaard
 5 1 b dat had weten klaar te spelen

- 5 1 c – het allemaal voor elkaar had (3.1.d)
 5 1 c zijn zaken voor elkaar had
 5 1 c de zaken aardig op een rijtje had
 5 1 c het voor elkaar gekregen had

- 5 1 d – gepresteerd had (3.1.a/b/c; 4.1.a)
 5 1 d zo'n goede prestatie had geleverd
 5 1 d goed gepresteerd had op school
 5 1 d op zijn prestaties

5 1 e – succes had; – het gemaakt had (3.1.a/b/e; 4.1.a; 6.1.d)

- 5 1 e een succesvolle carrière had
- 5 1 e promotie gemaakt had
- 5 1 e zag dat haar leven succesvol was

5 1 f – het zo ver geschopt had (4.1.d; 6.1.d)

- 5 1 f het met haar studie zo ver geschopt had
- 5 1 f het ondanks zijn gebrekkige opleiding zo ver geschopt had
- 5 1 f het al zo ver gebracht heeft in het leven

5 1 g – alles aankon (3.1.c)

- 5 1 g het aankon in haar werk/huishouden
- 5 1 g werk en gezin wist te combineren
- 5 1 g die studie voor elkaar had in combinatie met een heleboel andere drukke bezigheden

5 2 PERSOONLIJK

5 2 a – zichzelf was (6.2.c)

- 5 2 a zichzelf bleef
- 5 2 a vaak trouw was aan zichzelf
- 5 2 a altijd haarzelf was gebleven
- 5 2 a wel zichzelf probeerde te zijn en blijven

5 2 b – zelfstandig was

- 5 2 b op eigen benen kon staan
- 5 2 b het in haar eentje kon redden
- 5 2 b zelfstandig en onafhankelijk was
- 5 2 b het zelf voor elkaar had gekregen

5 2 c – gedaan heeft wat hij wilde; – haar eigen weg kon volgen (6.1.a; 6.2.b)

- 5 2 c kon doen wat ze wilde
- 5 2 c eindelijk iets gedaan had wat ze altijd al had willen doen
- 5 2 c eindelijk zelf keuzes kon maken

5 2 d – een goede beslissing had genomen

- 5 2 d de goede keuzes had gemaakt

5 2 e – een probleem had opgelost

- 5 2 e iets opgelost had
- 5 2 e z'n fouten goed kan herstellen
- 5 2 e alles had opgelost

5 2 f – zichzelf overwonnen had (3.2.b; 6.2.a)

- 5 2 f haar angsten overwonnen had
- 5 2 f zijn zelfdiscipline overwon
- 5 2 f haar grenzen heeft verlegd

5 2 g – zich had weten te beheersen

- 5 2 g zijn hoogmoed niet liet merken
- 5 2 g haar trots verborgen hield
- 5 2 g zichzelf de baas was
- 5 2 g stevig in haar schoenen stond

5 2 h – toch een goed leven had (4.2.d)

- 5 2 h een gelukkig leven leidde
- 5 2 h tot nu toe zo'n bevredigend leventje heeft geleid
- 5 2 h iets van d'r leven maakt
- 5 2 h het leven leefde zoals haar goed dunkte

5 3 SOCIAAL

5 3 a – voor zichzelf op kwam

- 5 3 a voor zichzelf op durft te komen
- 5 3 a niet over zich heen liet lopen

5 3 a assertiever werd

- 5 3 a hem eens even mooi op z'n nummer had gezet

5 3 b – gewaardeerd werd

- 5 3 b toch wel eens erkenning voor zijn werk kreeg
- 5 3 b een schouderklopje kreeg
- 5 3 b beloond werd voor haar prestatie
- 5 3 b een compliment kreeg

6 VERANTWOORDELIJKE STADIUM

6 1 PRESTATIE

6 1 a – had bereikt wat zij wilde bereiken; – zijn einddoel bereikt had (5.1.a/b; 5.2.c)

- 6 1 a de door hem gestelde doelen bereikt had
- 6 1 a slaagde in de aan zichzelf gestelde eisen
- 6 1 a haar doel had bereikt op haar eigen manier
- 6 1 a haar doel bereikt had, ondanks de tegenwerking

6 1 b – tot het einde had doorgezet (5.1.a/b)

- 6 1 b haar wil had doorgezet
- 6 1 b zich er doorheen geslagen had
- 6 1 b had doorgezet ook al vond zij het moeilijk en had ze allang willen stoppen

6 1 c – d'r opleiding heeft afgemaakt (4.1.a; 5.1.a/b)

- 6 1 c haar studie afgemaakt had
- 6 1 c de cursus toch af had gemaakt

6 1 d – een plaats in de maatschappij had (5.1.e/f)

- 6 1 d goed paste in de maatschappij en gezond en gelukkig was
- 6 1 d zich staande kan houden in deze maatschappij

6 2 PERSOONLIJK

6 2 a – zichzelf bewezen heeft (5.2.f)

- 6 2 a weer bewezen had dat het mogelijk was
- 6 2 a mensen weer versted deed staan
- 6 2 a iets gedaan had waarvan aangenomen werd dat zij het niet kon
- 6 2 a het had gedaan terwijl niemand verwachtte dat het hem zou lukken

6 2 b – zichzelf al zover ontwikkeld had (5.2.c)

- 6 2 b een ontwikkelde vrouw was geworden
- 6 2 b volwassen was geworden

6 2 c – eindelijk vrede met zichzelf had gesloten (5.2.a)

- 6 2 c zichzelf kon accepteren zoals ze was
- 6 2 c niet ambitieuzer was geweest dan bij hem paste
- 6 2 c mag zijn wie ze is, ondanks vele tekortkomingen

6 3 SOCIAAL

6 3 a – voor anderen iets kon betekenen (4.3.i)

- 6 3 a een ander gelukkig had kunnen maken
- 6 3 a mij uit een diep dal had getrokken
- 6 3 a zijn vrouw trots kan laten zijn op haar vrouw-zijn
- 6 3 a haar man het naar zijn zin kon maken